AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ALİ MƏHKƏMƏSİNİN
KOMMERSİYA KOLLEGİYASI

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının 2022-ci il üzrə fəaliyyətinə dair

H E S A B A T

MÜNDƏRİCAT

I.2022-ci ildə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyası tərəfindən görülmüş işlərə dair məlumat 3-73

II.Apellyasiya məhkəmələrinin icraatında olan kommersiya mübahisələrinə dair işlərin hesabatı..73-105

III.Ölkə üzrə birinci instansiya məhkəmələrinin fəaliyyətinə dair hesabat...105-137

1.1. 2022-ci ildə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyası tərəfindən görülmüş işlərə dair

Məlumat

1. Hər hansı işin eyni instansiyada bir neçə dəfə araşdırılması ədalət mühakiməsinin səmərəliliyinə və keyfiyyətinə təsir edən mühüm amil olduğundan, ötən illərdə olduğu kimi, cari hesabat dövründə də Kommersiya Kollegiyasında apellyasiya məhkəmələrinin iki və daha artıq ləğv edilmiş bütün qərarlarının xüsusi meyarlar üzrə öyrənilməsi işi aparılmış, məhkəmə aktlarının təkrar-təkrar ləğv edilməsinin səbəbləri təhlil edilmişdir. Müvafiq təhlillər zamanı qarşıya qoyulan əsas hədəf, məhkəmə aktlarının ləğv səbəblərinin müəyyənləşdirilməsi, belə halların azaldılması, o cümlədən bir işə iki və ya daha artıq kassasiya qaydasında baxılması hallarının qarşısının alınmasından ibarət olmuşdur.

2. Məhkəmələrin hüquqi məsələlərin həllinə yanaşmasının sabitliyini və normativ hüquqi aktların tətbiqi ilə bağlı hüquqi mövqeyinin proqnozlaşdırılan olmasını təmin etmək məqsədilə Mülki Prosessual Məcəllənin 418-1-ci maddəsində təsbit edilmiş yeni mexanizmə müraciət edilərək üç məsələ üzrə Mülki və Kommersiya Kollegiyalarının Qərardadı qəbul edilmişdir;

a) «Əqdə əsaslanan iddialara baxıldığı halda, ayrıca icraatda həmin əqdin etibarlılığının mübahisələndirilməsinin mümkünlüyünə dair qanunvericiliyin tətbiqi məsələləri üzrə» 02/2022 saylı, 2022-ci il 14 iyun tarixli qərardad;

b) «Əqdə əsasən borclunun əmək haqqından akseptsiz qaydada tutmanın mümkün hədləri ilə bağlı qanunvericiliyin tətbiqi üzrə» 03/2022 saylı, 2022-ci il 14 dekabr tarixli qərardad;

c) "İpoteka haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 43.8-ci maddəsinə dair qanunvericiliyin tətbiqi məsələləri üzrə» 04/2022 saylı, 2022-ci il 14 dekabr tarixli qərardad.

3. Hesabat dövrü ərzində Konstitusiya Məhkəməsinin icraatında olan aşağıdakı müraciətlər üzrə yazılı mülahizələr verilmişdir;

a) «"Palladium Defence and Security" MMC-nin "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 29.2-ci maddəsinin (yeni redaksiyada 29.4-cü maddəsinin) Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 29, 60-cı maddəsinin 1-ci bəndinə, Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasının 6-cı maddəsinin 1-ci bəndinə və 1 saylı Protokolun 1-ci maddəsinə uyğunluğuna dair olmadığına görə qüvvədən düşmüş hesab edilməsinə dair» Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsinə müraciəti üzrə;

b) «Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 71, 81 və 82-ci maddələrinin əlaqəli şəkildə şərh edilməsinə dair» Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsinə müraciəti üzrə;

c) «Antim» MMC-nin Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya kollegiyasının 20 aprel 2021-ci il tarixli 2-2(102)-129/2021 saylı qərarının Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və qanunlarına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair şikayəti üzrə;

ç) "HTM Holdinq" MMC-nin Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya kollegiyasının 2021-ci il 9 fevral tarixli 2-2(102)-26/2021 saylı qərarının Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və qanunlarına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair şikayəti üzrə;

d) "Lider-Monolit" MMC-nin Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya kollegiyasının 2021-ci il 9 sentyabr tarixli, 2-2(102)-367/2021 saylı qərarının Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və qanunlarına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair şikayəti üzrə yazılı mülahizələr təqdim edilmişdir.

7. Hesabat dövründə Məhkəmə təcrübəsinin ümumiləşdirilməsi və məhkəmə statistikasının təhlili Şöbəsi tərəfindən 2020-2021-ci illərdə xarici elementli kommersiya mübahisələrinə, yəni xarici şəxslərin (sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan xarici fiziki şəxslərin və xarici hüquqi şəxslərin) iştirakı ilə olan mübahisələrlə bağlı işlərə baxılarkən qüvvədə olan qanunvericiliyin

tətbiqi təcrübəsinin təhlili və ümumiləşdirilməsi aparılmışdır. Kommersiya Kollegiyasının hakimi Bəhram Məmmədli həmin təhlilin aparılmasında bilavasitə iştirak etmiş və təhlilin nəticələri üzrə "Xarici elementli kommersiya mübahisələrində qanunvericiliyin tətbiqi təcrübəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Plenumunun Qərarının layihəsi işlənib hazırlanmışdır.

8. 2022-ci ildə fəaliyyətlərinin dövri qiymətləndirilməsi nəzərdə tutulan birinci instansiya məhkəmələrinin hakimlərinin fəaliyyətlərinin qiymətləndirilməsinə dair Rəylər hazırlanaraq, Məhkəmə-Hüquq Şurasına təqdim edilmişdir.

9. Kommersiya Kollegiyası «Qanunvericiliyin təhlili və sistemləşdirilməsi Şöbəsi" ilə birgə aşağıdakı Qanun layihələrinə dair aidiyyəti orqanlara rəy və təkliflərini təqdim etmişdir;

a) Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti yanında "Dünya Bankı Qrupunun "Əlverişli Biznes Mühiti" layihəsinin "Mübahisələrin həlli" indikatoru ilə bağlı müvafiq sahədə təkmilləşmələrin həyata keçirilməsinə dair 2022-2023-cü illər üzrə Yol Xəritəsi"nin 2.1.1-ci yarımbəndinin icrası məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən hazırlanmış "Arbitraj haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu layihəsi;

b) Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən hazırlanmış İcra Məcəlləsinin layihəsi.

10. Kommersiya Kollegiyasının hakimi Bəhram Məmmədli Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti yanında "Dünya Bankı Qrupunun "Əlverişli Biznes Mühiti" layihəsinin icrası üzrə işçi qrupunun işində yaxından iştirak etmiş, həmin qrup tərəfindən hazırlanmış "Azərbaycan Respublikasının məhkəmələrində kargüzarlığın aparılmasına dair Təlimat"a dəyişikliklər edilməsi haqqında qərar layihəsi, «Məhkəmələr və hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə» Qanun layihəsinə, Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalar Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında» Qanun Layihəsinə dair rəy və təkliflər təqdim olunmuşdur.

11. Hesabat dövründə Kommersiya Kollegiyasının hakimləri Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Akademiyasında hakimliyə namizədlərin tədrisində yaxından iştirak etmiş, kommersiya mübahisələri üzrə məhkəmə təcrübəsinin öyrədilməsinə xüsusi diqqət yetirmişlər.

12. Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Plenumunun 2020-ci il 18 sentyabr tarixli 12 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "İşlərin ümumi və yaxud kommersiya məhkəmələrinə aidiyyətinin müəyyən edilməsi, məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı mübahisələrə və məhkəmələr arasında yaranan fikir ayrılıqlarına baxılmasının xüsusiyyətləri haqqında" Ali Məhkəmə Plenumunun 2020-ci il 18 sentyabr tarixli Qərarının tətbiqi ilə bağlı məhkəmələrin fəaliyyətinin monitorinqinin aparılması üzrə Plana əsasən 02.11.2020 - 01.11.2021-ci il tarixləri arasında, Bakı şəhəri üzrə rayon məhkəmələri, Bakı Kommersiya Məhkəməsi və respublika üzrə apellyasiya instansiyası məhkəmələrindən anket məlumatlarının toplanması üsulu ilə həyata keçirilmiş monitorinqin nəticələri üzrə "Məhkəmə təcrübəsinin ümumiləşdirilməsi və məhkəmə statistikasının təhlili Şöbəsi" tərəfindən tərtib olunmuş arayış Kollegiyada təhlil edilmiş və təhlilin nəticələri üzrə həmin Plenum qərarına əlavə və dəyişikliklər təklif edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Plenumunun 2022-ci il 19 dekabr tarixli Qərarı ilə monitorinqin nəticələri təsdiq edilmiş və "İşlərin ümumi və yaxud kommersiya məhkəmələrinə aidiyyətinin müəyyən edilməsi, məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı mübahisələrə və məhkəmələr arasında yaranan fikir ayrılıqlarına baxılmasının xüsusiyyətlərinə dair" Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Plenumunun 2020-ci il 18 sentyabr tarixli Qərarına əlavə və dəyişikliklər edilmişdir.

Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyası

1.2. 2022-ci ildə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının icraatında olmuş işlər və onların 2021-ci illə müqayisəli təhlili

2022-ci ildə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasinın icraatında cəmi 891 iş olmuşdur. Bu işlərdən 864 (97 %) iş kommersiya mübahisələri üzrə, 26 (2,9%) iş xarici məhkəmələrin qətnamələrinin tanınması və icrası ilə bağlı (bu işlərdən 3-ü 2021-ci ildən qalıq keçmişdir) və 1 (0,1%) iş məhkəmə qərarlarının icrası ilə bağlı olmuşdur.

Kommersiya mübahisələri üzrə daxil olmuş 864 işdən 114 iş (13,2%) 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 750 iş (86,8%) isə 2022-ci ildə daxil olmuşdur.

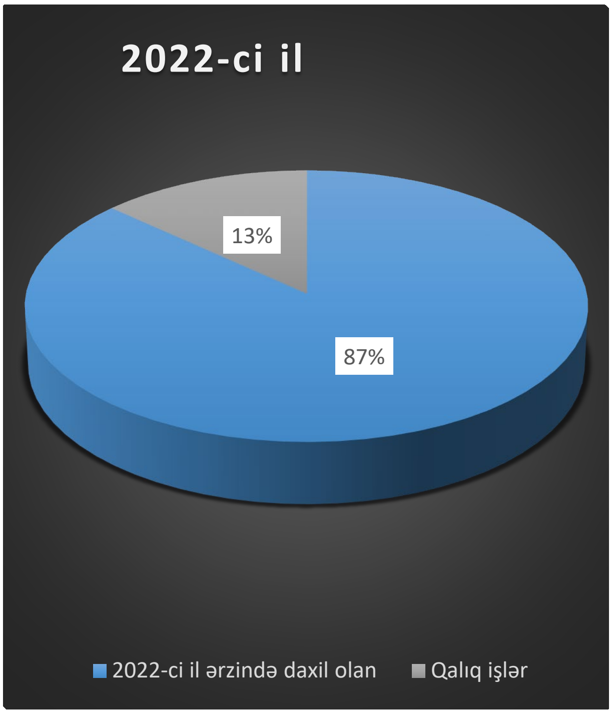

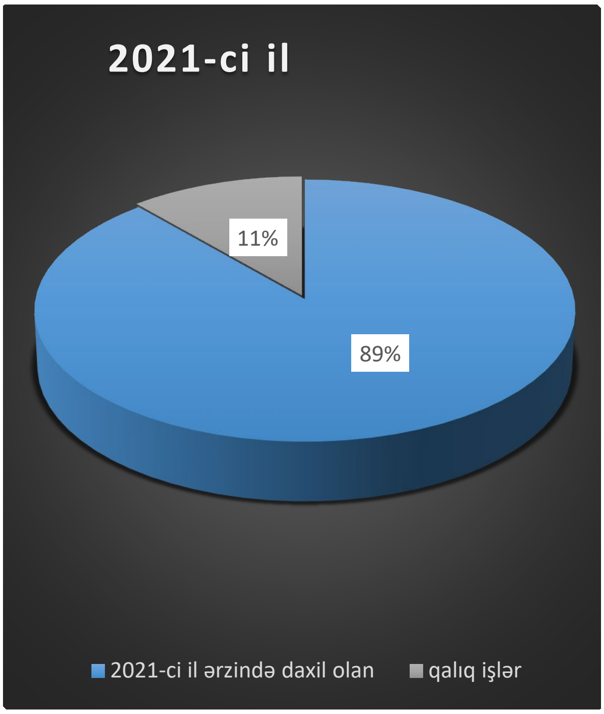

Beləliklə, ***kommersiya mübahisələri üzrə:***

2022-ci ildə Kommersiya Kollegiyasının icraatında olan 864 işi 2021-ci ilin müvafiq dövründə icraatda olan 762 iş ilə müqayisə edildikdə görünür ki, 2022-ci ildə icraatda olan 102 (13,4%) iş artmışdır.

2022-ci ildə daxil olan 750 işi 2021-ci ilin müvafiq dövründə daxil olan 679 işlə müqayisə etdikdə görünür ki, 2022-ci ilin hesabat dövründə daxil olan işlərin sayında 71 işin (10,4%) artması müşahidə olunur.

2021-2022-ci illərə qalıq keçmiş işləri müqayisə etdikdə görünür ki, 2022-ci ilə qalıq keçən işlər 31 iş (37,3%) artmışdır.

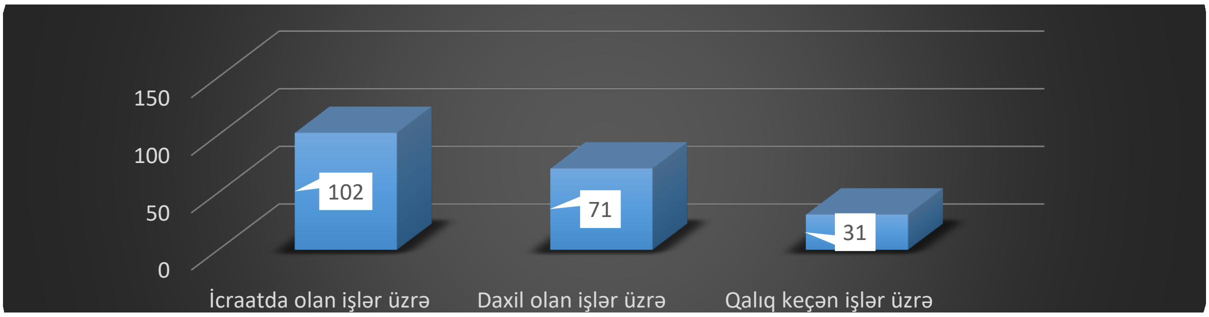

2022-ci ildə icraatda olan 864 işdən 210 (24,3%) iş qərardad ilə əlaqadar olmuşdur. 2021-ci ilin müvafiq dövründə isə icraatda olan 762 işdən 155 (20,3%) iş qərardad ilə əlaqadar olmuşdur ki, bu da 2022-ci ildə qərardadlar ilə müqayisədə 55 (35,5%) işin artmasını göstərir.

2022-ci ildə icraatda olmuş 864 işdən 557 (64,5%) işə mahiyyəti üzrə baxılmış, 113 iş (13,1%) MPM-in 408-ci maddəsi üzrə baxılmadan geri qaytarılmış, 110 iş (12,7%) aidiyyət mübahisələ dair işlər olmuş, 84 iş (9,7%) 2023-ci ilin növbəti hesabat dövrünə qalıq keçmişdir.

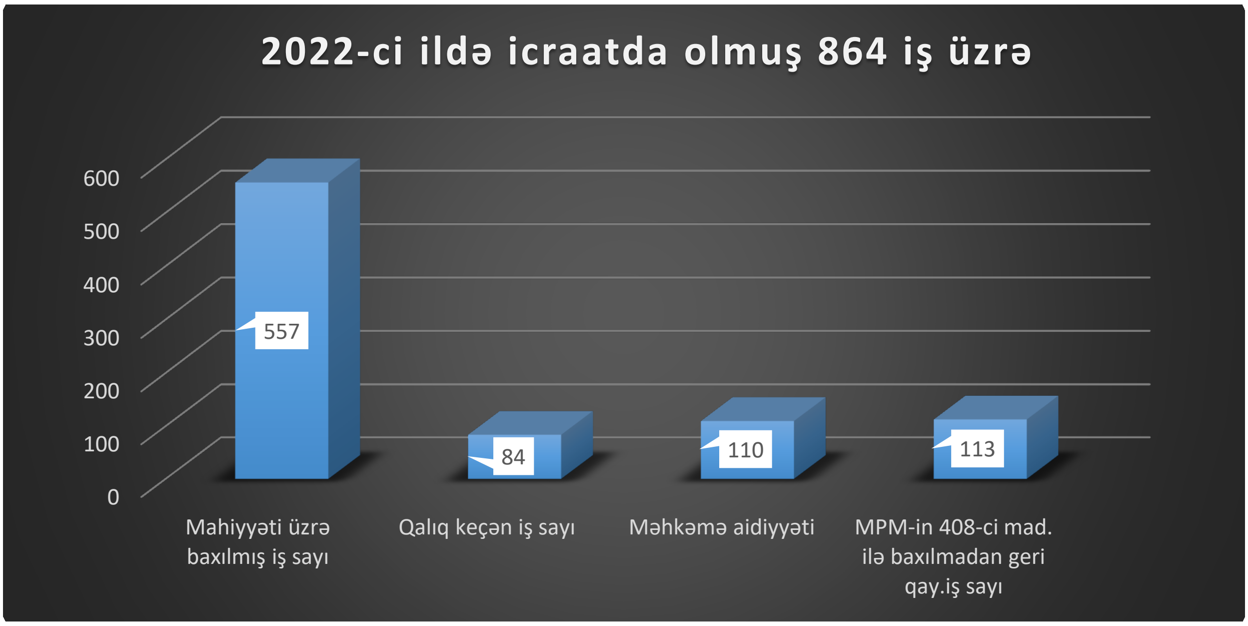

2021-ci ildə isə icraatda olan 762 işdən 155 (20,3%) iş qərardad ilə əlaqədar olmuşdur. 2020-ci ilin müvafiq dövründə isə icraatda olan 430 işdən 92 (21,4%) iş qərardad ilə əlaqadar olmuşdur ki, bu da 2021-ci ildə qərardadlar ilə müqayisədə 63 (68,5%) işin artmasını göstərir.

Həmçinin, 2021-ci ildə icraatda olmuş 762 işdən 494 (64,8%) işə mahiyyəti üzrə baxılmış, 81 iş (10,6%) MPM-in 408-ci maddəsi üzrə baxılmadan geri qaytarılmış, 73 iş (9,6%) məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı olmuş, 114 iş (15%) 2022-ci ilin növbəti hesabat dövrünə qalıq keçmişdir.

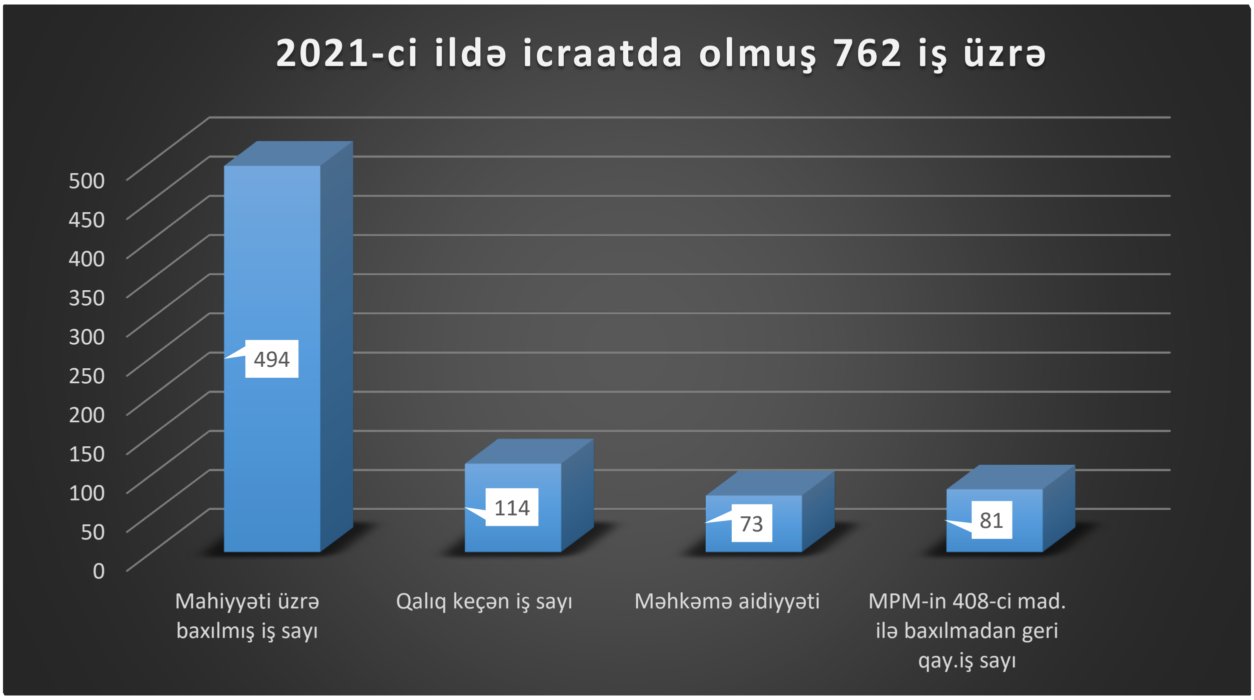

2022-ci ildə kommersiya mübahisələri ilə bağlı mahiyyəti üzrə baxılmış 557 işdən 417 işlə bağlı (74,9%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmışdır. Cəmi 137 iş üzrə (24,6%) məhkəmə aktı ləğv edilmişdir. Onlardan 127 iş üzrə (22,8%) məhkəmə aktı ləğv edilərək, baxılması üçün yenidən apellyasiya məhkəməsinə qaytarılmış; 5 iş üzrə (0,9%) məhkəmə aktı ləğv edilərək, iş üzrə yeni qərar qəbul edilmiş; 5 iş üzrə (0,9%) məhkəmə aktı ləğv edilərək, icraata xitam verilmişdir; 3 iş üzrə (0,5%) isə kassasiya icraatına xitam verilmişdir.

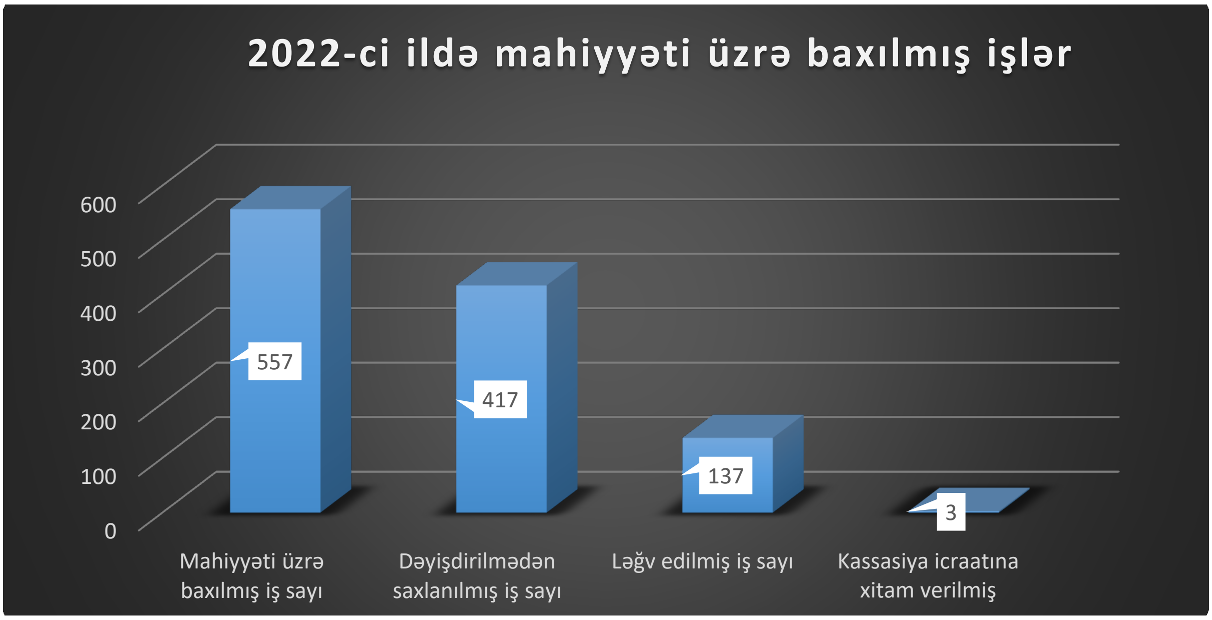

2021-ci ildə isə mahiyyəti üzrə baxılmış 494 işdən 347 iş üzrə (70,2%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 136 iş üzrə (27,5%) məhkəmə aktı ləğv edilmiş, o cümlədən 21 (15,44%) iş üzrə yeni qərar qəbul edilmiş, 6 iş üzrə (1,2%) məhkəmə aktı dəyişdirilmiş, 5 iş üzrə (1%) kassasiya icraatına xitam verilmişdir.

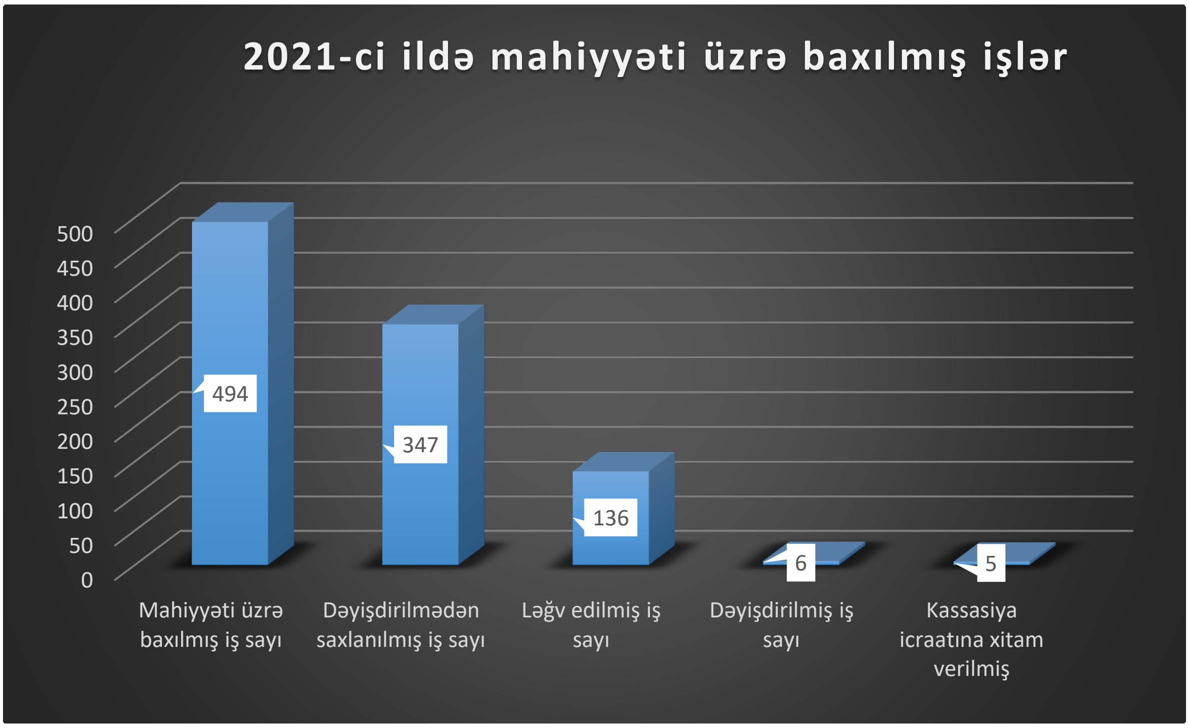

Beləliklə, 2022-ci ildə baxılmış işlərdən 24,6% qətnamə və ya qərardad ləğv edilmişdir, 2021-ci ilin müvafiq dövründə isə 27,5% qətnamə və ya qərardad ləğv edilmişdir ki, bu da 2022-ci ilin cari hesabat dövründə 2,9% qətnamə və ya qərardadların ləğv faizinin azalmasını göstərir.

2022-ci ildə baxılan 557 işdən 69 (12,4%) iş qərardad ilə əlaqadar olmuşdur. 2021-ci ilin müvafiq dövründə isə baxılan 494 işdən 46 (9,3%) iş qərardad ilə əlaqadar olmuşdur ki, bu da 2022-ci ildə qərardadlar ilə 23 (50%) işin artmasını göstərir.

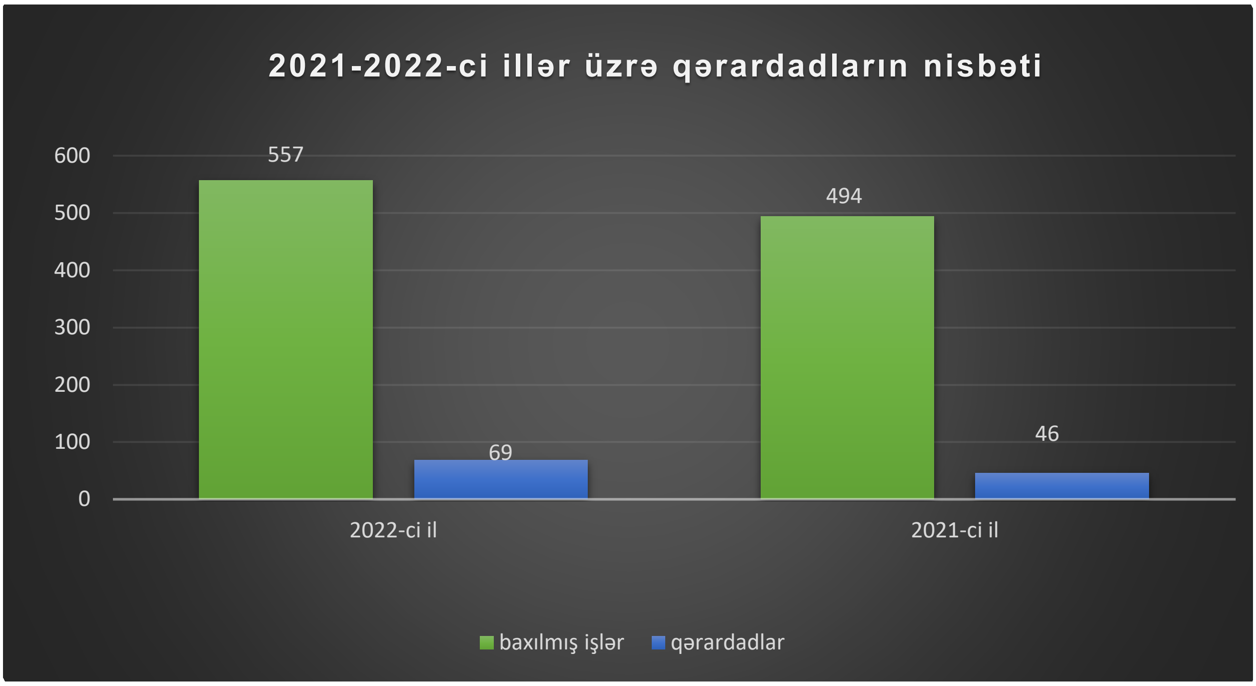

Beləliklə,

<u>2022-ci il ərzində Kommersiya Kollegiyasının icraatında olan kommersiya mübahisələri üzrə:</u>

2022-ci ildə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının icraatında 864 işdən 114 iş (13,2%) 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 750 iş (86,8%) isə 2022-ci ildə daxil olmuşdur.

2021-ci ilin müvafiq hesabat dövründə isə icraatda 762 işdən 83 iş (10,9%) 2020-ci ildən qalıq keçmiş, 679 iş (89,1%) isə 2021-ci ildə daxil olmuşdur.

2022-ci ildə Kommersiya Kollegiyasının icraatında olan 864 işi 2021-ci ilin müvafiq dövründə icraatda olan 762 iş ilə müqayisə edildikdə görünür ki, 2022-ci ildə icraatda olan iş sayı 102 (13,4%) iş artmışdır.

2022-ci ildə daxil olan 750 işi 2021-ci ilin müvafiq dövründə daxil olan 679 işlə müqayisə etdikdə görünür ki, 2022-ci ilin hesabat dövründə daxil olan işlərin sayında 71 işin (10,4%) artması müşahidə olunur.

2021-2022-ci illərə qalıq keçmiş işləri müqayisə etdikdə görünür ki, 2022-ci ilə qalıq keçən işlər 31 iş (37,3%) artmışdır.

2022-ci ildə icraatda olan 864 işdən 210 (24,3%) iş qərardad ilə əlaqadar olmuşdur. 2021-ci ilin müvafiq dövründə isə icraatda olan 762 işdən 155 (20,3%) iş qərardad ilə əlaqadar olmuşdur ki, bu da 2022-ci ildə qərardadlar ilə müqayisədə 55 (35,5%) işin artmasını göstərir.

2022-ci ildə icraatda olmuş 864 işdən 557 (64,5%) işə mahiyyəti üzrə baxılmış, 113 iş (13,1%) MPM-in 408-ci maddəsi üzrə baxılmadan geri qaytarılmış, 110 iş (12,7%) aidiyyət

mübahisələrinə dair işlər olmuş, 84 iş (9,7%) 2023-ci ilin növbəti hesabat dövrünə qalıq keçmişdir.

2021-ci il ərzində Kommersiya Kollegiyasının icraatında olan kommersiya mübahisələri üzrə:

2021-ci ildə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasinın icraatında cəmi 762 iş olmuşdur. Onlardan 83 iş (10,9%) 2020-ci ildən qalıq keçmiş, 679 iş (89,1%) isə 2021-ci ildə daxil olmuşdur.

2021-ci ildə Kommersiya Kollegiyasının icraatında olan 762 iş 2020-ci ilin müvafiq dövründə icraatda olan 430 işlə müqayisə edildikdə görünür ki, 2021-ci ildə icraatda olan 332 (77,2%) iş artmışdır.

2021-ci ildə daxil olan 679 iş 2020-ci ilin müvafiq dövründə daxil olan 381 işlə müqayisə edildikdə görünür ki, 2021-ci ilin hesabat dövründə daxil olan işlərin sayında 298 işin (78,2%) artması müşahidə olunur.

2021-ci ildə icraatda olmuş 762 işdən 494 (64,8%) işə mahiyyəti üzrə baxılmış, 81 iş (10,6%) MPM-in 408-ci maddəsi üzrə baxılmadan geri qaytarılmış, 73 iş (9,6%) məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı olmuş, 114 iş (15%) 2022-ci ilin növbəti hesabat dövrünə qalıq keçmişdir.

2021-ci ildə mahiyyəti üzrə baxılmış 494 işdən 347 iş üzrə (70,2%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 136 iş üzrə (27,5%) məhkəmə aktı ləğv edilmiş, 6 iş üzrə (1,2%) məhkəmə aktı dəyişdirilmiş, 5 iş üzrə (1%) kassasiya icraatına xitam verilmişdir.

2020-ci ildə isə mahiyyəti üzrə baxılmış 263 işdən 174 iş üzrə (66,5%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 85 iş üzrə (32,3 %) məhkəmə aktı ləğv edilmiş, 4 iş üzrə (1,5%) məhkəmə aktı dəyişdirilmişdir.

2021-ci ildə baxılmış işlərdən 27,5% məhkəmə aktı ləğv edilmişdir, 2020-ci ilin müvafiq dövründə isə 32,3% məhkəmə aktı ləğv edilmişdir ki, bu da 2021-ci ilin cari hesabat dövründə məhkəmə aktlarının baxılmış işlərə münasibətdə 4,8% məhkəmə aktının ləğvinin azalmasını göstərir.

2021-ci ildə icraatda olan 762 işdən 155 (20,3%) iş qərardad ilə əlaqadar olmuşdur. 2020-ci ilin müvafiq dövründə isə icraatda olan 430 işdən 92 (21,4%) iş qərardad ilə əlaqədar olmuşdur ki, bu da 2021-ci ildə qərardadlar ilə müqayisədə 63 (68,5%) işin artmasını göstərir.

2021-ci ildə baxılan 494 işdən 46 (9,3%) iş qərardad ilə əlaqədar olmuşdur. 2020-ci ilin müvafiq dövründə isə baxılan 263 işdən 16 (6%) iş qərardad ilə əlaqədar olmuşdur ki, bu da 2021-ci ildə qərardadlar ilə 30 (1,8 dəfə) işin artmasını göstərir.

Aşağıdakı diaqramda 2022-ci ildə Kommersiya Kollegiyasının icraatında olmuş işlərin 2021-ci ilə münasibətdə nə qədər azalıb-artması işlərin sayına uyğun göstərilmişdir.

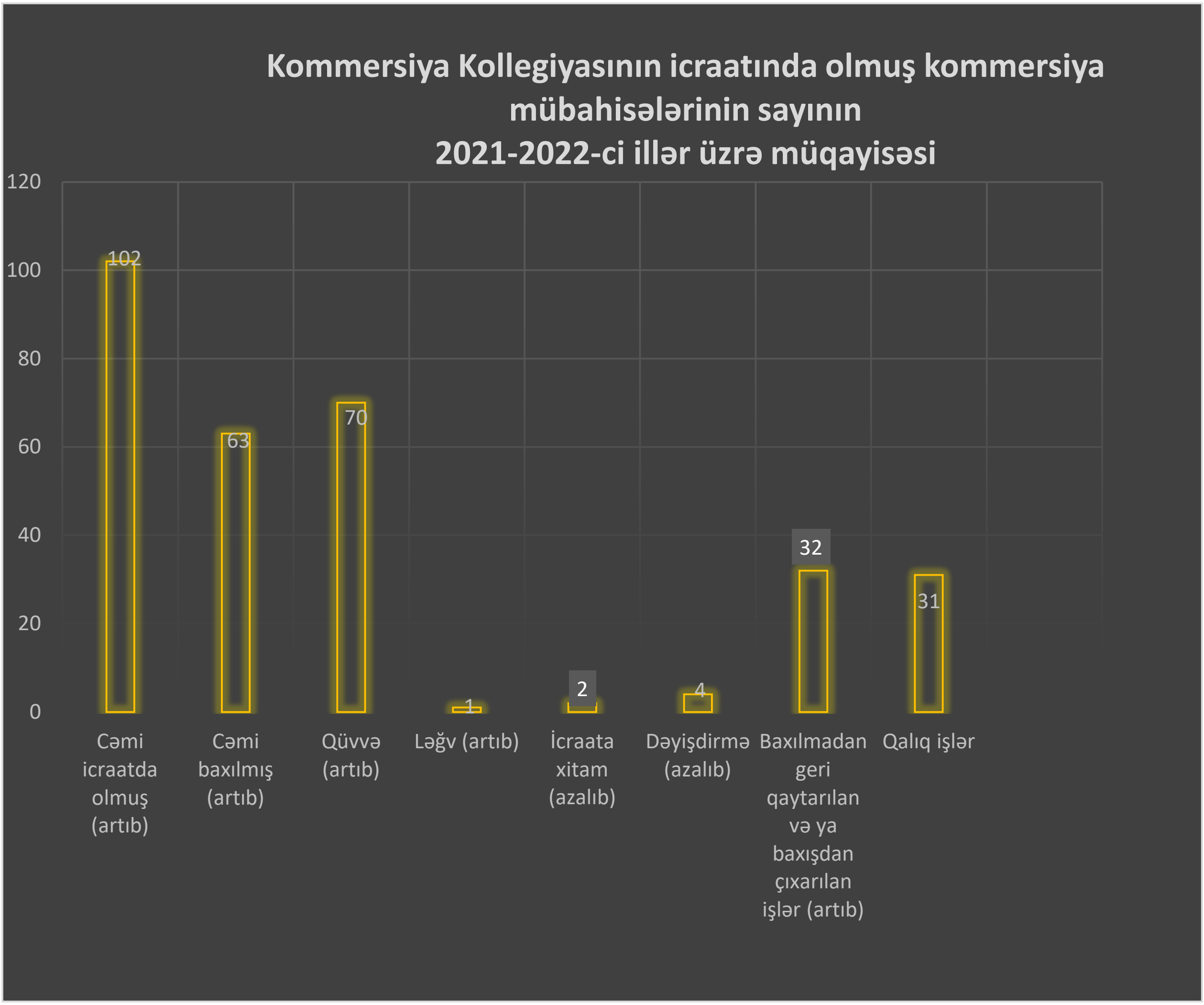

2022-ci ildə Kommersiya Kollegiyasında baxılmış işlər üzrə 35.090 manat dövlətə rüsumu ödənilmişdir.

2021-ci ildə isə Kommersiya Kollegiyasında baxılmış işlər üzrə 6.515 manat dövlət büdcəsinə rüsum ödənilmişdir. 2020-ci ilin müvafiq dövründə isə kollegiyada baxılmış işlər üzrə 3.690 manat dövlət büdcəsinə rüsum ödənilmişdir. Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında 2020-2021-ci illərdə baxılmış işlər üzrə dövlət büdcəsinə ödənilmiş rüsum müqayisə edildikdə görünür ki, 2020-ci ilin cari hesabat dövründə dövlət büdcəsinə ödənilmiş rüsum məbləği 2.825 manat (76,6%) artmışdır.

Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında 2021-2022-ci illərdə baxılmış işlər üzrə dövlətə ödənilmiş rüsumu müqayisə etdikdə görünür ki, 2022-ci ilin cari hesabat dövründə dövlətə ödənilmiş rüsum məbləği 28.575 manat (4,3 dəfə) artmışdır.

Ali Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasında 2021-2022-ci illərdə xüsusi qərardad (qərar) qəbul edilməmişdir.

1.3. 2022-Cİ İLDƏ BAXILMIŞ KOMMERSİYA MÜBAHİSƏLƏRİNİN KATEQORİYALAR ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

İDDİALARIN KATEQORİYALARI	İŞİN SAYI	FAİZ
Mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar mübahisələr	8	1,4%
Əqli mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar mübahisələr	1	0,2%
Torpaq mübahisələri	8	1,4%
Vergi mübahisələri	3	0,5%
Müqavilənin bağlanması, dəyişdirilməsi, ləğv edilməsi, etibarsız hesab edilməsi, məcburi bağlanması	23	4,1%
Alqı-satqı müqaviləsi	74	13,3%
İcarə müqaviləsi	27	4,8%
Borc müqaviləsi	44	7,9%
Kredit müqaviləsi	78	14%
Girov	1	0,2%
İpoteka	23	4,1%
Daşıma müqaviləsi	2	0,35%
Sığorta müqaviləsi	7	0,26%
Bank əmanəti və bank hesabatı müqavilələri üzrə	0	0%
Təbii inhisar subyektlərinin iştirakı ilə olan mübahisələr	27	4,8%
Mülki dövriyyənin iştirakçıları arasında hesablaşmalar; qiymətli kağızlar üzrə öhdəliklər ilə bağlı mübahisələr	2	0,35%
Sair müqavilədən irəli gələn öhdəliklər üzrə mübahisələr	89	15,98%
Mülki hüquq pozuntularından (deliktlərdən) əmələ gələn öhdəliklər üzrə mübahisələr	18	3,2%

Digər mübahisələr	94	16,9%
Xüsusi icraat işləri üzrə	25	4,5%
Hüquqi və fiziki şəxslərin ödəmə qabiliyyəti olmayan hesab edilməsi barədə mübahisələr (müflisləşmə (iflas))	3	0,5%
Cəmi	557	100%

1.4. KOMMERSİYA MÜBAHİSƏLƏRİ ÜZRƏ LƏĞV EDİLMİŞ MƏHKƏMƏ AKTLARINA DAİR HESABAT

2022-ci ildə ləğv edilmiş 137 məhkəmə aktından 127-si (92,7%) yenidən baxılması üçün apellyasiya instansiyası məhkəmələrinə göndərilmiş, 5 (3,65%) iş üzrə yeni qərar qəbul edilmiş, 5 (3,65%) iş üzrə icraata xitam verilmişdir.

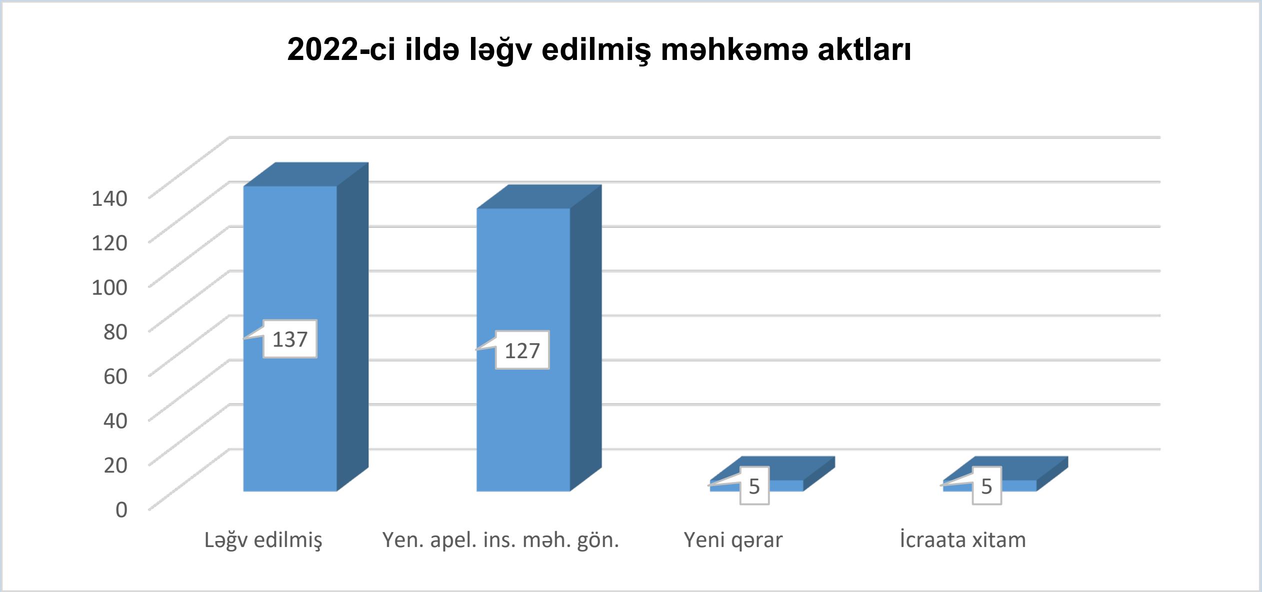

2021-ci ildə ləğv edilmiş 136 məhkəmə aktından 108-i (79,41 %) yenidən baxılması üçün apellyasiya instansiyası məhkəmələrinə göndərilmiş, 21 (15,44 %) iş üzrə yeni qərar qəbul edilmiş, 7 (5,15 %) iş üzrə icraata xitam verilmişdir.

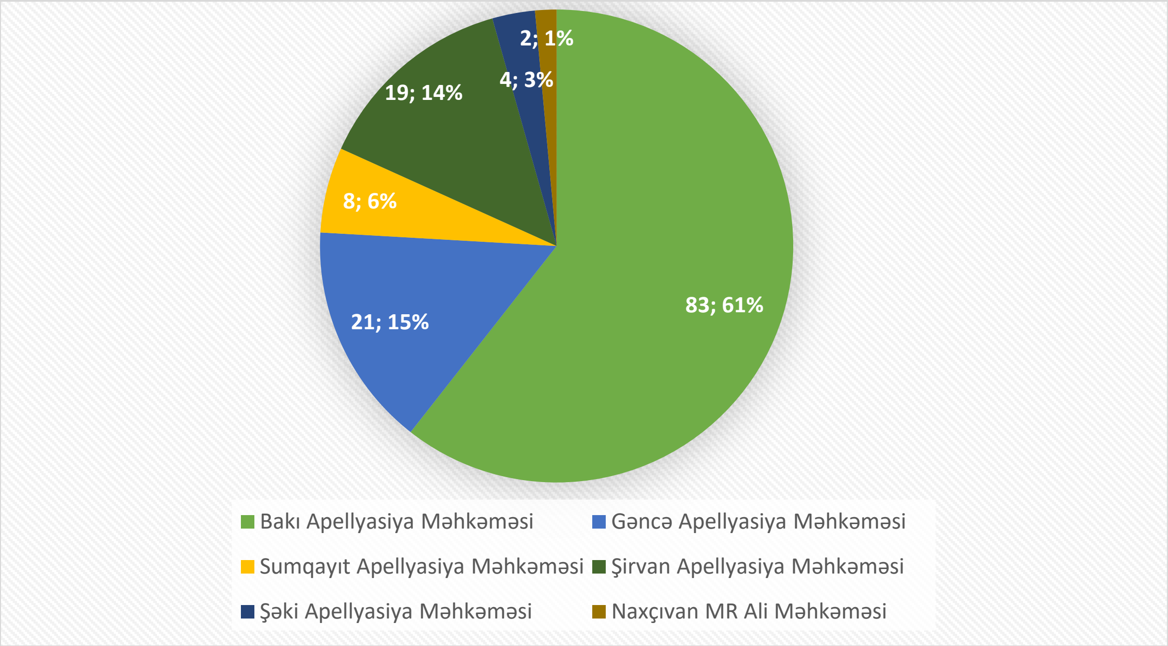

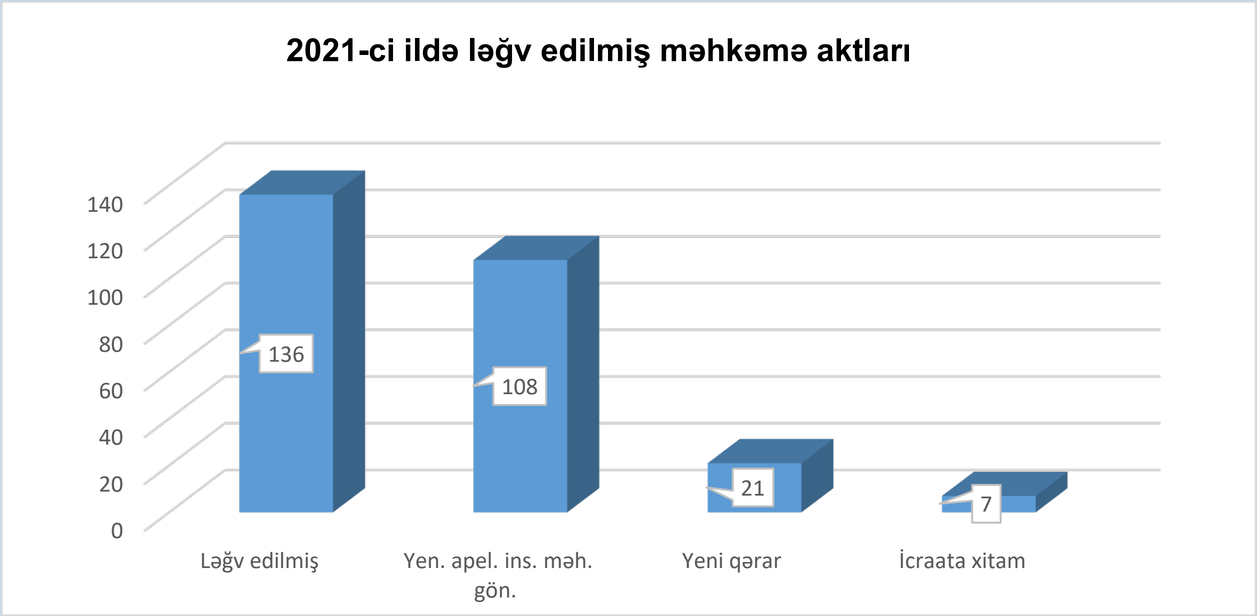

Beləliklə, 2022-ci ildə baxılmış işlərdən 24,6% qətnamə və ya qərardad ləğv edilmişdir, 2021-ci ilin müvafiq dövründə isə 27,5% qətnamə və ya qərardad ləğv edilmişdir ki, bu da 2022-ci ilin cari hesabat dövründə 2,9% qətnamə və ya qərardadların ləğvinin azalmasını göstərir.

2022-Cİ İLDƏ LƏĞV EDİLMİŞ MƏHKƏMƏ AKTLARININ DAXİL OLDUĞU APELLYASİYA İNSTANSİYASI MƏHKƏMƏLƏRİ ÜZRƏ BÖLGÜSÜ (137 ləğv)

Aşağıdakı diaqramda birinci rəqəm ləğv edilmiş məhkəmə aktlarının sayını, ikinci rəqəm isə onların faiz nisbətini bildirir.

2021-Cİ İLDƏ LƏĞV EDİLMİŞ MƏHKƏMƏ AKTLARININ DAXİL OLDUĞU APELLYASİYA İNSTANSİYASI MƏHKƏMƏLƏRİ ÜZRƏ BÖLGÜSÜ (136 ləğv)

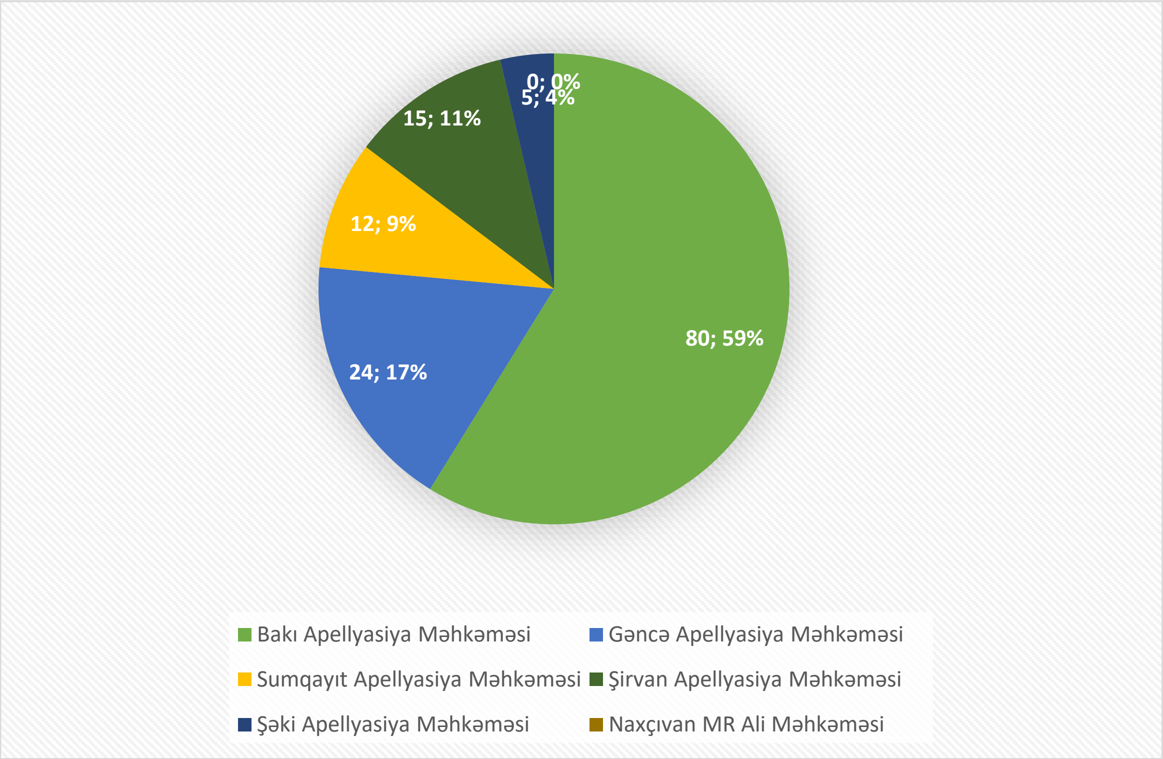

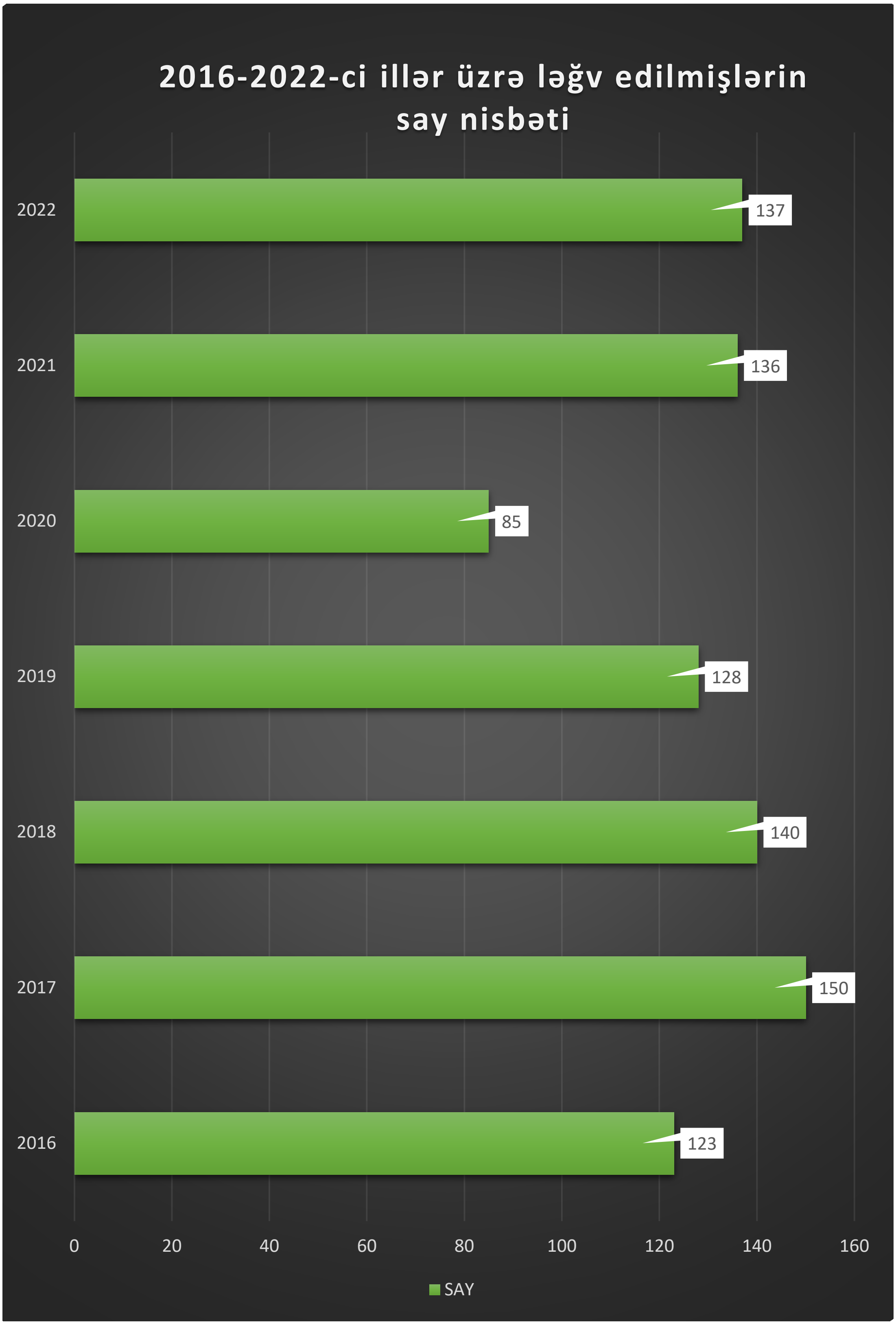
2016-2022-ci illər üzrə ləğv edilmişlərin say nisbəti
2022
137
2021
136
2020
85
2019
128
2018
140
2017
150
2016
123
0
20
40
60
80
100
120
140
160
SAY

1.5. 2022-ci ildə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında təkrar baxılaraq ləğv edilmiş məhkəmə aktlarına dair

<u>Hesabat</u>

2022-ci ildə təkrar kassasiya qaydasında mahiyyəti üzrə baxılaraq ləğv edilmiş 11 (8%) məhkəmə aktı olmuşdur. Həmin işlərdən 8 (72,7%) iş üzrə qətnamə tamamilə, 2 (18,2%) iş üzrə qismən ləğv edilərək işin yenidən araşdırılması üçün təkrar apellyasiya məhkəməsinə göndərilmiş, 1 (9,1%) iş üzrə isə qətnamə ləğv edilərək iş üzrə icraata xitam verilmişdir.

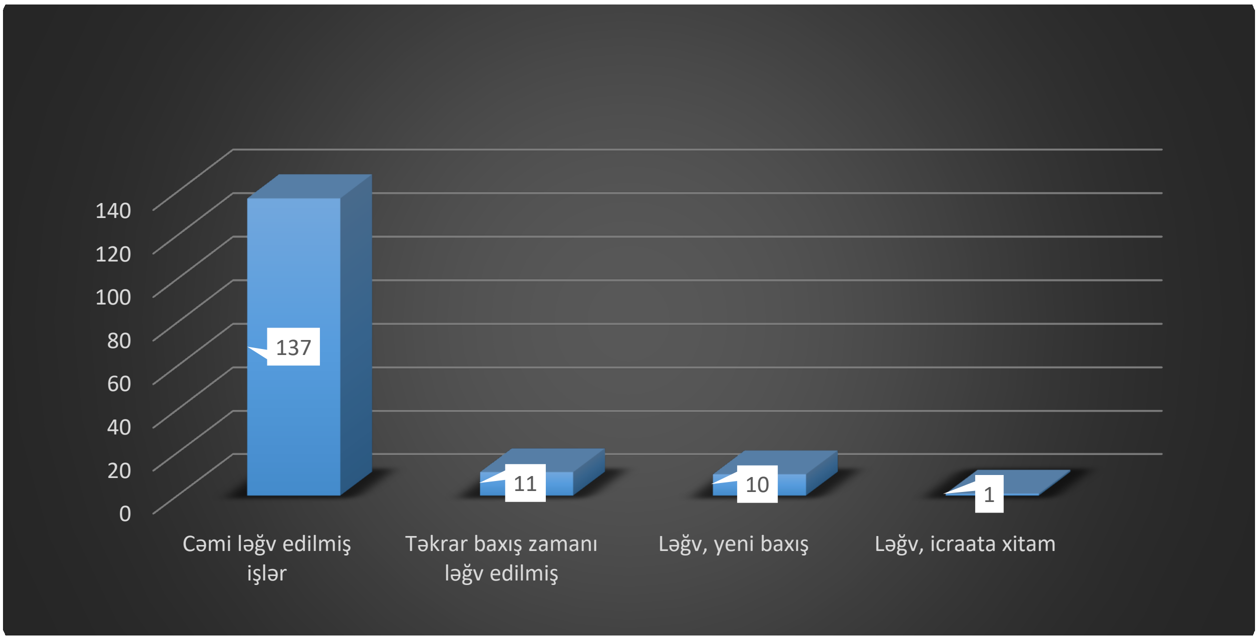

2021-ci ildə isə təkrar kassasiya qaydasında mahiyyəti üzrə baxılaraq ləğv edilmiş 23 (16,9%) məhkəmə aktı olmuşdur. Həmin işlərdən 5 (21,7%) iş üzrə yeni qərar qəbul edilmiş, 18 (78,3%) iş üzrə isə işin yenidən araşdırılması üçün təkrar apellyasiya məhkəməsinə göndərilmişdir.

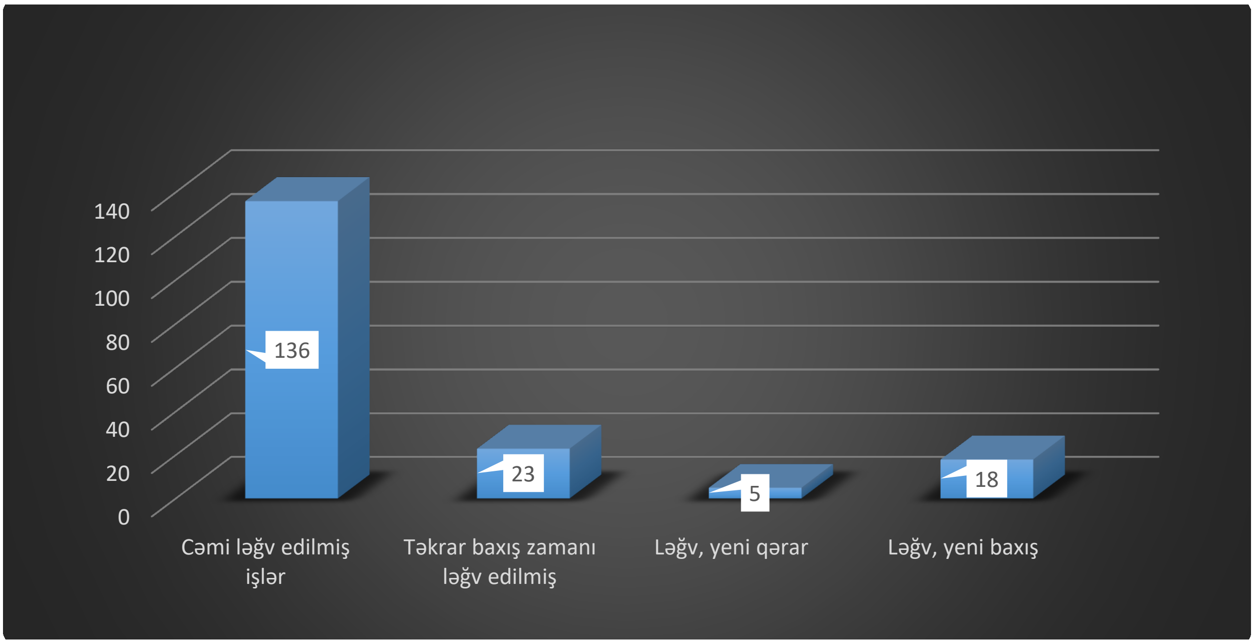

Bu isə 2022-ci ildə təkrar kassasiya qaydasında mahiyyəti üzrə baxılaraq ləğv edilmiş işlərin cəmi ləğv edilmiş işlərin sayına münasibətdə 8,9% (16,9-8) azalmanın olduğunu göstərir.

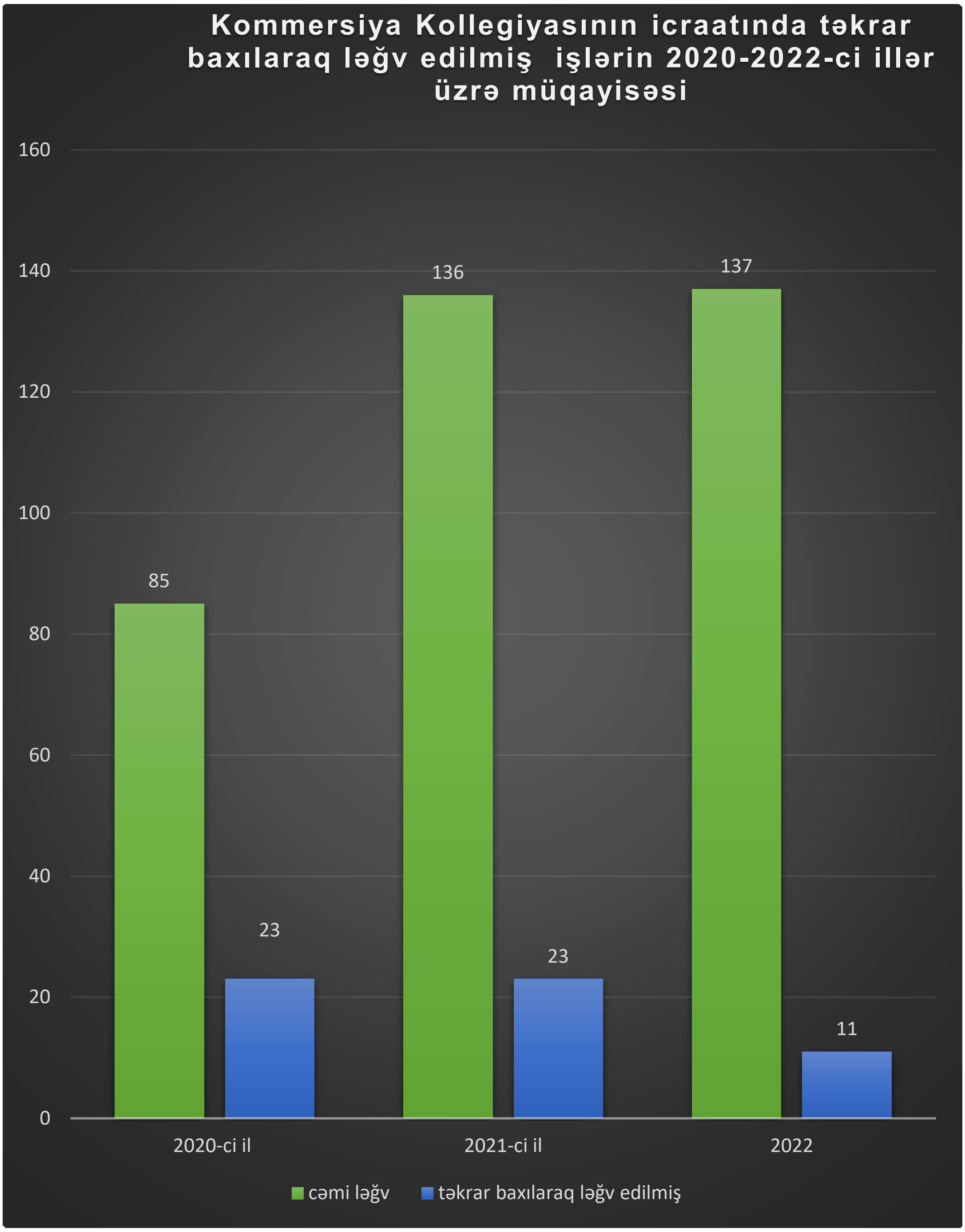

2022-ci ildə təkrar ləğv edilmiş 11 iş üzrə məhkəmə aktlarından 5 iş (45,4%) Bakı Apellyasiya Məhkəməsindən, 1 iş (9,1%) Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsindən, 3 iş (27,3%) Şirvan Apellyasiya Məhkəməsindən, 2 iş (18,2%) Gəncə Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur.

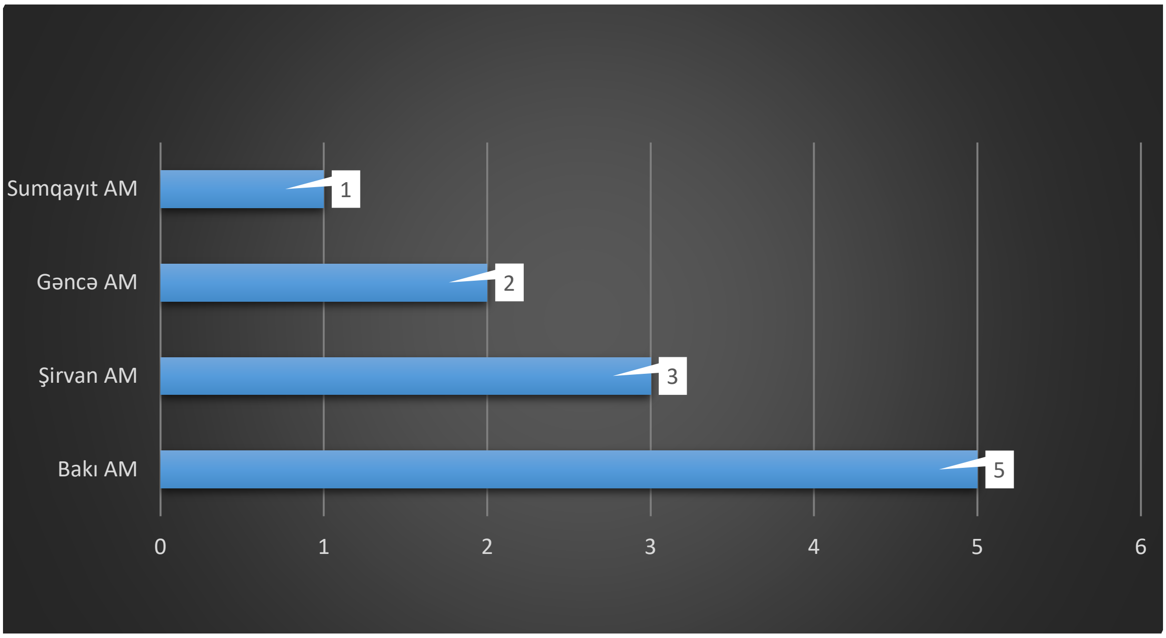

2021-ci ildə isə təkrar ləğv edilmiş 23 iş üzrə məhkəmə aktlarından 18 iş (78,3%) Bakı Apellyasiya Məhkəməsindən, 2 iş (8,7%) Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsindən, 2 iş (8,7%) Şəki Apellyasiya Məhkəməsindən, 1 iş (4,4%) Gəncə Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur.

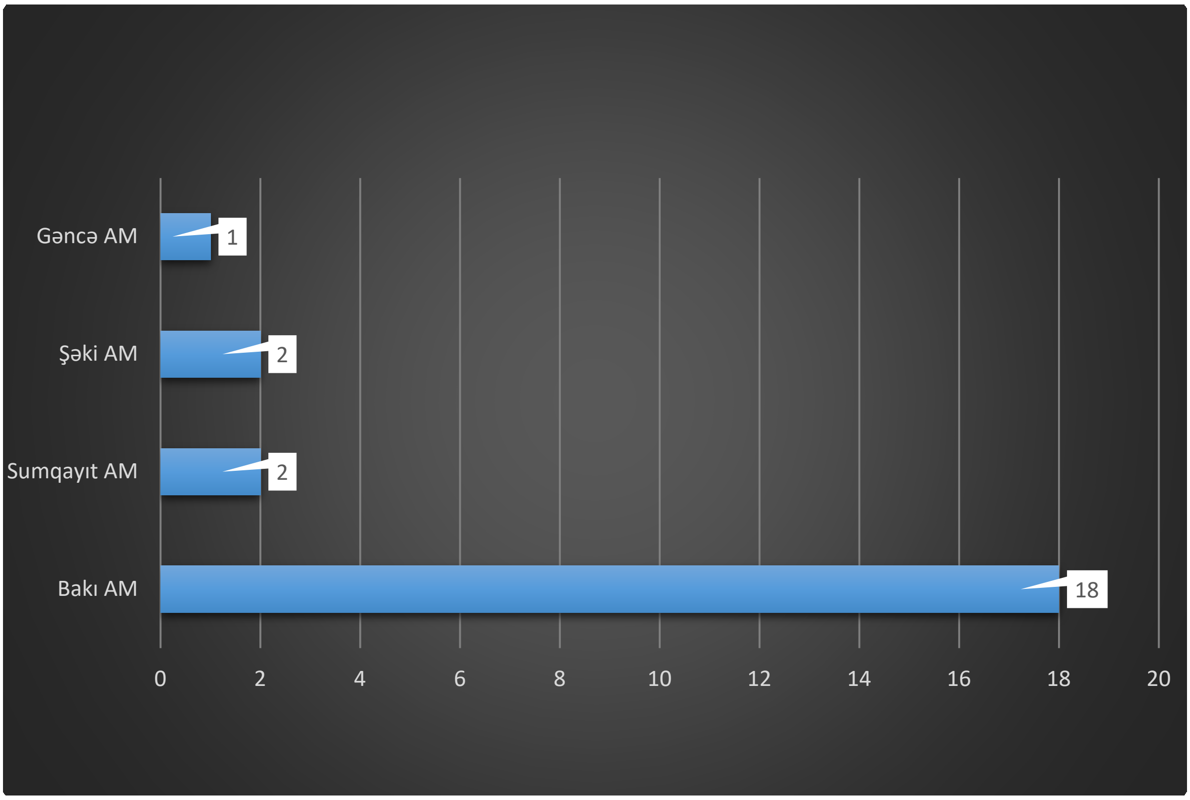

2022-ci il ərzində apellyasiya instansiyası məhkəmələri üzrə cəmi ləğv edilmiş işlərə münasibətdə təkrar ləğv edilmiş məhkəmə aktlarının faiz nisbəti;

a) Bakı Apellyasiya Məhkəməsində cəmi ləğv edilmiş 83 işə münasibətdə 6%, cəmi baxılmış 315 işə münasibətdə isə 1,2%-ni təşkil edir.

b) Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsində cəmi ləğv edilmiş 8 işə münasibətdə 12,5%, cəmi baxılmış 24 işə münasibətdə isə 4,2%-ni təşkil edir.

c) Gəncə Apellyasiya Məhkəməsində cəmi ləğv edilmiş 21 işə münasibətdə 9,5%, cəmi baxılmış 55 işə münasibətdə isə 3,6%-ni təşkil edir.

ç) Şirvan Apellyasiya Məhkəməsində cəmi ləğv edilmiş 19 işə münasibətdə 15,8%, cəmi baxılmış 43 işə münasibətdə isə 7%-ni təşkil edir.

2021-ci il ərzində apellyasiya instansiyası məhkəmələri üzrə cəmi ləğv edilmiş işlərə münasibətdə təkrar ləğv edilmiş məhkəmə aktlarının faiz nisbəti;

d) Bakı Apellyasiya Məhkəməsində cəmi ləğv edilmiş 80 işə münasibətdə 22,5%, cəmi baxılmış 315 işə münasibətdə isə 5,7%-ni təşkil edir.

e) Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsində cəmi ləğv edilmiş 12 işə münasibətdə 16,7%, cəmi baxılmış 37 işə münasibətdə isə 5,4%-ni təşkil edir.

f) Gəncə Apellyasiya Məhkəməsində cəmi ləğv edilmiş 24 işə münasibətdə 4,2%, cəmi baxılmış 37 işə münasibətdə isə 2%-ni təşkil edir.

ç) Şəki Apellyasiya Məhkəməsində cəmi ləğv edilmiş 5 işə münasibətdə 40%, cəmi baxılmış 25 işə münasibətdə isə 8%-ni təşkil edir.

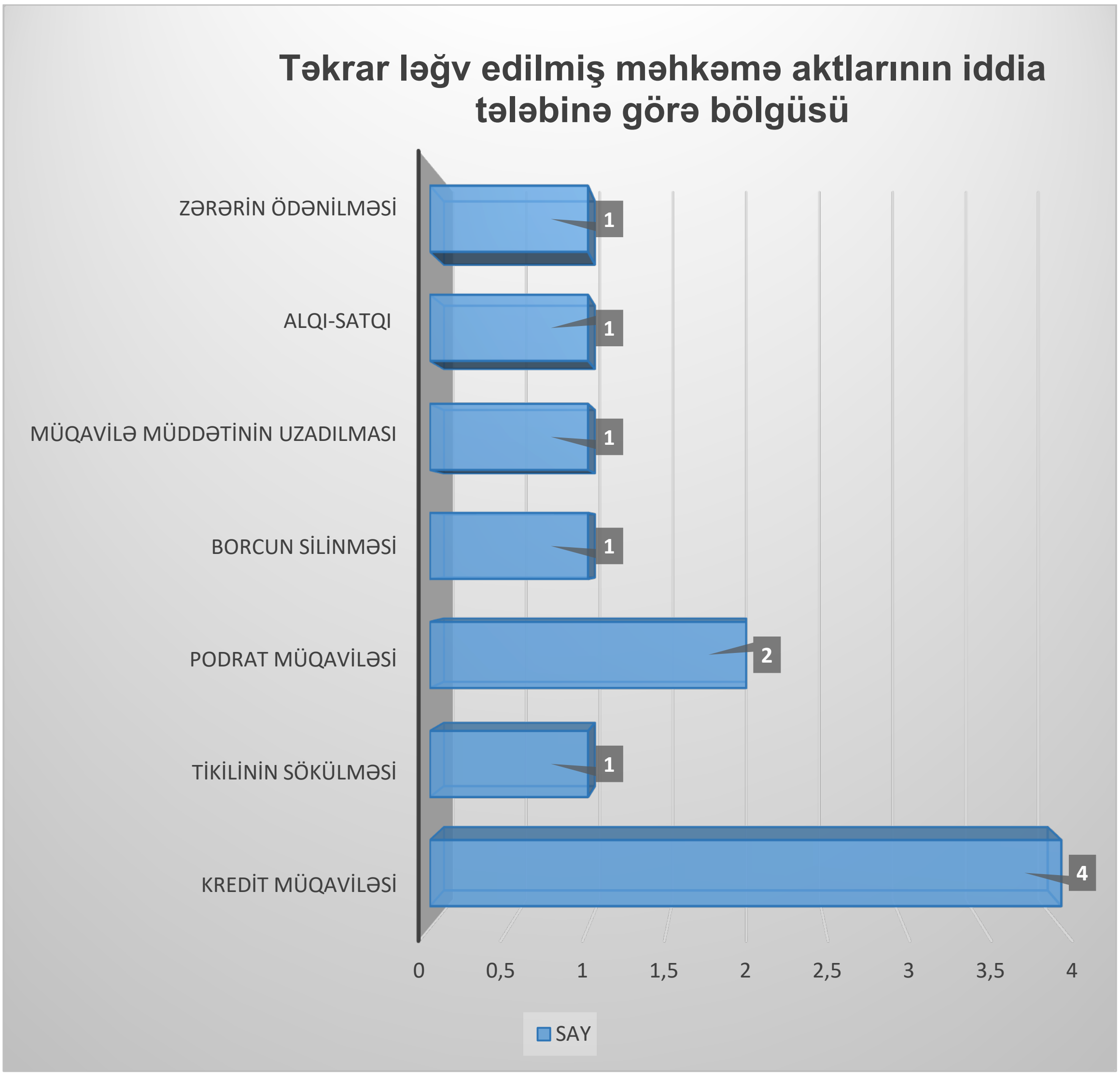

Təkrar ləğv edilmiş 11 məhkəmə aktından 7-nə ikinci dəfə, 4-nə isə üçüncü dəfə kassasiya icraatı qaydasında baxılmışdır.

2-ci dəfə kassasiya qaydasında baxılmış 3 iş Bakı Apellyasiya Məhkəməsindən, 2 iş Şirvan Apellyasiya Məhkəməsindən, 1 iş Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsindən, 1 iş isə Gəncə Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur.

3-cü dəfə kassasiya qaydasında baxılmış 2 iş Bakı Apellyasiya Məhkəməsindən, 1 iş Şirvan Apellyasiya Məhkəməsindən, 1 iş isə Gəncə Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur.

1.6. XARİCİ MƏHKƏMƏLƏRİN VƏ ARBİTRAJLARIN QƏTNAMƏLƏRİNİN İCRASI VƏ TANINMASINA DAİR

2022-ci ildə Kommersiya Kollegiyasında Azərbaycan Respublikasında xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitraj məhkəmələrinin qətnaməsinin tanınması və icrası barədə cəmi 26 ərizə icraatda olmuş, onlardan 3 (11,5%) ərizə 2021-ci ildən qalıq kimi keçmiş, 23 (88,5%) ərizə isə 2022-ci ildə kollegiyaya daxil olmuşdir

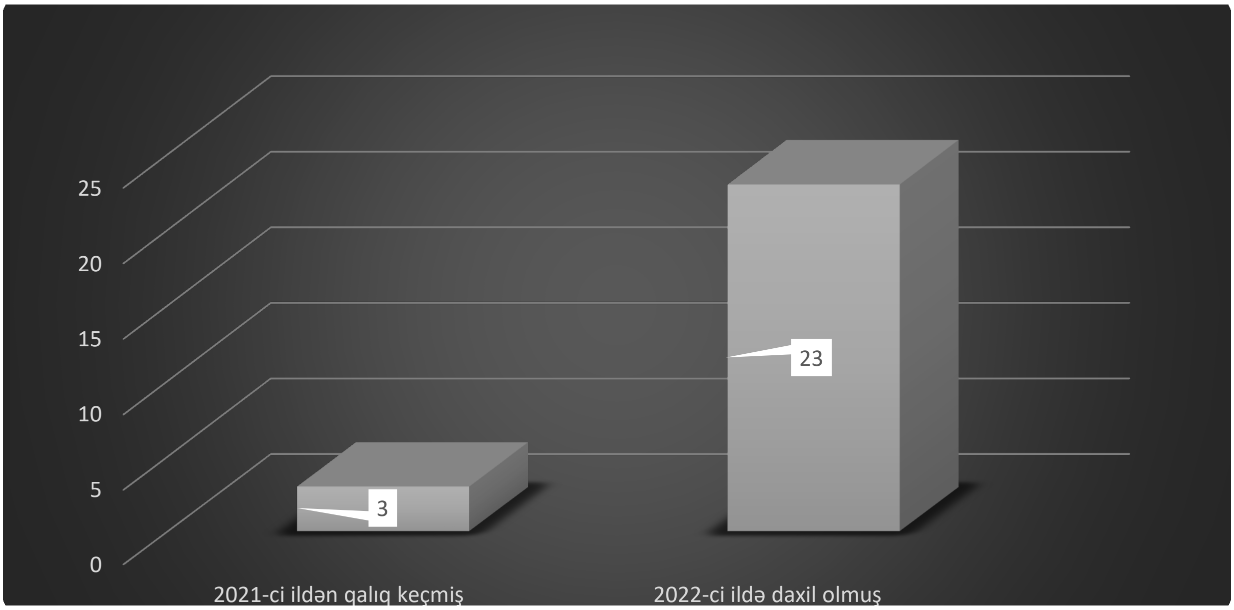

Xarici məhkəmələrin və arbitrajların qətnamələrinin icrası və tanınmasına dair icraatda olmuş 19 (73,1%) ərizəyə baxılmış və 7 (26,9%) ərizə isə baxılması üçün 2023-ci ilin növbəti hesabat dövrünə qalıq keçmişdir.

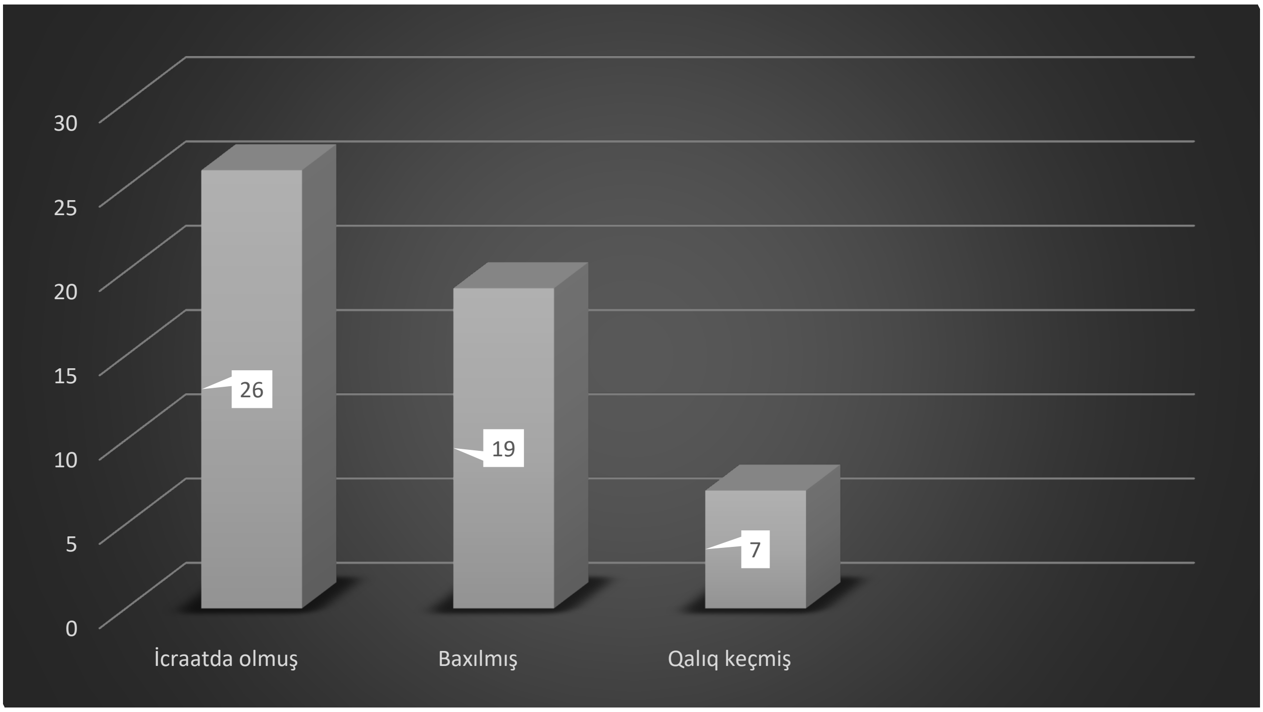

2022-ci ildə baxılmış 19 işdən 16 iş üzrə xarici məhkəmələrin və arbitrajların qətnamələrinin icrası və tanınması barədə müraciətlər təmin edilmiş, 3 iş üzrə isə təmin edilməmişdir.

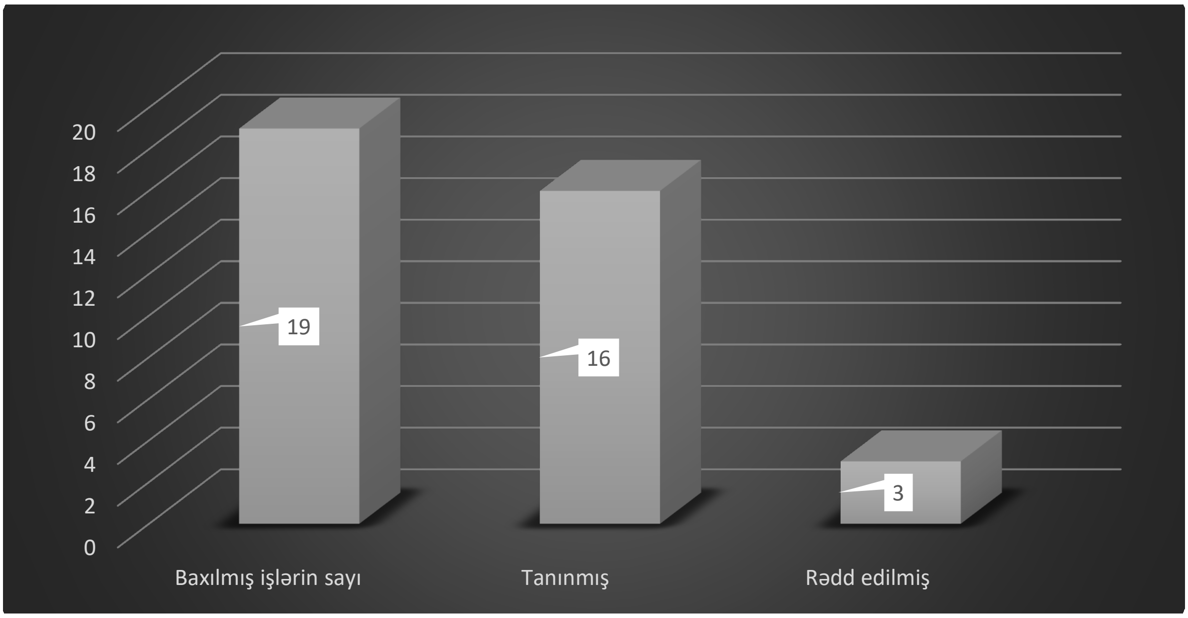

2021-ci ildə isə baxılmış 36 işdən 34 iş üzrə xarici məhkəmələrin və arbitrajların qətnamələrinin icrası və tanınması barədə müraciətlər təmin edilmiş, 2 iş üzrə isə təmin edilməmişdir.

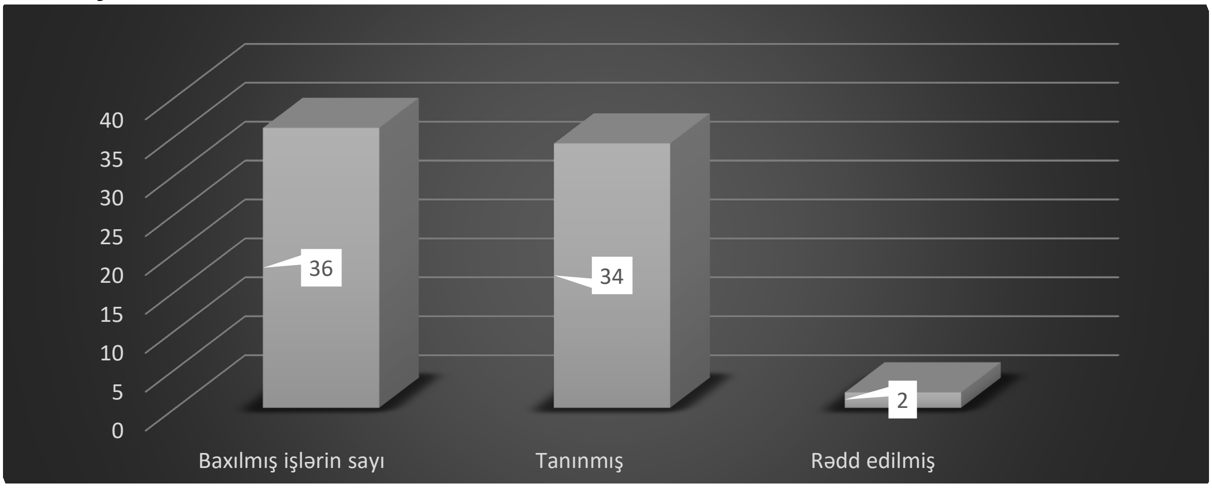

2021-ci ildə isə Kommersiya Kollegiyasında Azərbaycan Respublikasında xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitraj məhkəmələrinin qətnaməsinin tanınması və icrası barədə cəmi 42 ərizə icraatda olmuş, onlardan 7 (16,7%) ərizə 2020-ci ildən qalıq kimi keçmiş, 35 (83,3%) ərizə isə 2021-ci ildə kollegiyaya daxil olmuşdir. 36 (85,7%) ərizəyə baxılmış, 3 (7,2%) baxılmadan geri qaytarılıb 3 (7,2%) ərizə isə baxılması üçün 2022-ci ilin növbəti hesabat dövrünə qalıq keçmişdir.

2021-2022-ci illəri müqayisə etdikdə görünür ki, 2022-ci ilin cari hesabat dövründə xarici dövlətlərin məhkəmələrinin və arbitraj məhkəmələrinin qətnaməsinin tanınması və icrası barədə icraatda olmuş 16 ərizənin (38%) azalması müşahidə edilir.

ALİ MƏHKƏMƏNİN KOMMERSİYA KOLLEGİYASINDA 2010-2022-Cİ İLLƏR ƏRZİNDƏ XARİCİ DÖVLƏTLƏRİN MƏHKƏMƏLƏRİ VƏ ARBİTRAJLARININ QƏTNAMƏLƏRİNƏ BAXILMASI BARƏDƏ

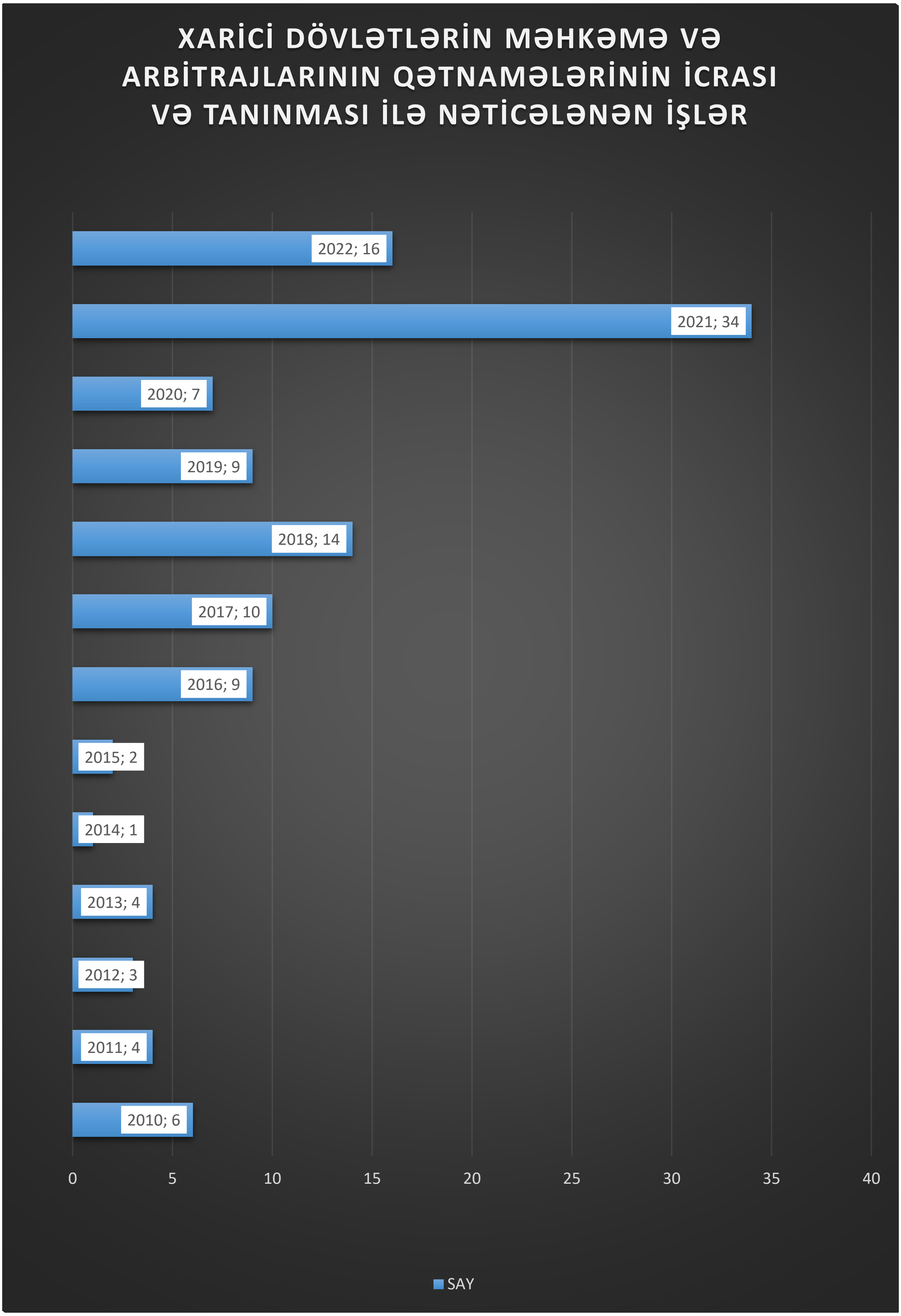
XARİCİ DÖVLƏTLƏRİN MƏHKƏMƏ VƏ ARBİTRAJLARININ QƏTNAMƏLƏRİNİN İCRASI VƏ TANINMASI İLƏ NƏTİCƏLƏNƏN İŞLƏR
2022; 16
2021; 34
2020; 7
2019; 9
2018; 14
2017; 10
2016; 9
2015; 2
2014; 1
2013; 4
2012; 3
2011; 4
2010; 6
0
5
10
15
20
25
30
35
40
SAY

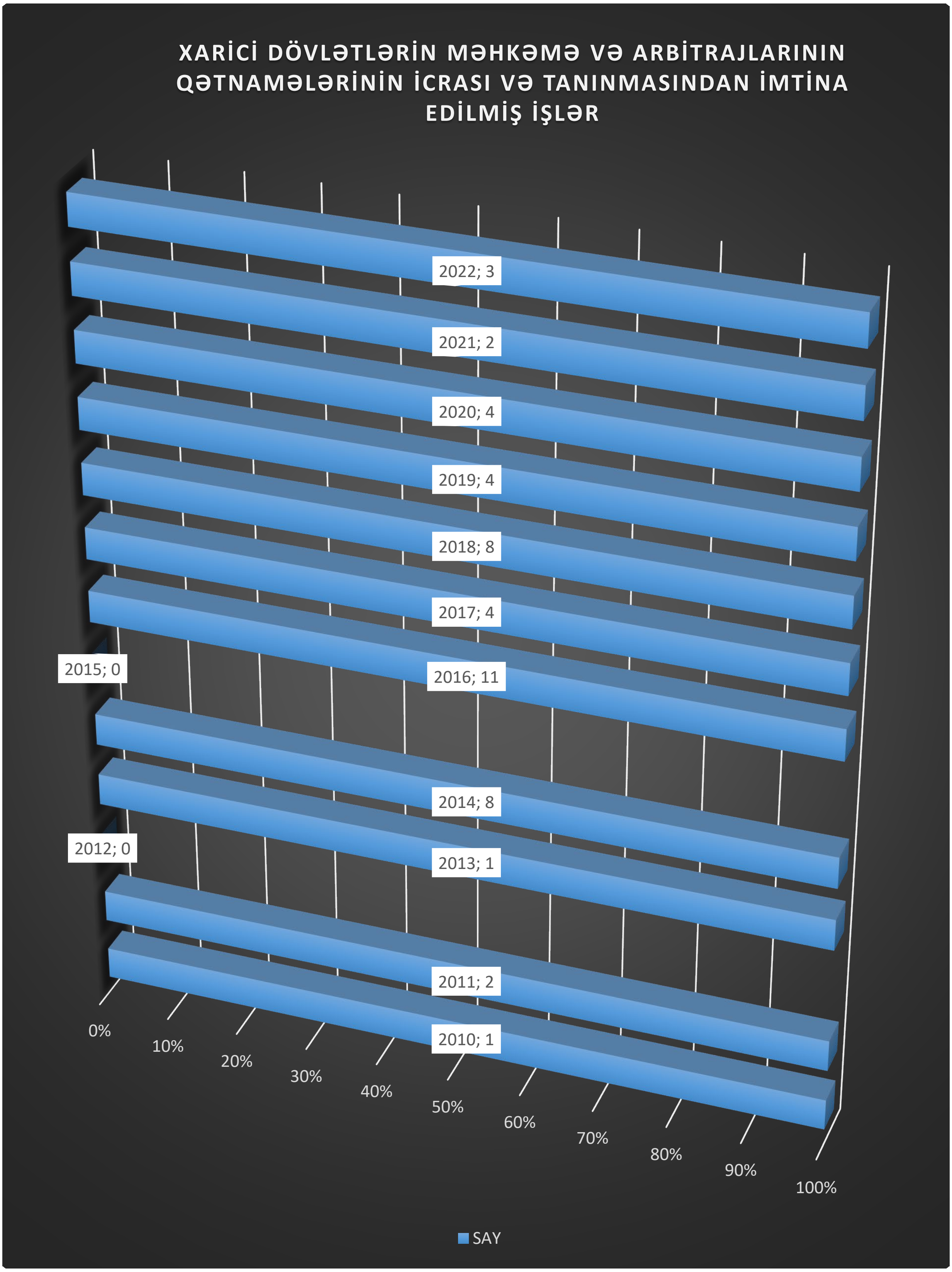
XARİCİ DÖVLƏTLƏRİN MƏHKƏMƏ VƏ ARBİTRAJLARININ QƏTNAMƏLƏRİNİN İCRASI VƏ TANINMASINDAN İMTİNA EDİLMİŞ İŞLƏR
2022; 3
2021; 2
2020; 4
2019; 4
2018; 8
2017; 4
2015; 0
2016; 11
2014; 8
2012; 0
2013; 1
2011; 2
2010; 1
0%
10%
20%
30%
40%
50%
60%
70%
80%
90%
100%
SAY

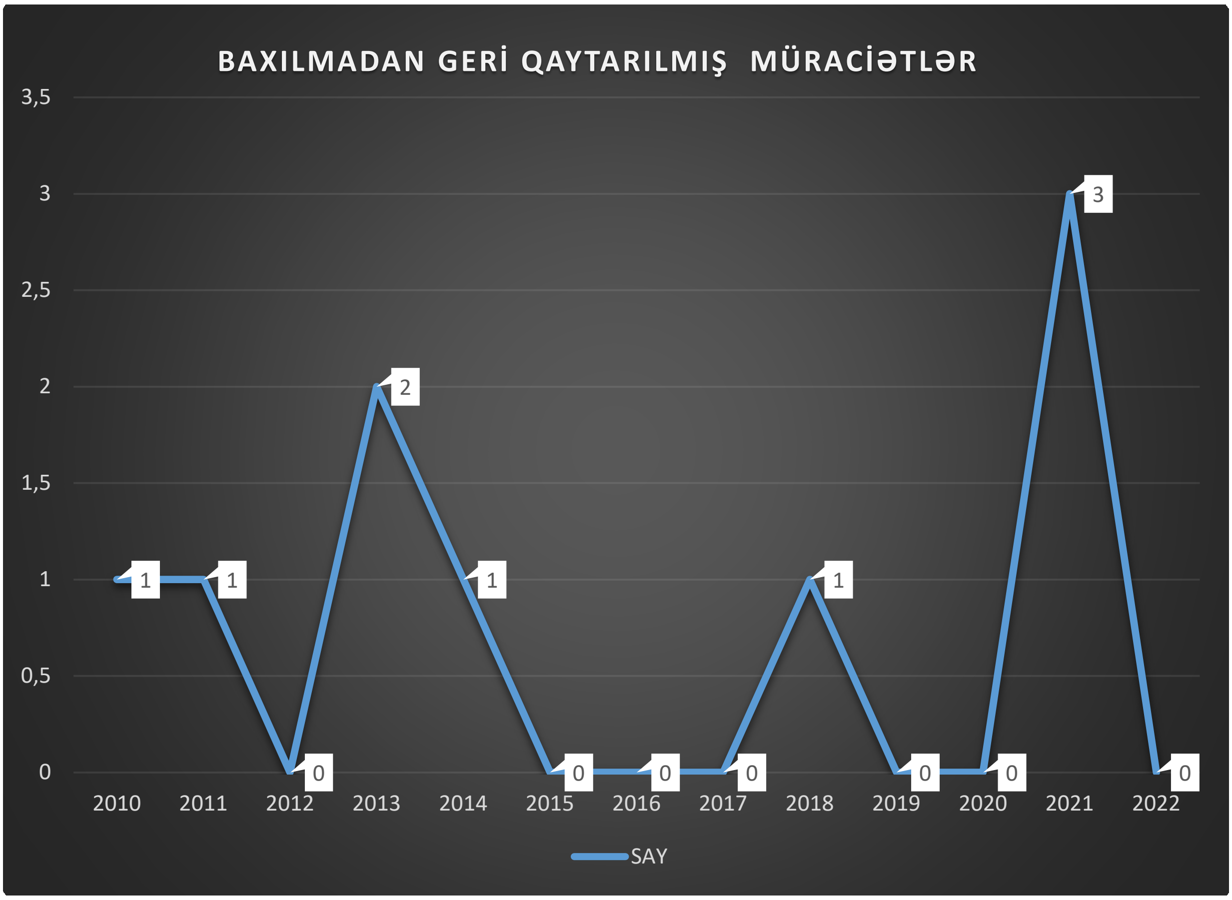
BAXILMADAN GERİ QAYTARILMIŞ MÜRACİƏTLƏR
3,5
3
2,5
2
1,5
1
0,5
0
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
1
1
0
2
1
0
0
0
1
0
0
3
0
SAY

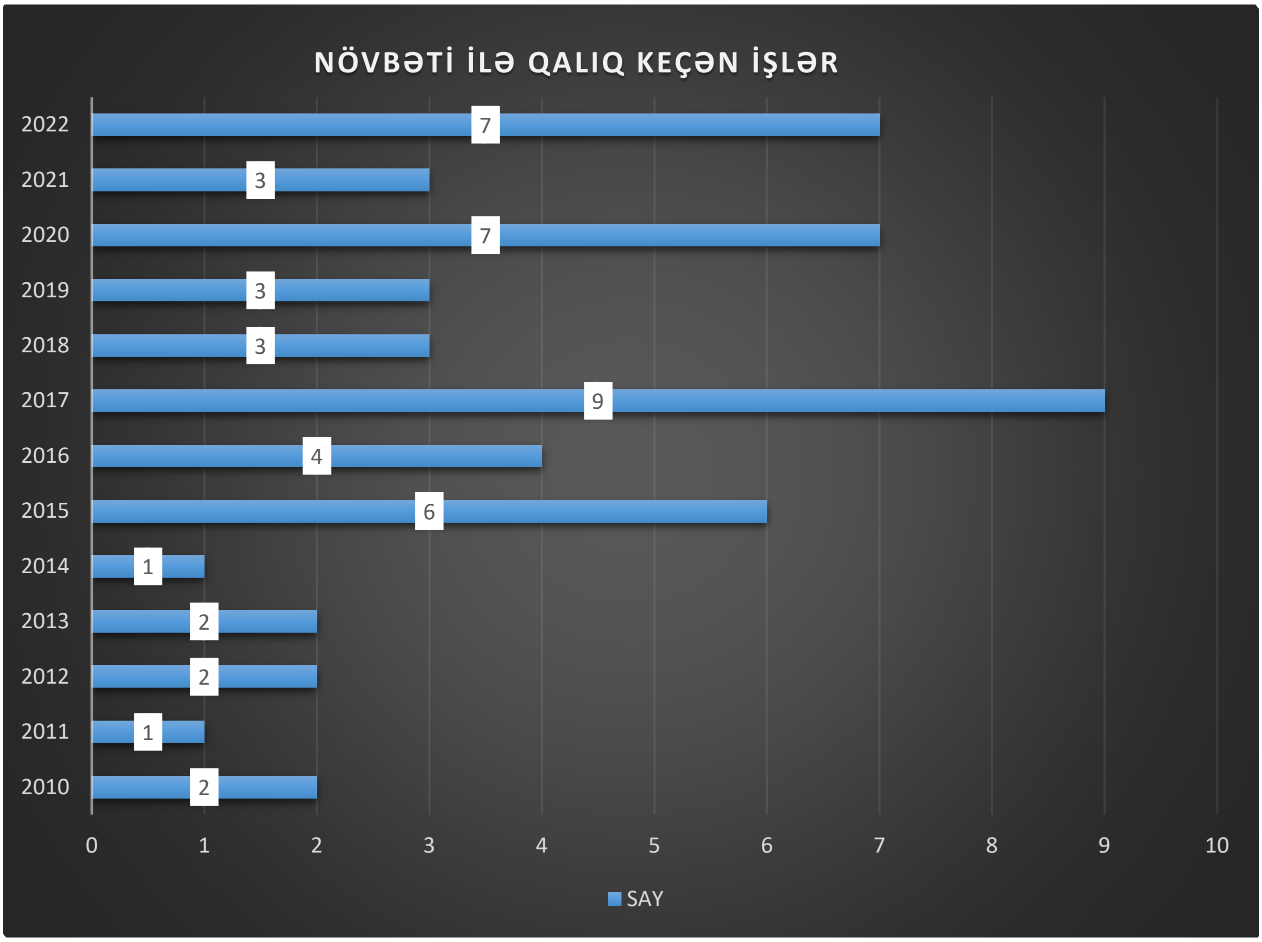
NÖVBƏTİ İLƏ QALIQ KEÇƏN İŞLƏR
2022
2021
2020
2019
2018
2017
2016
2015
2014
2013
2012
2011
2010
7
3
7
3
3
9
4
6
1
2
2
1
2
0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
SAY

1.7. 2022-Cİ İLDƏ TƏQDİM EDİLMİŞ MÜRACİƏTLƏR VƏ VƏTƏNDAŞLARIN QƏBULU BARƏDƏ

2022-ci ildə isə kollegiyanın icraatında olan işləri üzrə 212 prosessual müraciət (kassasiya şikayətinə əlavə, kassasiya şikayətinə etiraz və s.) həmin işlərə əlavə edilməsi üçün kollegiyanın katibliyinə təqdim edilmişdir.

2021-ci ildə isə kollegiyanın icraatında olan işləri üzrə 260 prosessual müraciət (kassasiya şikayətinə əlavə, kassasiya şikayətinə etiraz və s.) həmin işlərə əlavə edilməsi üçün kollegiyanın katibliyinə təqdim edilmişdir.

Beləliklə, kollegiyanın icraatında olan işləri üzrə 48 (18.4%) prosessual müraciət azalmışdır.

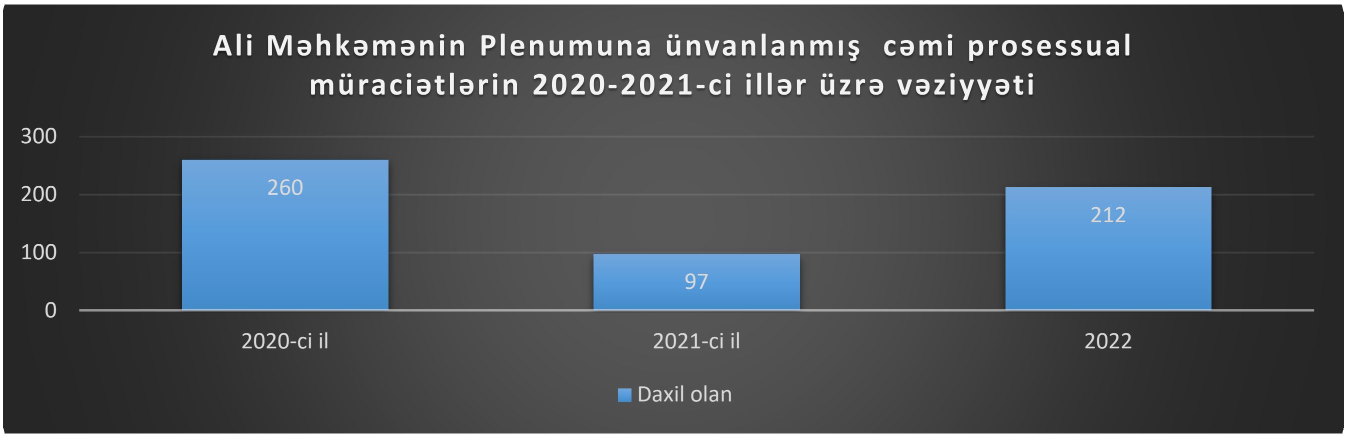

2022-ci ildə kollegiyanın qərarlarından Plenum icraatı üzrə 23 müraciət, o cümlədən 17 əlavə kassasiya şikayəti, 6 məhkəmə aktlarına yeni açılmış hallar üzrə yenidən baxılması haqqında ərizə daxil olmuşdur. İşdə iştirak etməyə cəlb olunmayan, məhkəmə aktı ilə maraqlarına toxunan şəxslərin müraciəti olmamışdır.

2021-ci ildə isə kollegiyanın qərarlarından Plenum icraatı üzrə 19 müraciət daxil olmuşdur, o cümlədən 15 əlavə kassasiya şikayəti, 2 məhkəmə aktlarına yeni açılmış hallar üzrə yenidən baxılması haqqında ərizə, 2 işdə iştirak etməyə cəlb olunmayan, məhkəmə aktı ilə maraqlarına toxunan şəxslərin müraciəti.

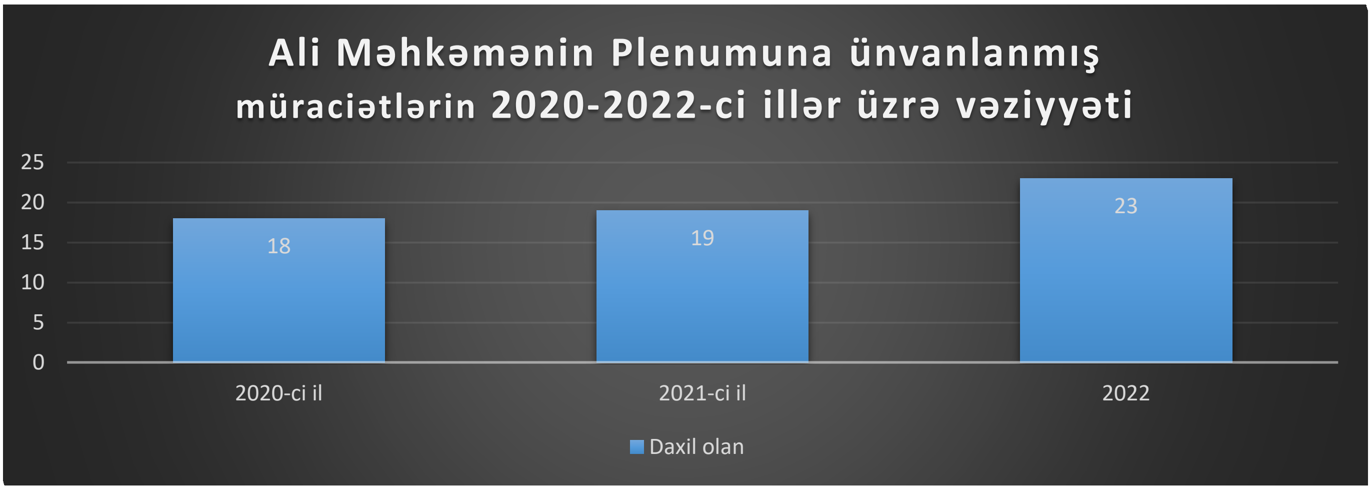

Bununla da, 2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisə olunduqda, Plenum icraatı üzrə 4 müraciət artmışdır.

1.8. 2021-2022-Cİ İLƏRDƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI KONSTİTUSİYA MƏHKƏMƏSİNƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ALİ MƏHKƏMƏSİNİN KOMMERSİYA KOLLEGİYASININ QƏRARLARINDAN DAXİL OLMUŞ ŞİKAYƏTLƏRƏ DAİR HESABAT

2022-ci ildə Kontitusiya Məhkəməsinin Plenumu tərəfindən Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasının qərarlarından verilən şikayətlər üzrə 2 Plenum qərarı qəbul edilmişdir (Hər iki iş üzrə qətnamə və qərar ləğv edilərək, iş yeni apellyasiya baxışına göndərilmişdir.).

2021-ci ildə isə Kontitusiya Məhkəməsinin Plenumu tərəfindən Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasının qərarlarından verilən şikayətlər üzrə 1 Plenum qərarı qəbul edilmişdir.

1.9. 2022-Cİ İLDƏ AVROPA İNSAN HÜQUQLARI MƏHKƏMƏSİNDƏ BAXILMIŞ KOMMERSİYA MÜBAHİSƏLƏRİNƏ DAİR HESABAT

2022-ci ildə Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsində baxılaraq yekun qərar qəbul edilmiş kommersiya mübahisəsi olmamışdır.

1.10. AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ALİ MƏHKƏMƏSİNİN KOMMERSİYA KOLLEGİYASINDA 2015-2022-Cİ İLLƏR ƏRZİNDƏ İCRAATDA OLAN İŞLƏR BARƏDƏ

HESABAT

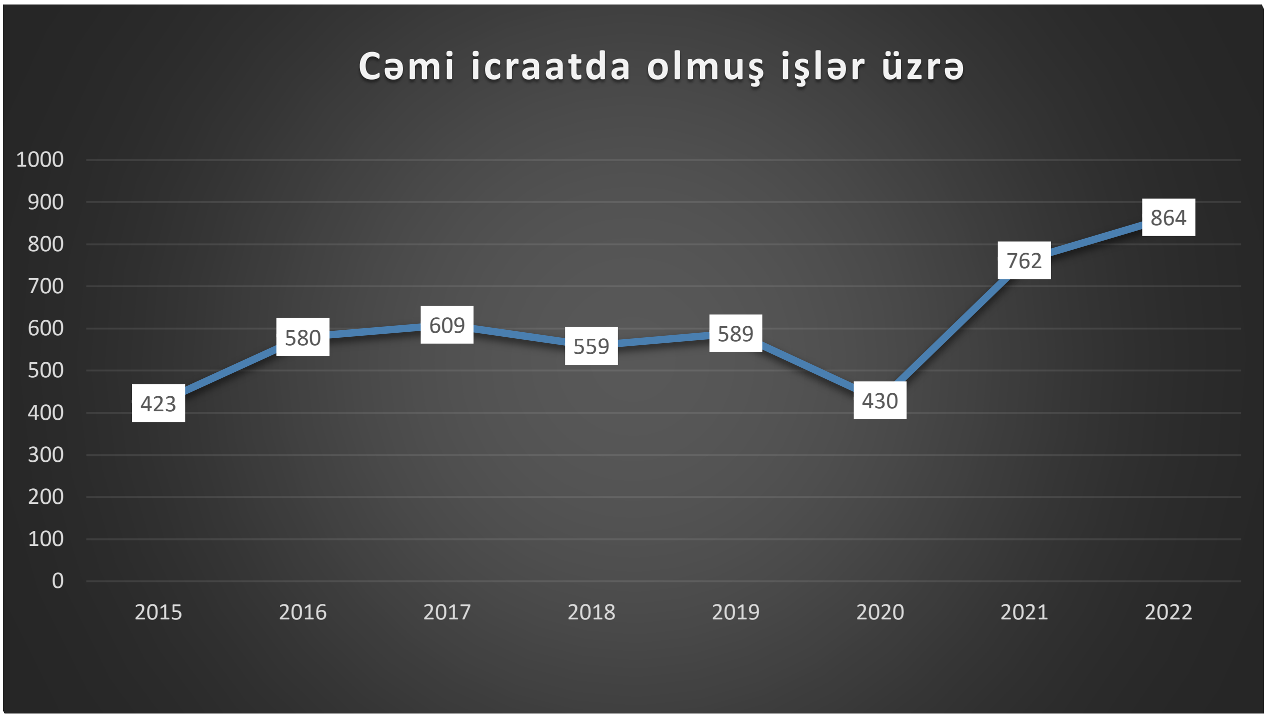

Cəmi baxılmış işlər üzrə
700
600
500
400
300
200
100
0
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
345
490
504
465
500
263
494
557

Kassasiya qaydasında dəyişdirilmədən saxlanılmış məhkəmə aktları üzrə
500
450
400
350
300
250
200
150
100
50
0
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
228
360
347
315
366
175
347
417

Kassasiya qaydasında ləğv edilmiş məhkəmə aktları üzrə
180
160
140
120
100
80
60
40
20
0
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
110
123
150
140
128
85
136
137

Kassasiya qaydasında dəyişdirilmiş məhkəmə aktları üzrə
7
6
5
4
3
2
1
0
-1
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
4
4
6
4
4
4
6
0

1.11. 2022-Cİ İLDƏ ALİ MƏHKƏMƏNİN KOMMERSİYA KOLLEGİYASINDA MƏHKƏMƏ AİDİYYƏTİNƏ DAİR BAXILMIŞ İŞLƏR ÜZRƏ HESABAT

2022-ci ildə kommersiya kollegiyasına daxil olan hakimlərin sədrliyi və məruzəsi ilə qarışıq tərkibdə cəmi 110 məhkəmə aidiyyətinə dair işə baxılmışdır. 2021-ci ildə kommersiya kollegiyasına daxil olan hakimlərin sədrliyi və məruzəsi ilə qarışıq tərkibdə cəmi 73 məhkəmə aidiyyətinə dair işə baxılmışdır.

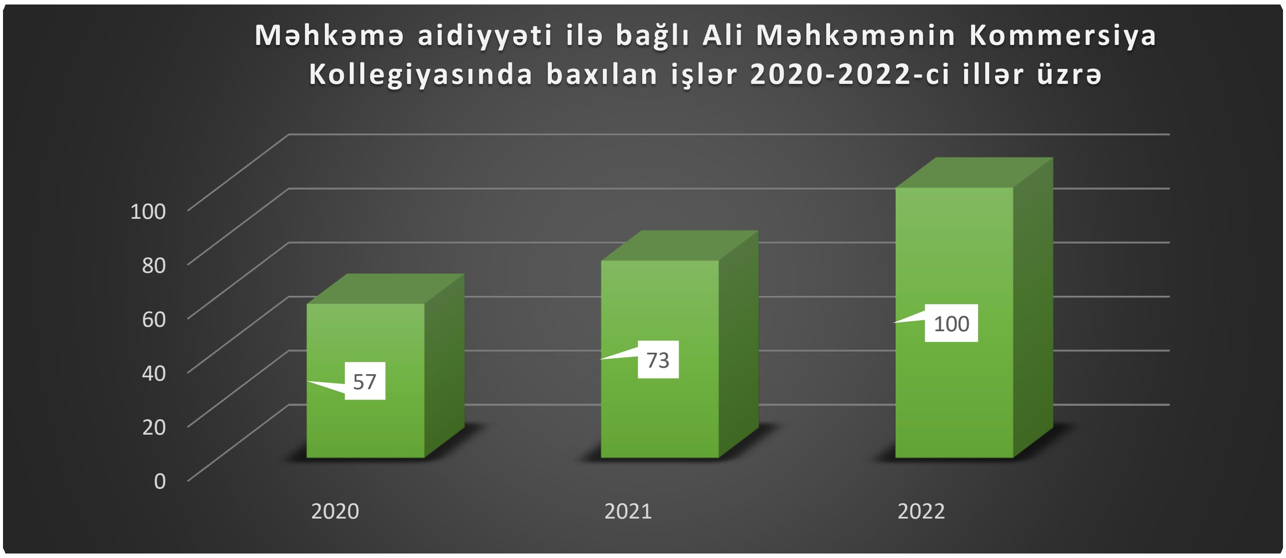

1.12. AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ALİ MƏHKƏMƏSİNİN KOMMERSİYA KOLLEGİYASI TƏRƏFİNDƏN 2022-Cİ İL ƏRZİNDƏ KASSASİYA ŞİKAYƏTİ QEYRİ-MÜMKÜN HESAB EDİLƏRƏK GERİ QAYTARILMIŞ İŞLƏR ÜZRƏ HESABAT

2022-ci il ərzində Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyası tərəfindən 89 iş üzrə kassasiya şikayəti qeyri-mümkün hesab edilərək geri qaytarılmış və ya kassasiya baxışından çıxarılmışdır. Onlardan 86 işə kassasiya qaydasında baxmaq üçün prosessual əsaslar olmadığından kassasiya şikayətləri qeyri-mümkün hesab edilmiş, məhkəmə aidiyyətinin mübahisələndirilməsinə dair 2 işdə verilmiş şikayət MPM-in tələblərinə cavab vermədiyindən birinci instansiya məhkəməsinə qaytarılmış, 8 iş üzrə isə kassasiya şikayətləri icraata qəbul olunduqdan sonra digər şəxslərin kassasiya şikayəti ilə müraciət etdiyi müəyyən olunduğundan, icraata qəbul qərardadı ləğv edilərək iş kassasiya baxışından çıxarılmaqla apellyasiya instansiyası məhkəməsinə qaytarılmışdır.

Kassasiya şikayətinin qeyri-mümkün hesab edilməsinə əsas olmuş nöqsanlar	
Kommersiya mübahisələrinə dair işlər üzrə mübahisələndirilən hissəsində iddianın qiymətinin 10.000 manatdan az olması (MPM 402.1)	20
Kassasiya şikayətinin məzmunu ilə bağlı tələblərin pozulması, o cümlədən maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq edilməməsinin nədən ibarət olmasının qeyd edilməməsi (MPM 407.1.4, 408.1.5)	17
Vəkil orderinin və ya dövlət rüsumunun şikayətə əlavə edilməməsi (MPM 407.4)	3
Kassasiya şikayətinin prosessual müddət ötürülməklə verilməsi (MPM 408.1.4)	11
Kassasiya şikayətinin imzalanmaması, yaxud hüququ olmayan və ya vəzifəsi göstərilməyən şəxs tərəfindən imzalanması (MPM 408.1.1)	18
Kassasiya şikayətinin forması ilə bağlı tələblərin pozulması (MPM 407.1 / Əlavə 3)	12
Kassasiya şikayəti verilməsi mümkün olmayan qərardadlardan şikayət verilməsi (MPM 402.2)	2
Kassasiya şikayəti ilə müraciət etmək hüququ olmayan şəxsin kassasiya şikayəti verməsi (MPM 403.1)	2
Kassasiya şikayətində tələbin aydın göstərilməməsi (MPM 407.1.4)	1

Kassasiya şikayəti qeyri-mümkün hesab edilmiş 89 işdən 51 iş Bakı Apellyasiya Məhkəməsindən, 11 iş Gəncə Apellyasiya Məhkəməsindən, 7 iş Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsindən, 12 iş Şirvan Apellyasiya Məhkəməsindən, 6 iş Şəki Apellyasiya Məhkəməsindən, 1 iş Bakı Kommersiya Məhkəməsindən, 1 iş isə Sumqayıt Kommersiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur.

APELLYASİYA MƏHKƏMƏLƏRİ	Kassasiya şikayəti qeyri-mümkün hesab edilərək geri qaytarılan işlərin sayı
Bakı Apellyasiya Məhkəməsi	51
Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi	7
Gəncə Apellyasiya Məhkəməsi	11
Şirvan Apellyasiya Məhkəməsi	12
Şəki Apellyasiya Məhkəməsi	6
Naxçıvan MR Ali Məhkəməsi	0
Bakı Kommersiya Məhkəməsi	1
Sumqayıt Kommersiya Məhkəməsi	1

1.13. APELLYASİYA İNSTANSİYASI MƏHKƏMƏLƏRİNDƏN DAXİL OLMUŞ KOMMERSİYA MÜBAHİSƏLƏRİNƏ BAXILMASININ MÜQAYİSƏLİ TƏHLİLİ

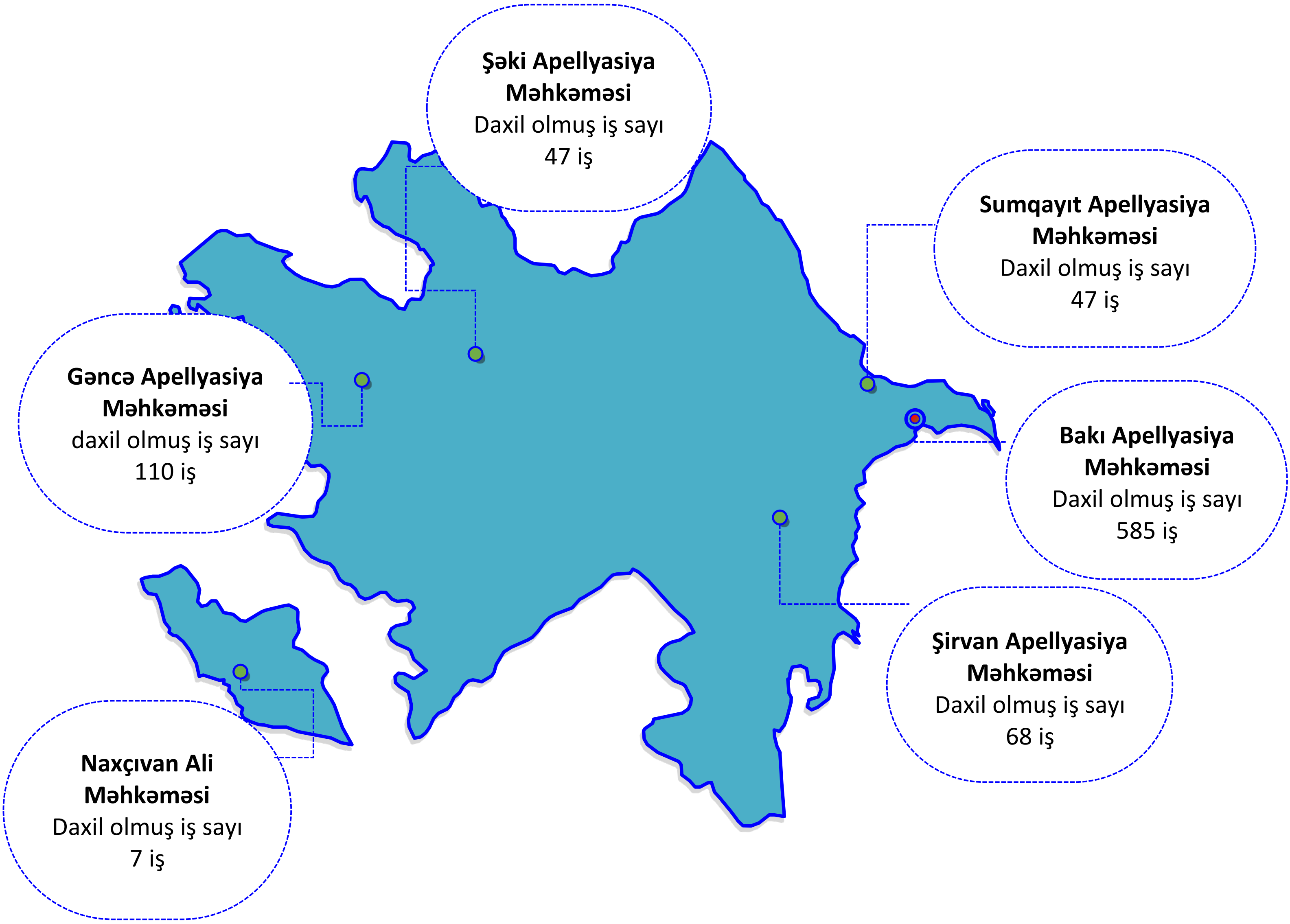

1.14. 2022-Cİ İLDƏ KOMMERSİYA MÜBAHİSƏLƏRİNƏ DAİR MƏHKƏMƏ AKTLARINDAN VERİLMİŞ KASSASİYA ŞİKAYƏTLƏRİNƏ BAXILMASI VƏZİYYƏTİNİN APELLYASİYA İNSTANSİYASI MƏHKƏMƏLƏRİ ÜZRƏ TƏHLİLİ

1.14.1. BAKI APELLYASİYA MƏHKƏMƏSİ

2022-ci ildə ümumən icraatda olmuş 864 işin 585 (67,7%) Bakı Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 411 (70,3 %) işə 2022-ci ildə baxılmış, 54 (9,2%) iş növbəti dövrə qalıq keçmiş, 71 (12,14%) kassasiya şikayəti isə geri qaytarılmışdır. 49 (8,38%) iş məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı olmuşdur.

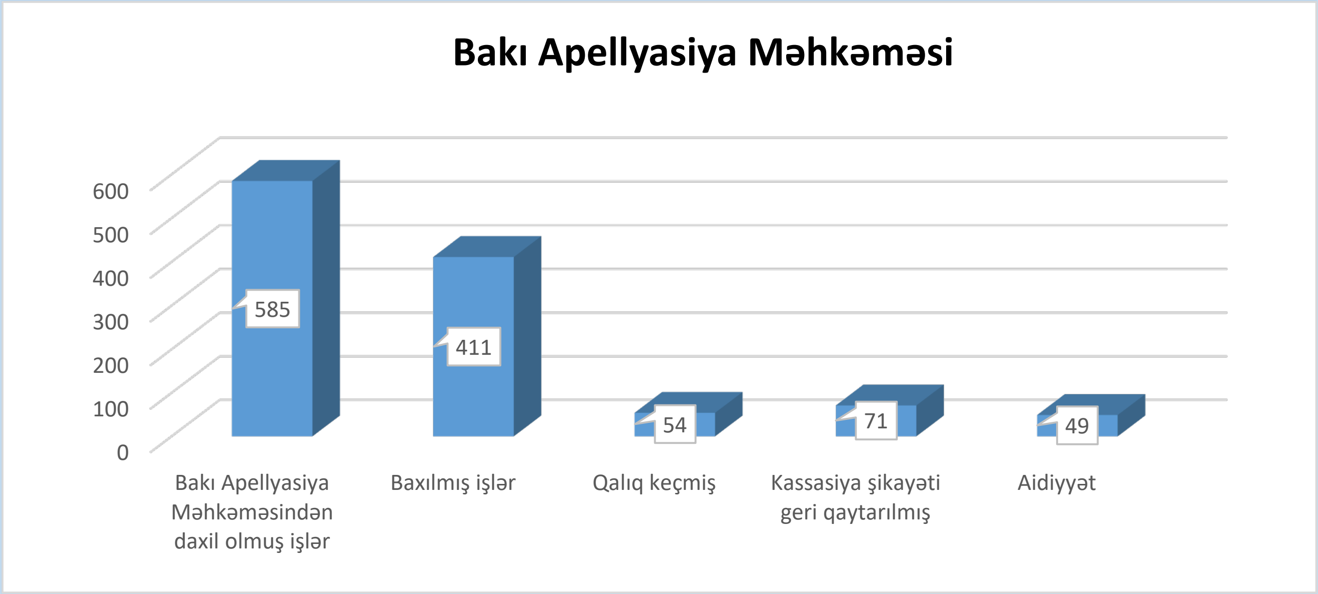

2021-ci ildə isə ümumən icraatda olmuş 762 işin 454 (59,58%) Bakı Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 315 (69,4%) işə 2021-ci ildə baxılmış, 90 (19,8%) iş növbəti dövrə qalıq keçmiş, 49 (10,8%) kassasiya şikayəti isə geri qaytarılmışdır.

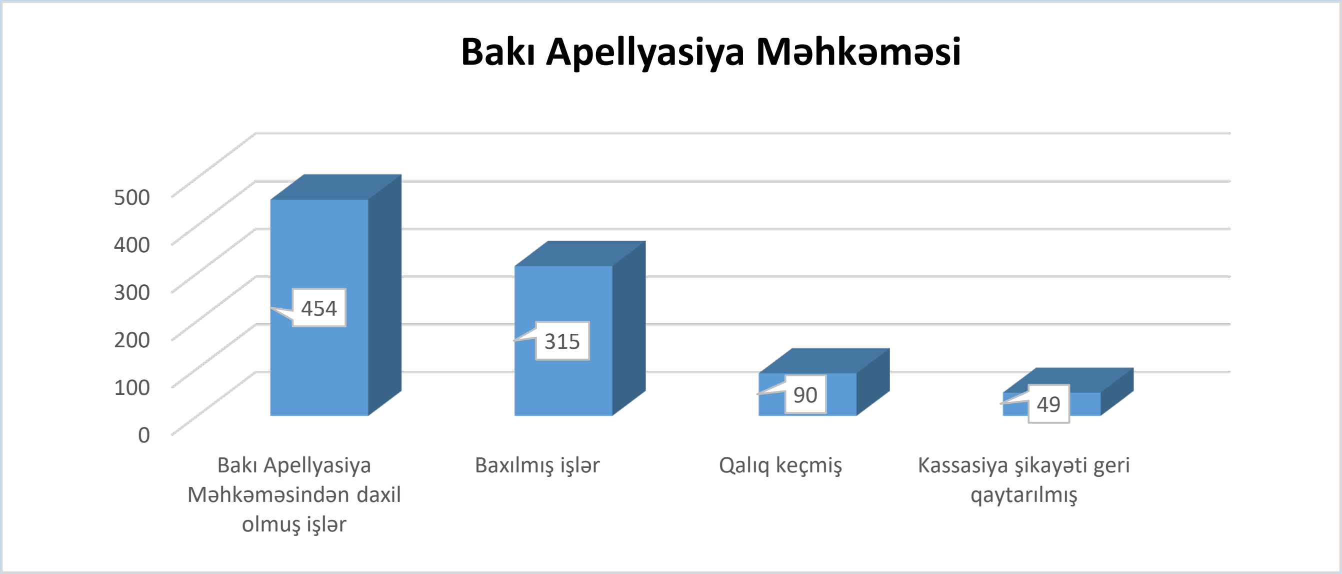

2022-ci ildə baxılmış 411 işdən 326 (79,3%) iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 83 (20,2%) iş üzrə məhkəmə aktları ləğv edilmiş, 0 iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmiş, 2 (0,5%) kassasiya icraatına xitam verilmişdir.

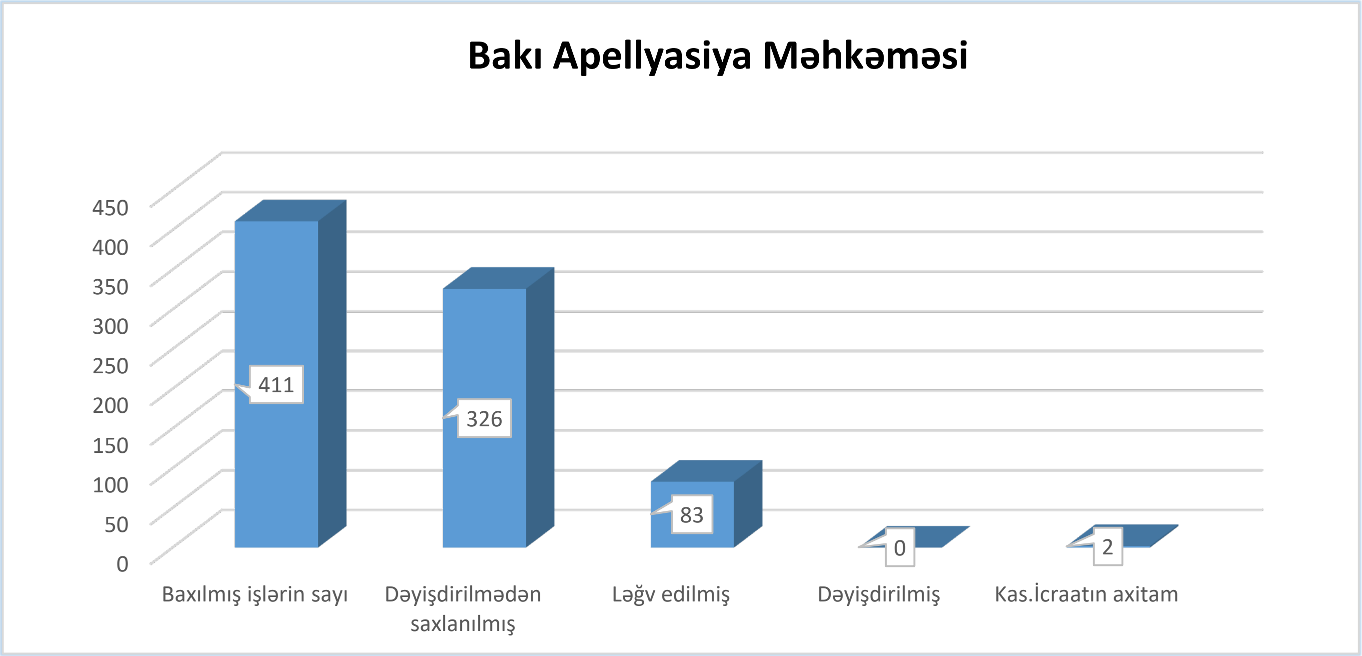

2021-ci ildə isə baxılmış 315 işdən 226 (71,75%) iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 80 (25,4%) iş üzrə məhkəmə aktları ləğv edilmiş, 5 (1,59%) iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmiş, 4 (1,27%) kassasiya icraatına xitam verilmişdir.

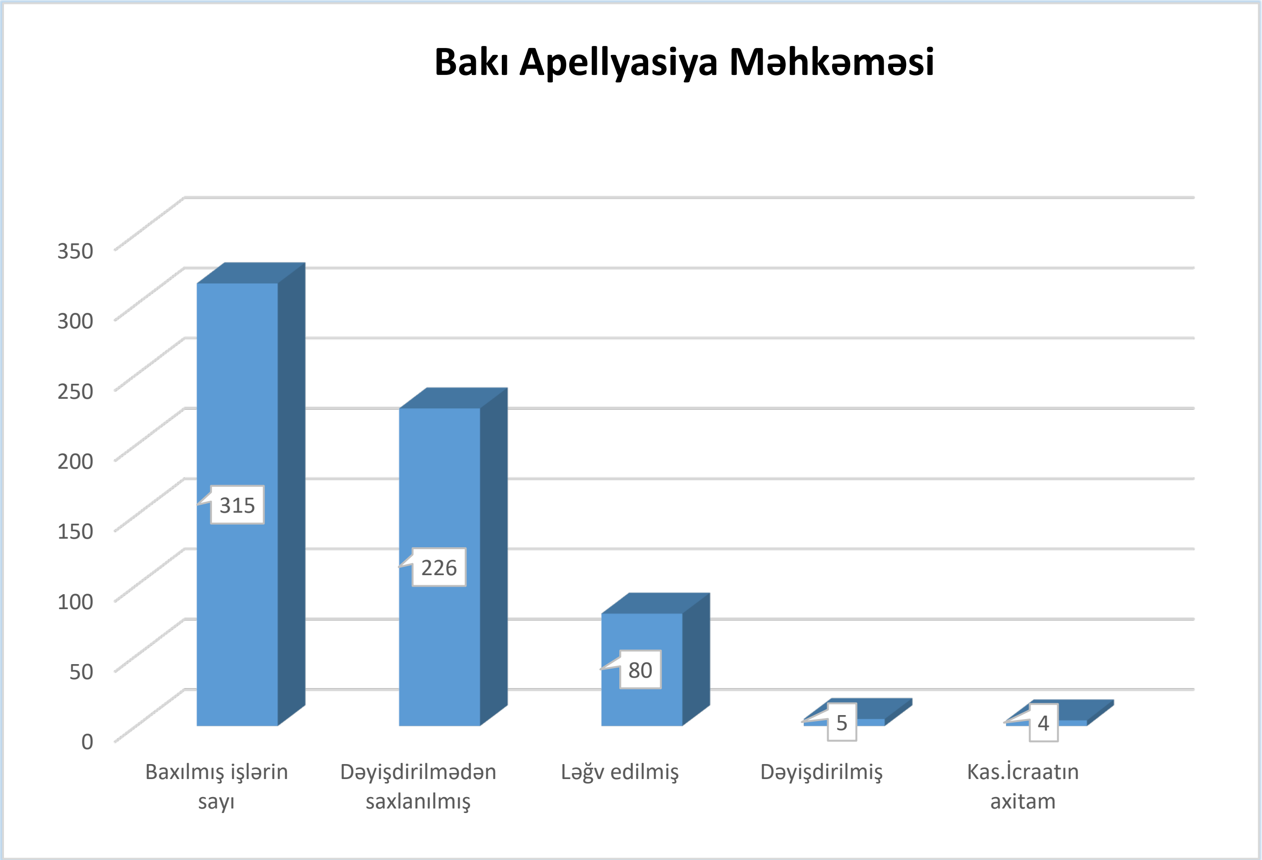

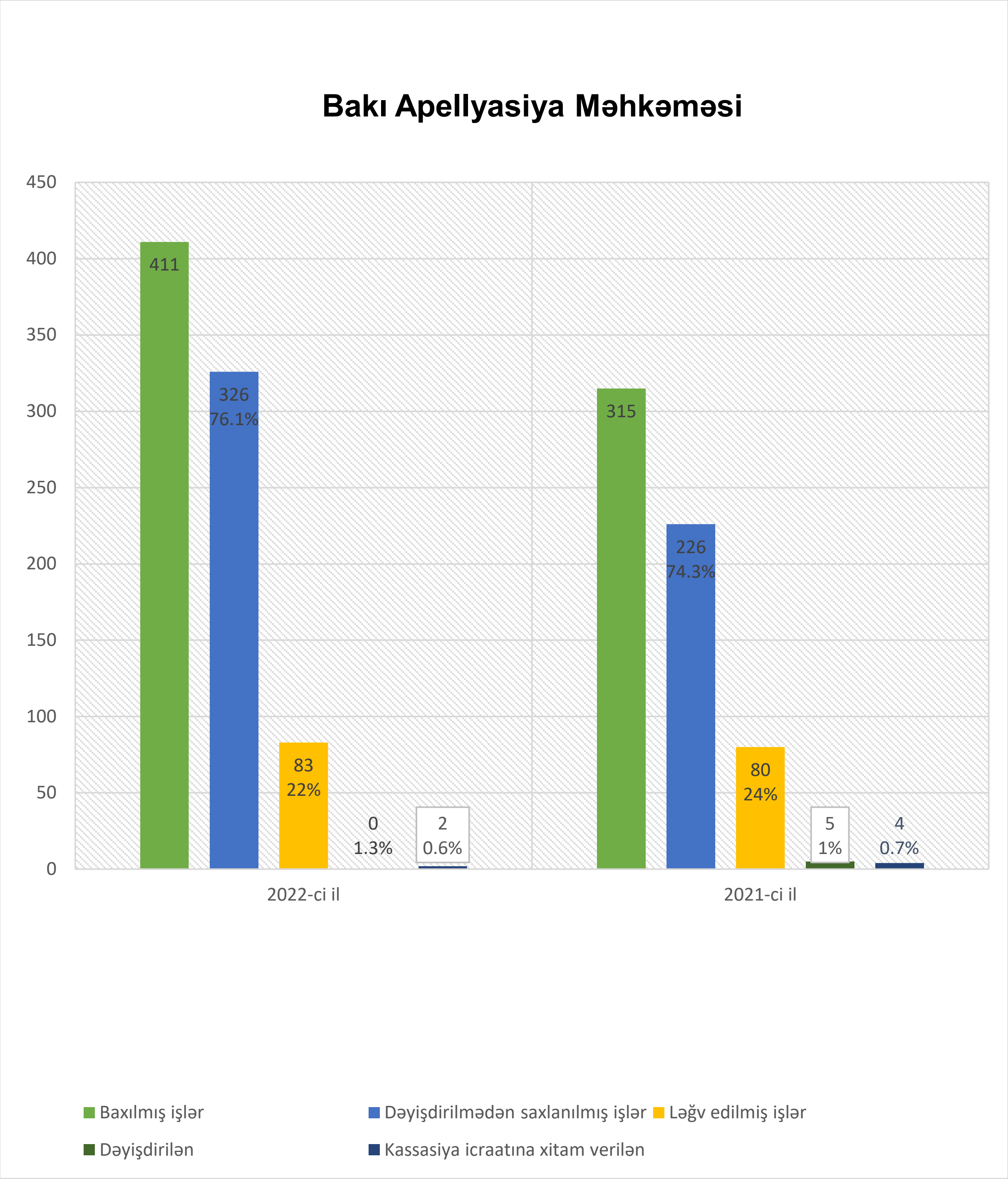

Bakı Apellyasiya Məhkəməsi
450
400
350
300
250
200
150
100
50
0
411
326
76.1%
83
22%
0
1.3%
2
0.6%
315
226
74.3%
80
24%
5
1%
4
0.7%
2022-ci il
2021-ci il
Baxılmış işlər
Dəyişdirilmədən saxlanılmış işlər
Ləğv edilmiş işlər
Dəyişdirilən
Kassasiya icraatına xitam verilən

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasınının kassasiya qaydasında ləğv edilmiş məhkəmə aktlarının nəticələri üzrə hesabatı

2022-ci ildə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Bakı Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş 585 işdən 411 (70,3%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 83-də (20,2%) məhkəmə aktı ləğv edilmişdir. Onlardan 76 (18,5%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilərək təkrar baxışa göndərilmiş, 3 (0,7%) iş üzrə isə yekun məhkəmə aktı qəbul edilmiş, 4 (1%) işdə icraata xitam verilmişdir.

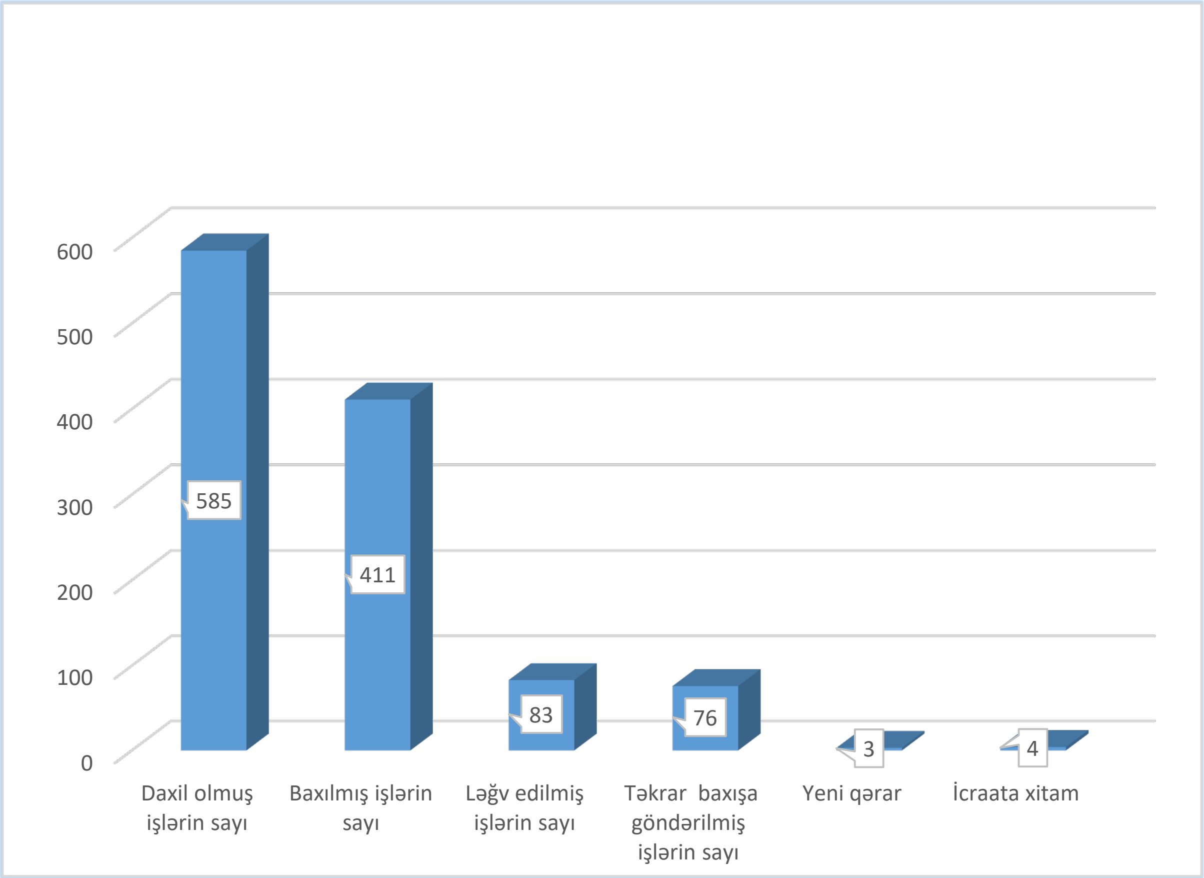

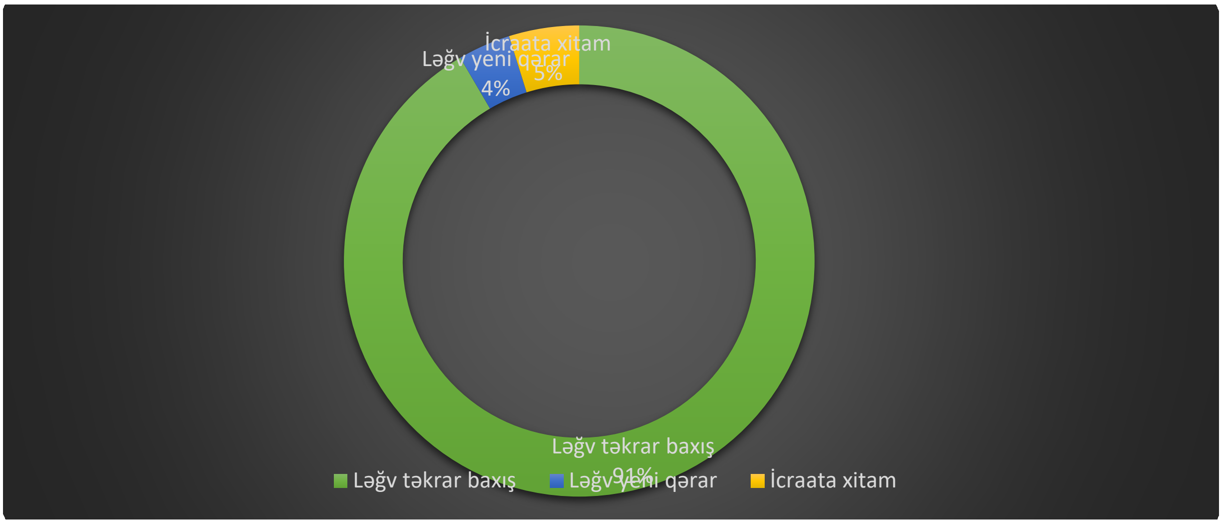

2021-ci ildə isə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Bakı Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş 454 işdən 315 (69,38%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 80-də (25,4%) məhkəmə aktı ləğv edilmişdir. Onlardan 62 (77,5%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilərək təkrar baxışa göndərilmiş, 13 (16,25%) iş üzrə isə yekun məhkəmə aktı qəbul edilmiş, 5 (6,25%) işdə icraata xitam verilmişdir.

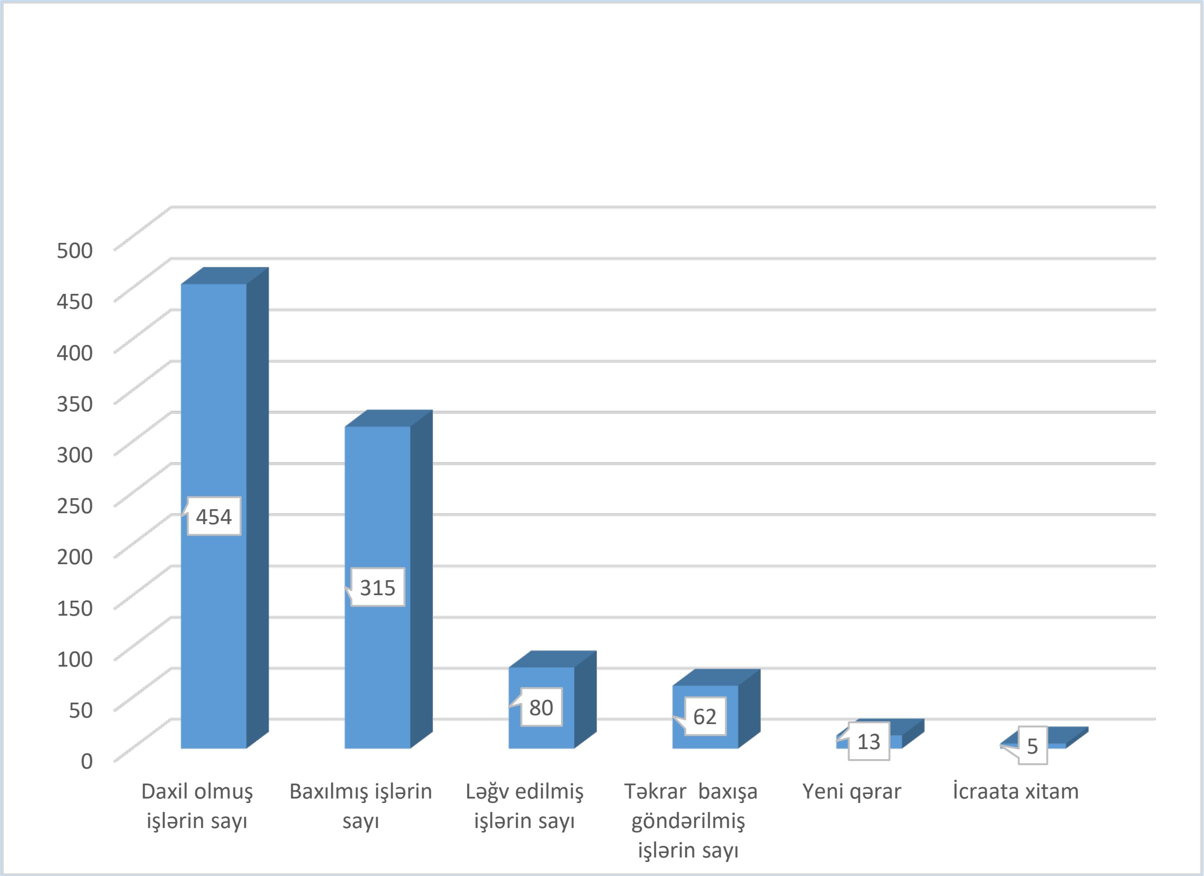

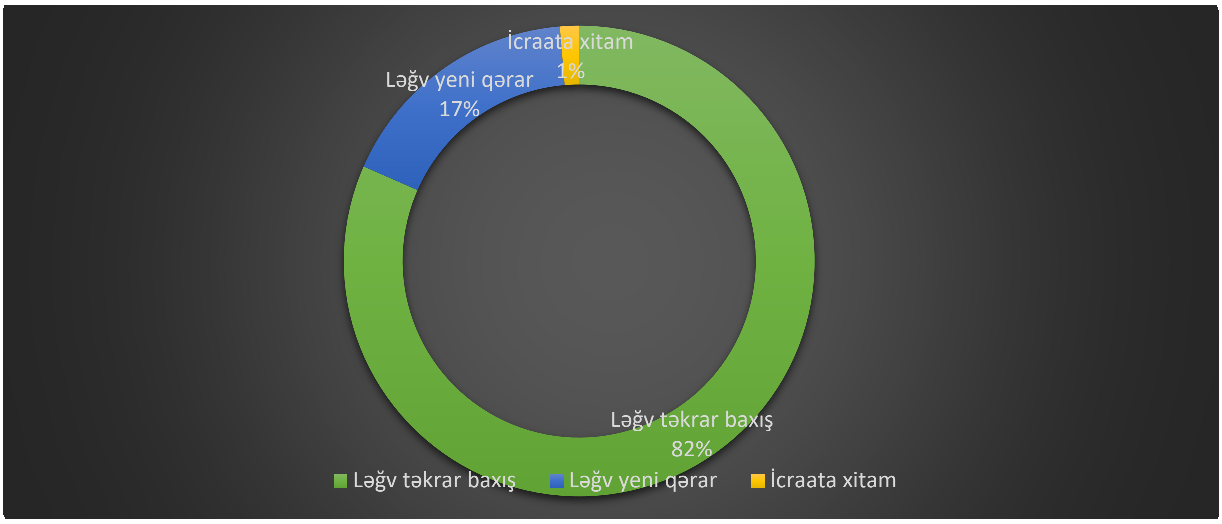

2019-2022-ci illər ərzində Bakı Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş işlər barəsində hesabat

(müqayisəli şəkildə)

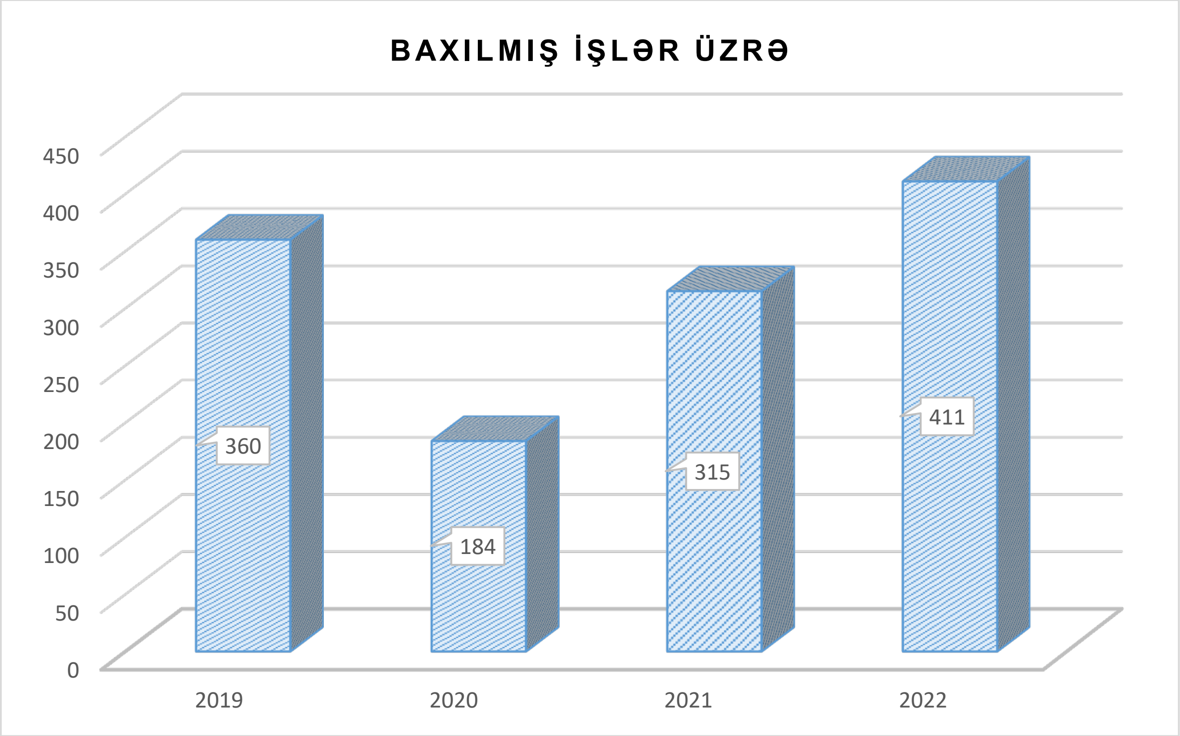

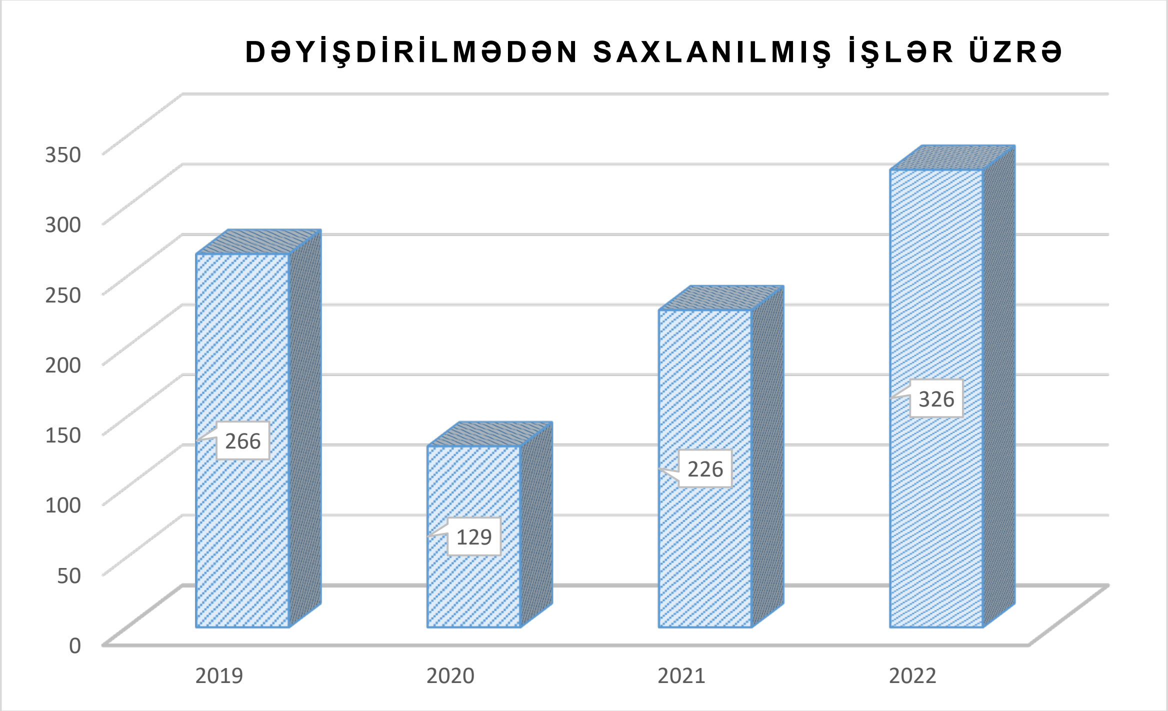

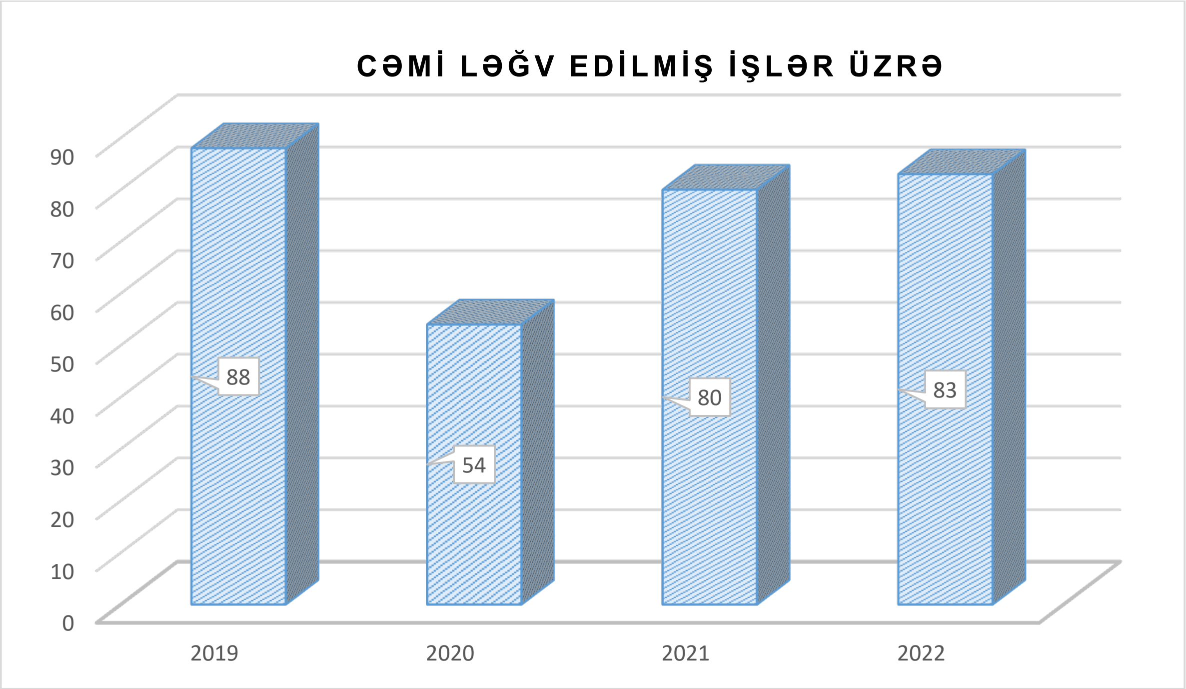
CƏMİ LƏĞV EDİLMİŞ İŞLƏR ÜZRƏ
0
10
20
30
40
50
60
70
80
90
88
54
80
83
2019
2020
2021
2022

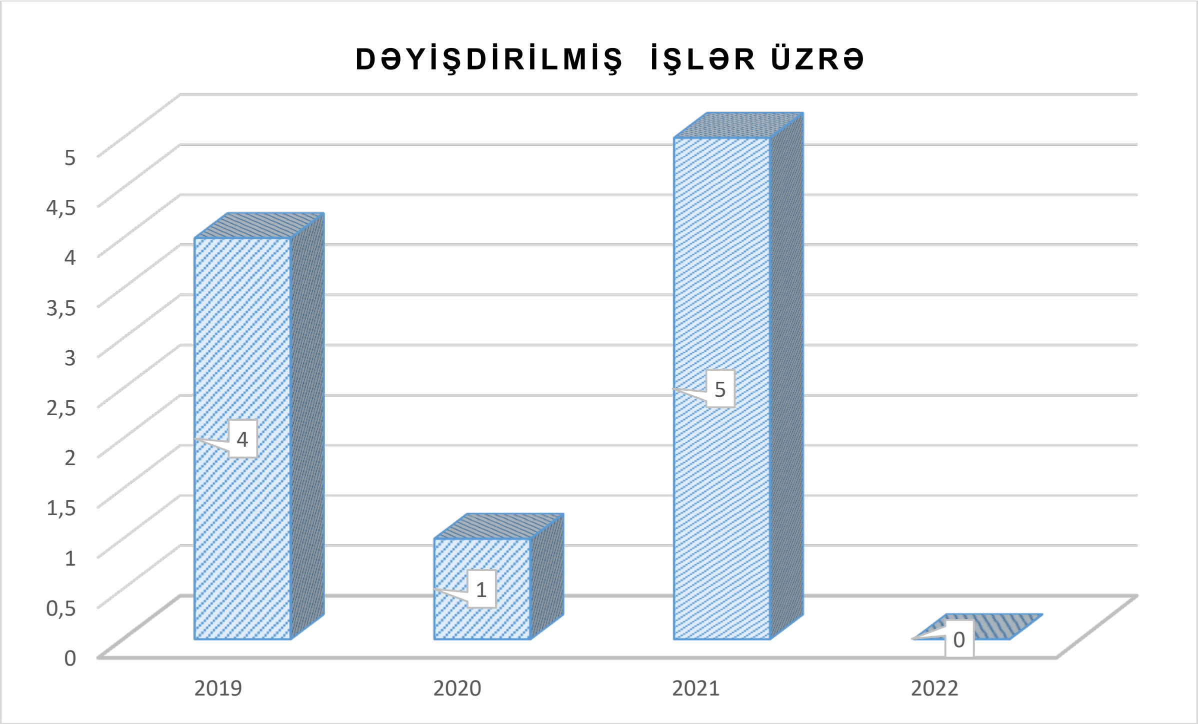
DƏYİŞDİRİLMİŞ İŞLƏR ÜZRƏ
0
0,5
1
1,5
2
2,5
3
3,5
4
4,5
5
4
1
5
0
2019
2020
2021
2022

1.14.2. GƏNCƏ APELLYASİYA MƏHKƏMƏSİ

2022-ci ildə daxil olmuş 864 işdən 110 (12,73%) iş Gəncə Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 55 (50%) işə 2022-ci ildə baxılmış, 12 (10,9%) iş növbəti dövrə qalıq keçmiş, 14 (12,72%) iş üzrə kassasiya şikayəti isə geri qaytarılmışdır. 29 iş məhkəmə aiddiyyəti ilə bağlı olmuşdur.

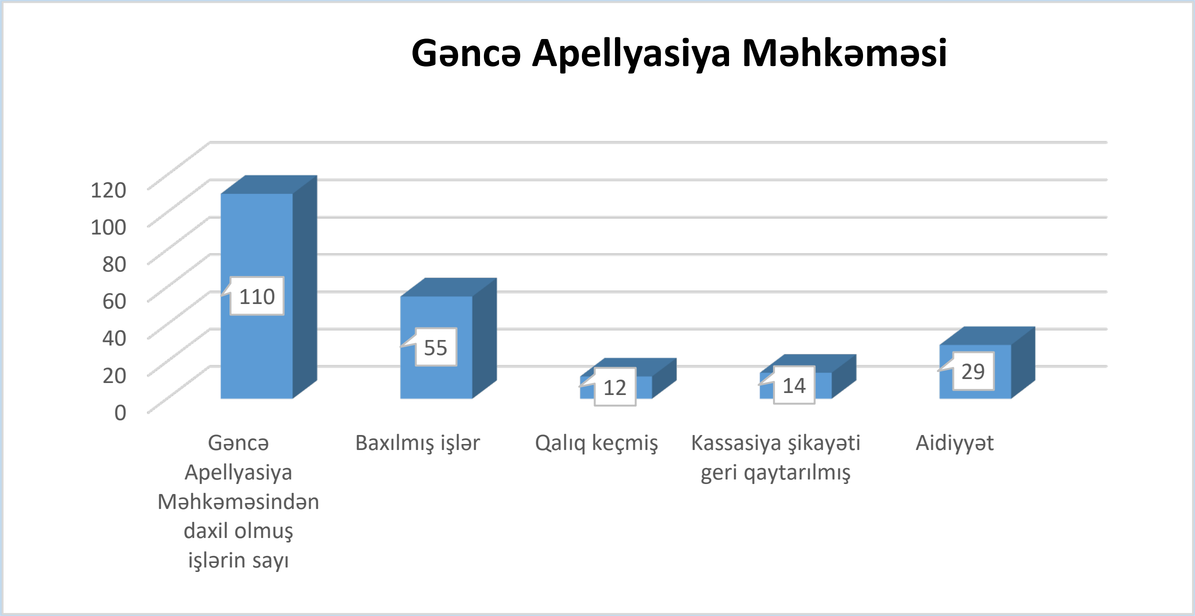

2021-ci ildə isə daxil olmuş 762 işdən 60 (7,87%) iş Gəncə Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 50 (83,33%) işə 2021-ci ildə baxılmış, 3 (5%) iş növbəti dövrə qalıq keçmiş, 7 (11,67%) iş üzrə kassasiya şikayəti isə geri qaytarılmışdır.

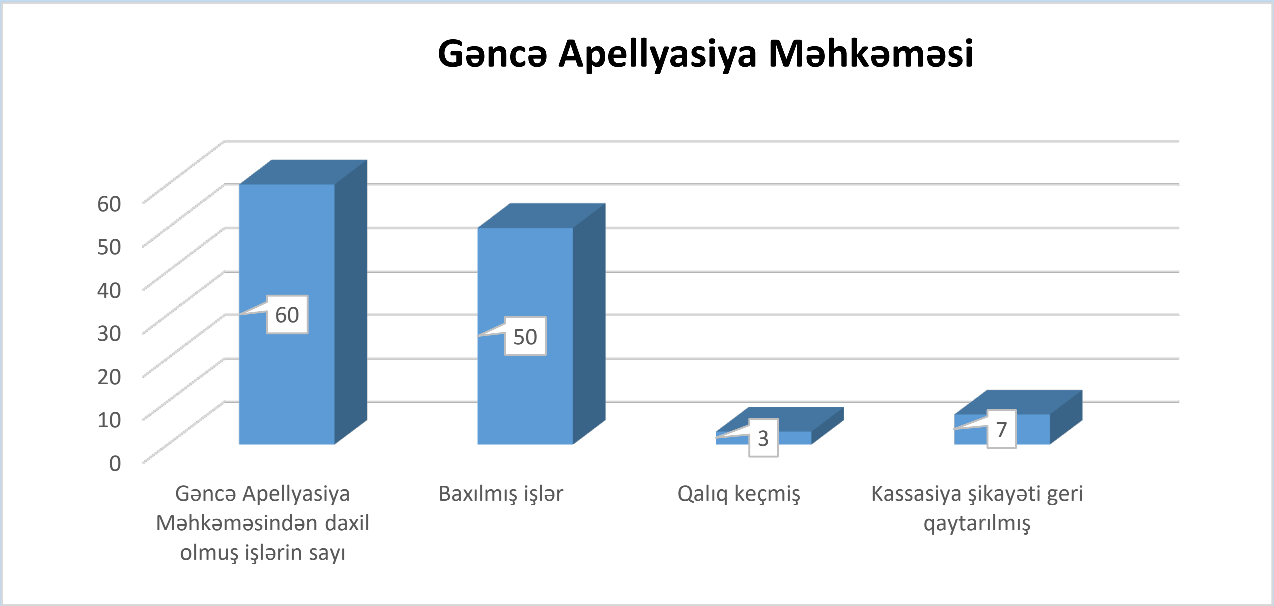

2022-ci ildə baxılmış işlər üzrə 34 (61,8%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 21 (38,2%) məhkəmə aktı isə ləğv edilmişdir.

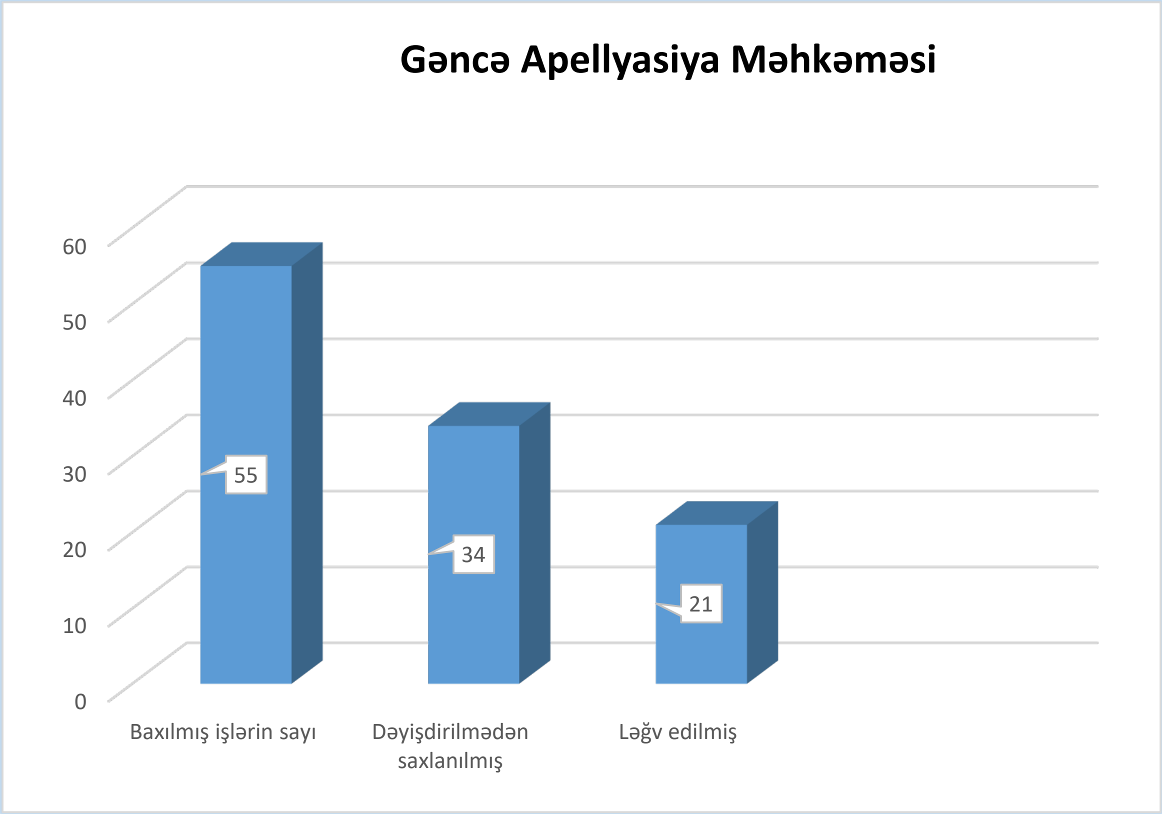

2021-ci ildə isə baxılmış işlər üzrə 25 (50%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 24 (48%) məhkəmə aktı ləğv edilmiş, 1 (2%) məhkəmə aktı isə dəyişdirilmişdir.

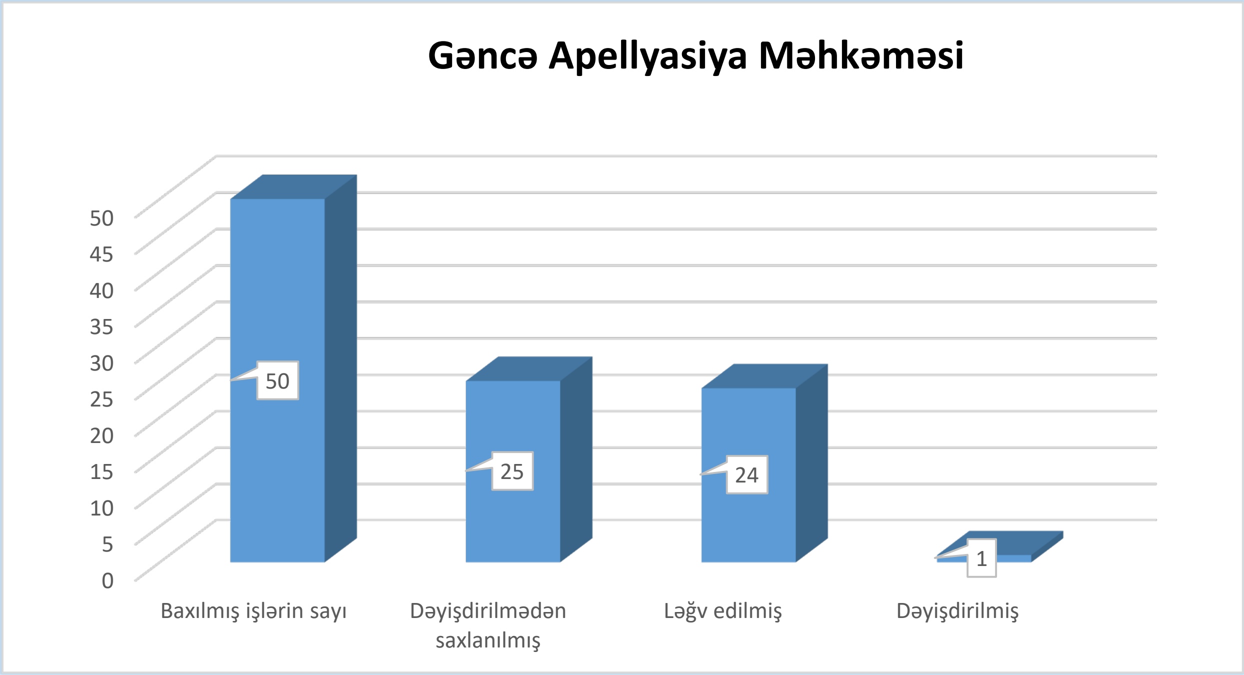

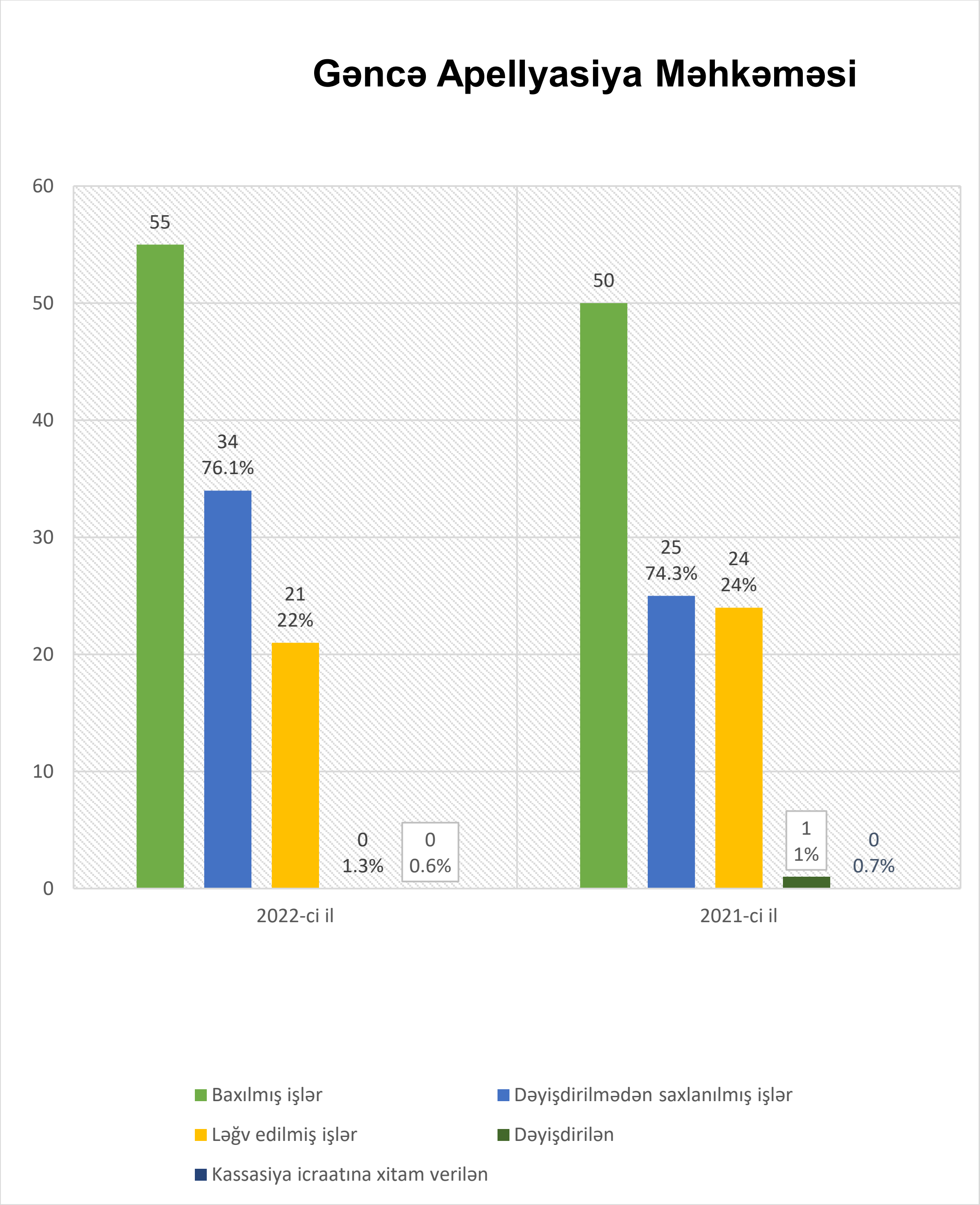
Gəncə Apellyasiya Məhkəməsi
60
50
40
30
20
10
0
55
34
76.1%
21
22%
0
1.3%
0
0.6%
50
25
74.3%
24
24%
1
1%
0
0.7%
2022-ci il
2021-ci il
Baxılmış işlər
Dəyişdirilmədən saxlanılmış işlər
Ləğv edilmiş işlər
Dəyişdirilən
Kassasiya icraatına xitam verilən

Gəncə Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasınının Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyası tərəfindən ləğv edilmiş məhkəmə aktlarının nəticələr üzrə hesabatı

2022-ci ildə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Gəncə Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş 110 işdən 55 (50%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 21-də (38,2%) məhkəmə aktı ləğv edilmişdir. Onlardan 20 (36,4%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilərək təkrar baxışa göndərilmiş, 1 (1,81%) iş üzrə isə icraata xitam verilmişdir.

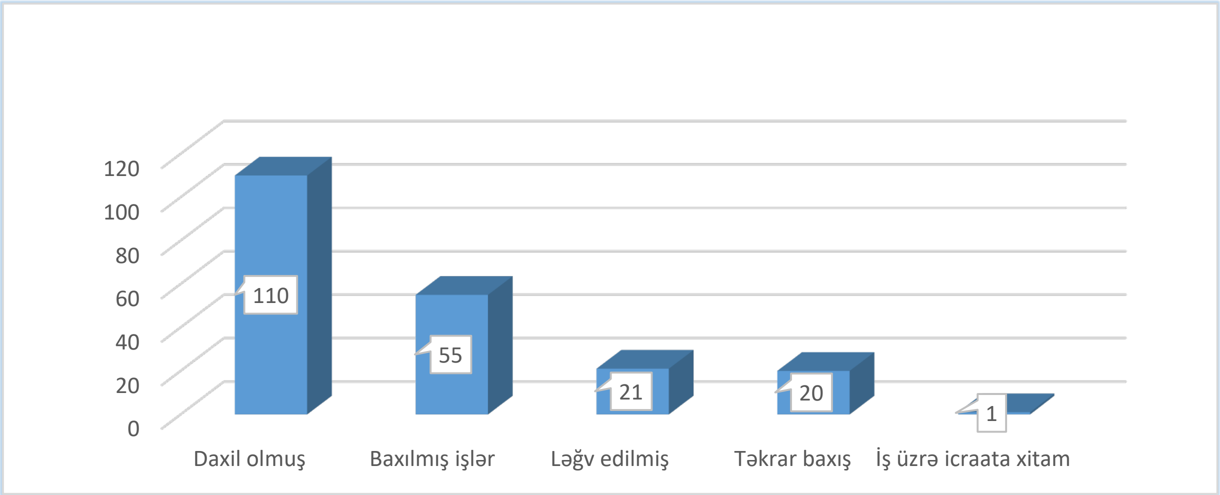

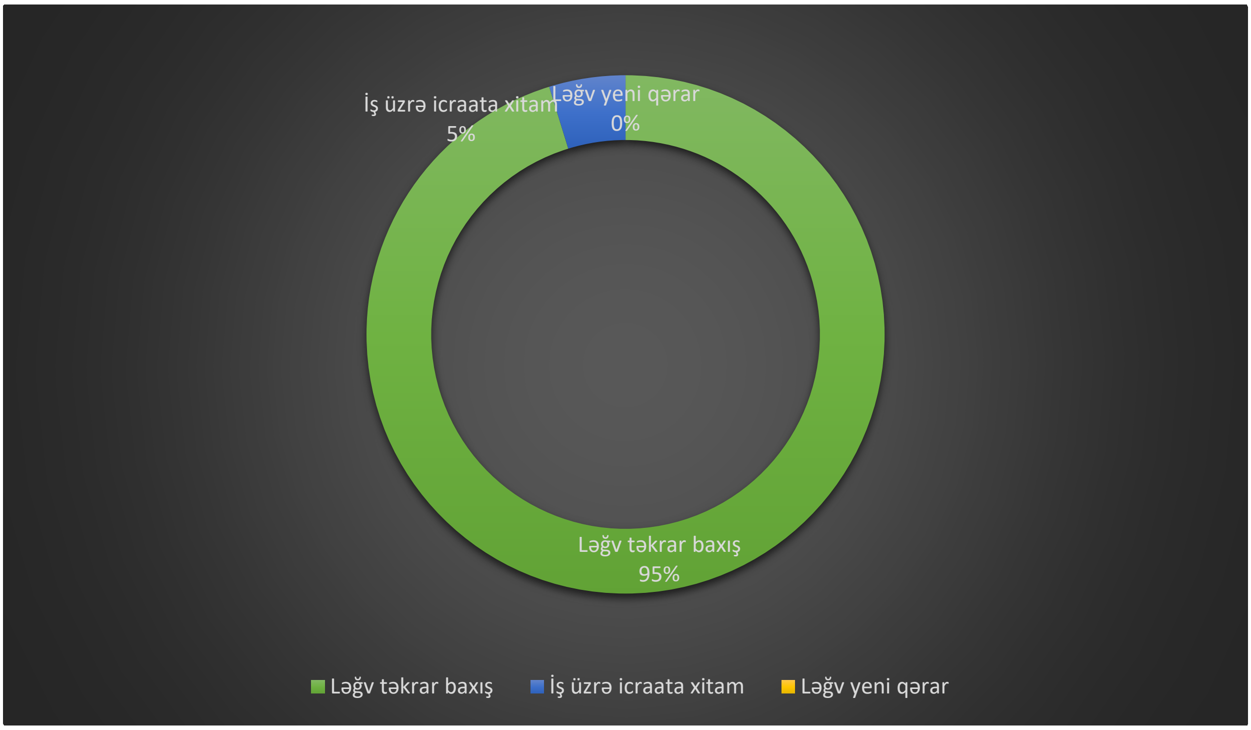

2021-ci ildə isə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Gəncə Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş 60 işdən 50 (83,33%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 24-də (48%) məhkəmə aktı ləğv edilmişdir. Onlardan 20 (83,33%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilərək təkrar baxışa göndərilmiş, 4 (16,67%) iş üzrə isə yekun məhkəmə aktı qəbul edilmişdir.

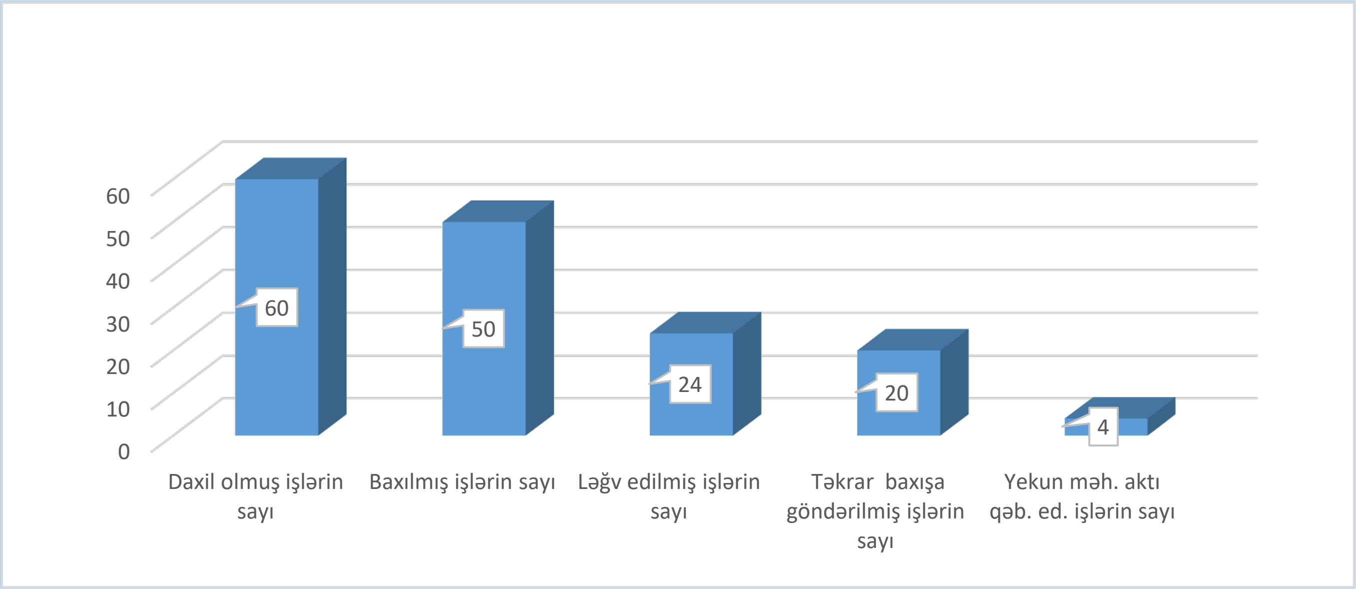

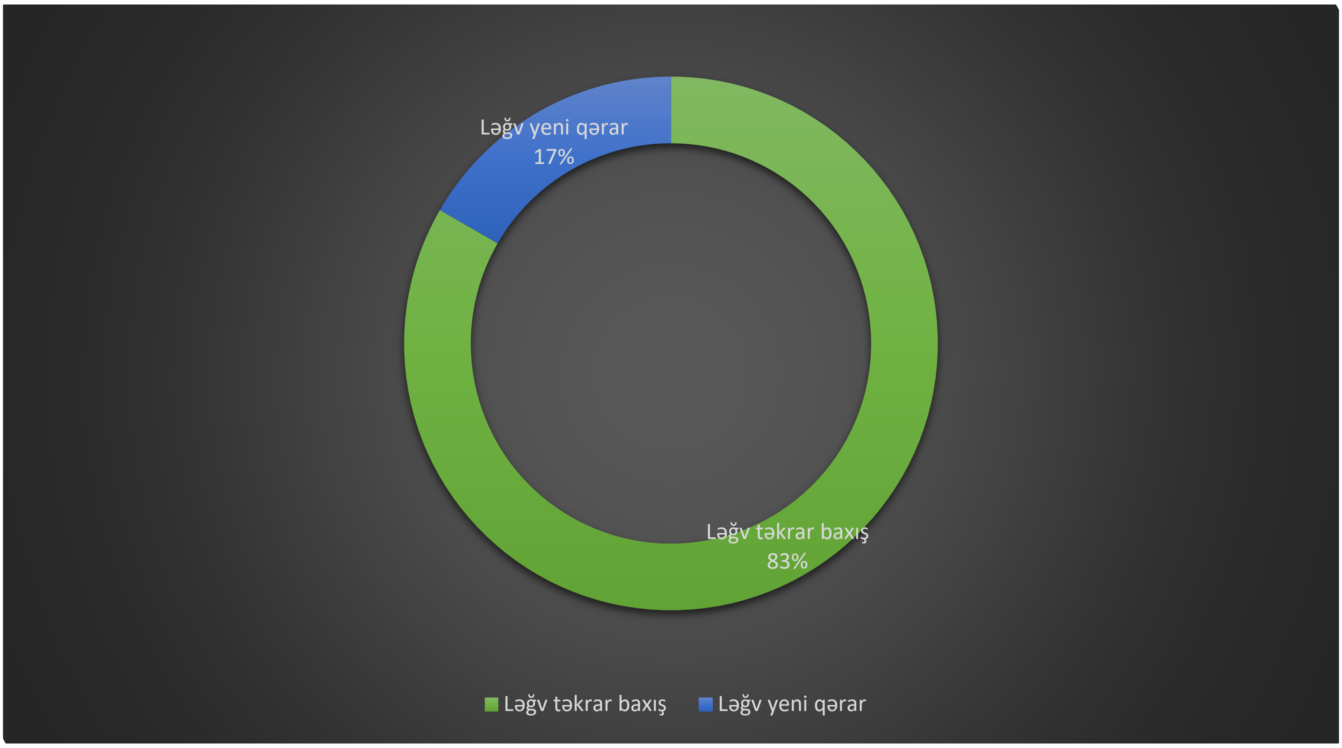

2019-2022-Cİ İLLƏR ƏRZİNDƏ GƏNCƏ APELLYASİYA MƏHKƏMƏSİNDƏN DAXİL OLMUŞ İŞLƏR BARƏDƏ HESABAT

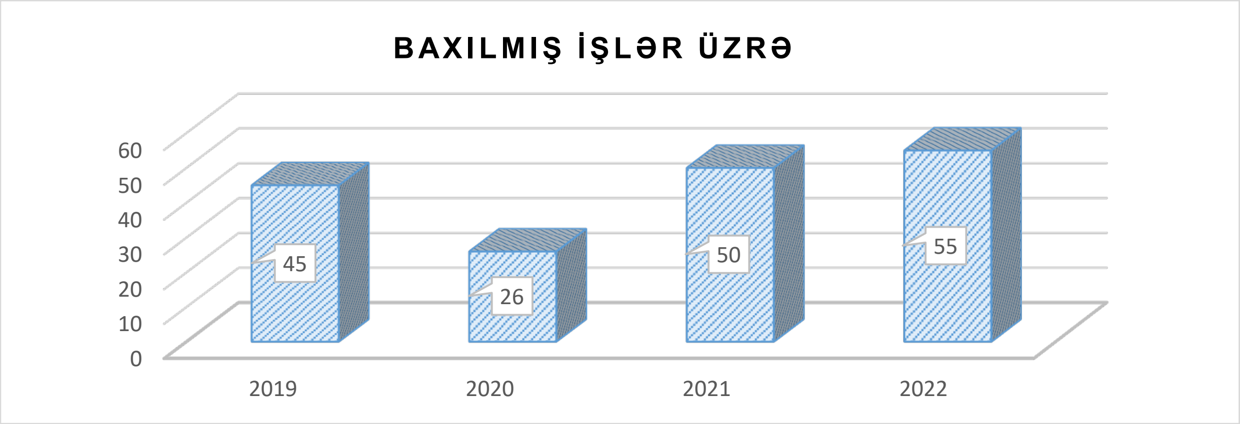

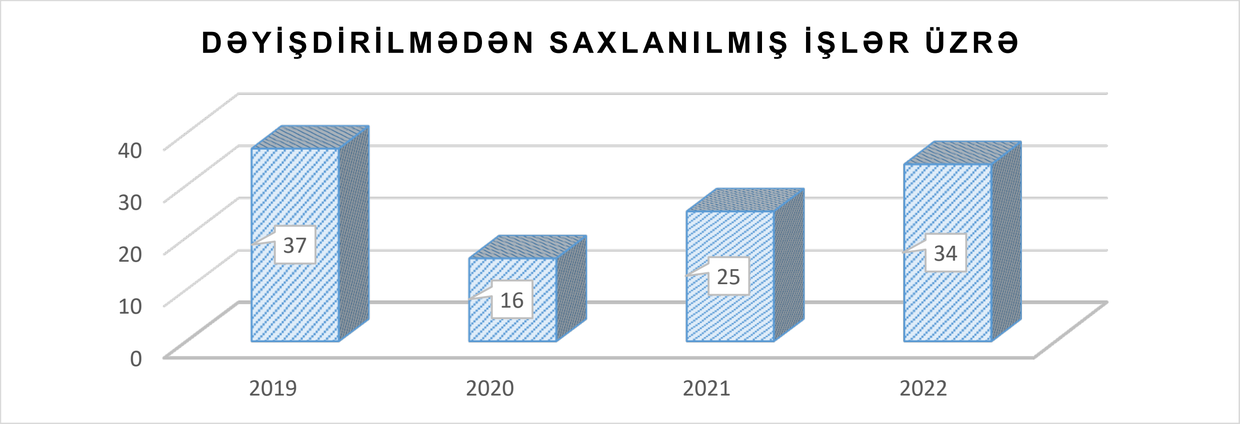

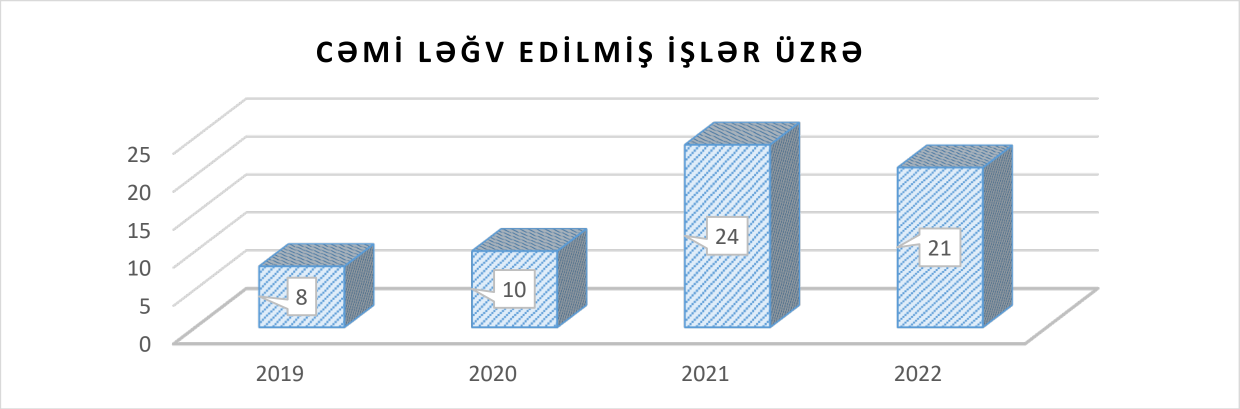

1.14.3. SUMQAYIT APELLYASİYA MƏHKƏMƏSİ

2022-ci ildə daxil olmuş 864 işdən 47 (5,44%) iş Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 24 (51,1%) işə 2022-ci ildə baxılmış, 7 (14,9%) iş növbəti ilə qalıq keçmiş, 8 (17,02%) iş üzrə isə kassasiya şikayəti geri qaytarılmışdır. 8 iş məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı olmuşdur.

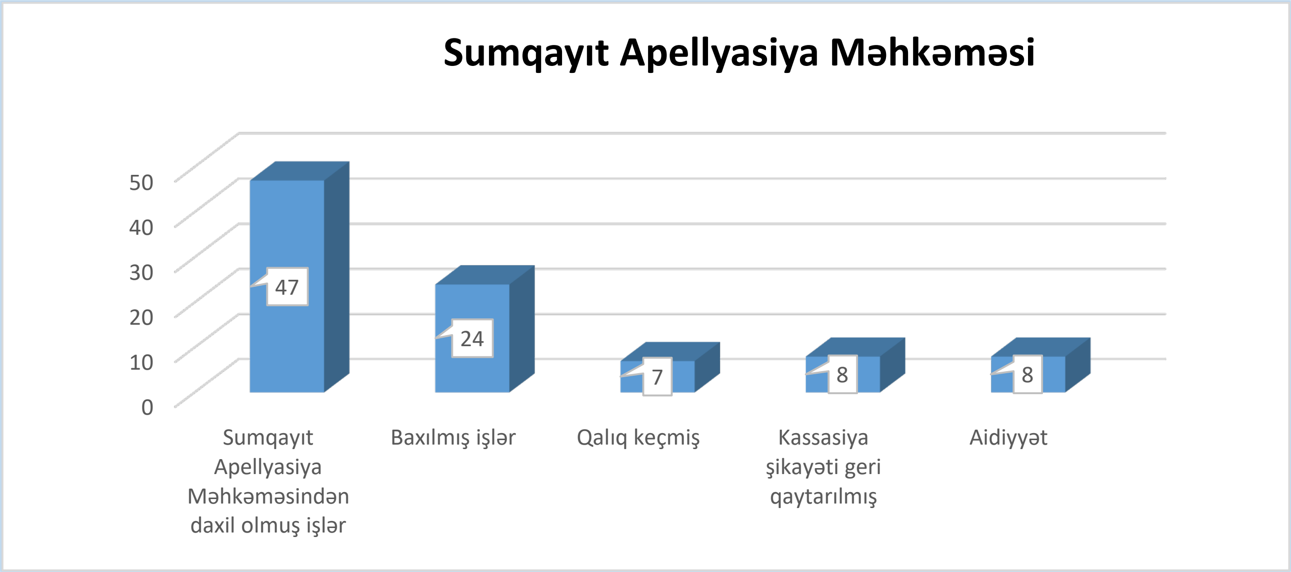

2021-ci ildə isə daxil olmuş 762 işdən 47 (6,17%) iş Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 37 (78,72%) işə 2021-ci ildə baxılmış, 5 (10,64%) iş növbəti ilə qalıq keçmiş, 5 (10,64%) iş üzrə isə kassasiya şikayəti geri qaytarılmışdır.

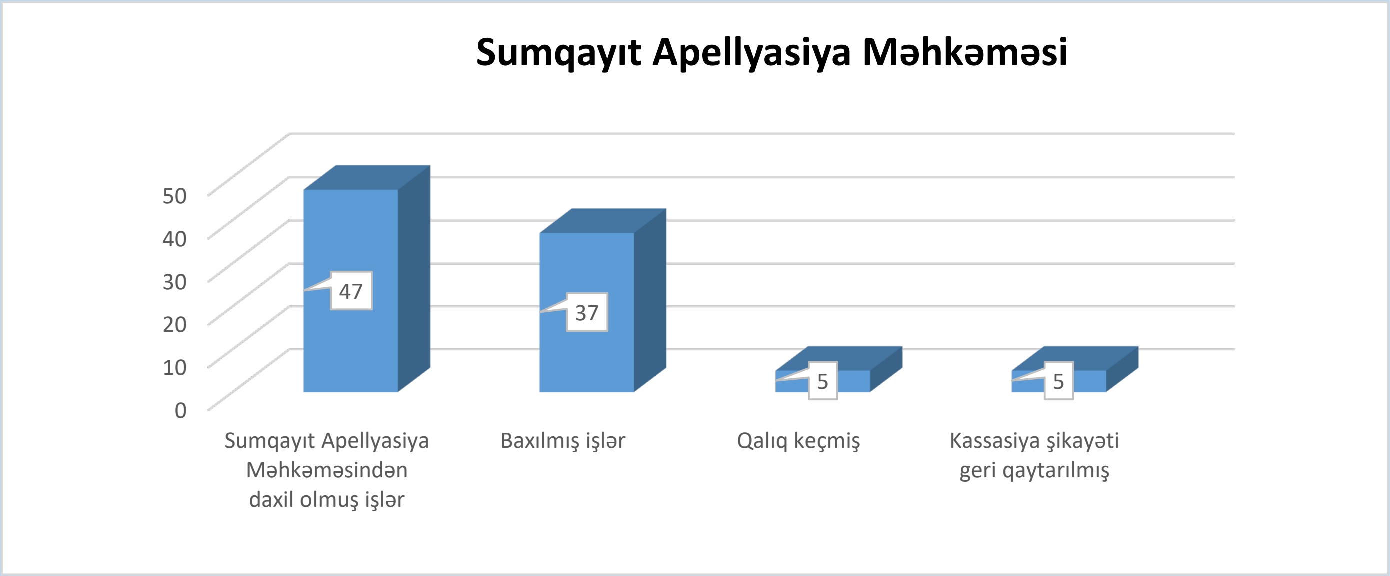

2022-ci ildə baxılmış işlər üzrə 16 (66,7%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 8 (33,3%) məhkəmə aktı isə ləğv edilmişdir.

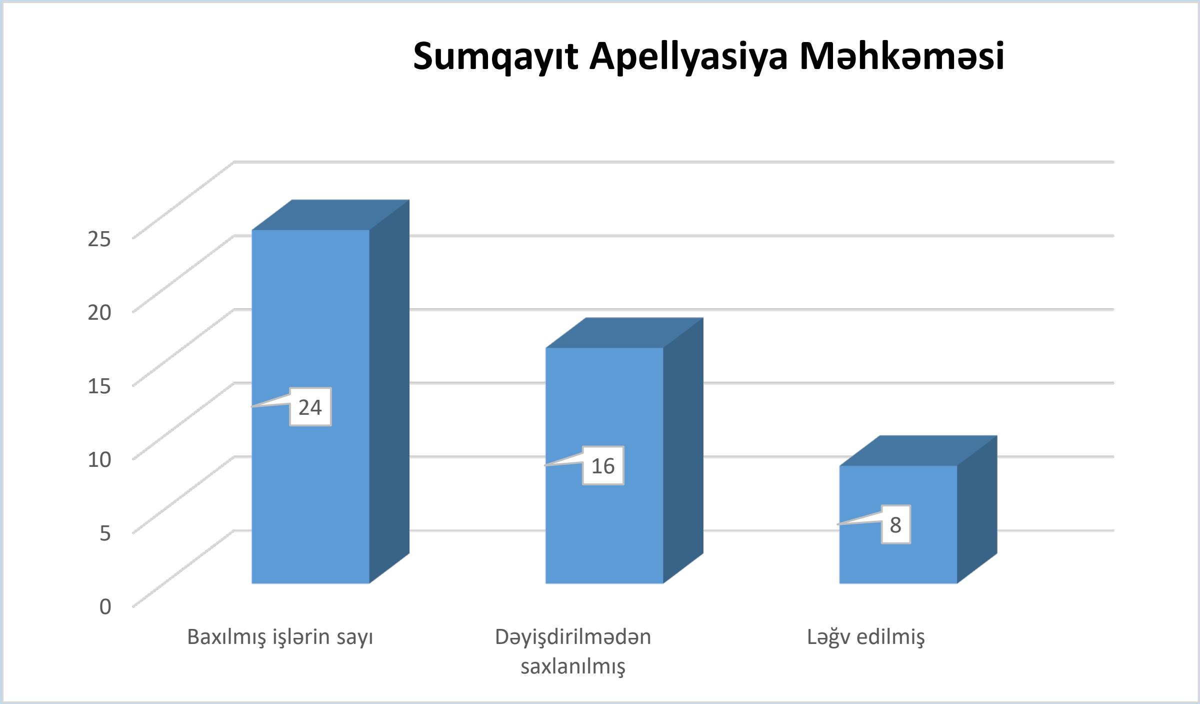

2021-ci ildə isə baxılmış işlər üzrə 25 (67,57%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 12 (32,43%) məhkəmə aktı isə ləğv edilmişdir.

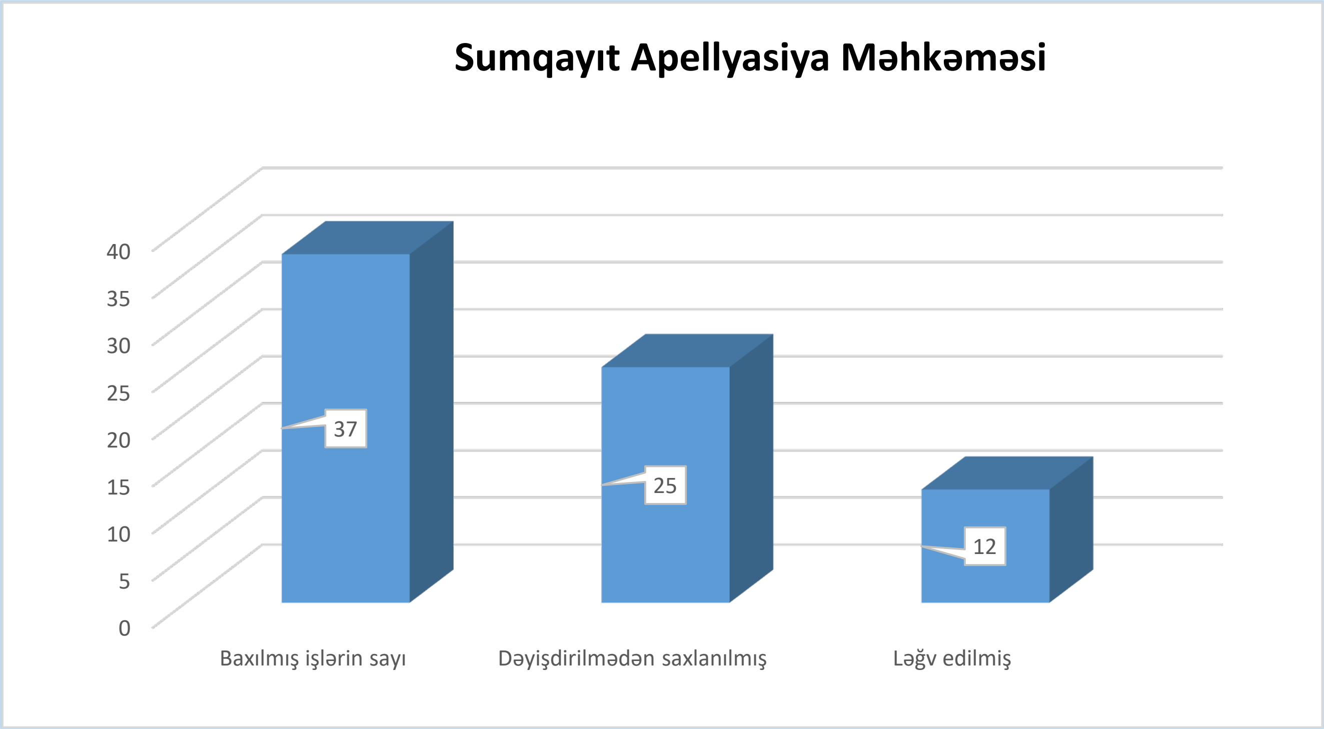

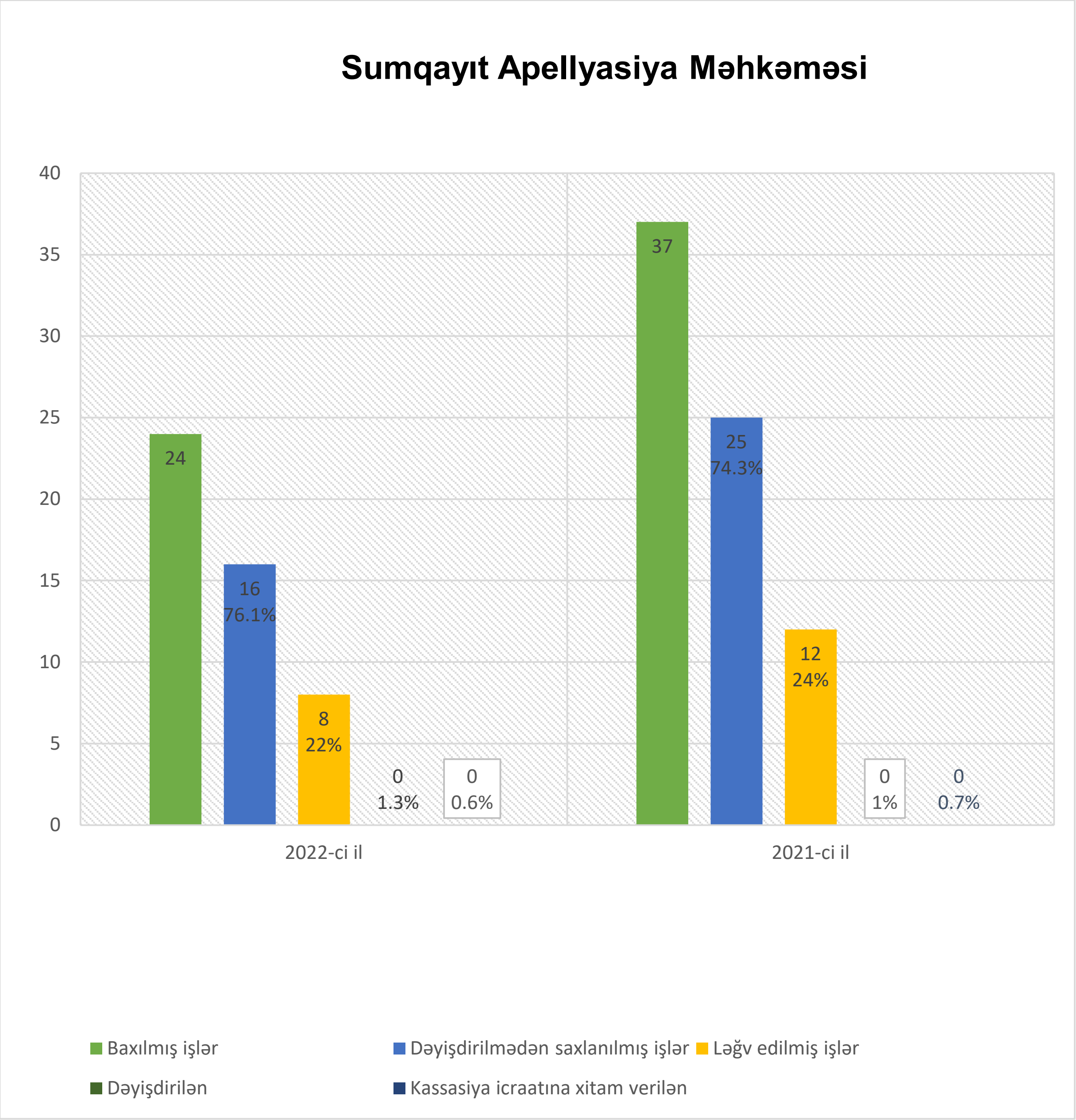
Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi
40
35
30
25
20
15
10
5
0
24
16
76.1%
8
22%
0
1.3%
0
0.6%
37
25
74.3%
12
24%
0
1%
0
0.7%
2022-ci il
2021-ci il
Baxılmış işlər
Dəyişdirilmədən saxlanılmış işlər
Ləğv edilmiş işlər
Dəyişdirilən
Kassasiya icraatına xitam verilən

Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasınının Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyası tərəfindən ləğv edilmiş məhkəmə aktlarının nəticələr üzrə
hesabatı

2022-ci ildə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş 47 işdən 24 (51,1%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 8-də (33,3%) məhkəmə aktı ləğv edilmişdir. Onlardan 8 (100%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilərək təkrar baxışa göndərilmişdir.

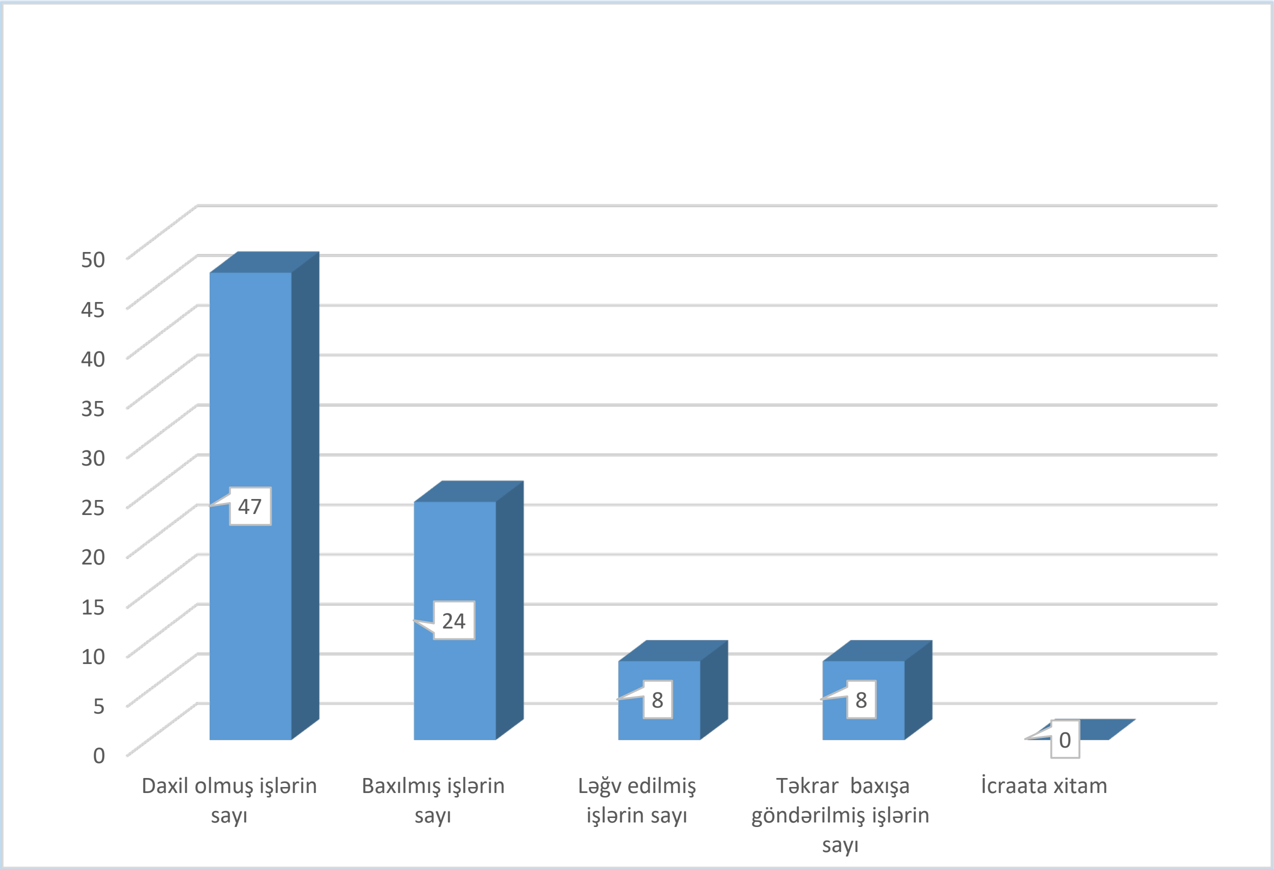

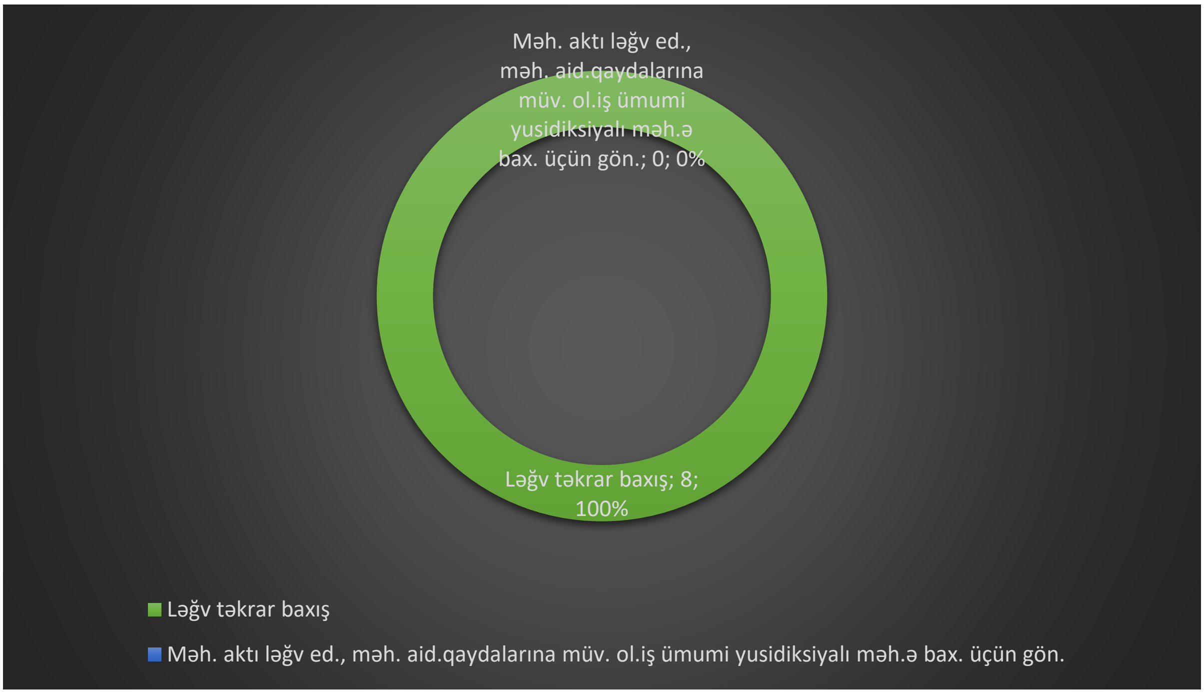

2021-ci ildə isə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş 47 işdən 37 (78,72%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 12-də (32,43%) məhkəmə aktı ləğv edilmişdir. Onlardan 11 (91,67%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilərək təkrar baxışa göndərilmiş, 1 (8,33%) iş üzrə isə iş üzrə icraata xitam verilmişdir.

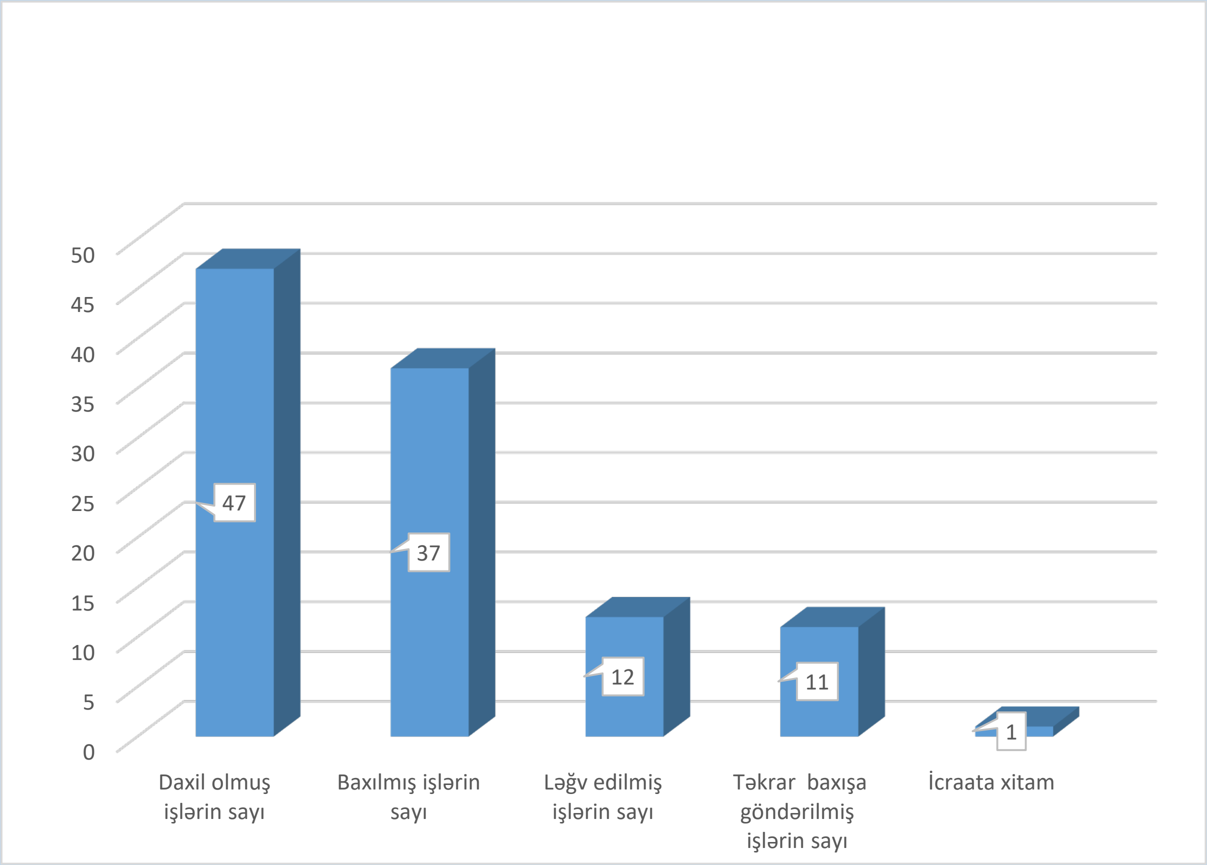

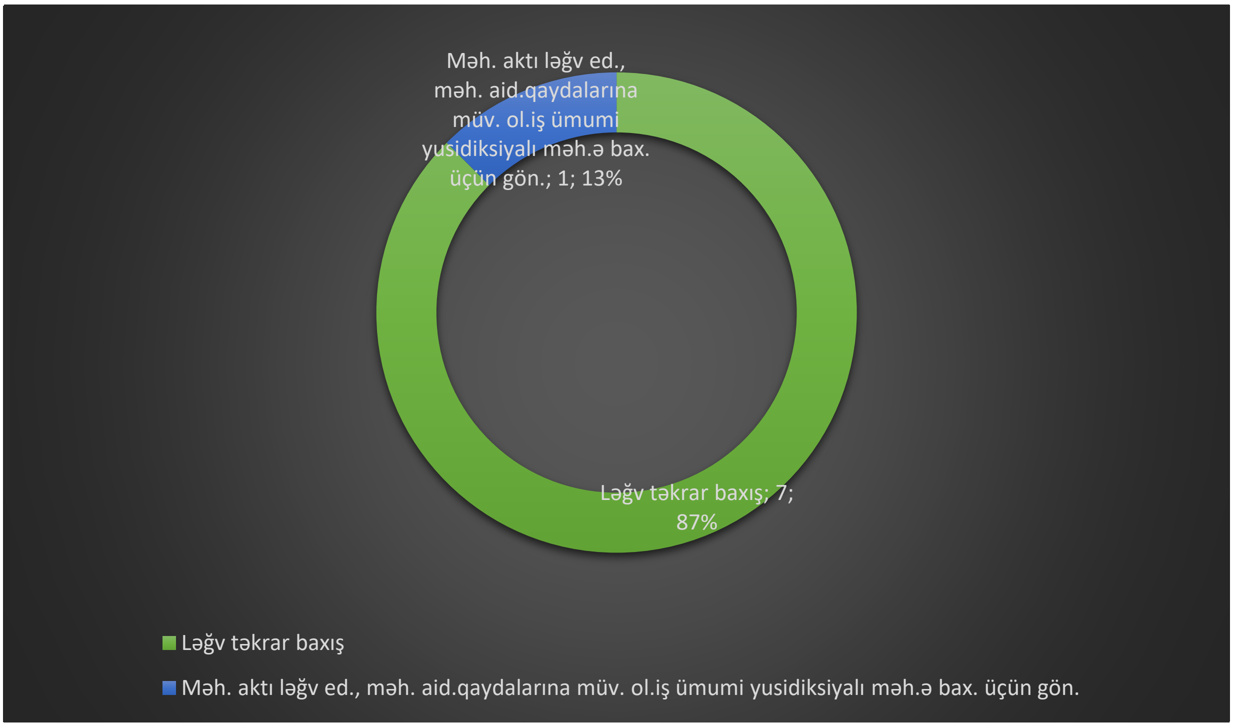

2019-2022-Cİ İLLƏR ƏRZİNDƏ SUMQAYIT APELLYASİYA MƏHKƏMƏSİNDƏN DAXİL OLMUŞ İŞLƏR BARƏDƏ HESABAT

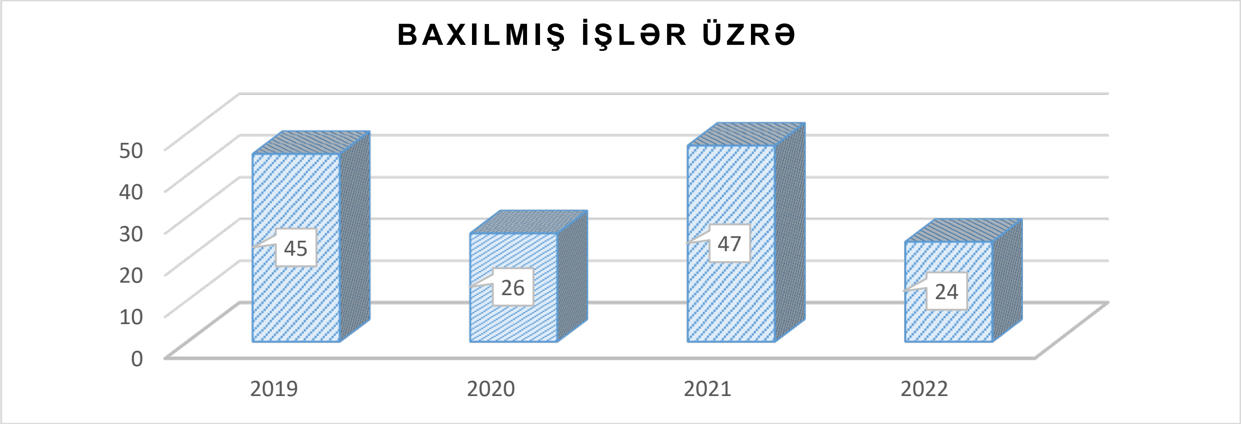

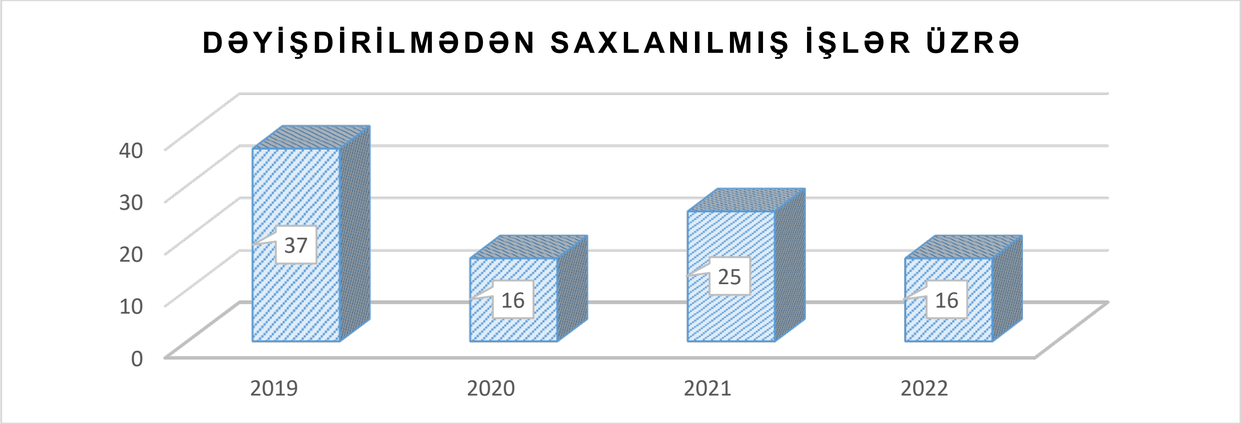

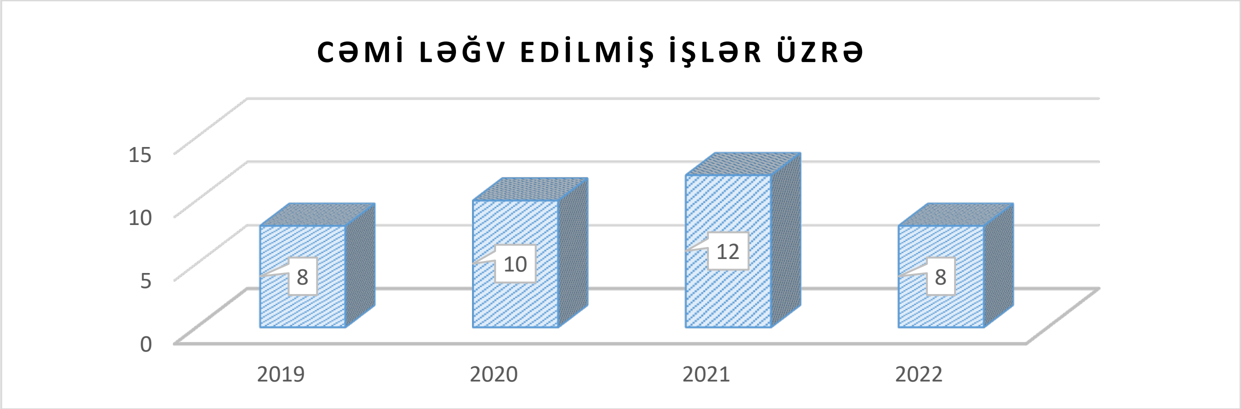

1.14.4. ŞİRVAN APELLYASİYA MƏHKƏMƏSİ

2022-ci ildə daxil olmuş 864 işdən 68 (7,87%) iş Şirvan Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 43 (63,24%) işə 2022-ci ildə baxılmış, 8 (11,8%) iş növbəti dövrə keçmiş, 14 (20,59%) iş üzrə kassasiya şikayəti geri qaytarılmışdır. 3 iş məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı olmuşdur.

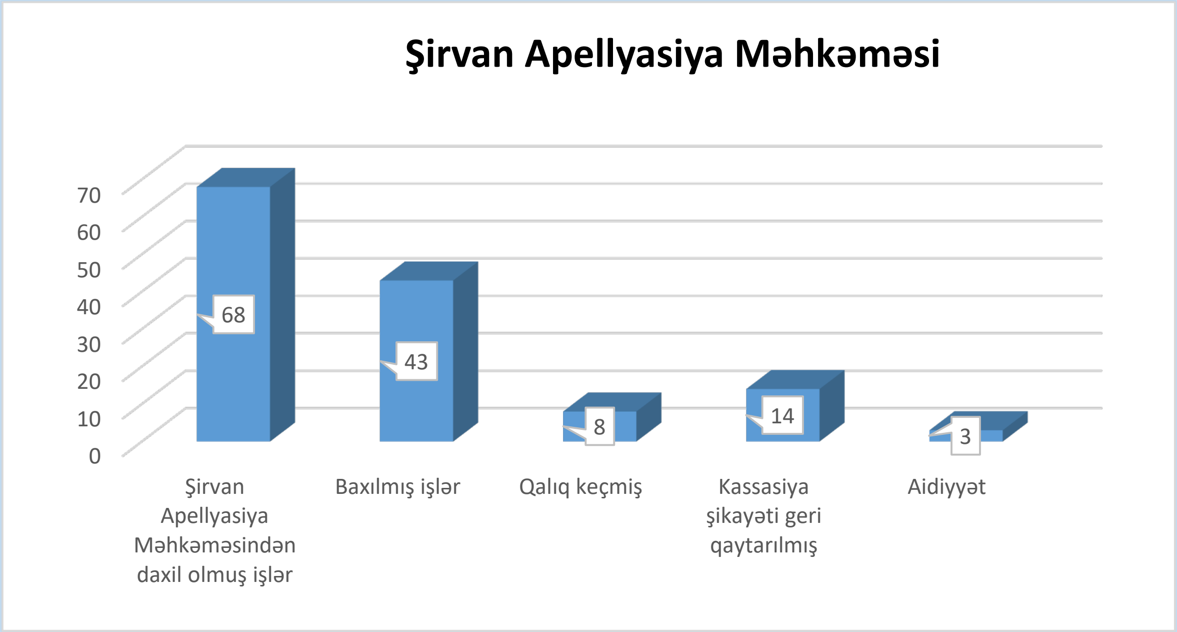

2021-ci ildə isə daxil olmuş 762 işdən 82 (10,76%) iş Şirvan Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 65 (79,27%) işə 2021-ci ildə baxılmış, 8 (9,76%) iş növbəti dövrə keçmiş, 9 (10,97%) iş üzrə kassasiya şikayəti geri qaytarılmışdır.

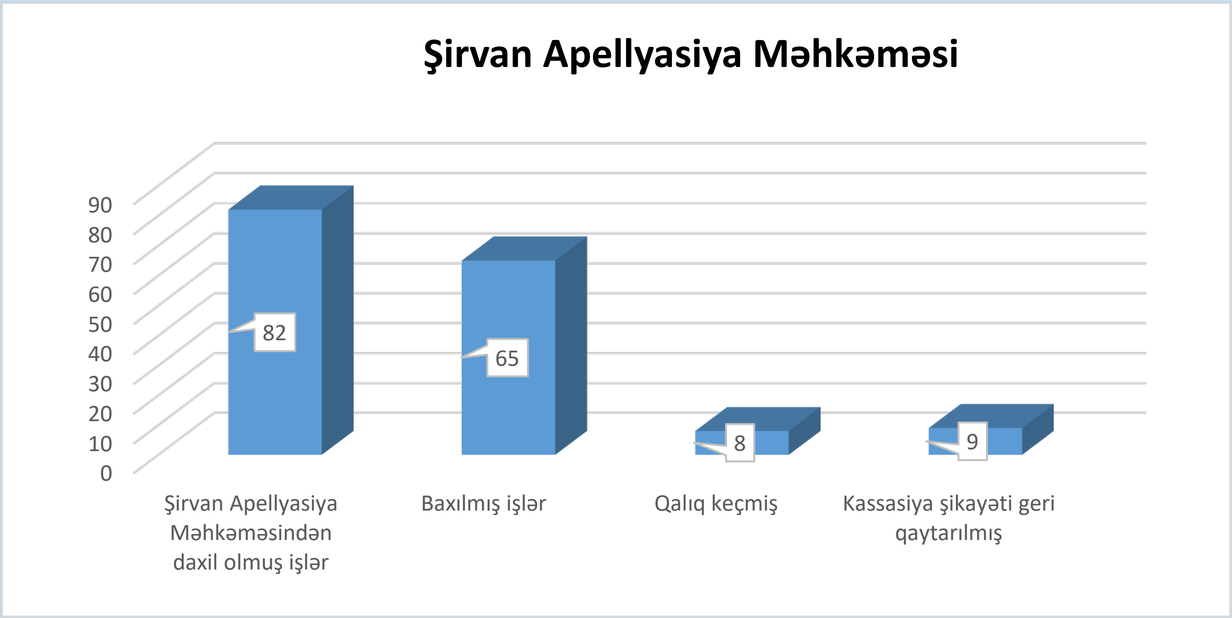

2022-ci ildə baxılmış 43 işdən 24 (55,8%) iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 19 (44,2%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilmişdir.

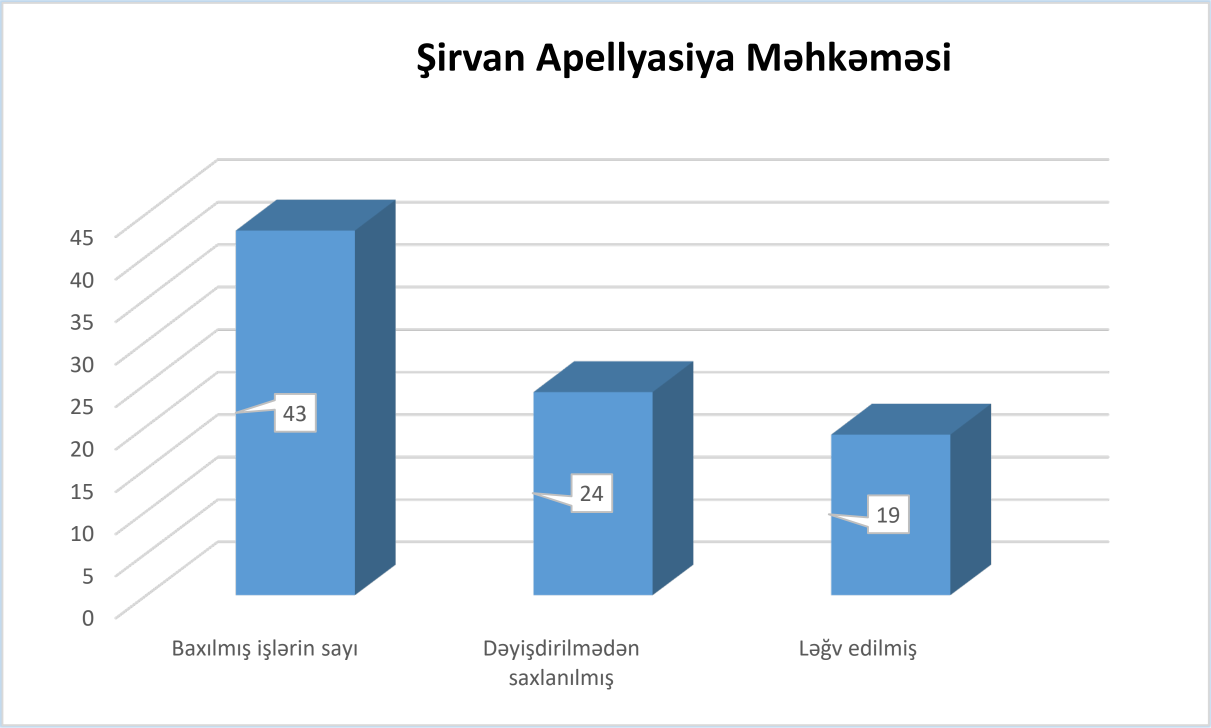

2021-ci ildə isə baxılmış 65 işdən 50 (76,92%) iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 15 (23,08%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilmişdir.

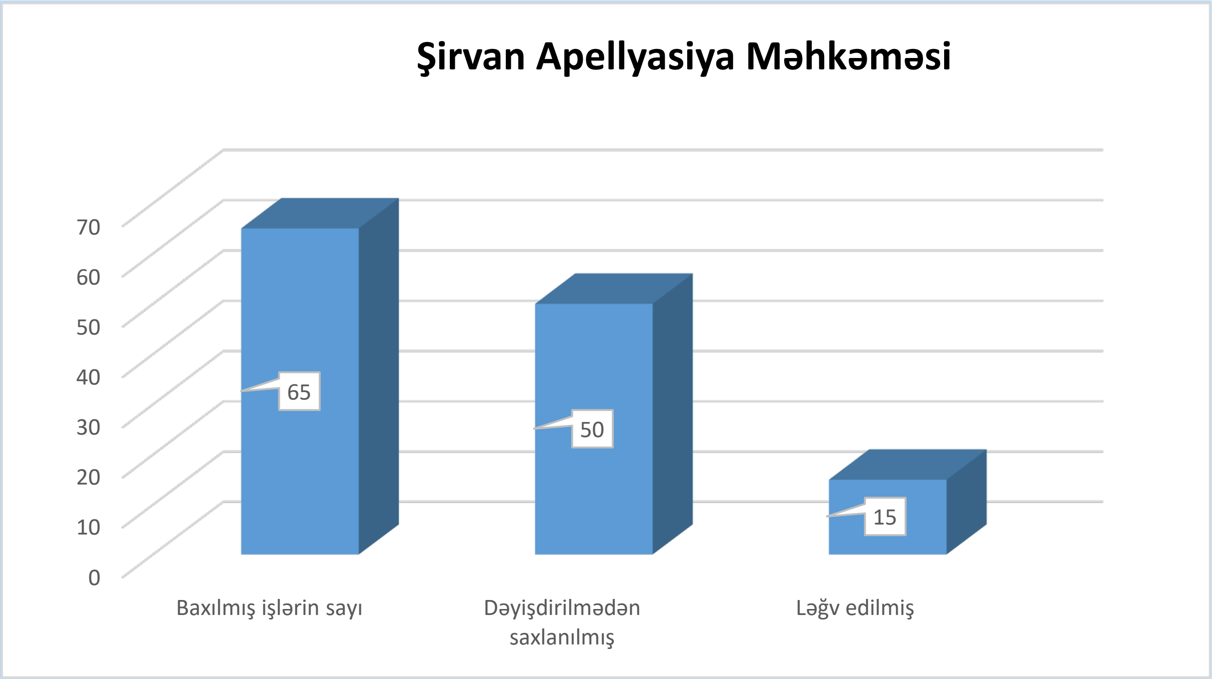

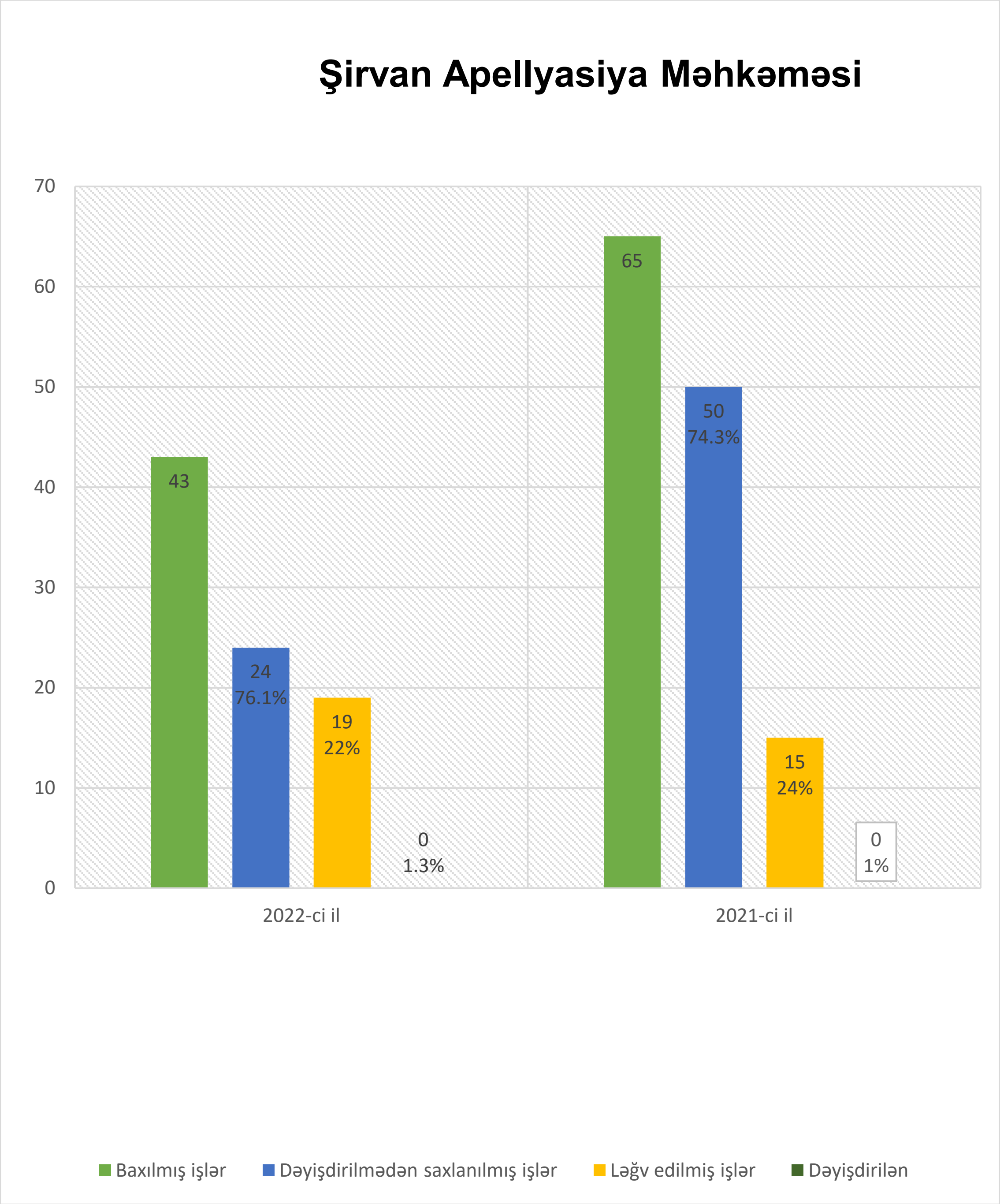

Şirvan Apellyasiya Məhkəməsi
70
60
50
40
30
20
10
0
43
24
76.1%
19
22%
0
1.3%
65
50
74.3%
15
24%
0
1%
2022-ci il
2021-ci il
Baxılmış işlər
Dəyişdirilmədən saxlanılmış işlər
Ləğv edilmiş işlər
Dəyişdirilən

Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasınının Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyası tərəfindən ləğv edilmiş məhkəmə aktlarının nəticələr üzrə hesabat

2022-ci ildə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Şirvan Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş 68 işdən 43 (63,24%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 19-da (44,2%) məhkəmə aktı ləğv edilmişdir. Onlardan 17 (39,5%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilərək təkrar baxışa göndərilmiş, 2 (4,7%) iş üzrə yeni qərar qəbul edilmişdir.

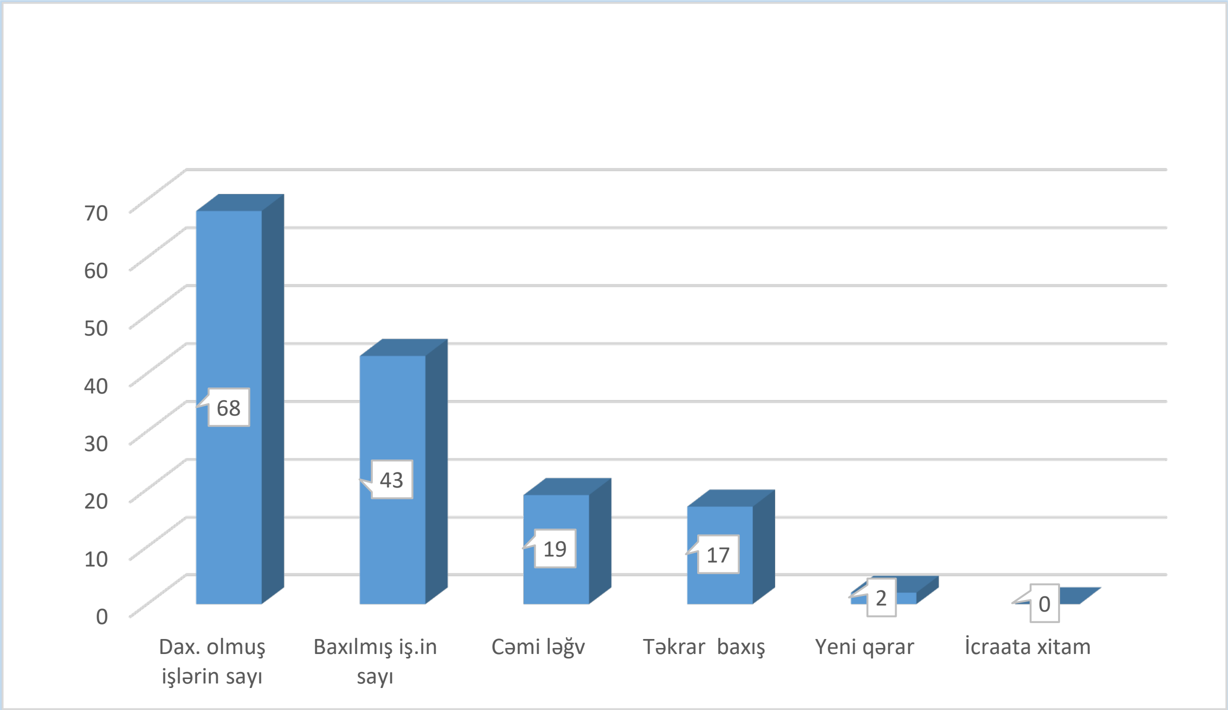

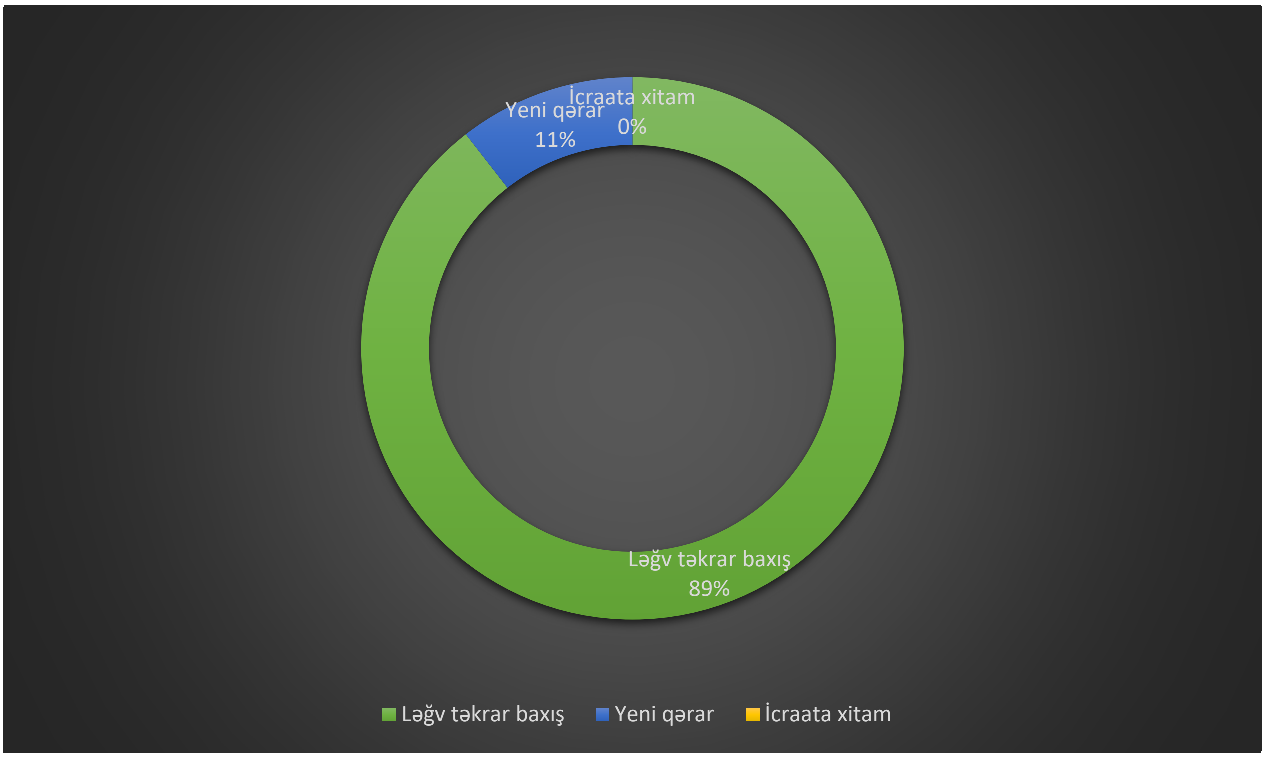

2021-ci ildə isə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Şirvan Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş 82 işdən 65 (79,27%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 15-də (23,08%) məhkəmə aktı ləğv edilmişdir. Onlardan 10 (66,67%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilərək təkrar baxışa göndərilmiş, 4 (26,67%) iş üzrə yeni qərar qəbul edilmiş, 1 (1,67%) iş üzrə icraata xitam verilmişdir.

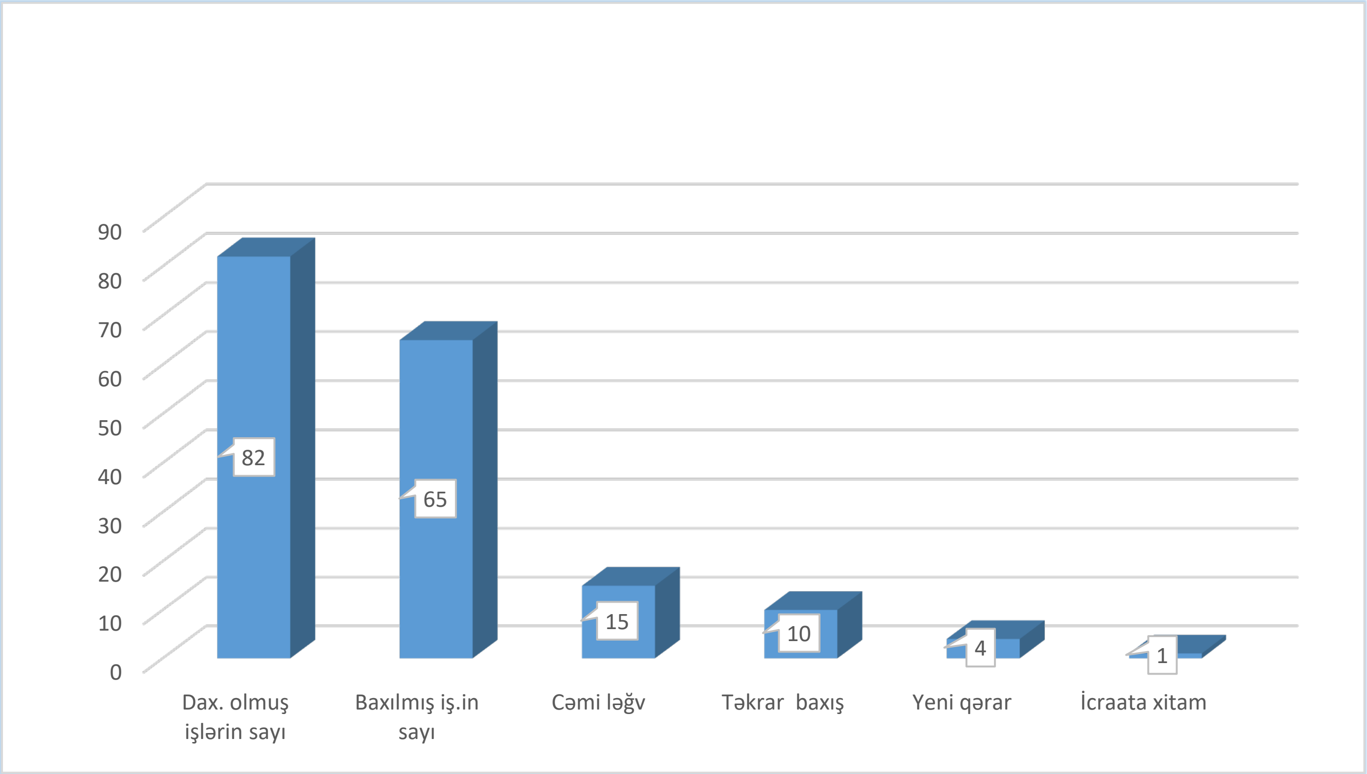

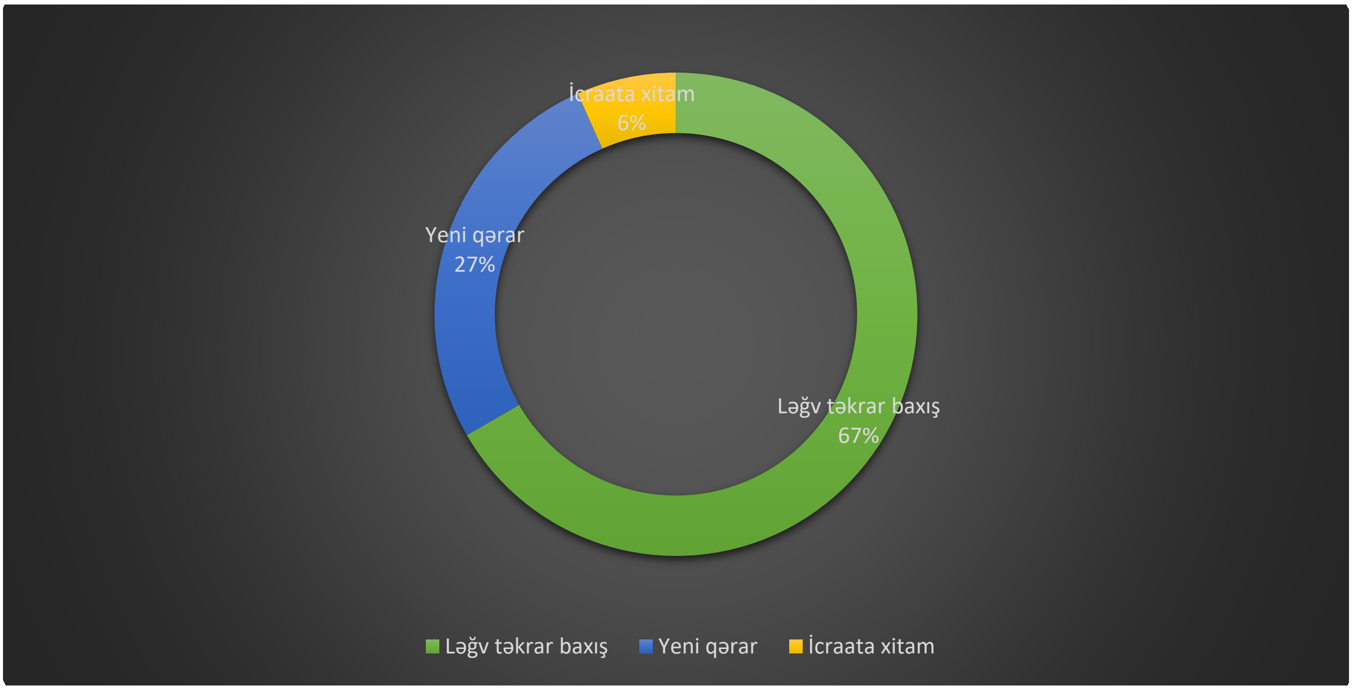

2019-2022-ci illər ərzində Şirvan Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş işlər barədə hesabat

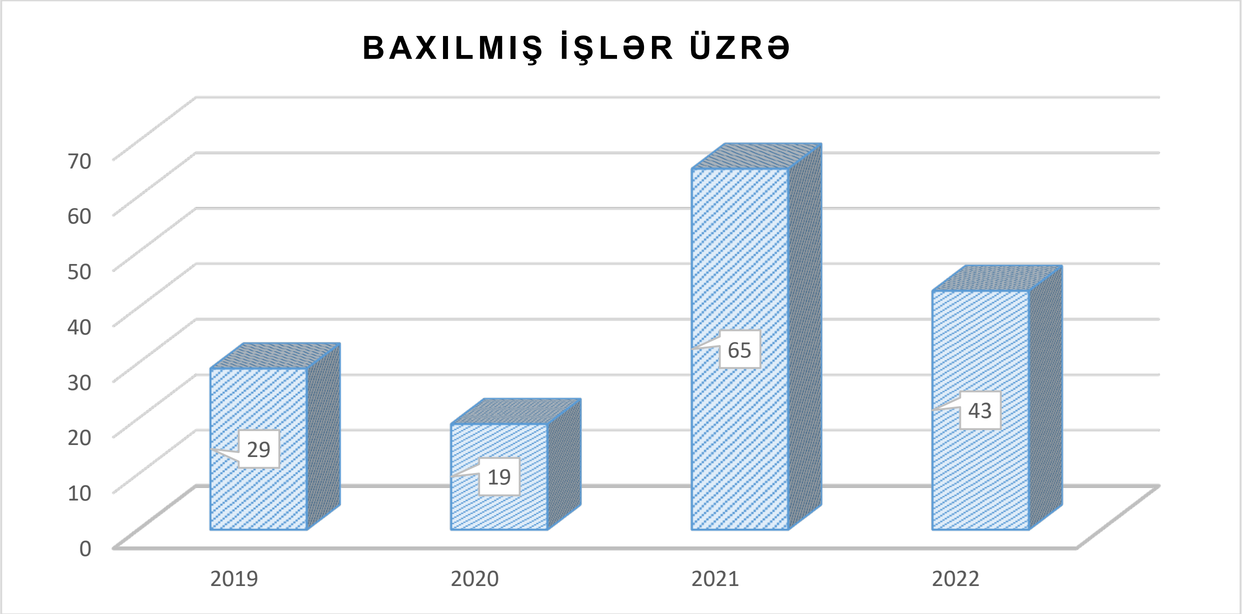

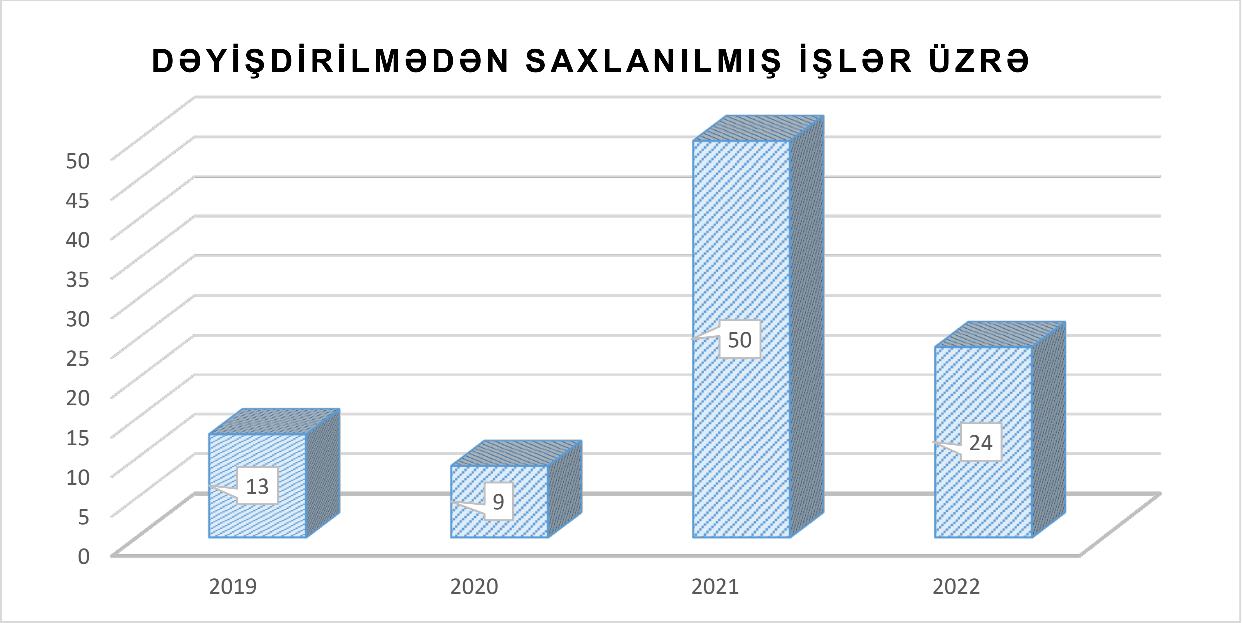

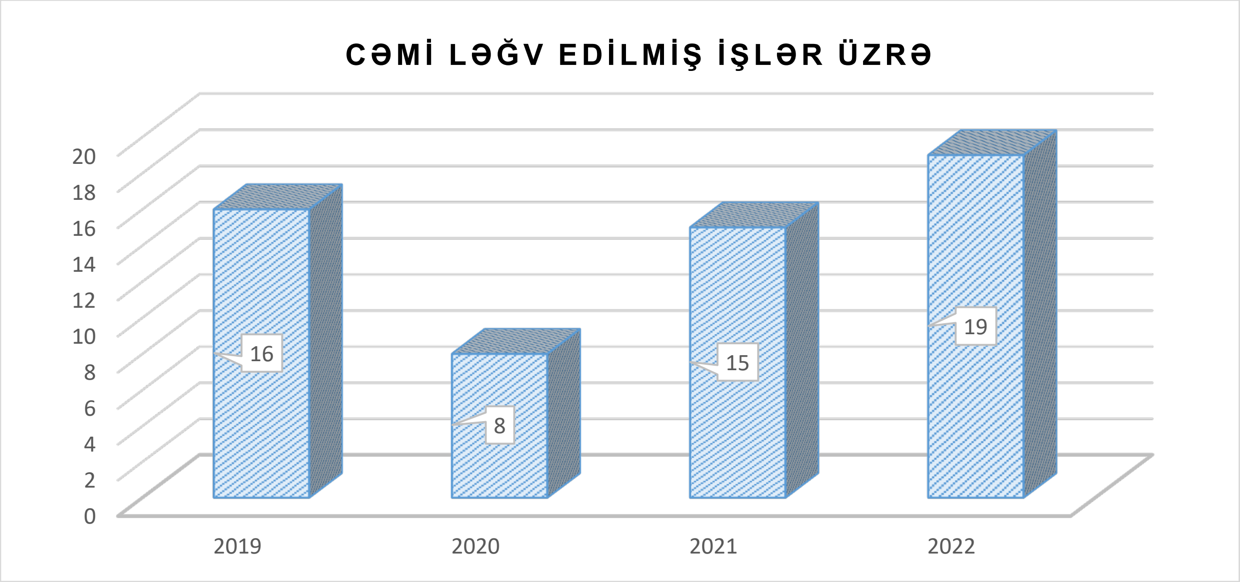
CƏMİ LƏĞV EDİLMİŞ İŞLƏR ÜZRƏ
20
18
16
14
12
10
8
6
4
2
0
16
8
15
19
2019
2020
2021
2022

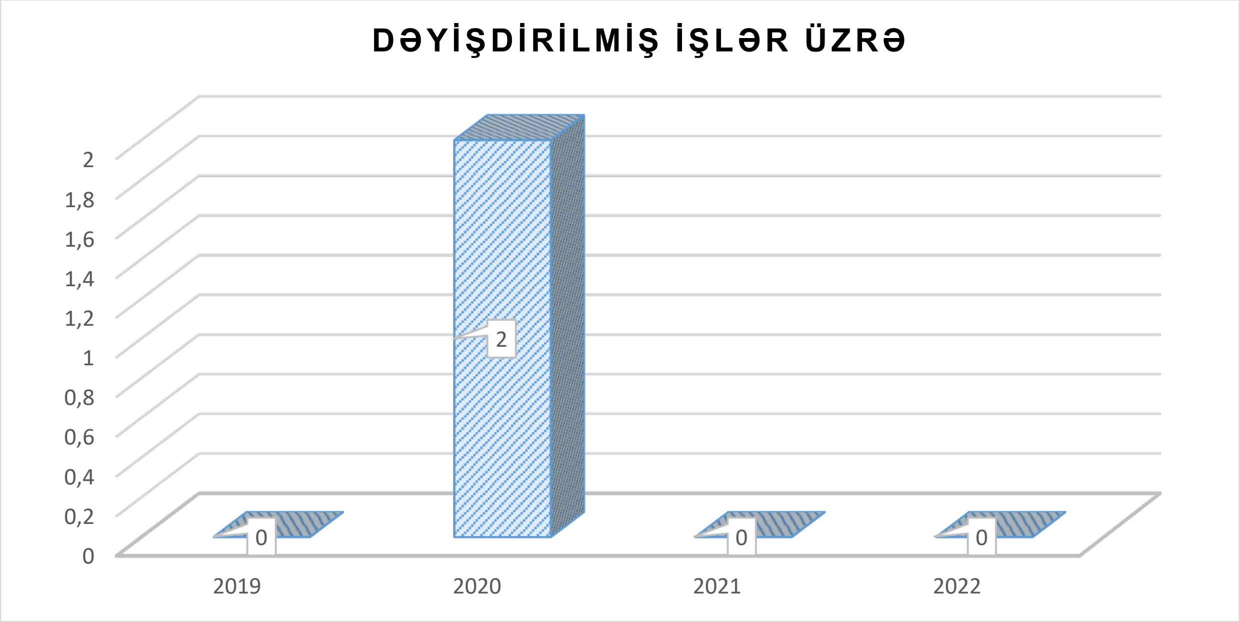
DƏYİŞDİRİLMİŞ İŞLƏR ÜZRƏ
2
1,8
1,6
1,4
1,2
1
0,8
0,6
0,4
0,2
0
0
2
0
0
2019
2020
2021
2022

1.14.5. ŞƏKİ APELLYASİYA MƏHKƏMƏSİ

2022-ci ildə daxil olmuş 864 işdən 47 (5,44%) iş Şəki Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 21 (44,7%) işə 2022-ci ildə baxılmış, 2 (4,25%) iş növbəti dövrə qalıq keçmiş, 6 (12,77%) iş üzrə kassasiya şikayəti geri qaytarılmış, 18 (38,3%) iş məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı olmuşdur.

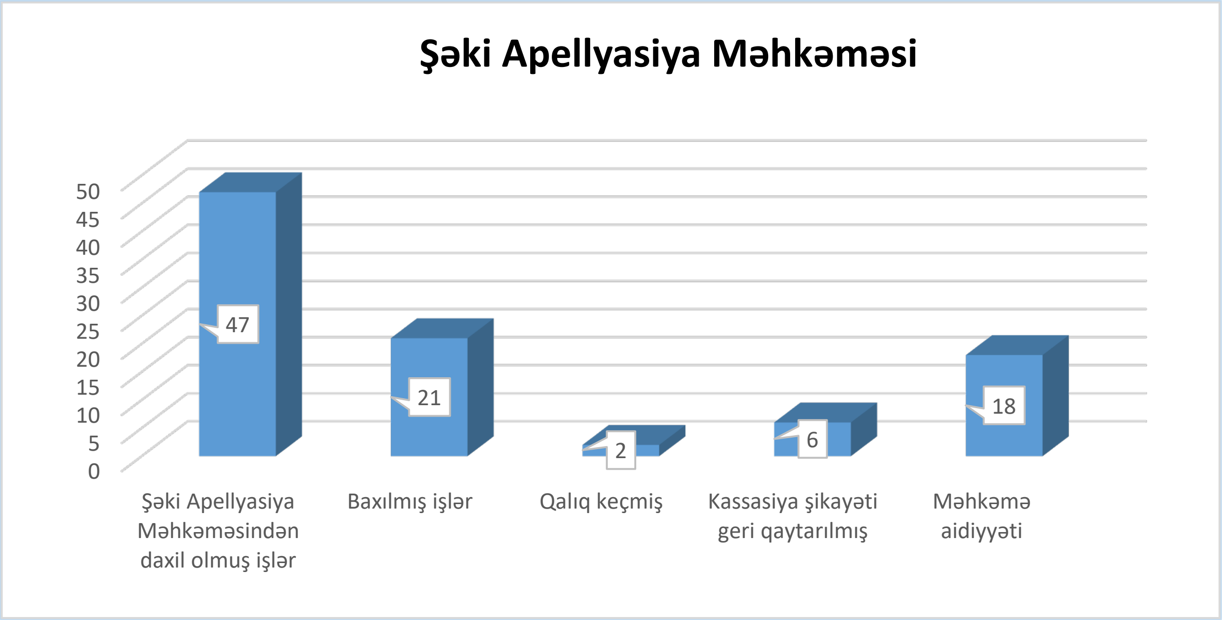

2021-ci ildə isə daxil olmuş 762 işdən 35 (4,59%) iş Şəki Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 25 (72,43%) işə 2021-ci ildə baxılmış, 4 (11,43%) iş növbəti dövrə qalıq keçmiş, 5 (14,29%) iş üzrə kassasiya şikayəti geri qaytarılmış, 1 (2,86) iş məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı olmuşdur.

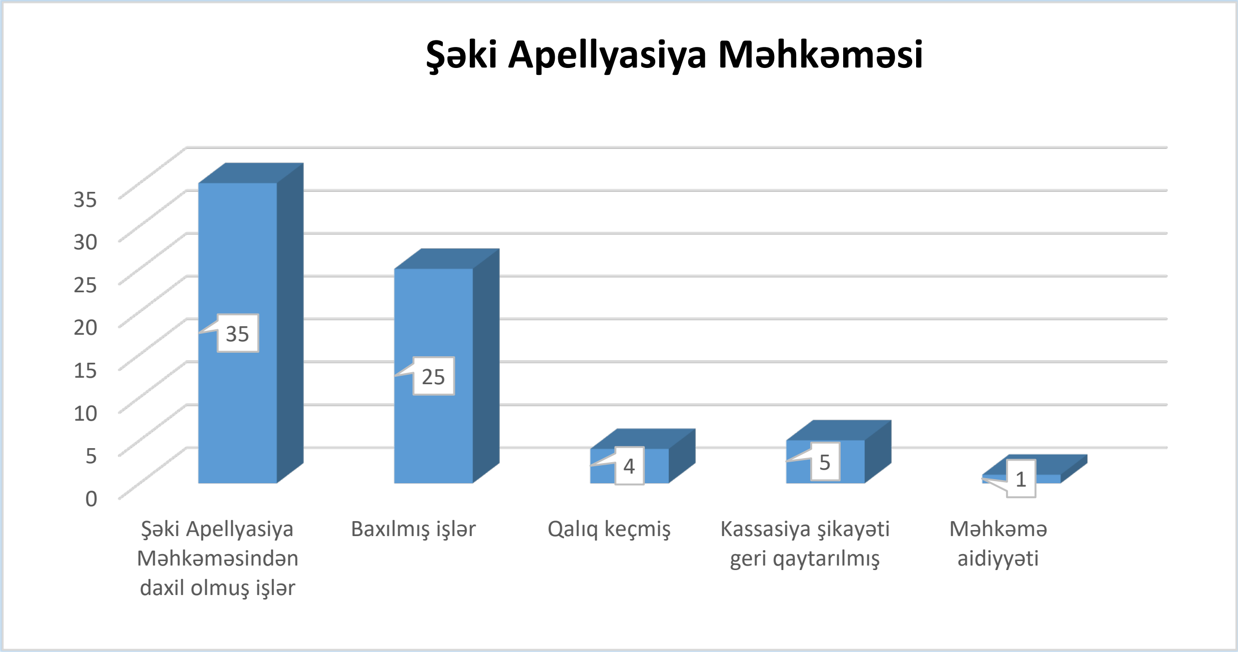

2022-ci ildə baxılmış 21 işdən 16 (76,2%) iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 4 (19%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilmiş, 1 (4,8%) kassasiya icraatına xitam verilmişdir.

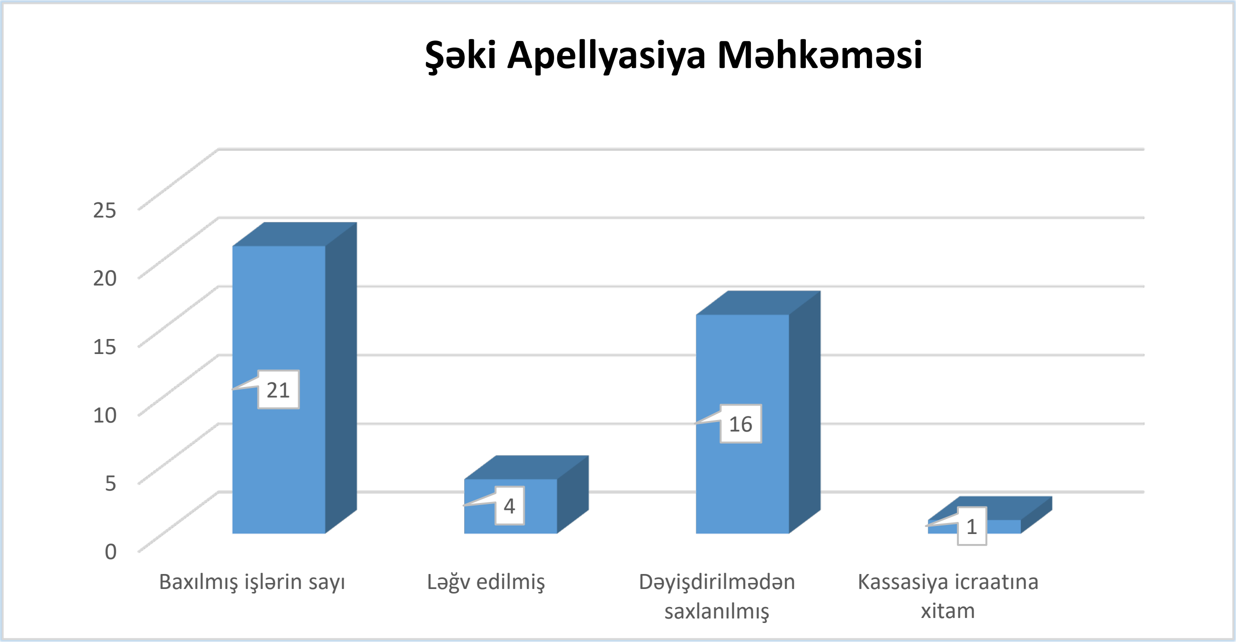

2021-ci ildə isə baxılmış 25 işdən 19 (76%) iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 5 (20%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilmiş, 1 (4%) məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı olmuşdur.

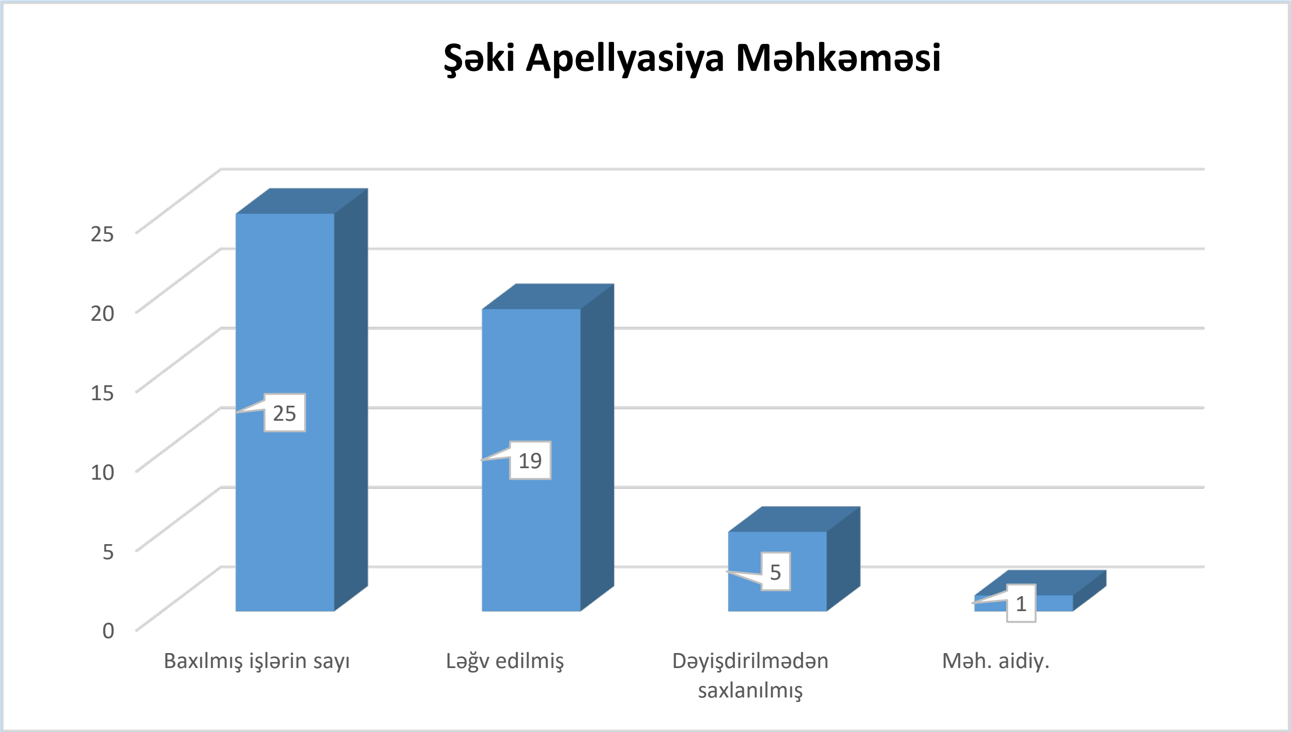

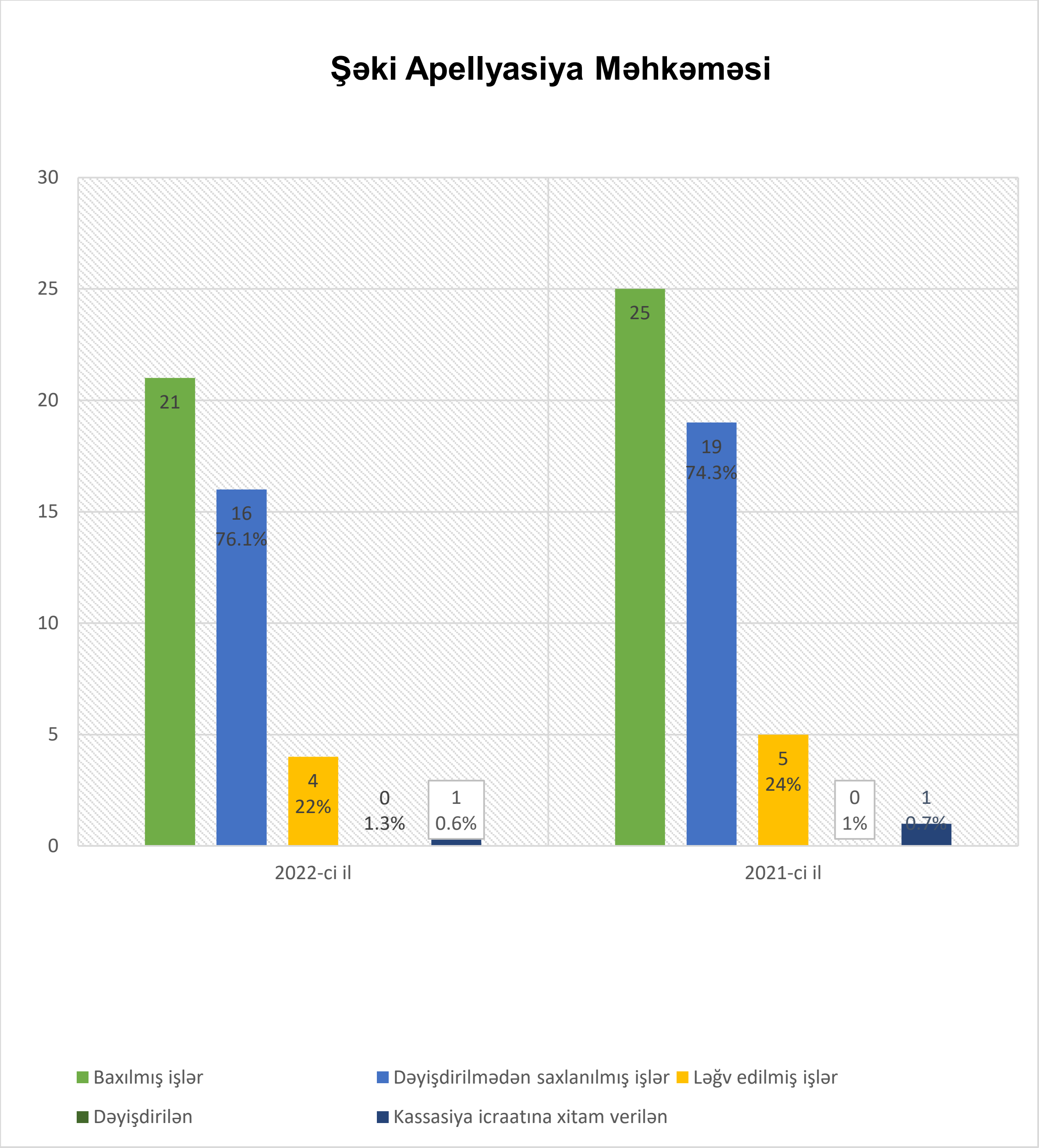

Şəki Apellyasiya Məhkəməsi
30
25
20
15
10
5
0
21
16
76.1%
4
22%
0
1.3%
1
0.6%
25
19
74.3%
5
24%
0
1%
1
0.7%
2022-ci il
2021-ci il
Baxılmış işlər
Dəyişdirilmədən saxlanılmış işlər
Ləğv edilmiş işlər
Dəyişdirilən
Kassasiya icraatına xitam verilən

Şəki Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasınının Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyası tərəfindən ləğv edilmiş məhkəmə aktlarının nəticələr üzrə bölgüsü

2022-ci ildə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Şəki Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş 47 işdən 21 (44,7%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 4-də (19%) məhkəmə aktı ləğv edilərək təkrar baxışa göndərilmişdir.

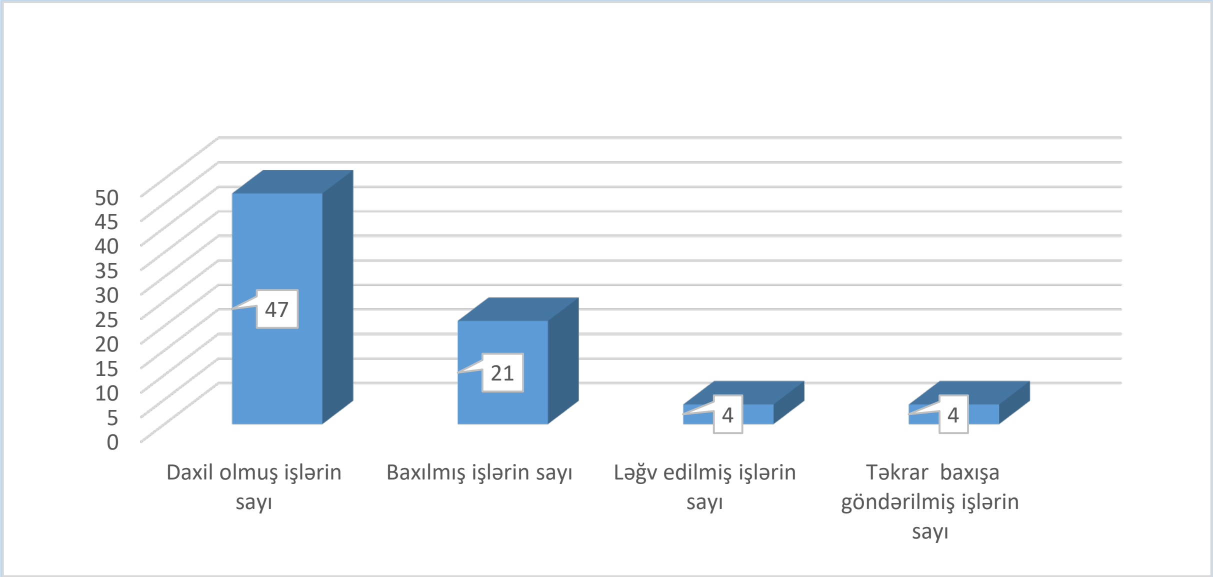

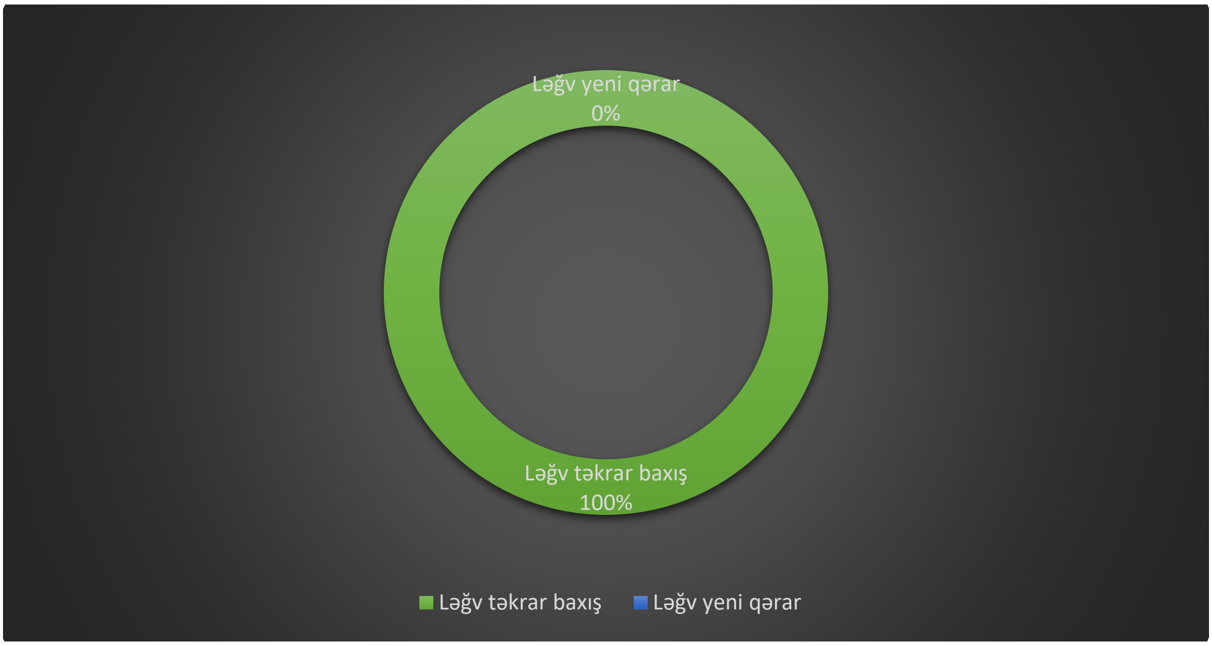

2021-ci ildə isə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Şəki Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş 35 işdən 25 (71,43%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 5-də (20%) məhkəmə aktı ləğv edilərək təkrar baxışa göndərilmişdir.

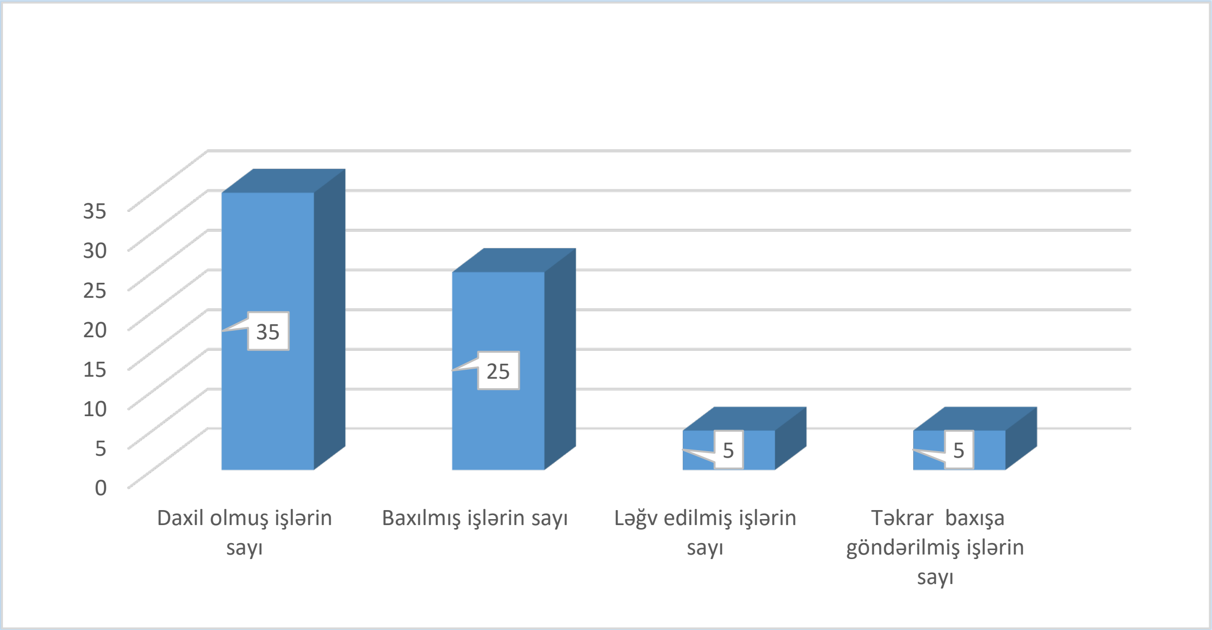

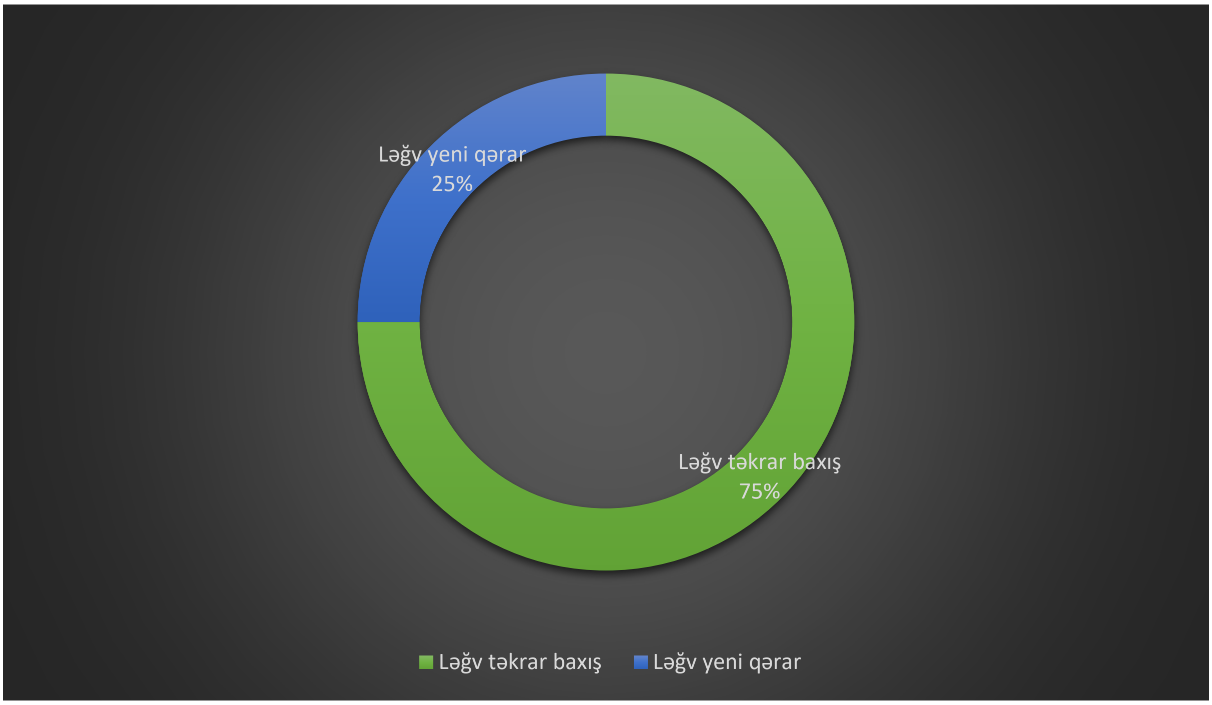

2019-2022-ci illər ərzində Şəki Apellyasiya Məhkəməsindən daxil olmuş işlər barədə hesabat

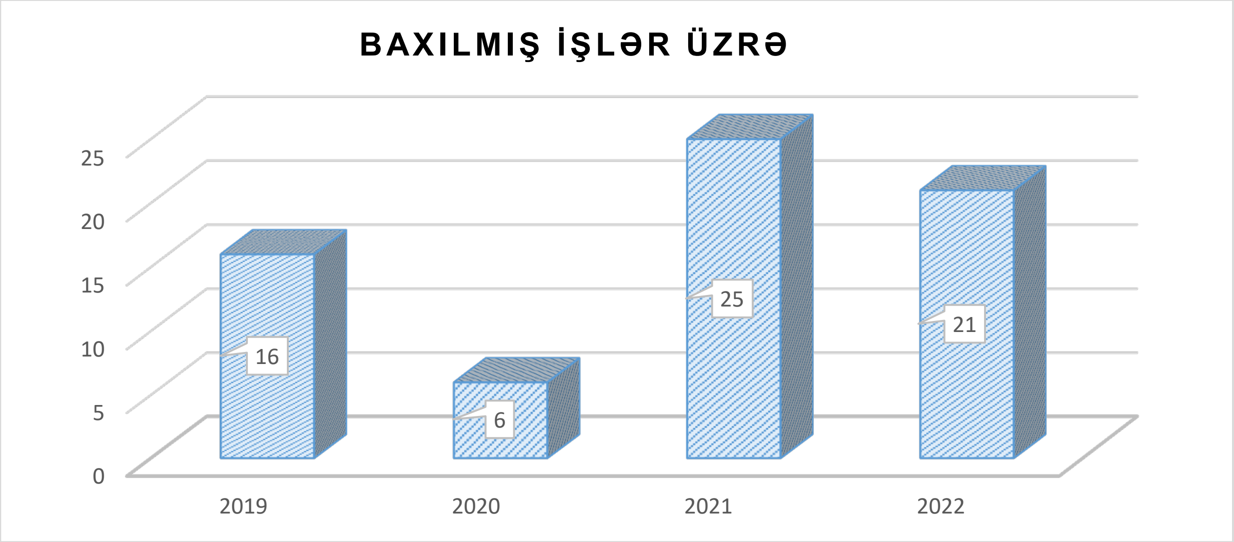

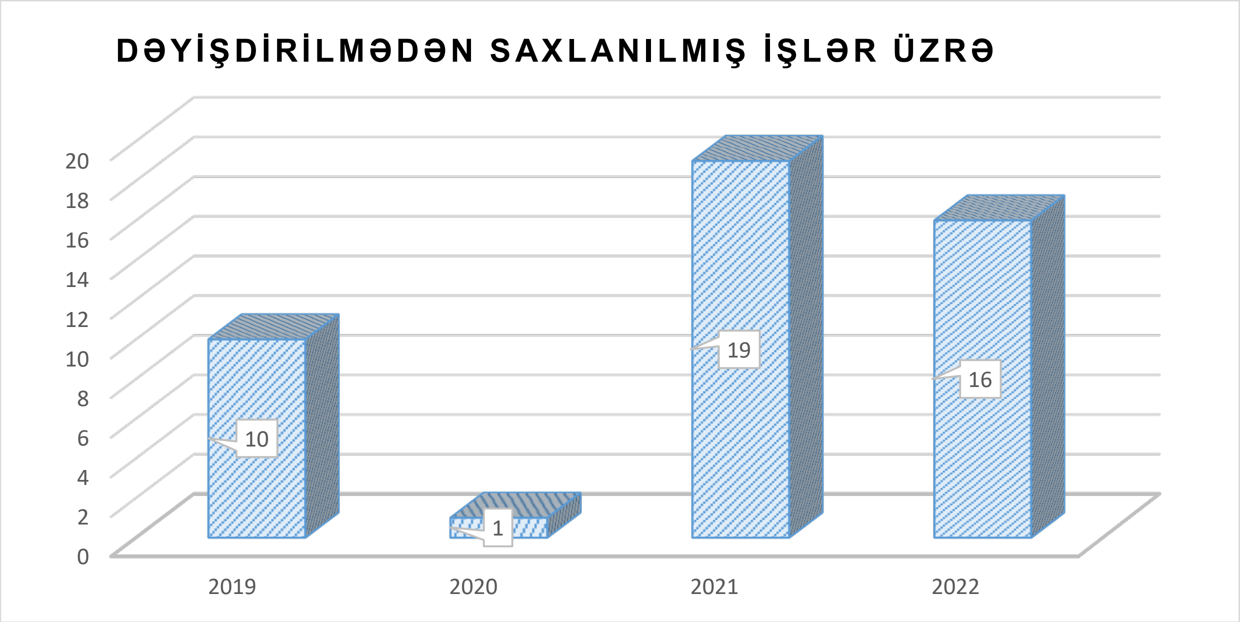

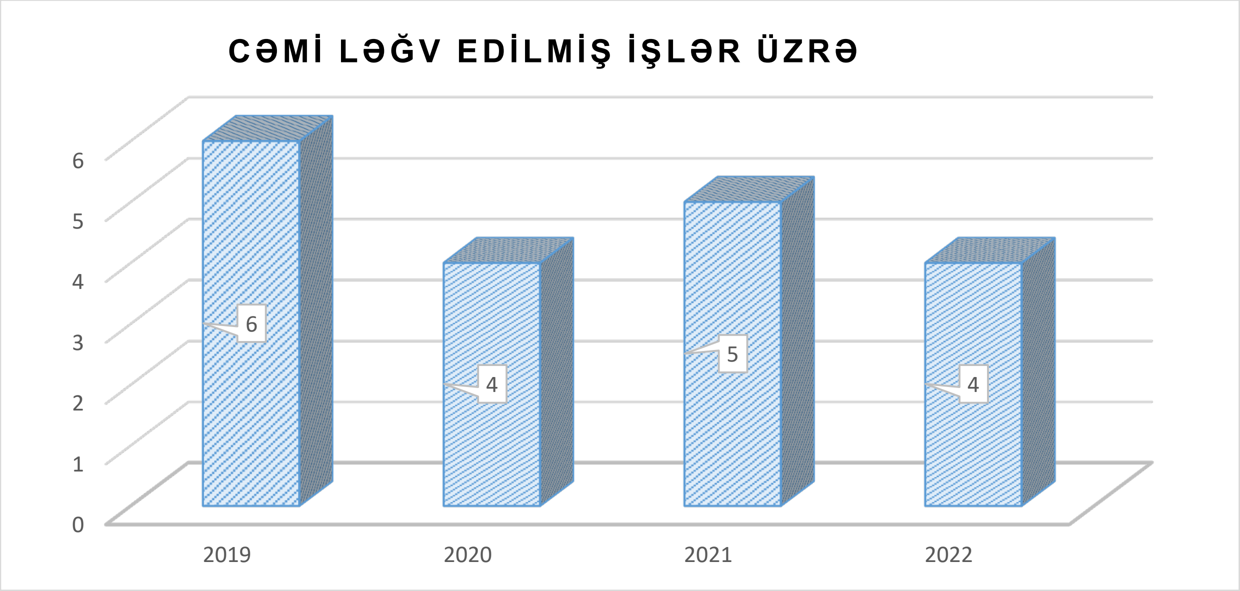
CƏMİ LƏĞV EDİLMİŞ İŞLƏR ÜZRƏ
6
5
4
3
2
1
0
6
4
5
4
2019
2020
2021
2022

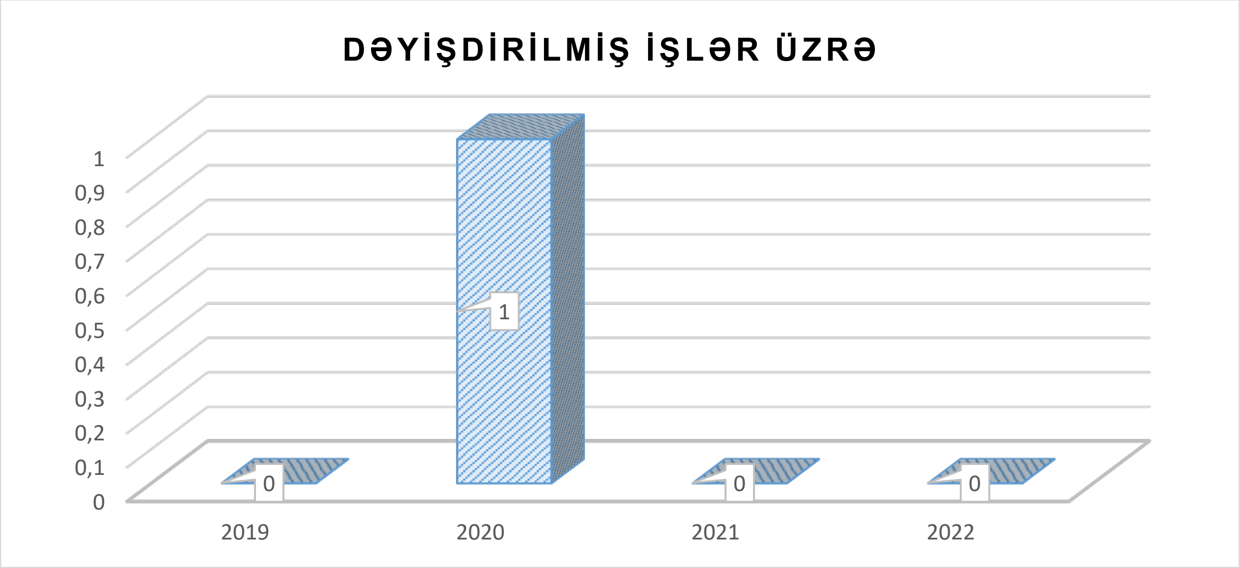
DƏYİŞDİRİLMİŞ İŞLƏR ÜZRƏ
1
0,9
0,8
0,7
0,6
0,5
0,4
0,3
0,2
0,1
0
0
1
0
0
2019
2020
2021
2022

1.14.6. NAXÇIVAN MUXTAR RESPUBLİKASI ALİ MƏHKƏMƏSİ

2022-ci ildə daxil olmuş 864 işdən 7 (0,81%) iş Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 3 (42,9%) işə 2022-ci ildə baxılmış, 1 (14,29%) iş növbəti dövrə qalıq keçmiş, 3 iş məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı olmuşdur.

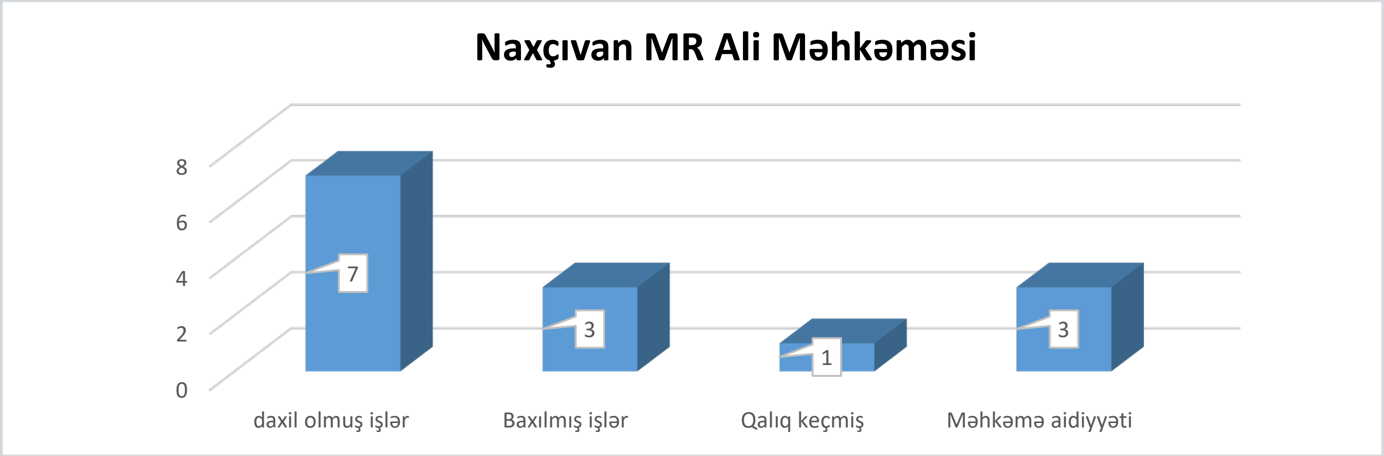

2021-ci ildə isə daxil olmuş 762 işdən 3 (0,39%) iş Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsindən daxil olmuşdur. Onlardan 2 (66,67%) işə 2021-ci ildə baxılmış, 1 (33,33%) iş növbəti dövrə qalıq keçmişdir.

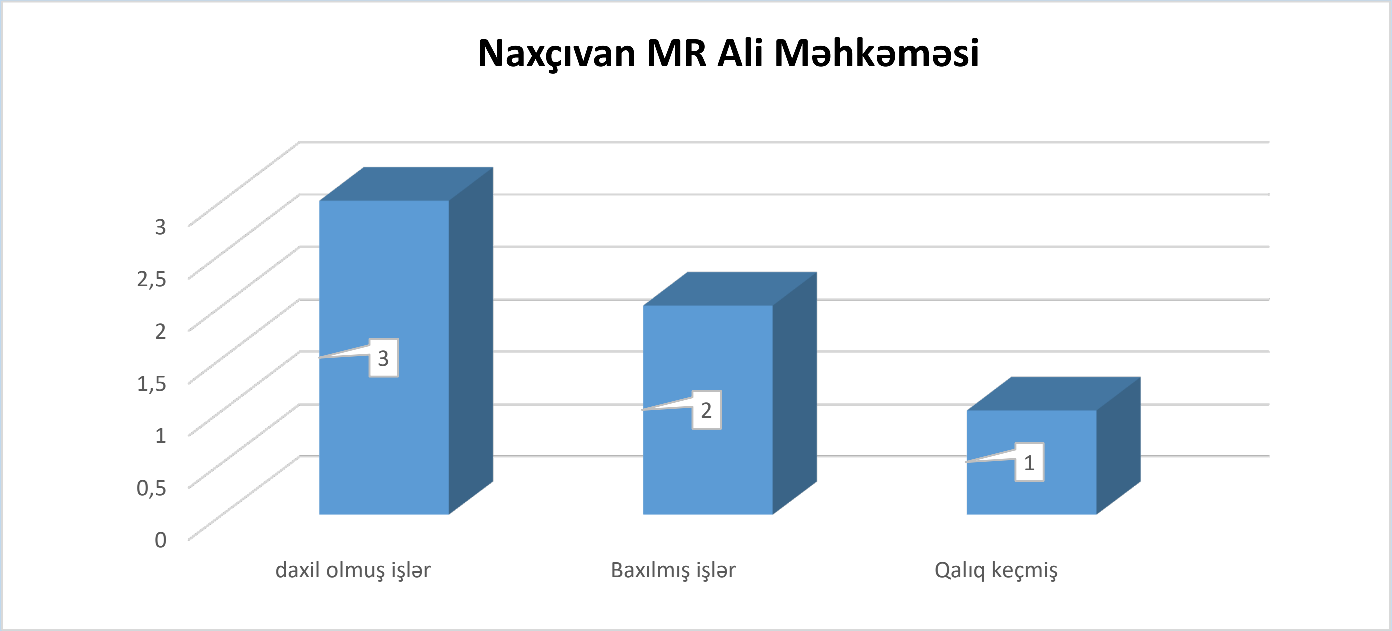

2022-ci ildən baxılmış 3 işdən 1 (33,3%) iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 2 (66,7%) iş üzrə məhkəmə aktı ləğv olunmuşdur.

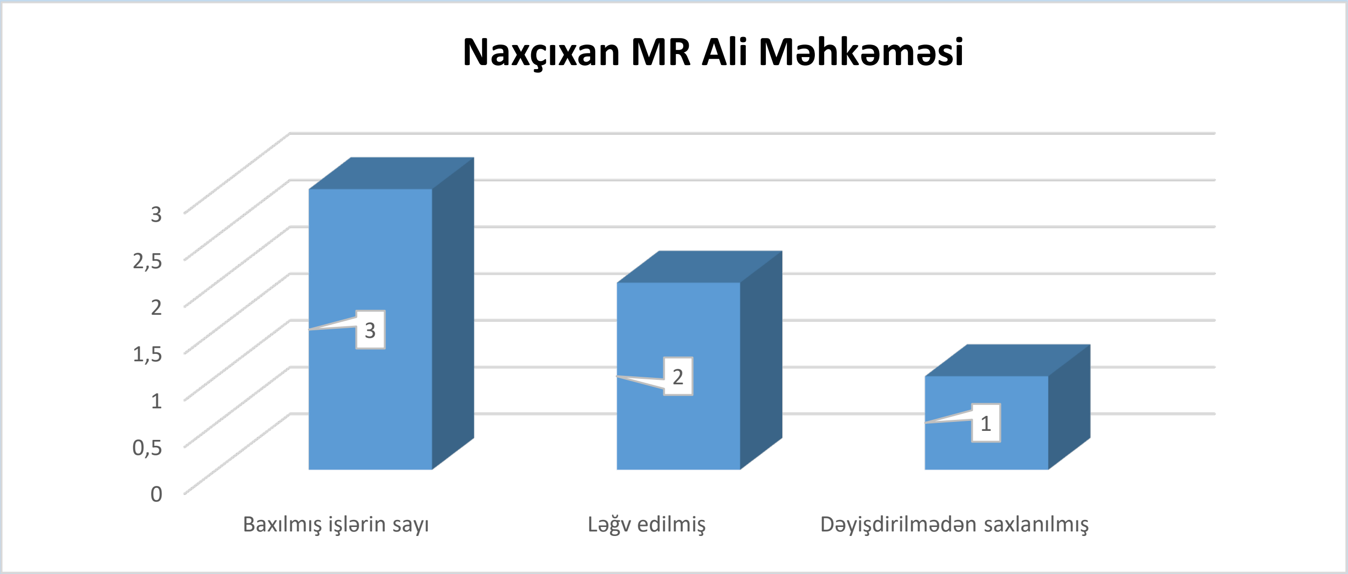

2021-ci ildə isə baxılmış 2 iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

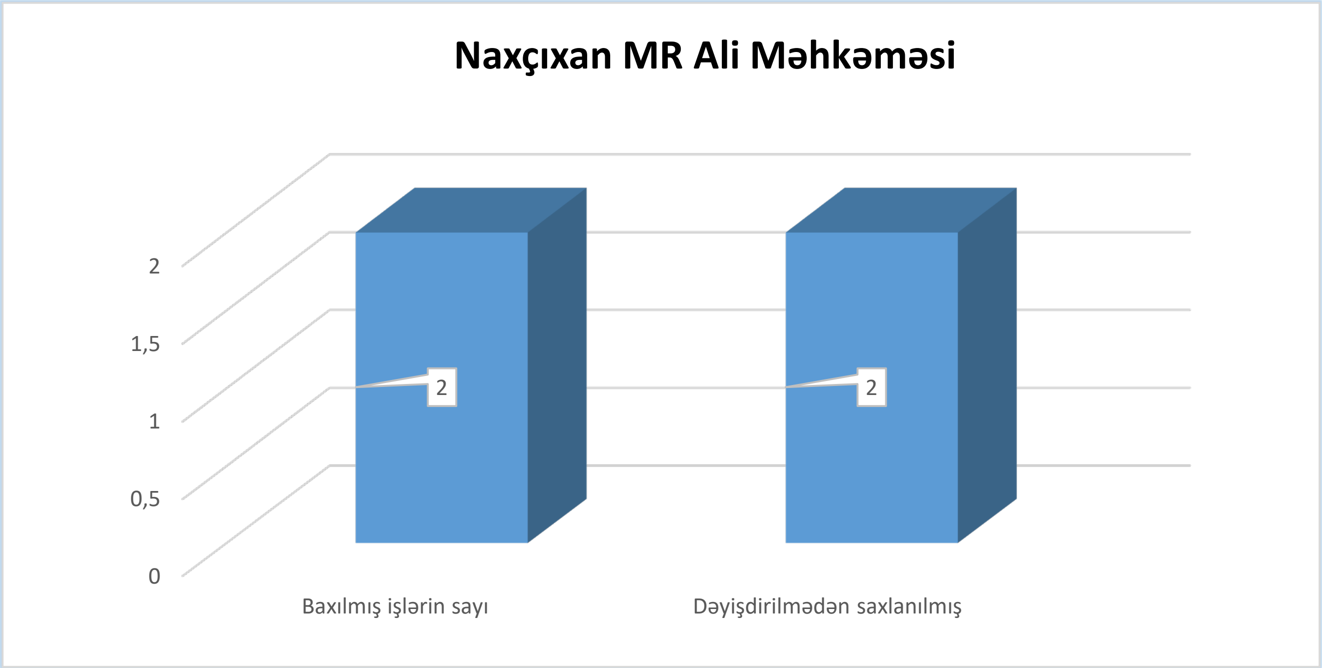

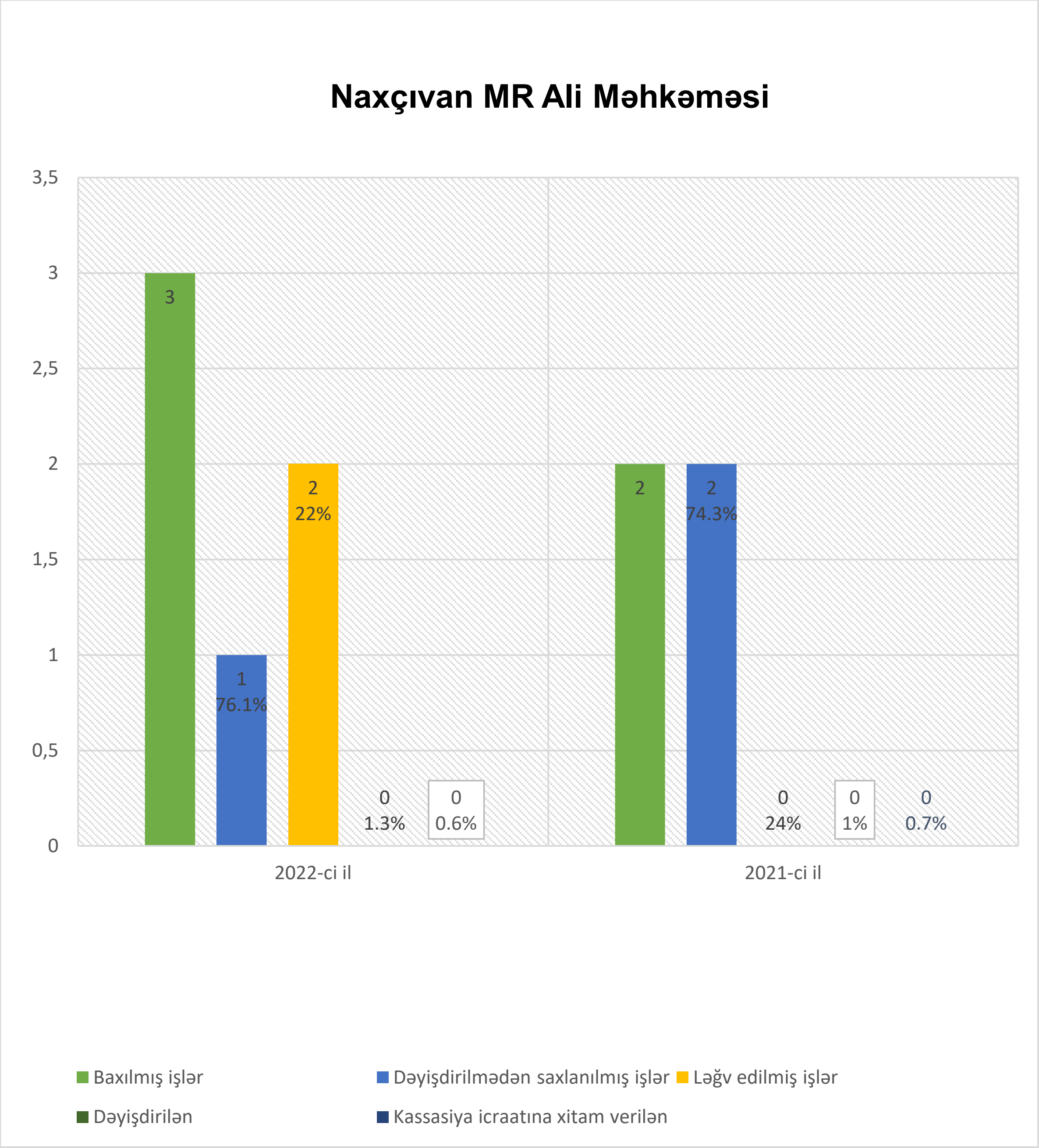
Naxçıvan MR Ali Məhkəməsi
3,5
3
2,5
2
1,5
1
0,5
0
3
1
76.1%
2
22%
0
1.3%
0
0.6%
2
2
74.3%
0
24%
0
1%
0
0.7%
2022-ci il
2021-ci il
Baxılmış işlər
Dəyişdirilmədən saxlanılmış işlər
Ləğv edilmiş işlər
Dəyişdirilən
Kassasiya icraatına xitam verilən

Naxçıvan MR Ali Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasınının Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyası tərəfindən ləğv edilmiş məhkəmə aktlarının nəticələr üzrə bölgüsü

2022-ci ildə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Naxçıvan MR Məhkəməsindən daxil olmuş 7 işdən 3 (42,9%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 1-də (33,3%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 2-də (66,7%) məhkəmə aktı ləğv olunmuşdur.

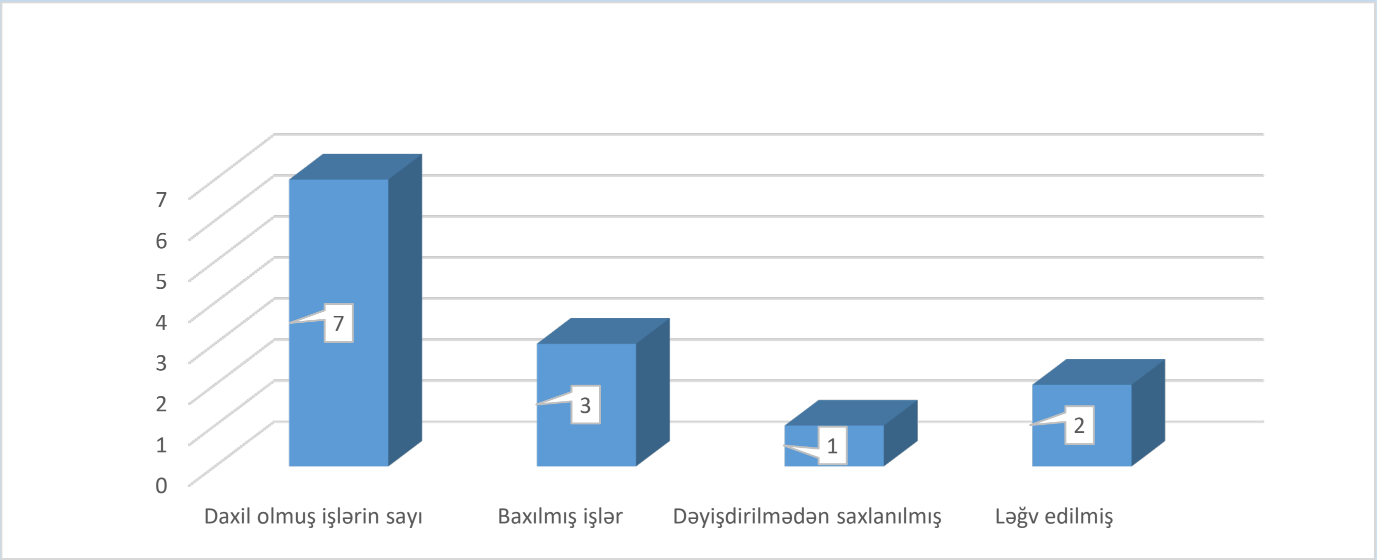

2021-ci ildə isə Ali Məhkəmənin Kommersiya Kollegiyasında Naxçıvan MR Məhkəməsindən daxil olmuş 3 işdən 2 (66,67%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 2-də (100%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

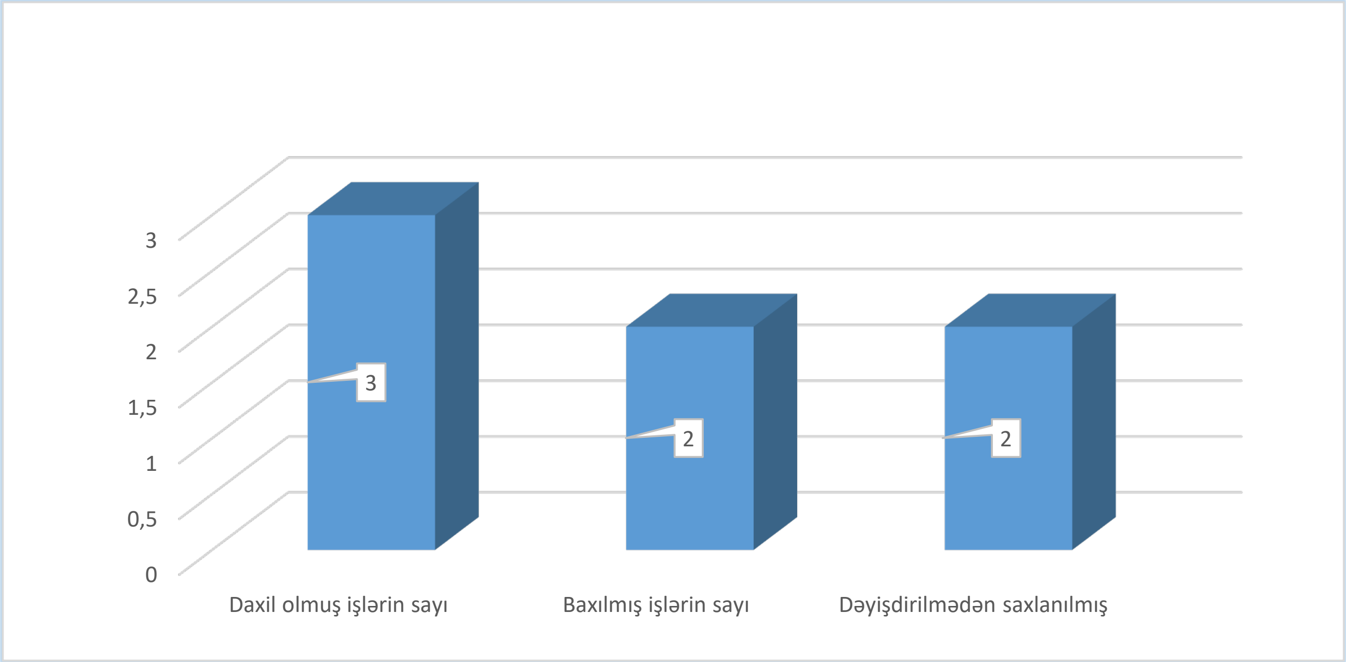

2019-2022-ci illər ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin işlərinə baxılması barədə hesabat (müqayisəli şəkildə)

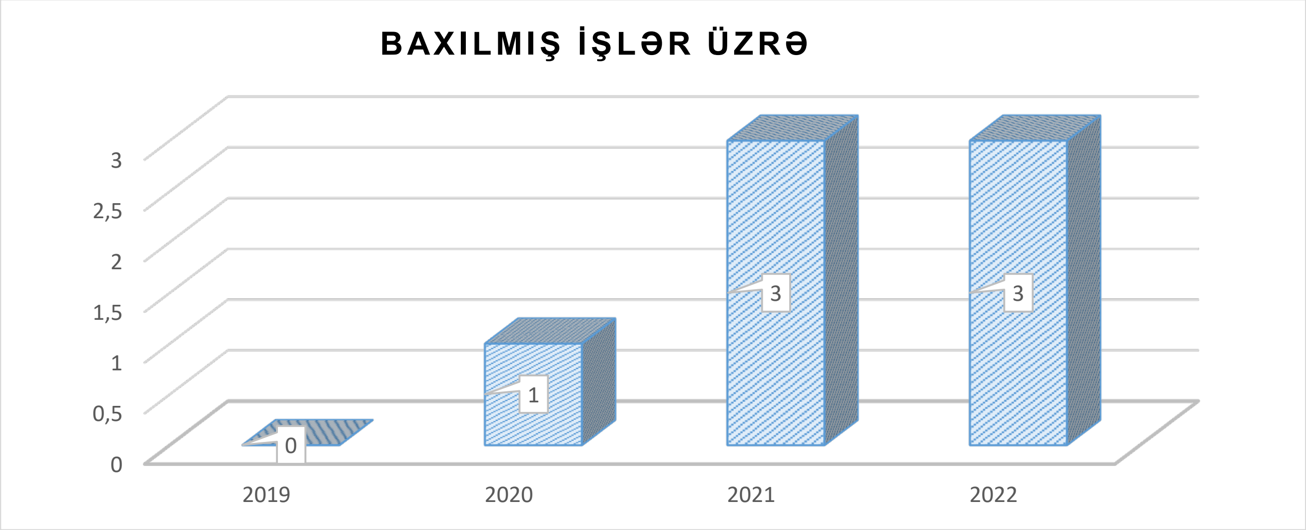

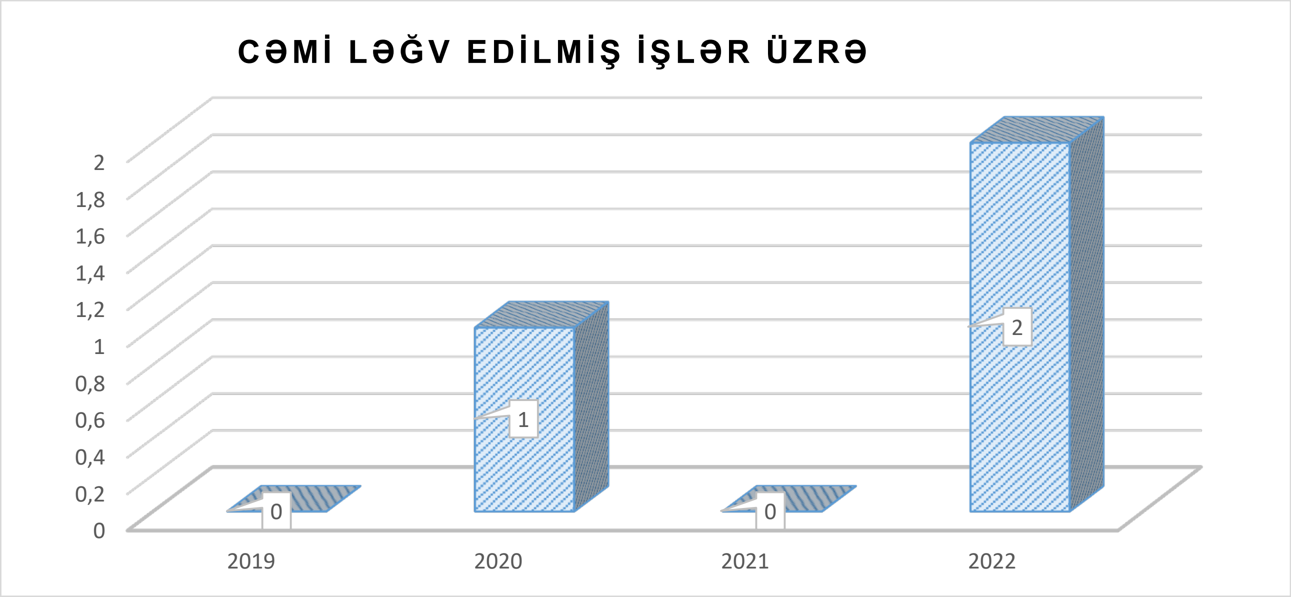

II. Apellyasiya məhkəmələrinin icraatında olan kommersiya mübahisələrinə dair işlərin hesabatı

2.1. Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının 2022-ci ildə icraatında olan işlərə dair

HESABATI

2022-ci ildə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının icraatında cəmi 1419 iş olmuşdur. Onlardan 208 (14,66%) iş 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 1211 iş (85,34%) isə 2022-ci ildə daxil olmuşdur.

2021-ci il ilə müqayisədə 2022-ci ildə kollegiyanın icraatında olan işlərin sayı 9,5 % (149 iş) azalmışdır. Belə ki, 2021-ci ildə kollegiyanın icraatında 1568 iş , 2022-ci ildə isə kollegiyanın icraatında 1419 iş olmuşdur.

Ötən il ilə müqayisədə qalıq keçən işlərin dinamikasında artma, yeni daxil olan işlərin sayında azalma dinamikası baş vermişdir. Belə ki, 2021-ci ildən 2022-ci ilə 208 iş, 2022-ci ildən 2023-ci ilə 3 iş (1,44%) artaraq 211 iş qalıq keçmişdir. Daxil olan işlərin sayında isə azlama dinamikası baş vermişdir. Belə ki, 2021-ci ildə kollegiyanın icraatına 1360 iş daxil omuş, 2022-ci ildə isə daxil olan işlərin sayı (10,95%) (149 iş) azalaraq 1211 iş təşkil etmişdir.

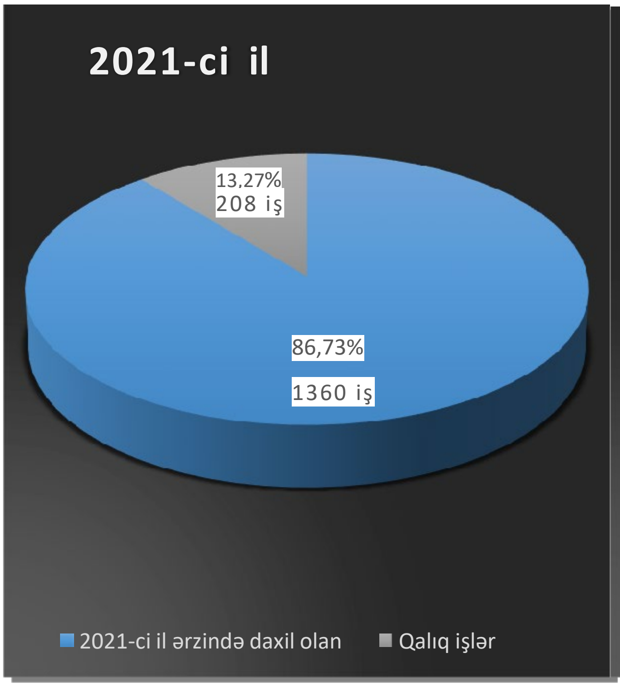

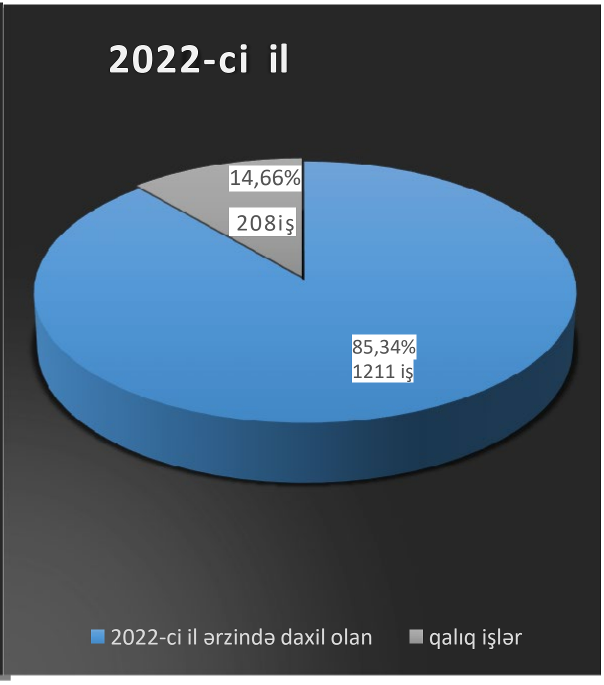

Hesabat dövründə kollegiyanın icraatında olan 1419 işdən 1208-i (85,13%) yekunlaşdırılmış, 211 (14,87%) iş isə 2023-cü ilə qalıq olaraq keçmişdir.

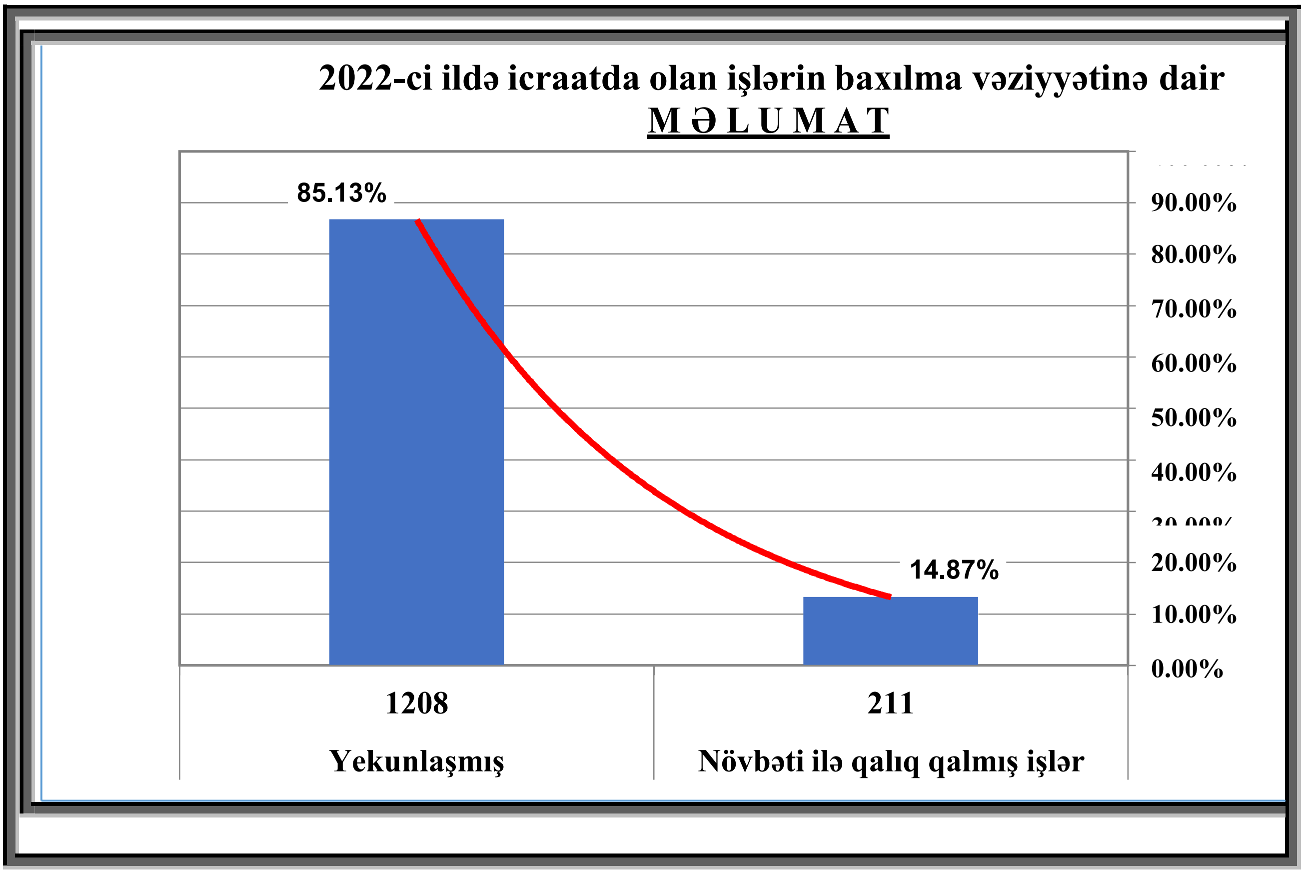

Yekunlaşmış 1208 işdən 620 (51,32%) iş üzrə mahiyyəti üzrə qətnamə çıxarılmış, 139 iş üzrə apellyasiya mümkün sayılmamış (11,51%), 6 (0,5%) iş üzrə məhkəmə aidiyyətinin pozulması səbəbindən iş səlahiyyətli məhkəməyə göndərilmiş, 16 (1,32%) iş üzrə apellyasiya icraatına xitam verilmiş, 85 (7,04%) iş üzrə icraata xitam verilmiş və 5 (0,41%) iş üzrə iddia baxılmamış saxlanılmışdır.

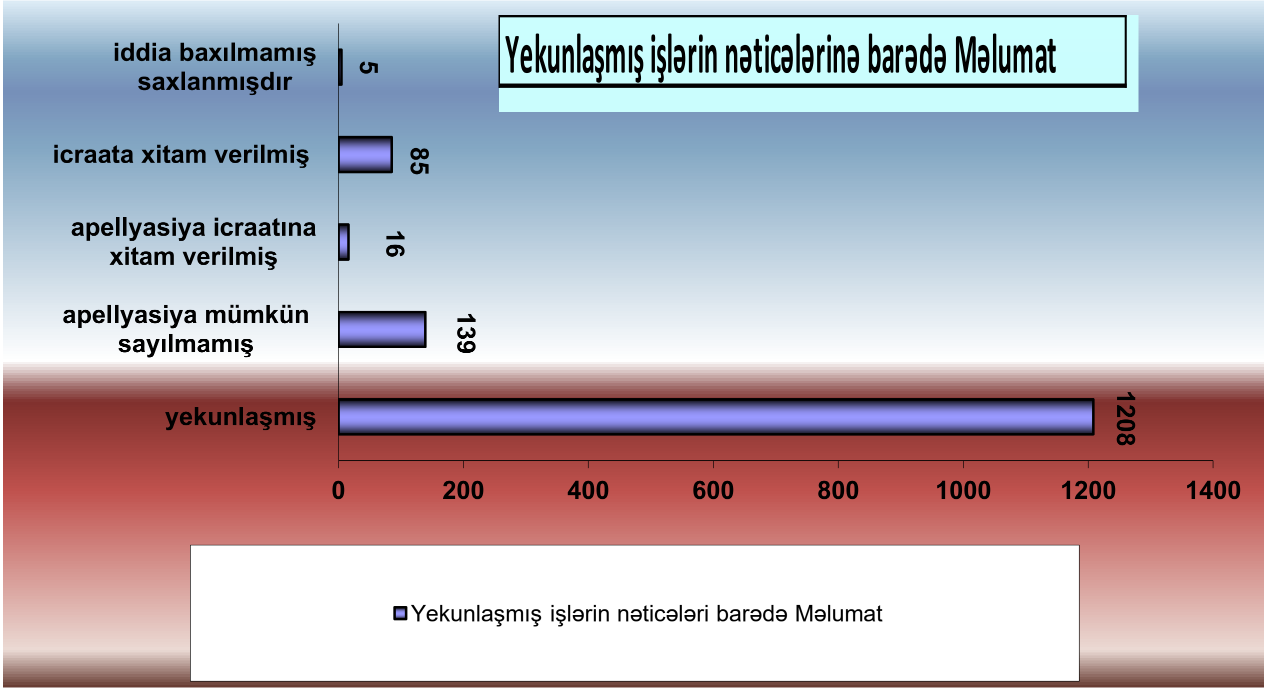

Apellyasiya qaydasında baxılmış 406 (63,74%) iş üzrə qətnamə, 231 (36,26 %) iş üzrə isə qərardad olmaqla ümumilikdə 637 iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

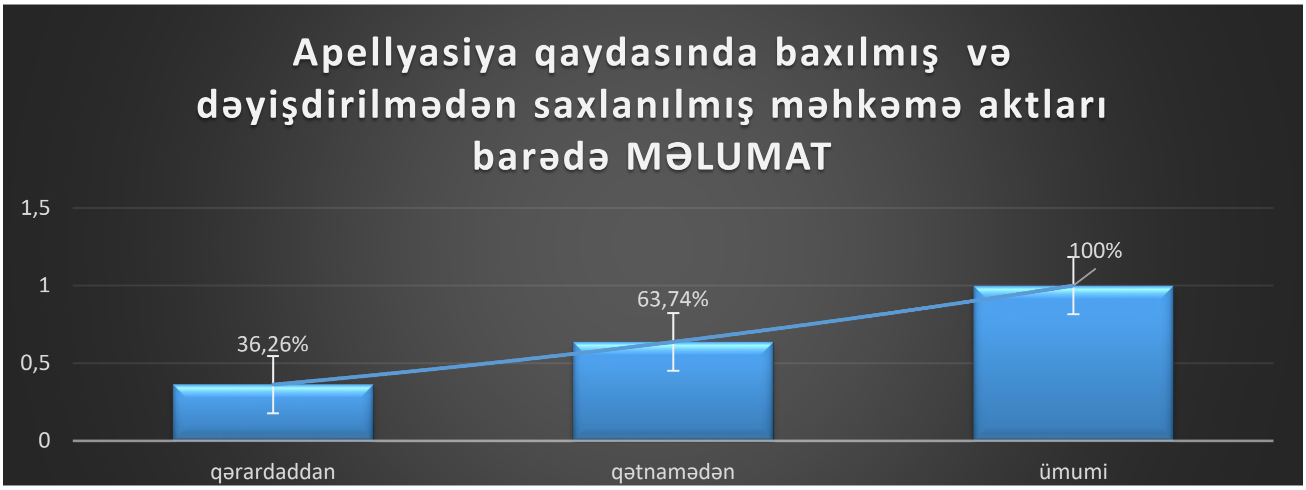

Apellyasiya qaydasında baxılmış 1035 işdən 360 iş üzrə məhkəmə aktı ləğv edilmiş (277 (76,94%) qətnamə, 83 (23,06%) qərardad), 181 iş üzrə mübahisə yeni qətnamə çıxarılmaqla həll edilmiş (94 iş üzrə qətnamə tam ləğv edilmiş, 87 iş üzrə qətnamə qismən ləğv edlmişdir.), 406 (63,74%) iş üzrə qətnamə, 231 (36,26 %) qərardad olmaqla ümumilikdə 637 iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 37 (97,37%) qətnamə, 1 (2,63%) qərardad olmaqla 38 iş üzrə məhkəmə aktı dəyişdirilmiş, 50 qərardad ləğv edilərək işə yenidən baxılması üçün birinci instansiya məhkəməsinə göndərilmişdir.

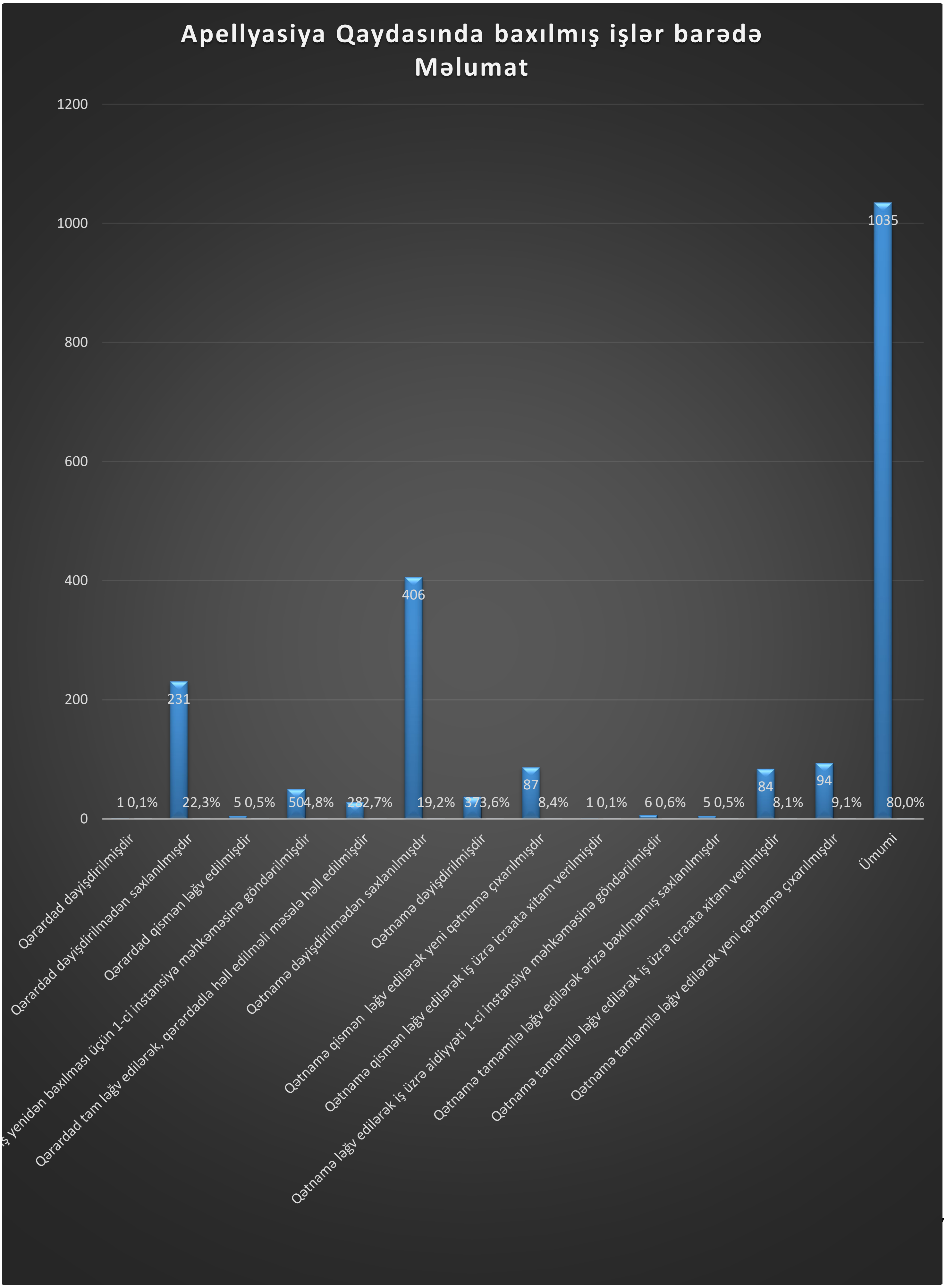
Apellyasiya Qaydasında baxılmış işlər barədə Məlumat
1200
1000
800
600
400
200
0
1 0,1%
231
22,3%
5 0,5%
504,8%
282,7%
406
19,2%
373,6%
87
8,4%
1 0,1%
6 0,6%
5 0,5%
84
8,1%
94
9,1%
1035
80,0%
Qərardad dəyişdirilmişdir
Qərardad dəyişdirilmədən saxlanılmışdır
Qərardad qismən ləğv edilmişdir
ş yenidən baxılması üçün 1-ci instansiya məhkəməsinə göndərilmişdir
Qərardad tam ləğv edilərək, qərardadla həll edilməli məsələ həll edilmişdir
Qətnamə dəyişdirilmədən saxlanılmışdır
Qətnamə dəyişdirilmişdir
Qətnamə qismən ləğv edilərək yeni qətnamə çıxarılmışdır
Qətnamə qismən ləğv edilərək iş üzrə icraata xitam verilmişdir
Qətnamə ləğv edilərək iş üzrə aidiyyəti 1-ci instansiya məhkəməsinə göndərilmişdir
Qətnamə tamamilə ləğv edilərək ərizə baxılmamış saxlanılmışdır
Qətnamə tamamilə ləğv edilərək iş üzrə icraata xitam verilmişdir
Qətnamə tamamilə ləğv edilərək yeni qətnamə çıxarılmışdır
Ümumi

2021-ci il ilə müqayisədə apellyasiya qaydasında baxılmış işlərin ləğv dinamikasında artım müşahidə edilir. Beləki 2021-ci ildə apellyasiya qaydasında 345 məhkəmə aktı ləğv edildiyi halda, 2022-ci ildə bu rəqəm 15 iş (4,35%) artaraq 360 iş olmuşdur.

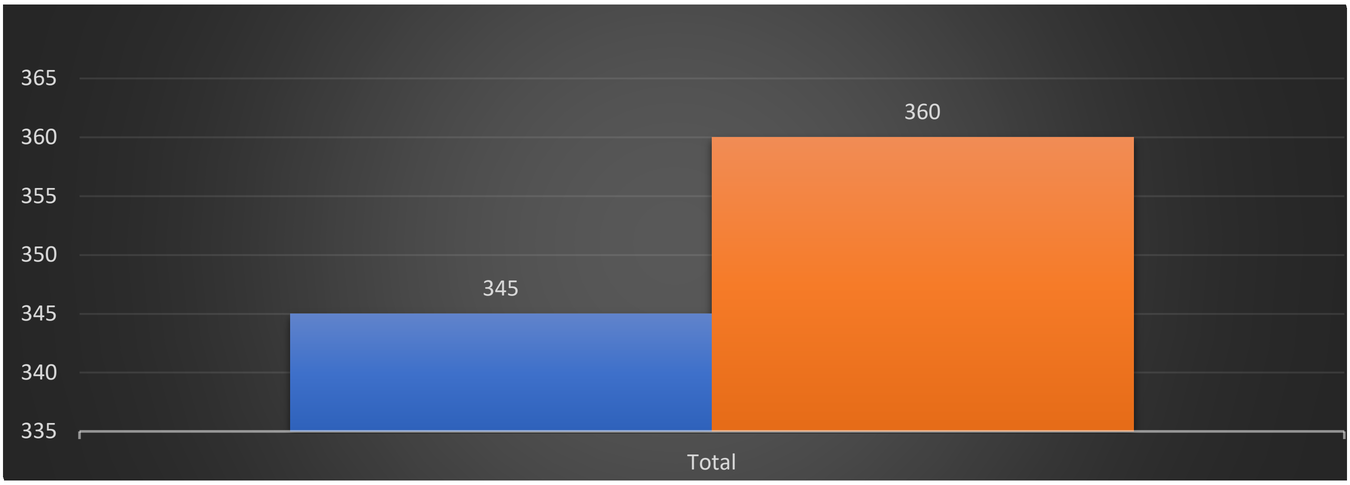

Məhkəmələr arası aidiyyətin müəyyən edilməsi ilə bağlı 1 işə məhkəmənin təşəbbüsü ilə baxılmışdır.

2022-ci ildə baxılmış işlərdən mübahisənin həlli üçün mediasiyaya yönləndiriləni olmamışdır.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 152.1.6-1-ci maddəsinə istinad etməklə, iddia ərizələrinin geri qaytarılmasına dair birinci instansiya məhkəmələrinin qəbul etdiyi 8 qərardaddan şikayət daxil omuşdur. Qeyd olunan işlərdən 7 iş üzrə birinci instansiya məhkəməsinin qərardadları dəyişdirilmədən qüvvədə saxlanılmış,1 iş üzrə qərardad tam ləğv olunaraq yenidən baxılması üçün birinci instansiya məhkəməsinə göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 355-23-cü maddəsinin tələbinə uyğun olaraq "mediasiya prosesi nəticəsində bağlanılmış barışıq sazişinin təsdiq edilməsinə dair" 4 işə baxılmış və həmin işlər üzrə birinci instansiya məhkəməsinin qətnamələri dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

Baxılmış işlərin göstərilən kateqoriyalar üzrə bölgüsü aşağıdakı qaydada olmuşdur.

□ Korporativ mübahisələr-14 iş

□ Əşya hüquqi münasibətlərdən, o cümlədən torpaq münasibətlərindən-9 iş, əmlaka istifadə, sahiblik, mülkiyyət hüququnun müdafiəsindən irəli gələn mübahisələr-8 iş

□ Müqavilə münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr; 566 iş

a) Aşağıdakı növləri üzrə

□ Alqı-satqı müqaviləsi – 109 iş

□ Daşınma müqaviləsi – 8 iş

□ İcarə müqaviləsi – 46 iş

□ Borc (kredit) müqaviləsi- borc müqaviləsi-17 iş, kredit müqaviləsi -80 iş, cəmi 97 iş

□ İpoteka – 7 iş

□ Lizinq müqaviləsi – 54 iş

□ Podrat müqaviləsi-29 iş

□ Sığorta müqaviləsi-14 iş

Mülki dövriyyənin iştirakçıları arasında hesablaşmalar- 4 iş

□ Digər müqavilələr-198 iş

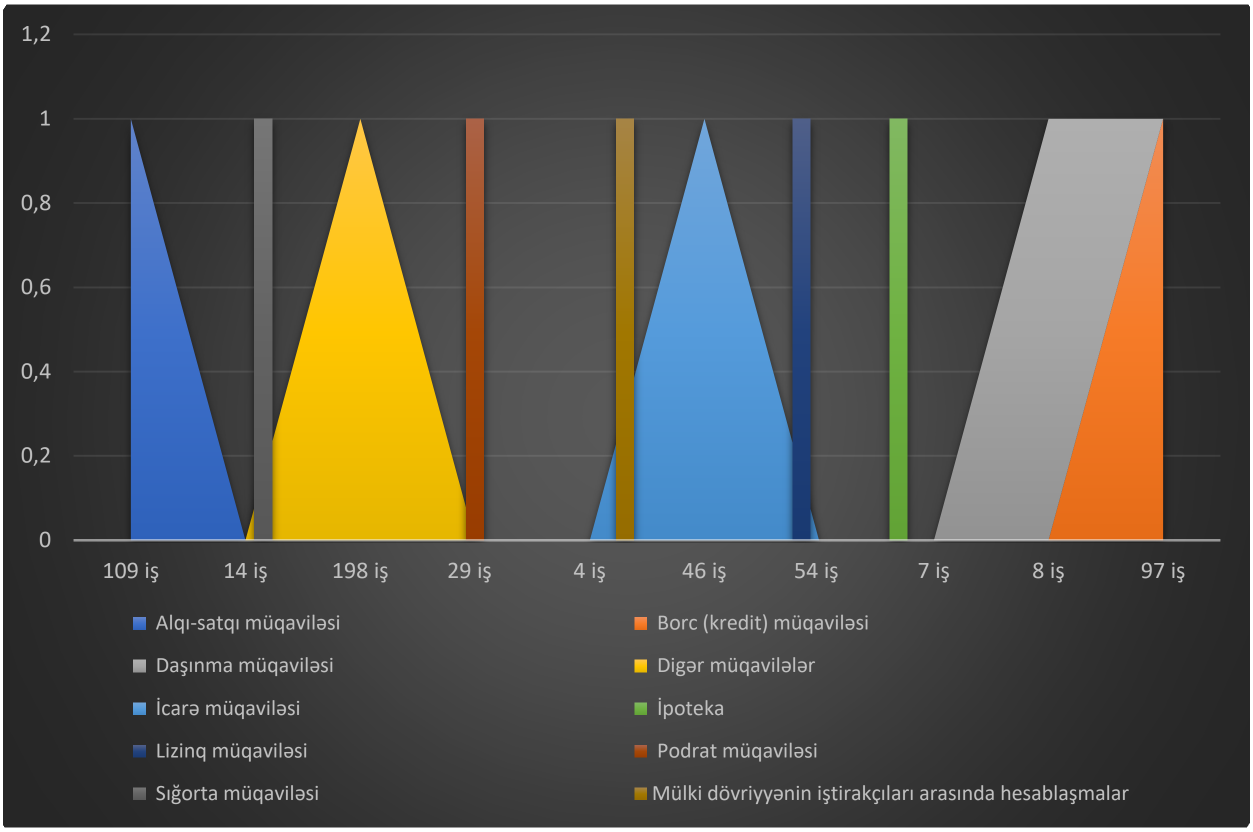

b) Müqavilənin etibarsızlığı

□ Hakimiyyətdən sui-istifadə nəticəsində-2 iş
□ Aldatma-4 iş
□ Zorakılıq və hədə təsiri altında-2 iş
□ Bir tərəfin nümayəndəsinin digər tərəflə pis niyyətlə razılığa gəlməsi və ya şəxsin ağır vəziyyətə düşməsi-1 iş
□ Uydurma əqd-3 iş
□ Yalan əqd-2 iş
□ Səlahiyyətsiz şəxsin bağladığı əqd-5 iş

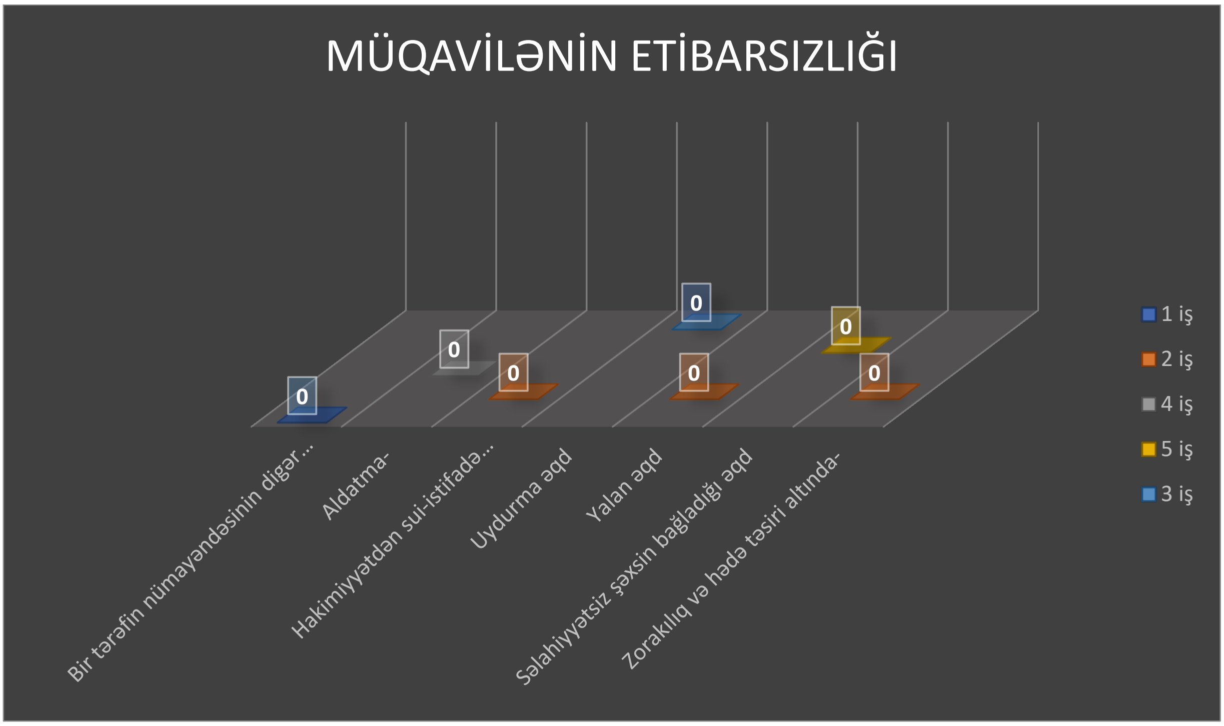

c) Müqavilənin bağlanması, ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi

□ müqavilənin şərtlərin əhəmiyyətli dərəcədə pozulması ilə bağlı ləğvinə dair-34 iş

□ müqavilənin icrasından birtərəfli imtina ilə bağlı ləğvinə dair-4 iş

□ müqavilənin şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi ilə bağlı ləğvinə dair -3 iş

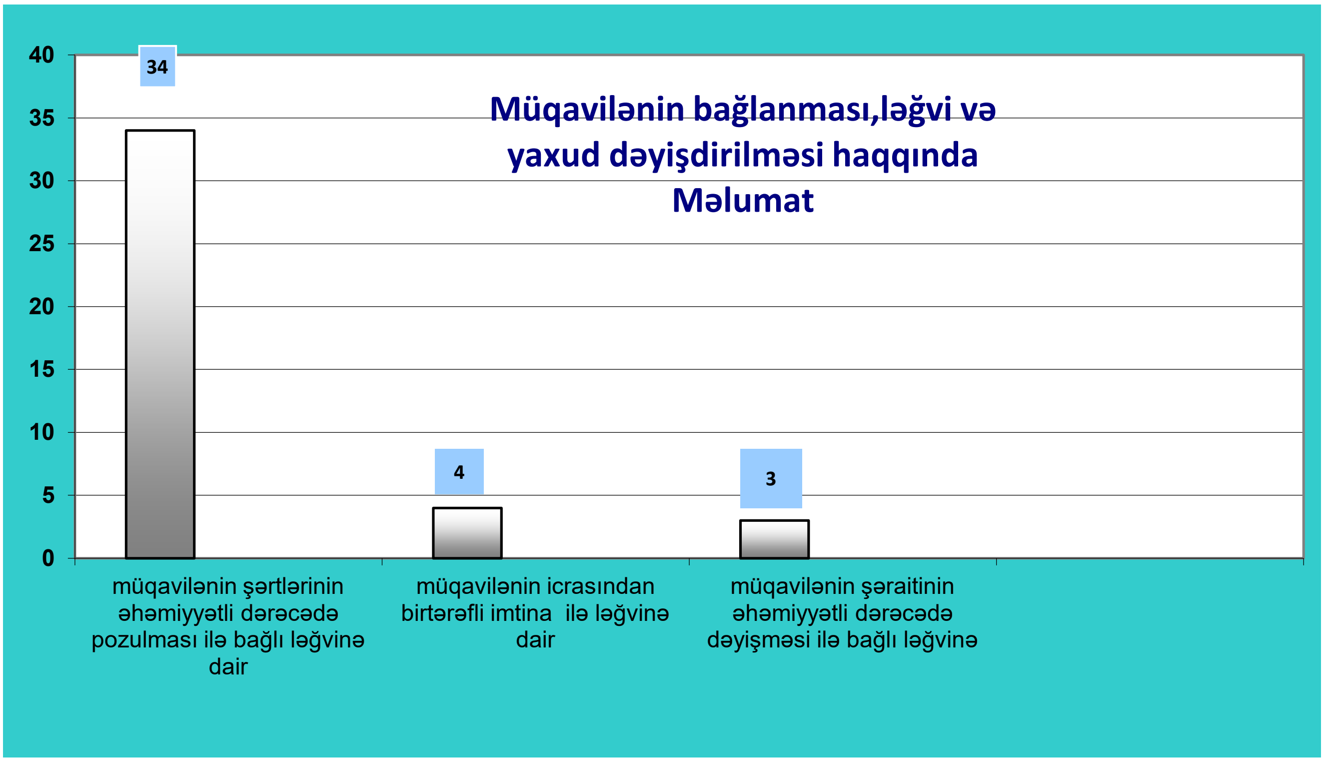

ç) Müqavilə öhdəliklərindən irəli gələn mübahisələr

□ Mülki hüquq pozuntularından (deliktlərdən) irəli gələn mübahisələr-20 iş

□ Müflisləşmə ilə bağlı mübahisələr-6 iş

□ Vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr-96 iş

□ Vergi ödəyicisinin dövlət büdcəsinə olan borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi üçün siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracdan satılması-83 iş

□ Digər mübahisələr-78 iş.

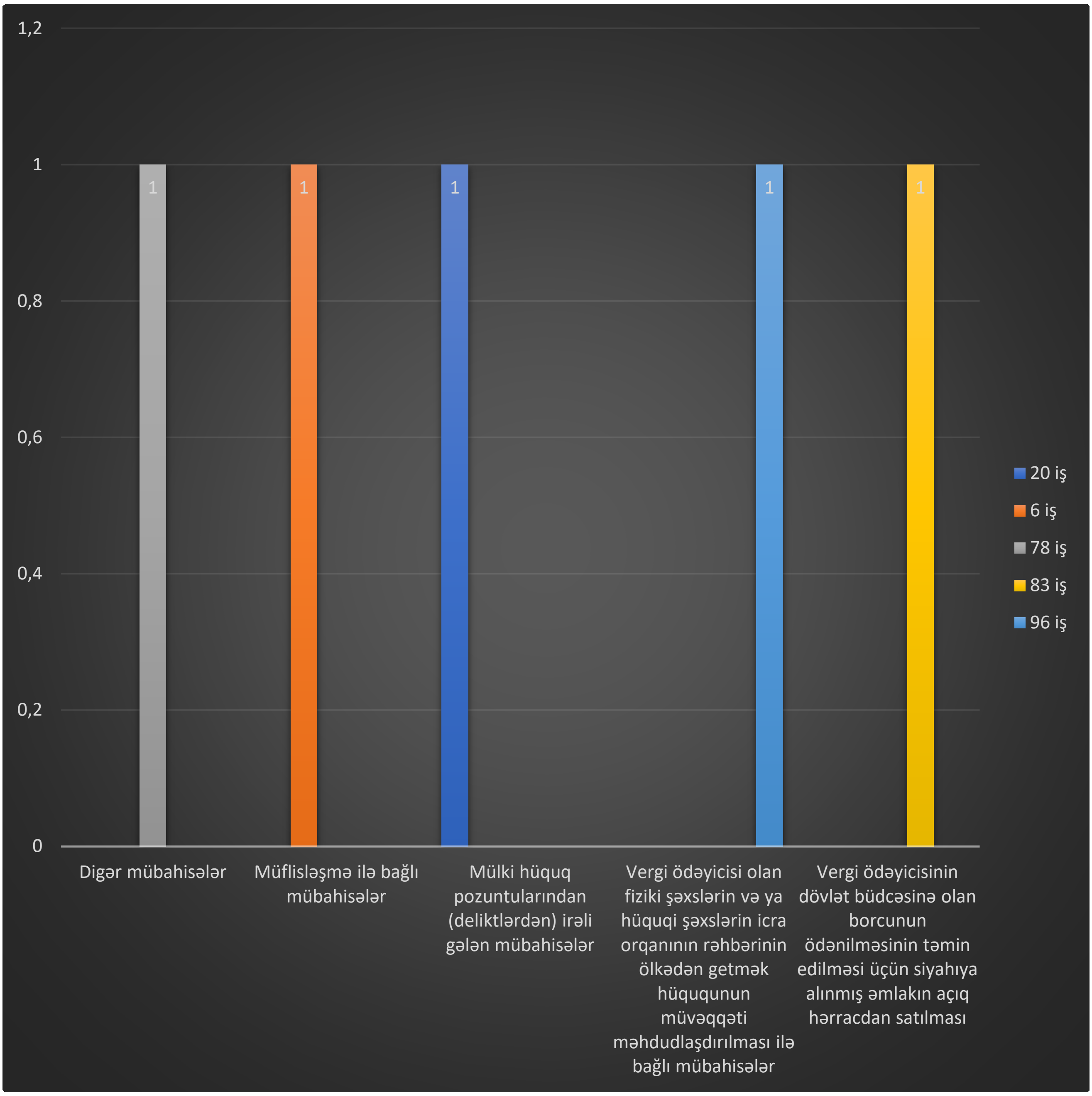

Baxılmış işlərin subyekt tərkibi üzrə bölgüsü aşağıdakı kimi olmuşdur:

Xarici kommersiya hüquqi şəxslər (nümayəndəlik və filiallar) - 44 iş;
Qeyri-kommersiya hüquqi şəxslər (sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsindən irəli gələn tələblər) – 7 iş;
Dövlət orqanı – 226 iş;
Bələdiyyə - 2 iş;
Publik hüquqi şəxs - 11 iş;
Təbii inhisar subyektləri – 112 iş.

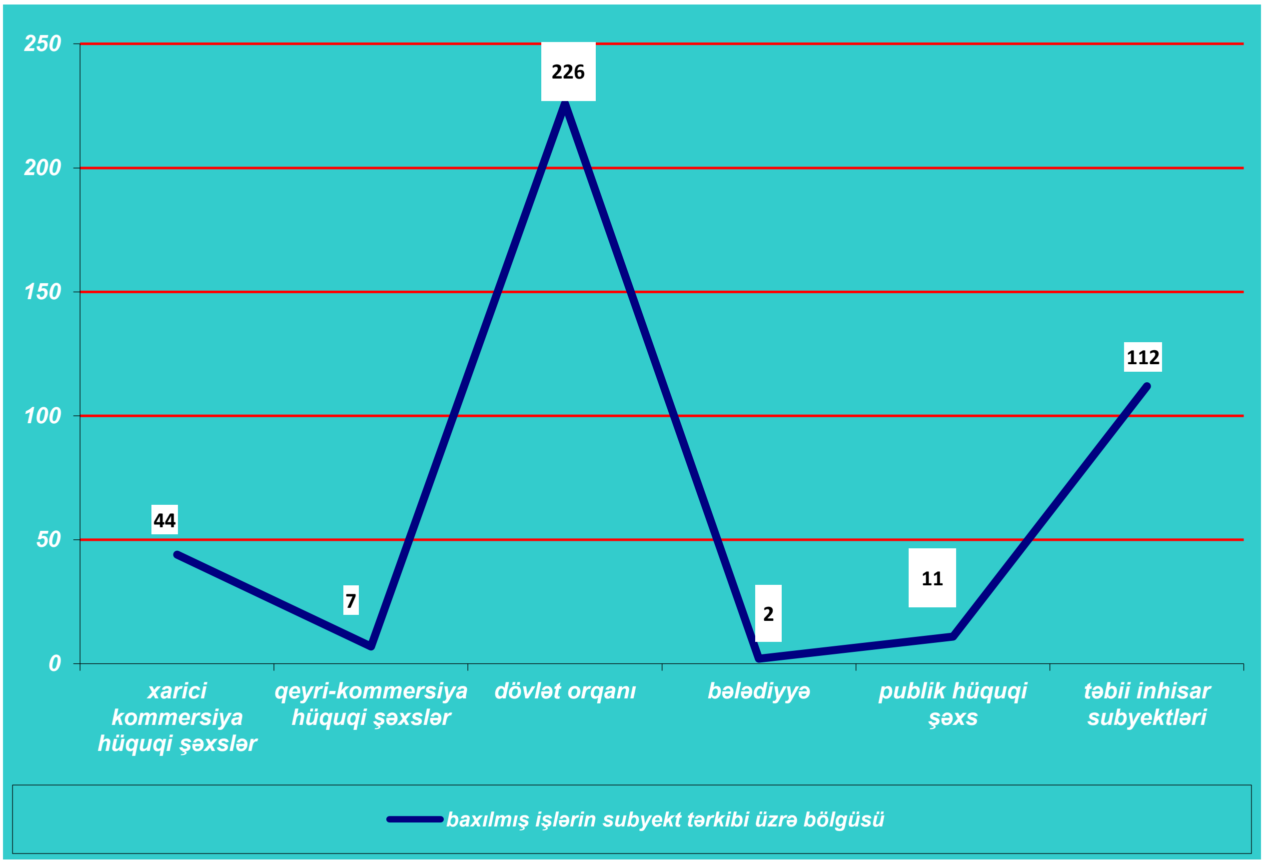

2.2. Gəncə Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının 2022-ci ildə icraatında olan işlərə dair

H E S A B A T I

2022-ci ildə Kommersiya kollegiyasının icraatında cəmi 300 iş olmuşdur. Onlardan 65 iş (21,7%) 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 235 iş (78,3%) isə 2022-ci ilin 05 yanvar - 30 dekabr tarixlərində daxil olmuşdur.

2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə (298 iş daxil olmuş - 53 iş (17,8%) 2020-ci ildən qalıq keçmiş, 245 iş (82,2%) isə 2021-ci ildə daxil olmuşdur) icraatda olan iş sayı 2 iş (0,6%) qədər artmışdır.

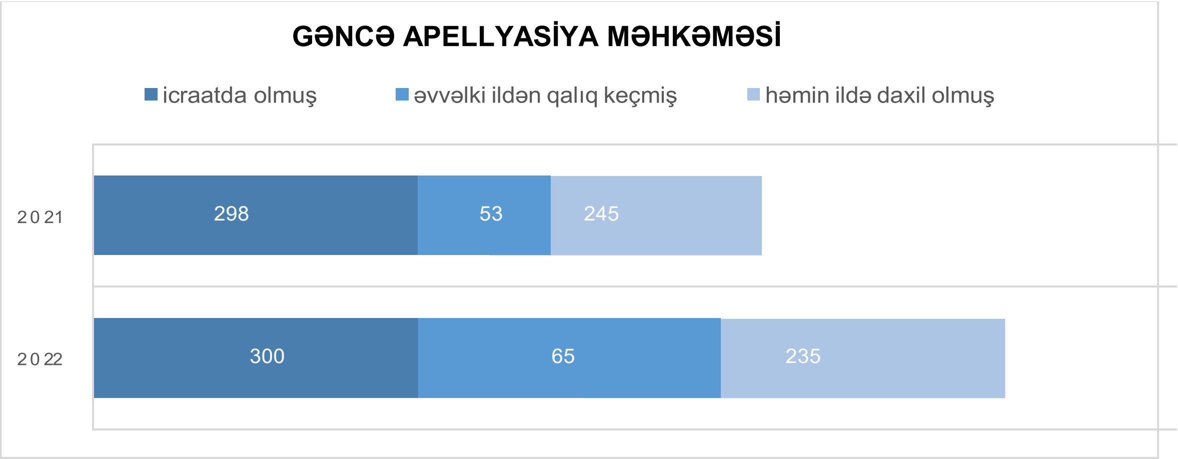

Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ayrıca götürülməklə qalıq keçən və daxil olan işlərin sayında dinamika aşağıdakı kimi olmuşdur: 2020-cu ildən 2021-ci ilə 53 iş qalıq olaraq keçmiş, 245 iş yeni daxil olmuşdur. 2021-ci ildən isə 2022-ci ilə 65 iş qalıq keçmiş, 235 iş yeni daxil olmuşdur. Göründüyü kimi 2022-ci ildə qalıq keçən işlərin sayında artma olmuşdur.

2022-ci ildə icraatda olmuş ümumi işlərin 219-u (73%) yekunlaşmış, 5 iş (1,7%) üzrə apellyasiya icraatına xitam verilmiş, 4 (1,3%) iş baxılmadan geriyə qaytarılmış, 72 iş (24%) isə qalıq olaraq 2023-cü ilə keçmişdir.

Baxılmış işlər üzrə - 155 iş (77,8%) üzrə qətnamə çıxarılmış, 10 iş (4,6%) üzrə qətnamə tamamilə ləğv edilərək icraata xitam verilmiş, 1 iş (0,5%) üzrə qətnamə tamamilə ləğv edilərək ərizə baxılmamış saxlanılmış, 53 iş (24,2%) üzrə qərardaddan verilən şikayətlərə baxılmışdır.

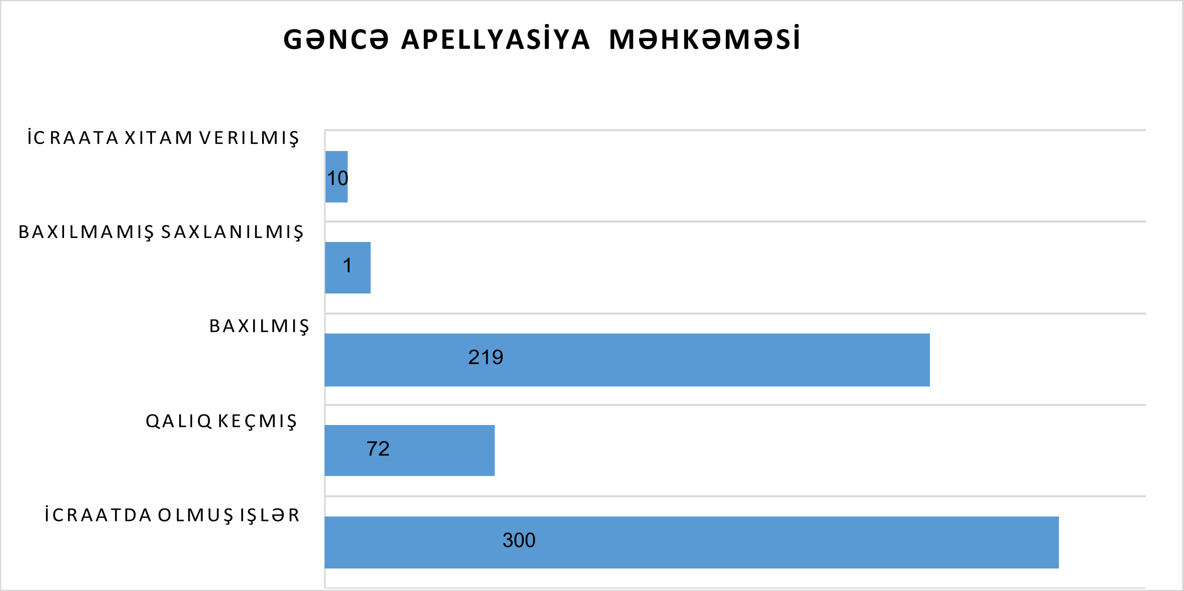

Qətnamədən verilən şikayətlər əsasında baxılan işlərdən: 96 iş (57,8%) üzrə qətnamə qüvvədə saxlanılmışdır. Qərardaddan verilən şikayətlər əsasında baxılan işlərdən: 40 iş (75,5%) üzrə qərardad qüvvədə saxlanılmışdır.

Qətnamədən verilən şikayətlər əsasında baxılan işlərdən: 31 iş (18,7%) üzrə qətnamə tamamilə ləğv edilmiş, 22 iş (13,3%) üzrə qətnamə qismən ləğv edilmiş, 10 iş (6%) üzrə qətnamə tamamilə ləğv edilərək iş üzrə icraata xitam verilmiş, 1 iş (0,6%) üzrə qətnamə tamamilə ləğv edilərək ərizə baxılmamış saxlanılmış, 6 iş (3,6%) üzrə qətnamə dəyişdirilmişdir. Qərardaddan verilən şikayətlər əsasında baxılan işlərdən: 12 iş (22,6%) üzrə qərardad tam ləğv edilmiş, 1 iş (1,9%) üzrə qərardad qismən ləğv edilmişdir.

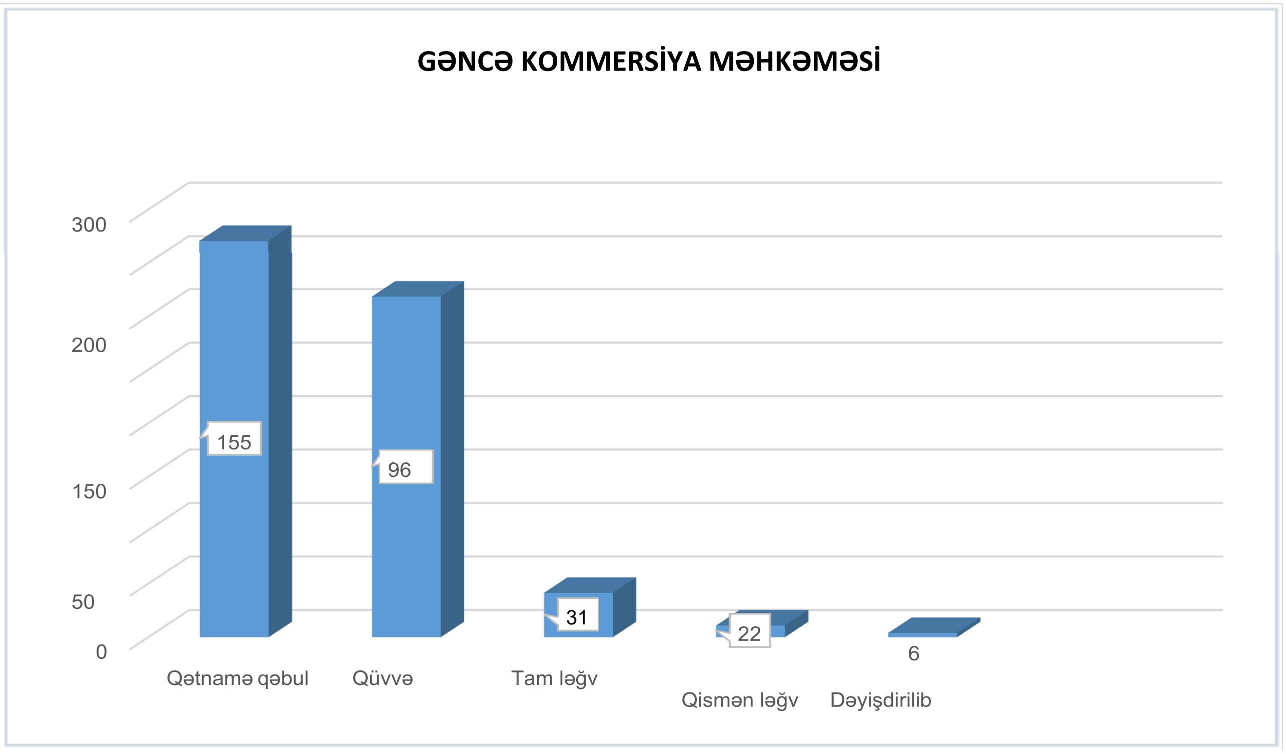

2021-ci ildə qətnamədən verilən şikayətlər əsasında baxılan işlərdən: 52 iş (32,5%) üzrə qətnamə ləğv edilmiş; Qərardaddan verilən şikayətlər əsasında baxılan işlərdən: 23 iş (39,7) üzrə qərardad tam ləğv edilmişdirsə, 2022-ci ildə qətnamədən verilən şikayətlər əsasında baxılan işlərdən: 64 iş (38,6%) üzrə qətnamə ləğv edilmiş; Qərardaddan verilən şikayətlər əsasında baxılan işlərdən: 13 iş (24,5%) üzrə qərardad ləğv edilmişdir. Beləliklə, 2022-ci ildə qətnamədən verilən şikayətlər əsasında baxılan işlərdə ləğv statistikasında 2021-ci ilə nisbətən artma, qərardaddan verilən şikayətlər əsasında baxılan işlərdə ləğv statistikasında 2021-ci ilə nisbətən azalma olmuşdur.

Baxılmış işlər üzrə 102 kassasiya şikayəti verilmişdir.

Məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı işlərə baxılmamışdır.

Baxılmış işlərin kateqoriyalar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimi olmuşdur:

- Əşya hüquq münasibətlərindən, o cümlədən torpaq münasibətlərindən, əmlaka istifadə, sahiblik, mülkiyyət hüququnun müdafiəsindən irəli gələn mübahisələr üzrə - 11 iş olmuşdur;
- Müqavilə münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr üzrə - 132 iş olmuşdur;
- Sair münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr üzrə - 76 iş olmuşdur;

a)
- Alqı-satqı müqaviləsi üzrə -3 iş olmuşdur;
- İcarə müqaviləsi üzrə - 4 iş olmuşdur;
- Borc (kredit) müqaviləsi üzrə - 77 iş olmuşdur;
- İpoteka müqaviləsi üzrə - 47 iş olmuşdur;
- Lizinq müqaviləsi üzrə - 1 iş olmuşdur;

c)
- Müqavilələrin bağlanması, dəyişdirilməsi, ləğv edilməsi, etibarsız hesab edilməsi və məcburi bağlanması üzrə - 2 iş olmuşdur.

ç)

- mülki hüquq pozuntularından (deliktlərdən) əmələ gələn öhdəliklər üzrə mübahisələr üzrə - 9 iş olmuşdur;
- vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr üzrə - 31 iş olmuşdur.
- vergi ödəyicisinin dövlət büdcəsinə olan borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi üçün siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracda satılmasına dair mübahisələr üzrə - 5 iş olmuşdur.
- digər mübahisələr üzrə - 31 iş olmuşdur.

Baxılmış işlərin subyekt tərkibi aşağıdakı kimi olmuşdur.

dövlət orqanları – 41 iş
bələdiyyə - 02 iş
publik hüquqi şəxs – 01 iş
təbii inhisar subyektləri – 27 iş

2.3. Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının 2022-ci ildə icraatında olan işlərə dair

<u>H E S A B A T I</u>

2022-ci ildə Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının icraatında olan 162 işdən 21 (13 %) iş 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 141 (87 %) iş isə 2022-ci ildə daxil olmuşdur.

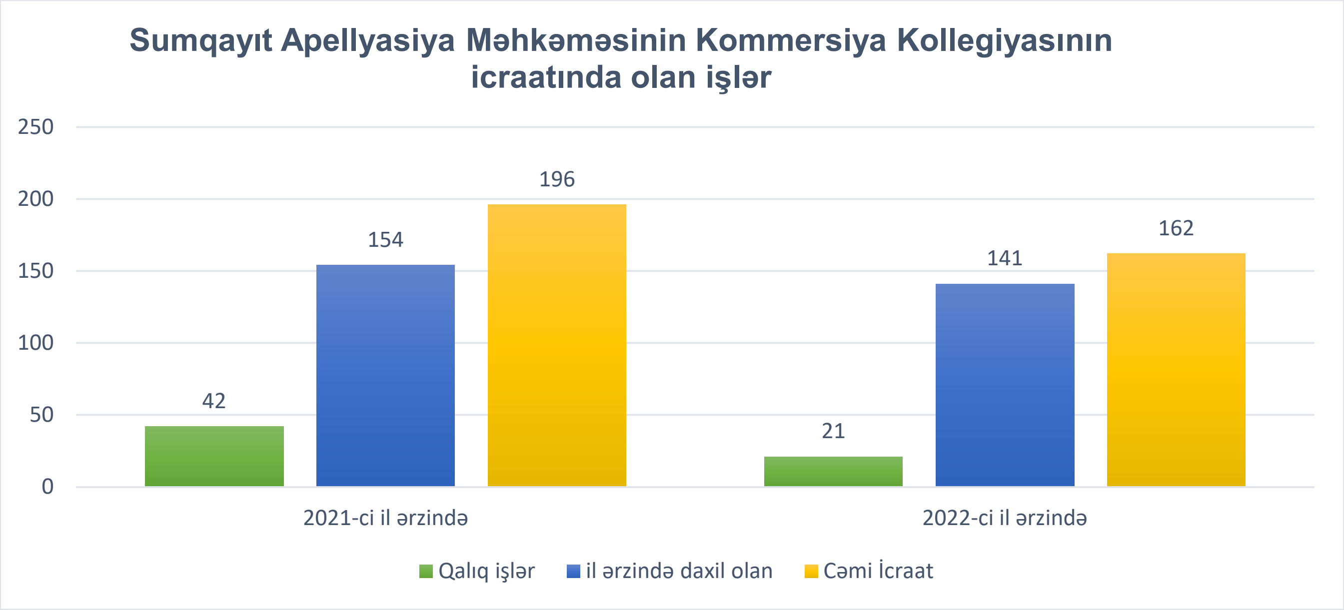

2022-ci ildə daxil olan 141 işi 2021-ci ilin müvafiq dövründə daxil olan 154 işlə müqayisə etdikdə görünür ki, hesabat dövründə daxil olan işlərin sayında 13 (9,2%) işin azalması müşahidə olunur.

2021 və 2022-ci illərə qalıq keçmiş işləri müqayisə etdikdə görünür ki, 2022-ci ilə qalıq keçən 1 (5%) iş azalmış, daxil olan 13 (9.2%) iş azalmışdır.

2022-ci ildə icraatda olmuş 162 işdən 142 (87,7%) iş baxılaraq yekunlaşdırılmış, 20 (12,3%) iş isə 2023-cü ilə qalıq kimi keçmişdir.

Yekunlaşdırılmış 142 işdən – 132 (93%) işə mahiyyəti üzrə baxılmış, 2 (1,4%) iş baxılmadan geri qaytarılmış, 3 (2,1%) işə Azərbaycan Respublikası MPM-nin 369-370-ci maddələrinə əsasən apellyasiya icraatına xitam verilmiş, 5 (3,5%) iş isə aidiyyatla bağlı olmuşdur.

2022-ci ildə mahiyyəti üzrə baxılmış 132 işdən 93 iş üzrə (70,4%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, onlardan 48 (51,6%) qətnamə, 45 (48,4%) qərardad olmuşdur.

2022-ci ildə baxılmış işlərdən 35 iş üzrə (26,5%) məhkəmə aktı ləğv edilmiş (onlardan 28 (80%) qətnamə, 7 (20%) qərardad), 93 iş üzrə (70,4%) yekun məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış (onlardan 48 (51,6%) iş üzrə qətnamə, 45 (48,4%) qərardad), 4 (3%) iş üzrə qətnamə dəyişdirilmişdir. Ləğv edilmiş qətnamələrdən 19 iş üzrə yeni qətnamə çıxarılmış, 9 iş üzrə qətnamə ləğv edilərək icraata xitam verilmişdir. 6 iş üzrə qərardad tam, 1 iş üzrə isə qismən ləğv olunaraq iş birinci instansiya məhkəməsinə göndərilmişdir.

2021 və 2022-ci illərdə məhkəmə aktlarının ləğv statistikasını müqayisə etdikdə görünür ki, hesabat dövründə ləğv edilən işlər 7 iş azalmışdır.

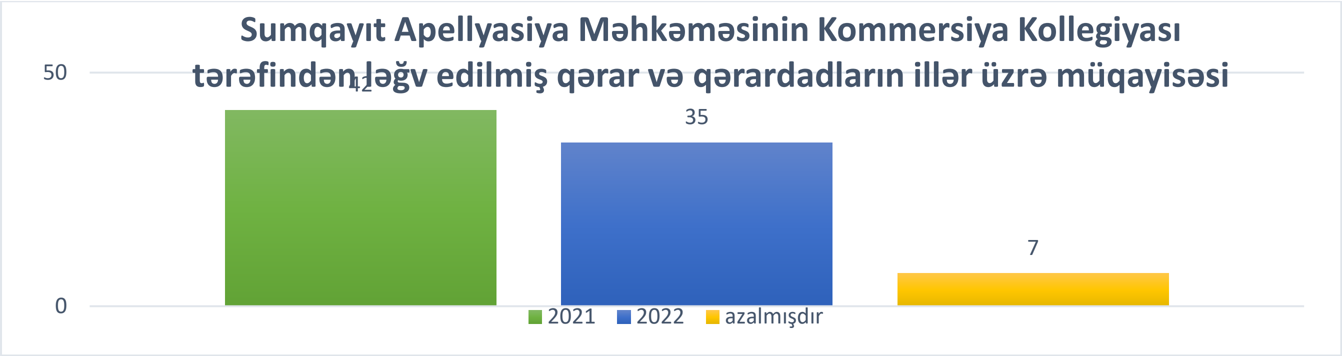

Baxılmış işlərdən 23 iş üzrə qətnamədən kassasiya şikayəti verilmişdir.

2022-ci ildə məhkəmə aidiyyatı ilə bağlı cəmi 5 (3,5%) iş olmuşdur (tərəflərin ərizəsinə əsasən).

Baxılmış işlərin kateqoriyalar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimi olmuşdur:

İddiaların kateqoriyaları	İşin sayı	Faiz
Əşya hüquqi münasibətlərdən, o cümlədən torpaq münasibətlərindən, əmlaka istifadə, sahiblik, mülkiyyət hüququnun müdafiəsindən irəli gələn mübahisələr	5	3,8%
Alqı-satqı müqaviləsi	19	14,4%
Daşınma müqaviləsi	3	2,2%
İcarə müqaviləsi	6	4,6%
Borc (kredit) müqaviləsi	3	2,2%
Digər müqavilələr	41	31%
Müqavilənin bağlanması, ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi	6	4,6%
Mülki hüquq pozuntularından (deliktlərdən) irəli gələn mübahisələr	7	5,3%
Vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr	18	13,7%
Vergi ödəyicisinin dövlət büdcəsinə olan borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi üçün siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracdan satılması	8	6%
Digər mübahisələr	16	12,2%
Cəmi	**132**	**100%**

Baxılmış işlərin subyekt tərkibi üzrə bölgüsü aşağıdakı kimi olmuşdur:

(tərəflərədən biri)

Subyektlər	İşin sayı	Faiz
Dövlət orqanı	22	13,6%
Bələdiyyə	2	1,2%
Təbii inhisar subyektləri	9	5,6%

Hüquqi şəxs	71	43,8%
Publik hüquqi şəxs	4	2,5%
Fiziki şəxslər (sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan	54	33,3%

Sumqayıt Kommersiya Məhkəməsinin qətnamə və qərardadlarının ləğvi və dəyişiklik edilməsi barədə məlumat

İşlərə apellyasiya qaydasında baxılarkən Sumqayıt Kommersiya Məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normalarının tətbiqində yol verilmiş nöqsansanların gələcəkdə təkrar olunmaması ilə bağlı həmin məhkəmənin hakimləri ilə müzakirələr aparılmış, metodiki köməklik göstərilmiş, tövsiyələr verilmişdir.

Bundan başqa, Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya kollegiyasının konkrekt işlər üzrə qətnaməsi (qərardadı) kassasiya qaydasında ləğv edildikdə, Ali Məhkəmənin qərarı kollegiyanın hakimləri tərəfindən öyrənilir, eyni nöqsanlara gələcəkdə yol verilməməsi və məhkəmə təcrübəsinin vahidliyinin təmin edilməsi diqqətdə saxlanılır.

2.4. Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının 2022-ci ildə icraatında olan işlərə dair

<u>HESABATI</u>

2022-ci ildə Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının icraatında olan 185 işdən 23 (12,43 %) iş 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 162 (87,57 %) iş isə 2022-ci ildə daxil olmuşdur.

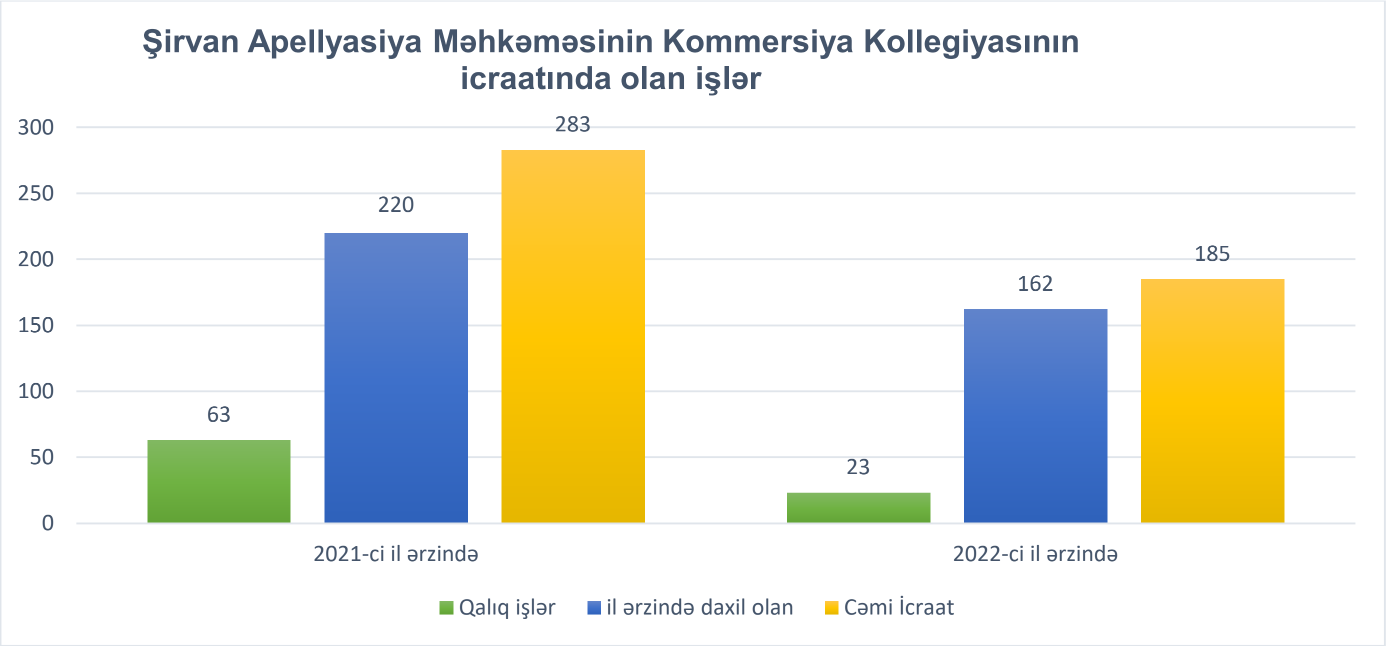

2022-ci ildə daxil olan 162 işi 2021-ci ilin müvafiq dövründə daxil olan 220 işlə müqayisə etdikdə görünür ki, hesabat dövründə daxil olan işlərin sayında 34 (15,45%) işin azalması müşahidə olunur.

2021 və 2022-ci illərə qalıq keçmiş işləri müqayisə etdikdə görünür ki, 2022-ci ilə qalıq keçən 40 (18,18%) iş azalmışdır.

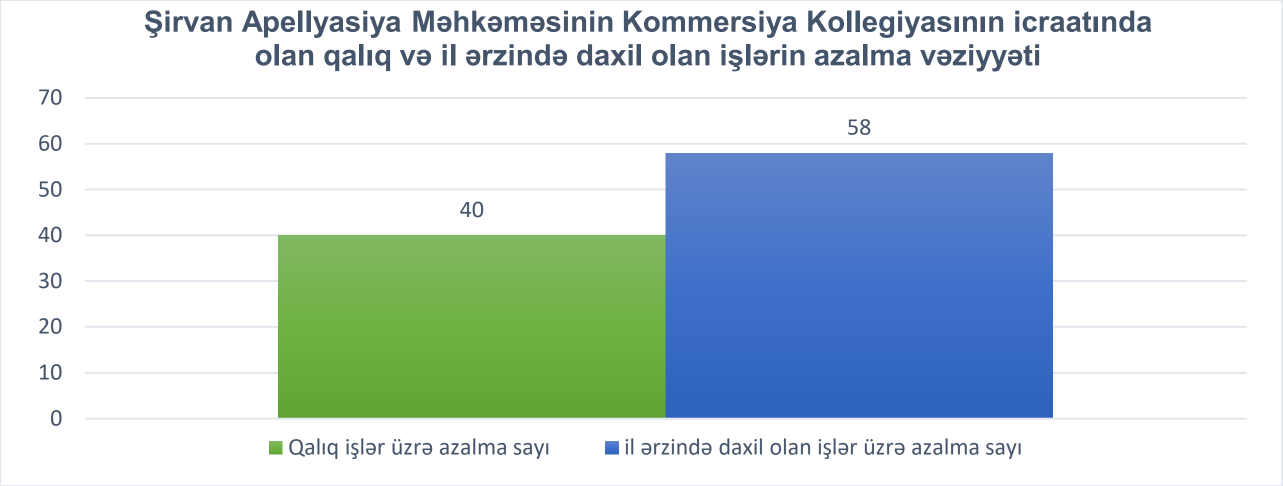

2022-ci ildə icraatda olmuş 185 işdən 156 (84,32%) iş baxılaraq yekunlaşdırılmış, 17 (9,18%) iş isə 2023-cü ilə qalıq kimi keçmişdir.

Yekunlaşdırılmış 156 işdən – 144 (92,31%) işə mahiyyəti üzrə baxılmış, 11 (7,05%) iş baxılmadan geri qaytarılmış, 1 (0,64%) işə Azərbaycan Respublikası MPM-nin 369-370-ci maddələrinə əsasən apellyasiya icraatına xitam verilmişdir.

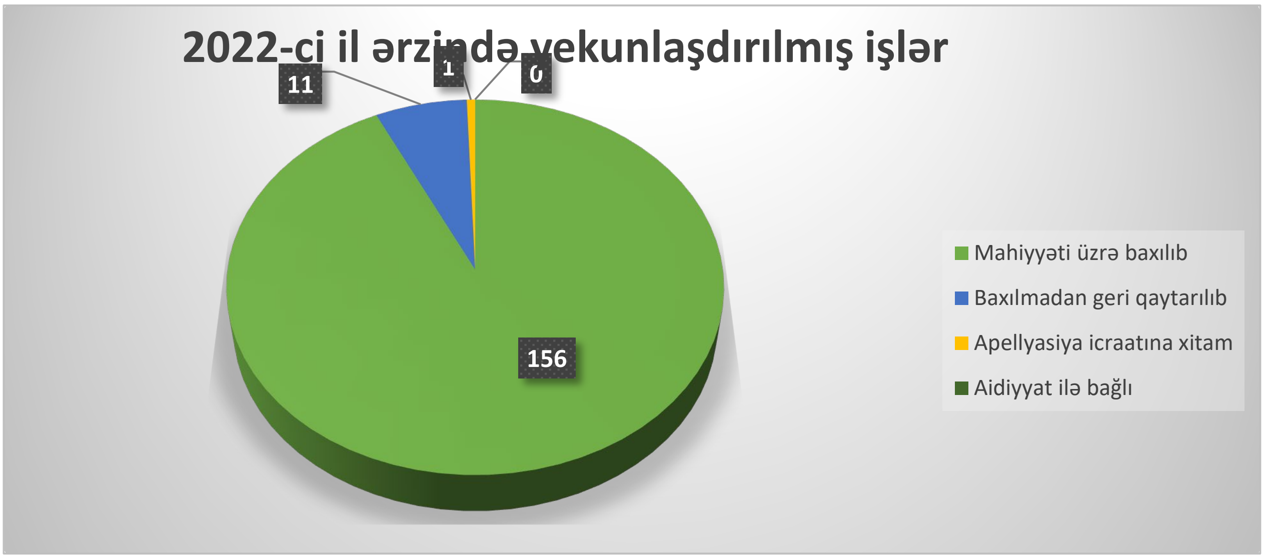

2021-ci ildə mahiyyəti üzrə baxılmış 257 işdən 199 iş üzrə (77,43%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, onlardan 163 (81,9%) qətnamə, 36 (18,1%) qərardad olmuşdur.

2022-ci ildə baxılmış 156 işdən 40 iş üzrə (25,6%) məhkəmə aktı ləğv edilmiş (onlardan 26 (65%) qətnamə, 14 (35%) qərardad), 114 iş üzrə (73,1%) yekun məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış (onlardan 83 (72,8%) iş üzrə qətnamə, 31 (27,2%) qərardad), 2 (1,3%) iş üzrə qətnamə dəyişdirilmişdir. Ləğv edilmiş qətnamələrdən 21 iş üzrə yeni qətnamə çıxarılmış, 5 iş üzrə qətnamə ləğv edilərək icraata xitam verilmişdir. 13 iş üzrə qərardad tam, 1 iş üzrə isə qismən ləğv olunaraq iş birinci instansiya məhkəməsinə göndərilmişdir.

2021 və 2022-ci illərdə məhkəmə aktlarının ləğv statistikasını müqayisə etdikdə görünür ki, hesabat dövründə ləğv edilən işlər 12 iş azalmışdır.

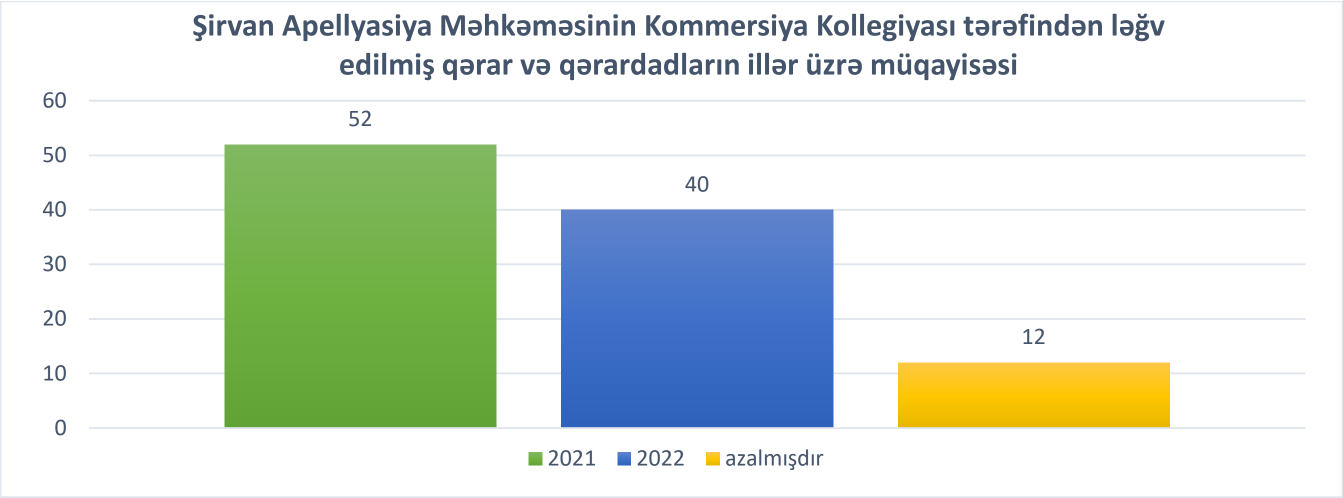

Baxılmış işlərdən 23 iş üzrə qətnamədən kassasiya şikayəti verilmişdir.

2022-ci ildə Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin icraatında məhkəmə aidiyyatı ilə bağlı iş olmamışdır.

Baxılmış işlərin kateqoriyalar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimi olmuşdur:

İddiaların kateqoriyaları	İşin sayı	Faiz
Əşya hüquqi münasibətlərdən, o cümlədən torpaq münasibətlərindən, əmlaka istifadə, sahiblik, mülkiyyət hüququnun müdafiəsindən irəli gələn-mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar mübahisələr	4	2,56%
Vergi mübahisələri	3	1,92%
İpoteka müqaviləsi	5	3,2%
Alqı-satqı müqaviləsi	11	7,05%
Daşınma müqaviləsi	1	0,64%
Lizinq müqaviləsi	3	1,92%
Təbii inhisar subyektlərinin iştirakı ilə olan mübahisələr	1	0,64%
Mülki dövriyyənin iştirakçıları arasında hesablaşmalar	5	3,2%
İcarə müqaviləsi	5	3,2%
Borc (kredit) müqaviləsi	46	29,49%
Digər müqavilələr	17	10,89%
Müqavilənin bağlanması, ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi	5	3,2%
Mülki hüquq pozuntularından (deliktlərdən) irəli gələn mübahisələr	-	-
Vergi ödəyicisi və ya sığorta edən olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr	25	16,02%
Müvəqqəti təminat tədbirləri ilə bağlı	9	5,76%
Vergi ödəyicisinin dövlət büdcəsinə olan borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi üçün	13	8,3%

siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracdan satılması		
Digər kommersiya mübahisələri	3	1,92%
Cəmi	**156**	**100%**

Baxılmış işlərin subyekt tərkibi üzrə bölgüsü aşağıdakı kimi olmuşdur: (tərəflərdən biri)

Subyektlər	**İşin sayı**	**Faiz**
Dövlət orqanı	43	27,56%
Bələdiyyə	-	-
Təbii inhisar subyektləri	1	0,64%
Hüquqi şəxs	73	46,8%
Publik hüquqi şəxs	2	1,3%
Fiziki şəxslər (sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan)	37	23,7%

Şirvan Kommersiya Məhkəməsinin qətnamə və qərardadlarının ləğvi və dəyişiklik edilməsi barədə məlumat

İşlərə apellyasiya qaydasında baxılarkən Şirvan Kommersiya Məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normalarının tətbiqində yol verilmiş nöqsansanların gələcəkdə təkrar olunmaması ilə bağlı həmin məhkəmənin hakimləri ilə müzakirələr aparılmış, metodiki köməklik göstərilmiş, tövsiyələr verilmişdir.

Bundan başqa, Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya kollegiyasının konkrekt işlər üzrə qətnaməsi (qərardadı) kassasiya qaydasında ləğv edildikdə, Ali Məhkəmənin qərarı kollegiyanın hakimləri tərəfindən öyrənilir, eyni nöqsanlara gələcəkdə yol verilməməsi və məhkəmə təcrübəsinin vahidliyinin təmin edilməsi diqqətdə saxlanılır.

2.5. Şəki Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının 2022-ci ildə icraatında olan işlərə dair

HESABATI

2022-ci ildə Şəki Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının icraatında cəmi 108 iş (kommersiya icraatı üzrə - 104 (96,3%) iş, məhkəmə qətnamələrinin (qərarlarının) icrası qaydasında icraat üzrə - 1 (0.92%) material, müvəqqəti təminat tədbirləri ilə bağlı işlər üzrə - 3 (2,7%) material) olmuşdur. Təhlil zamanı müəyyən edilmişdir ki, 2021-ci il ilə müqayisədə 2022-ci ildə məhkəmənin icraatına daxil olan bu qəbildən olan işlərin sayı 27,52% (41 iş) azalmışdır. Belə ki, 2021-ci ildə kollegiyanın icraatında 149 iş (kommersiya icraatı üzrə - 148 (96,67%) iş, məhkəmə qətnamələrinin (qərarlarının) icrası qaydasında icraat üzrə - 1 (3,33%) material olmuşdur.

2022-ci ildə Şəki Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının icraatında olan 108 işdən 21 (19,44%) iş 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 87 iş (80,55%) isə 2022-ci ildb ə daxil olmuşdur. 2021-ci ildə isə Şəki Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının icraatında olan 149 işdən 12 (8,05%) iş 2020-ci ildən qalıq keçmiş, 137 iş (91,95%) isə 2021-ci ildə daxil olmuşdur. Beləliklə, 2022-ci ildə 2021-ci il ilə müqayisədə qalıq işlərin sayında 75% (9 iş) artma, daxil olan işlərin sayında isə 36,5% (50 iş) azalma baş vermişdir.

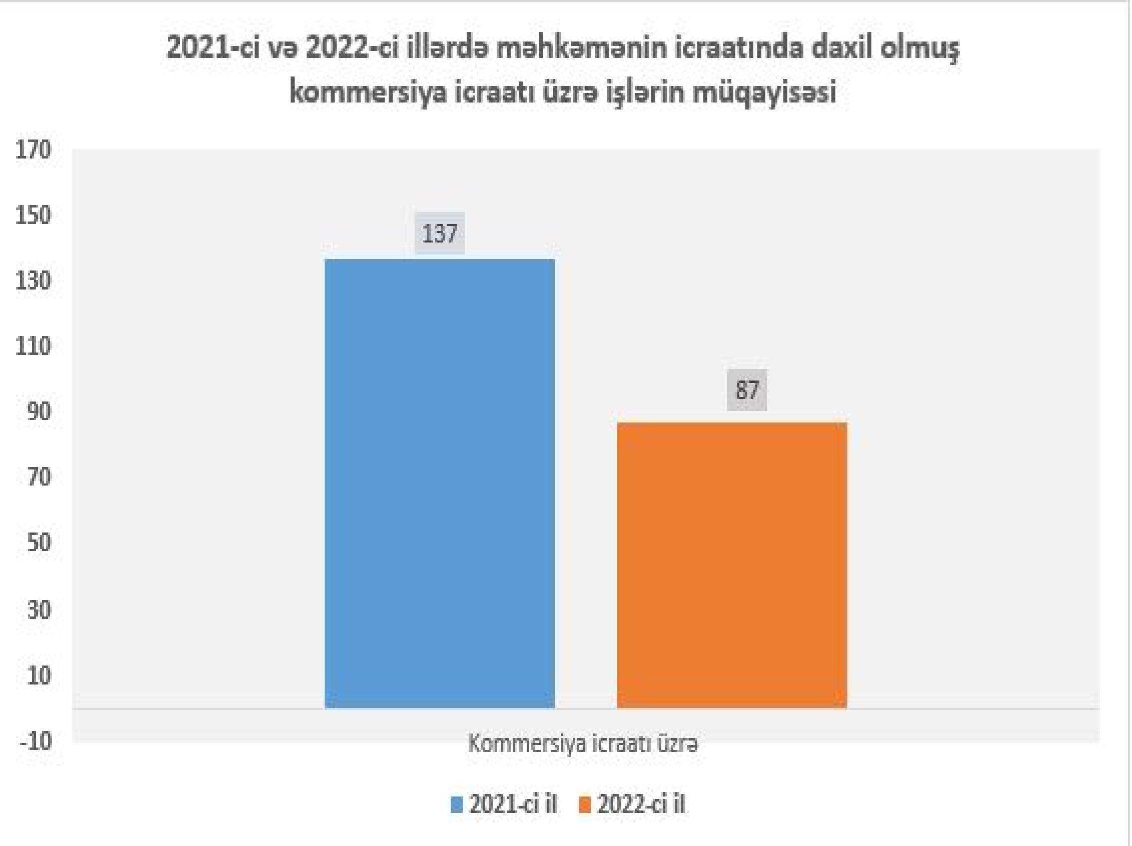

Hesabat dövründə kollegiyanın icraatında olan 108 işdən 98-i (90.74%) yekunlaşmış, 10 (09.26%) iş isə 2022-ci ilə qalıq keçmişdir.

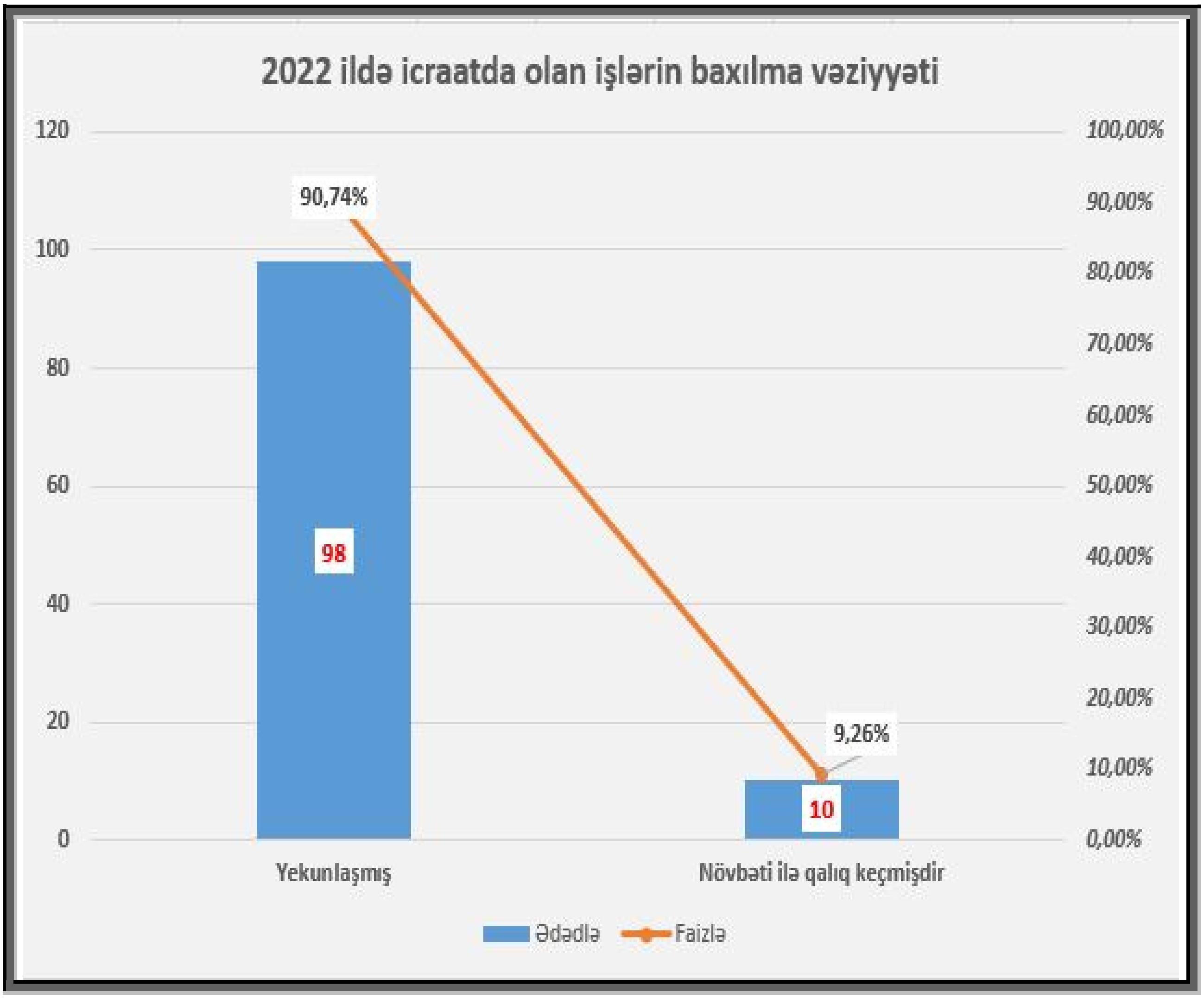

Yekunlaşmış 98 məhkəmə işindən 89 işə (90,81%) apellyasiya qaydasında baxılmış, 3 (3,06%) işin MPM-in 369-cu maddəsinə əsasən apellyasiya icraatına xitam verilmiş, 3 (3.06%) işin MPM-in 366-cı maddəsinə əsasən apellyasiya qeyri-mümkün hesab edilmiş, 2 (2.04%) iş baxılmadan geri qaytarılmış, 1 (1.02%) iş üzrə ərazi aidiyyəti müəyyən edilmişdir.

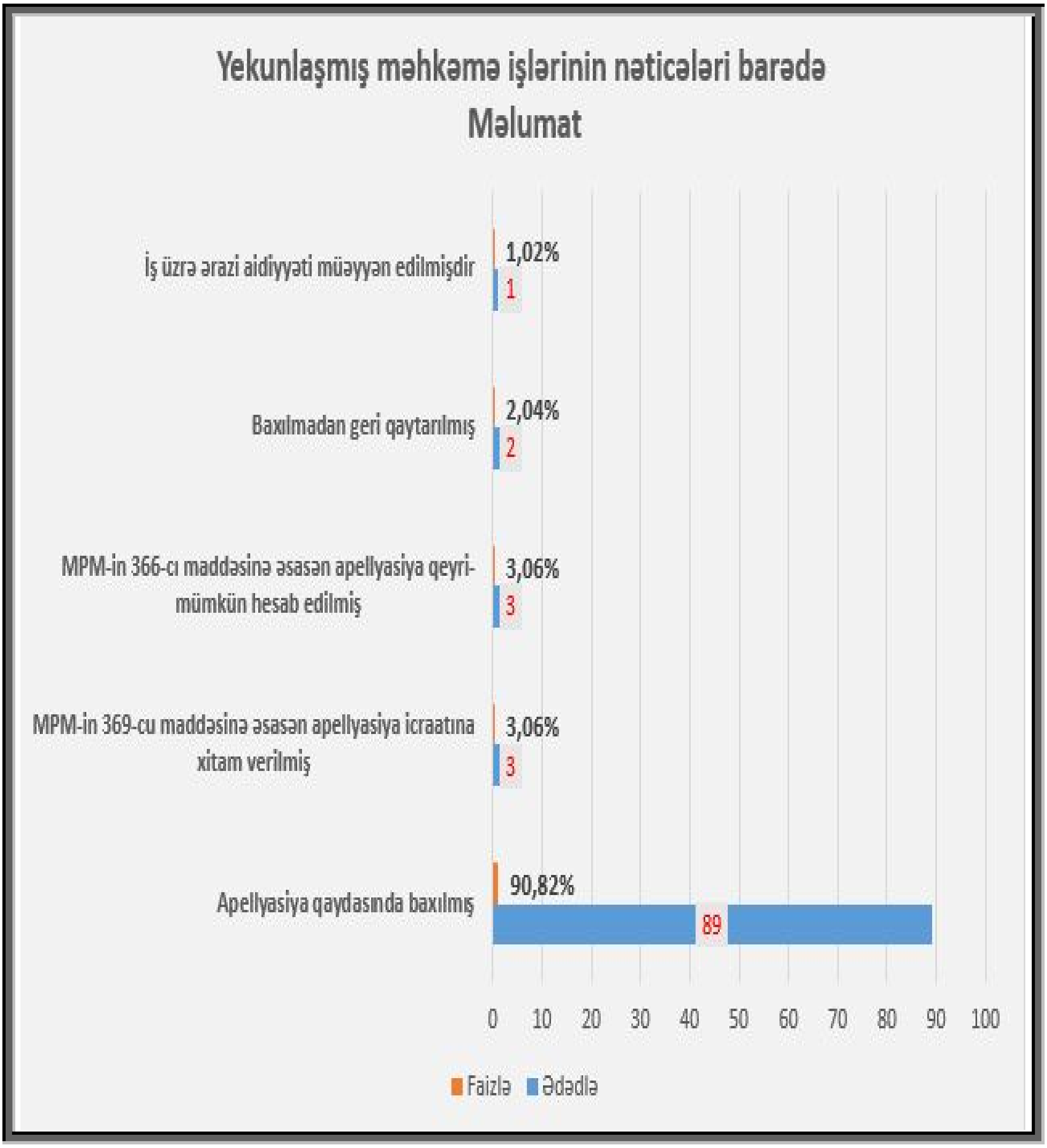

Apellyasiya qaydasında baxılmış 89 işdən 60 (67,42%) iş üzrə apellyasiya şikayəti qətnamədən, 29 (32,58%) iş üzrə şikayət qərardaddan verilmişdir.

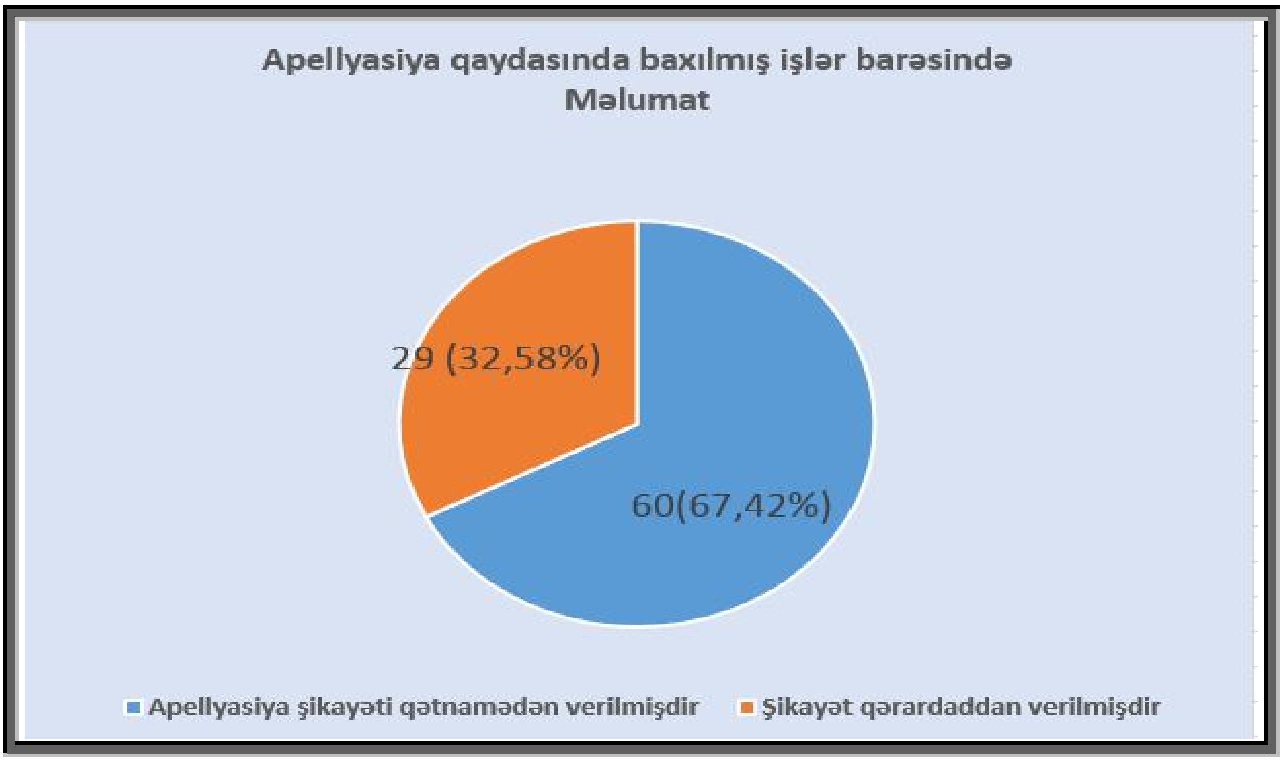

Həmin 89 işdən 74 (83.15%) məhkəmə aktı dəyişdirilmədən saxlanılmış, 9 (10.11%) məhkəmə aktı tam ləğv edilmiş, 1 (1.12%) məhkəmə aktı qismən ləğv edilmiş, 1 (1.12%) məhkəmə aktı ləğv edilərək iş üzrə icraata xitam verilmiş, 2 (2,25%) məhkəmə aktı ləğv edilərək iddia ərizəsi baxılmamış saxlanılmış, 2 (2,25%) məhkəmə aktı dəyişdirilmişdir.

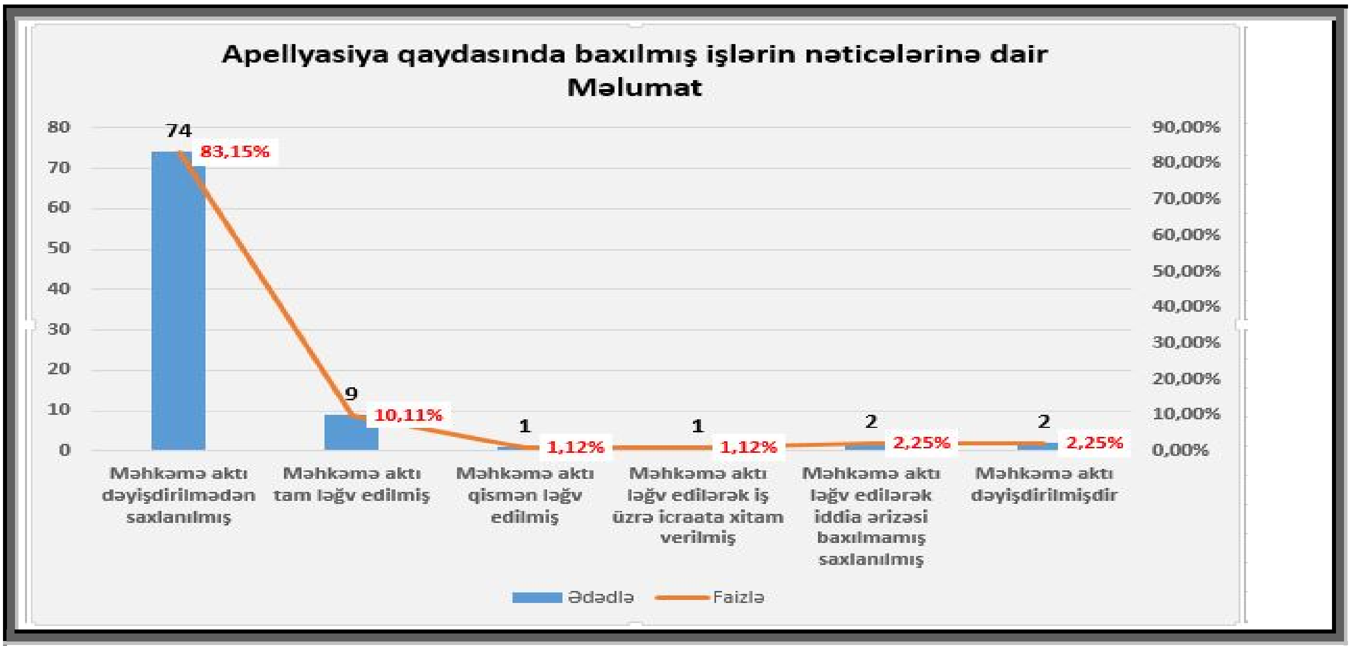

60 iş üzrə qəbul edilmiş qətnamələrdən 47 (78,33%) qətnamə dəyişdirilmədən saxlanılmış, 7 (11,67%) qətnamə tam ləğv edilərək, yeni qətnamə qəbul edilmiş, 1 (1,67%) qətnamə qismən ləğv edilərək, yeni qətnamə qəbul edilmiş, 1 (1,67%) qətnamə ləğv edilərək iş üzrə icraata xitam verilmiş, 2 (3,33%) qətnamə ləğv edilərək iddia ərizəsi baxılmamış saxlanılmış, 2 (3,33%) qətnamə dəyişdirilmişdir.

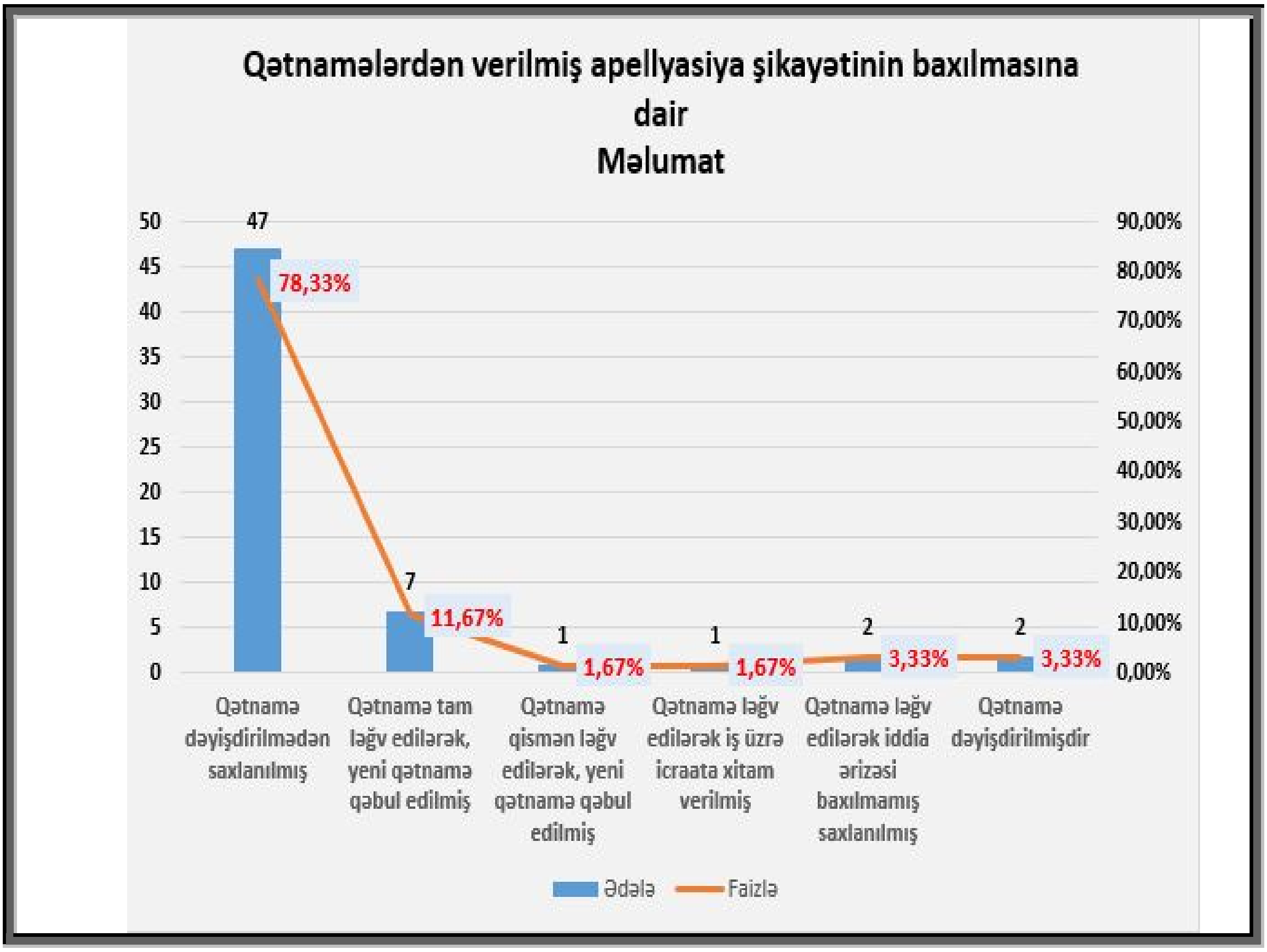

29 iş üzrə qəbul edilmiş qərardadlardan 27 (93,10%) qərardad dəyişdirilmədən saxlanılmış, 1 (3.45%) qərardad tam ləğv edilmiş, 1 (3.45%) qərardad tam ləğv edilərək həll edilməli məsələ həll edilmişdir.

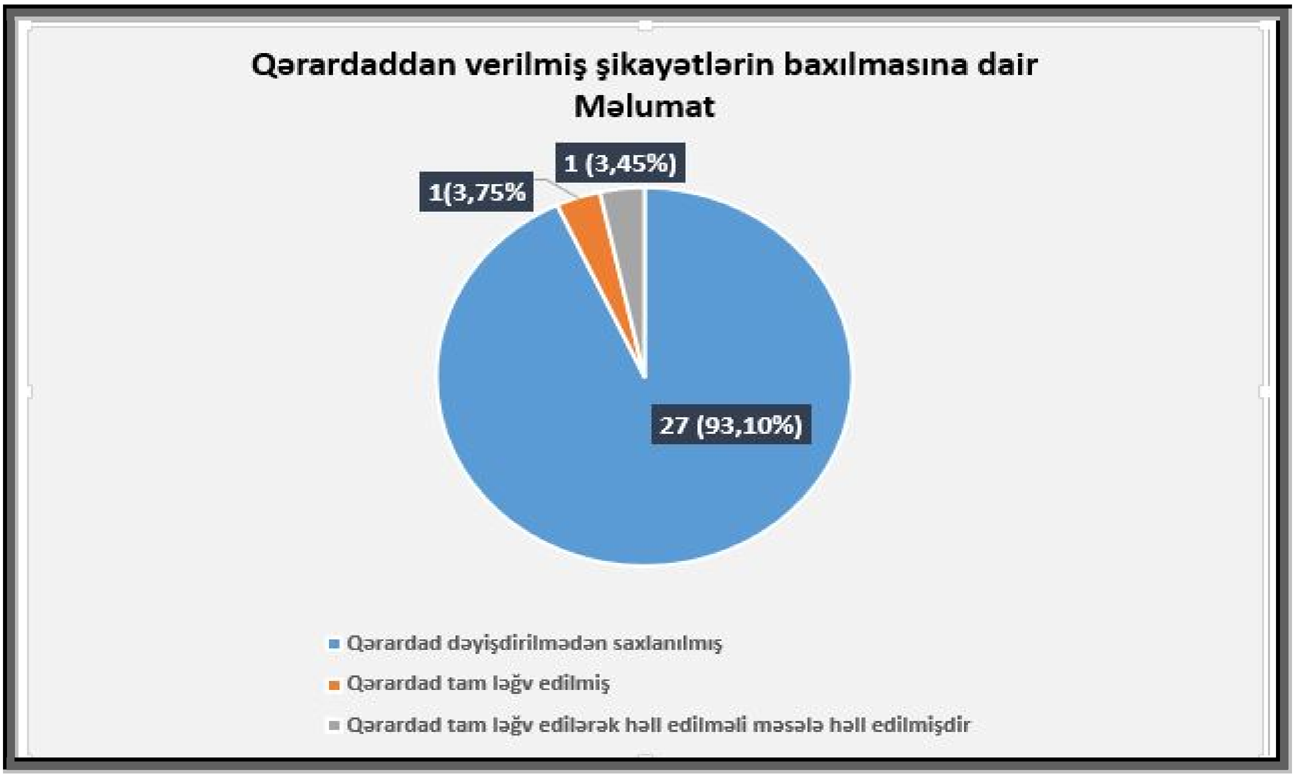

2021-ci il ilə müqayisədə 2022-ci ildə birinci instansiya məhkəməsinin ləğv olunan məhkəmə aktlarının sayı dəyişməmişdir. Belə ki, 2021-ci ildə apellyasiya qaydasında baxılmış 124 işdən 13 (10,48%) məhkəmə aktı ləğv edilmiş, 2022-ci ildə isə apellyasiya qaydasında baxılmış 89 işdən 13 (14,60%) məhkəmə aktı ləğv edilmişdir.

2022-ci ildə apellyasiya qaydasında baxılmış 29 kommersiya işindən (28 (96,55%) iş üzrə qətnamədən və 1 (3,45%) iş üzrə qərardaddan) kassasiya şikayətləri verilmişdir.

2022-ci ildə Şəki Apellyasiya Məhkəməsinə Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin 152.1.6-1-ci maddəsinə əsasən birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən iddia ərizəsinin geri qaytarılmasına dair 2 kommersiya işi üzrə qəbul edilmiş qərardadlardan şikayət verilmişdir.

2022-Cİ İLDƏ BAXILMIŞ İŞLƏRİN KATEQORİYALAR ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

İDDİALARIN KATEQORİYALARI	İŞİN SAYI	FAİZ
Mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar mübahisələr	6	6,38%
Vergi mübahisələri	1	1,06%
Müqavilənin bağlanması, dəyişdirilməsi və ləğv edilməsi, etibarsız hesab edilməsi, məcburi bağlanması	2	2,13%
Alqı-satqı müqaviləsi	10	10,64%

İcarə müqaviləsi	2	2,13%
Borc müqaviləsi	2	2,13%
Lizinq müqaviləsi	4	4,26%
Podrat müqaviləsi	3	3,19%
Kredit müqaviləsi	22	23,40%
Yük daşınma müqaviləsi	1	1,06%
Sair müqavilədən irəli gələn öhdəliklər üzrə mübahisələr	14	14,89%
Təbii inhisar subyektləri (Azəriqaz, Azərsu və Azərişıq) ilə təbii qaz, su, elektrik və ya istilik enerjisindən istifadə ilə bağlı yaranan mübahisələr	7	7,45%
Vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması haqqında	8	8,51%
Vergi ödəyicisinin dövlət büdcəsinə olan borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi üçün siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracdan satılması	4	4,26%
Sair kommersiya mübahisələri üzrə	8	8,51%
Cəmi	94	100%

2022-Cİ İLDƏ BAXILMIŞ İŞLƏRİN SUBYEKT TƏRKİBİ ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

SUBYEKT TƏRKİBİ	SAY
Fərdi sahibkar	**73**
Kommersiya hüquqi şəxs	**83**
Qeyri-kommersiya hüquqi şəxslər	**1**
Dövlət orqanı	**22**
Bələdiyyə	**3**
Təbii inhisar subyektləri	**7**

2.6. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin 2022-ci ildə icraatında olan işlərə dair

HESABATI

2022-ci ildə Naxçıvan MR Ali Məhkəməsinin kommersiya kollegiyasının icraatına cəmi 13 daxil iş olmuşdur. Onlardan 1 iş (7.69%) 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 12 iş (92.31.%) isə 2022-ci ildə daxil olmuşdur.

2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ümumən icraatda olan iş sayı artmışdır. Belə ki, 2022-ci ildə kollegiyanın icraatına 13 iş daxil olmuşdursa, 2021-ci ildə kollegiyanın icraatına 7 iş daxil olmuşdur.

Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə qalıq keçən işlərin sayında azalma, daxil olan işlərin sayında isə artma müşahidə olunmuşdur. Belə ki, 2021-ci ildə kollegiyanın icraatına cəmi 7 iş daxil olmuşdursa (2020-ci ildən 2 iş (28.57%) qalıq qalmışdır), 2022-ci ildə kollegiyanın icraatına ümumilikdə daxil olan 13 işdən 1 iş (7.69%) ötən ildən qalıq qalmış, 12 iş (92.31%) isə cari ildə daxil olmuşdur.

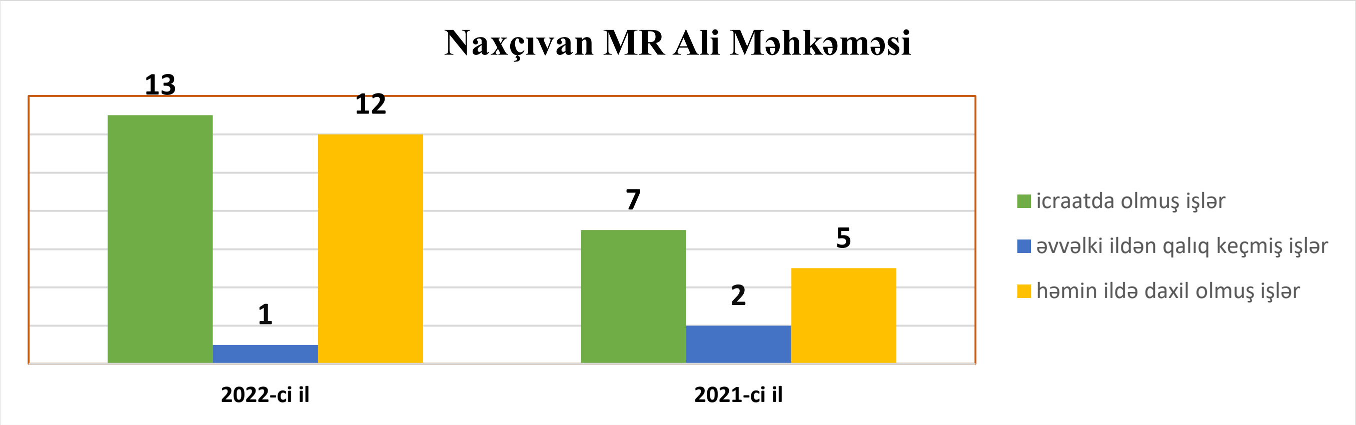

2022-ci ildə icraatda olmuş ümumi işlərdən 11 iş (84.62%) yekunlaşmış, 2 iş (15.38%) isə növbəti ilə qalıq keçmişdir.

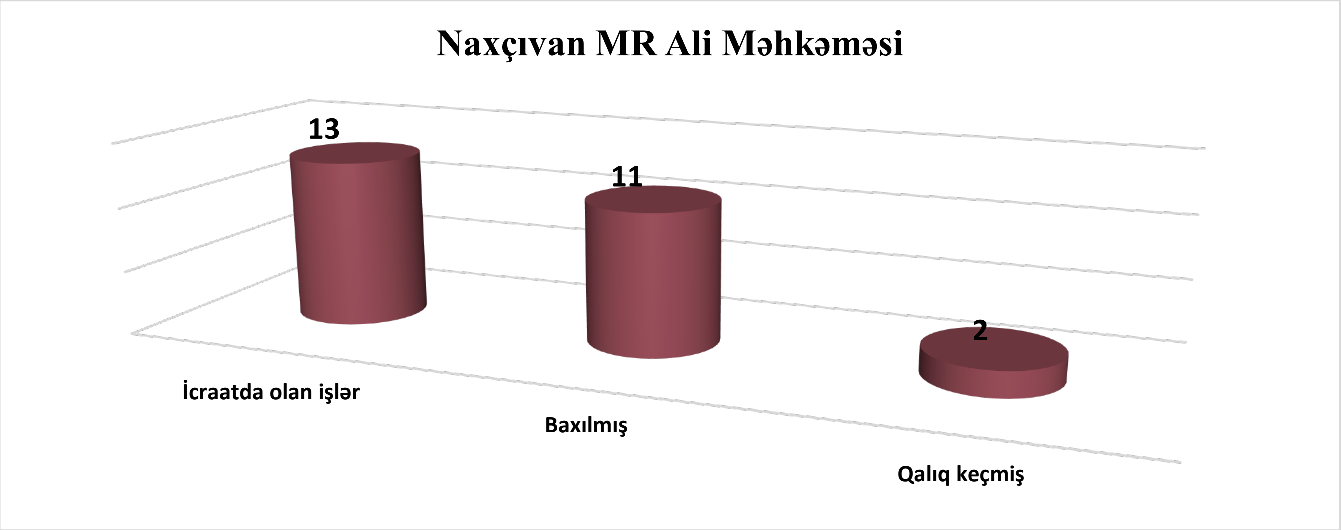

Yekunlaşmış işlər üzrə birinci instansiya məhkəməsinin 2 qətnaməsi (18.18%) və 7 qərardadı (63.64%) dəyişdirilmədən saxlanılmış, 1 qətnaməsi (9.09%) və 1 qərardadı (9.09%) ləğv edilmişdir.

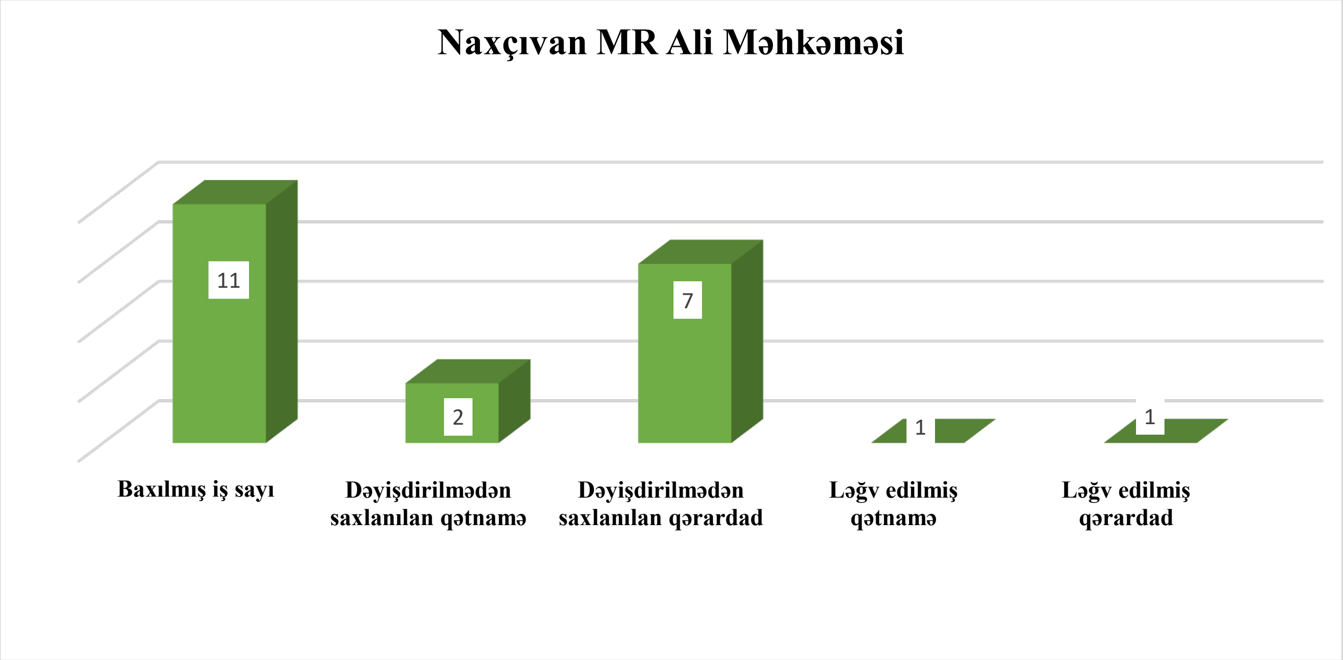

Birinci instansiya məhkəməsinin məhkəmə aktlarının apellyasiya qaydasında baxılmasının nəticələri üzrə 2 qətnaməsi və 7 qərardadı dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

Birinci instansiya məhkəməsinin məhkəmə aktlarının apellyasiya qaydasında baxılmasının nəticələri üzrə 2022-ci ildə 1 qətnamə ləğv edilərək iddia (ərizə) baxılmamış saxlanılmış, 1 qərardad tam ləğv edilərək qərardadla həll edilməli məsələ həll edilmişdir, dəyişdirilən qətnamə (qərardad) olmamışdır.

Keçən illə müqayisədə birinci instansiya məhkəməsinin apellyasiya qaydasında baxılmış məhkəmə aktlarının ləğv statistikasında artma istiqamətində dəyişiklik baş vermişdir. Belə ki, 2021-ci ildə ləğv edilən qətnamə və qərardad olmamış, lakin 2022-ci ildə birinci instansiya məhkəməsinin 1 qətnaməsi və 1 qərardadı ləğv edilmişdir.

2022-ci ildə baxılmış 11 işdən 3 kassasiya şikayəti (1 qətnamə və 2 qərardad) (27.27%) verilmişdir.

Məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı işlərə baxılmamışdır.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 14.3-1-ci maddəsinin tələbinə uyğun olaraq mübahisənin həlli məqsədilə mediasiyaya göndərilən iş olmamışdır.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 152.1.6-1-ci maddəsinə istinad etməklə, iddia ərizələrinin geri qaytarılmasına dair birinci instansiya məhkəmələrinin qəbul etdiyi qərardadlardan şikayət daxil olamışdır.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 355-23-cü maddəsinin tələbinə uyğun olaraq “mediasiya prosesi nəticəsində bağlanılmış barışıq sazişinin təsdiq edilməsinə dair” qəbul edilmiş qətnamələrdən şikayət daxil olmamışdır.

III. Ölkə üzrə birinci instansiya məhkəmələrinin fəaliyyətinə dair hesabat

3.1. 2022-ci il ərzində Bakı Kommersiya Məhkəməsinin icraatında olmuş işlər və onların 2021-ci il ilə müqayisəli təhlili

2022-ci il ərzində Bakı Kommersiya Məhkəməsinin icraatında cəmi 7629 iş olmuş, 6936 (90,9%) iş müvafiq dövr ərzində məhkəmənin icraatına daxil olmuş, 693 (9,08%) iş 2021-ci ildən qalıq keçmişdir. 2021-ci ilin müvafiq hesabat dövründə isə icraatda 6737 iş olmuş, 829 (12,3%) iş 2020-ci ildən qalıq olaraq keçmiş, həmin dövr ərzində məhkəmənin icraatına 5908 (77,4%) iş daxil olmuşdur.

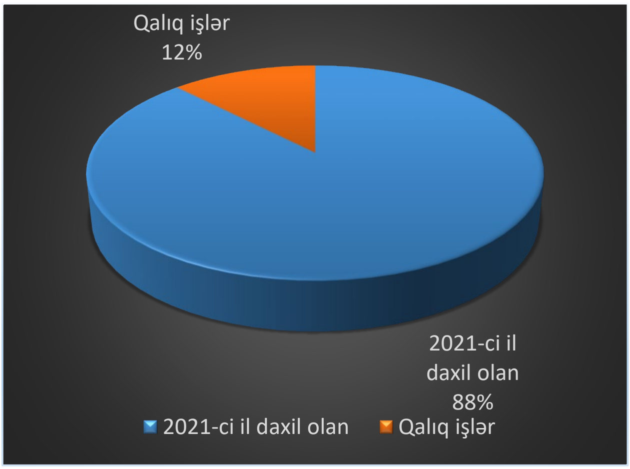

2022-ci il ərzində Bakı Kommersiya Məhkəməsinin icraatında olan 7629 iş, 2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə məhkəmənin icraatında olmuş 6737 işlə müqayisə edildikdə görünür ki, 2022-ci il ərzində icraatda olan iş sayında 892 iş artmışdır.

2022-ci il ərzində məhkəmənin icraatına daxil olan 6936 iş, keçən ilin müvafiq dövrü ərzində daxil olan 5908 işlə müqayisə edildikdə görünür ki, 2022-ci il ərzində daxil olan iş sayında 1028 iş artmışdır.

2021 və 2022-ci ilə qalıq keçmiş işləri müqayisə etdikdə görünür ki, 2021-ci ilə qalıq keçən işlərin sayı 693 (9,08%) , 2020-ci ilə qalıq keçən işlərin saylı 829 (12,3%) olmuşdur. 2021-ci ildə qalıq keçən işlərin sayında 136 iş artmışdır.

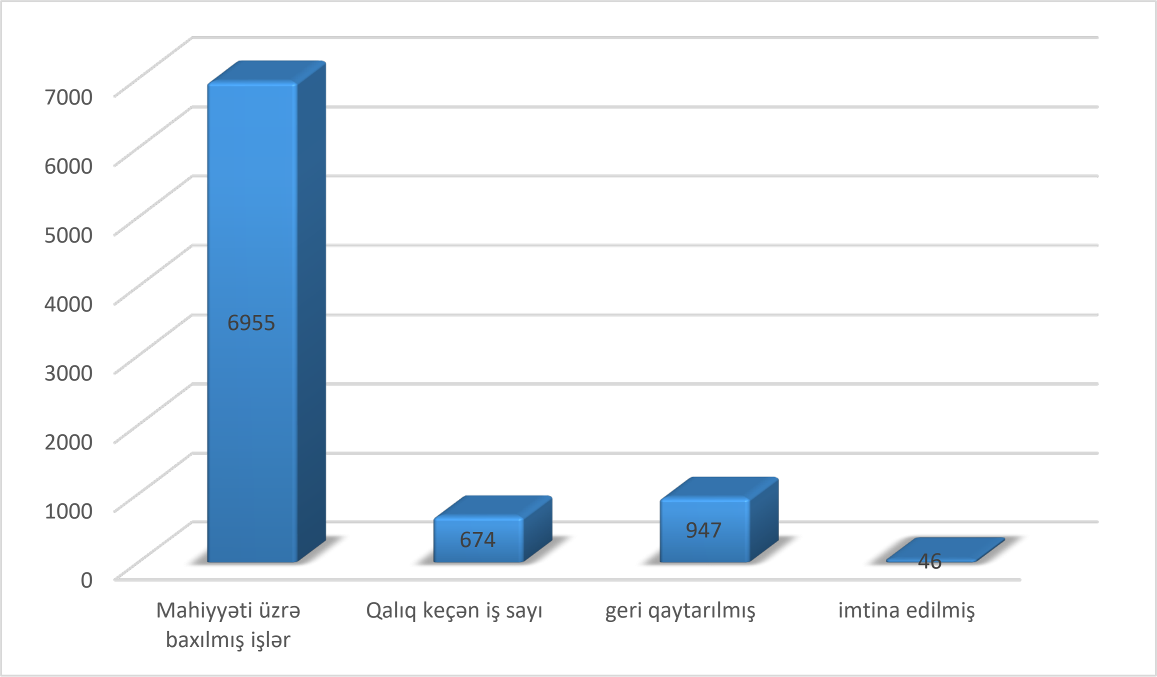

2022-ci il ərzində baxılmış işlər üzrə 5197 (68,1%) iş üzrə qətnamə (490 (6,4%) rədd, 756 (9,9%) qismən təmin, 3951 (51,7%) təmin edilmişdir) qəbul edilmiş, 448 (5,9%) iş üzrə icraata xitam verilmiş, 244 (3,2%) iş üzrə iddia ərizəsi baxılmamış saxlanılmışdır.

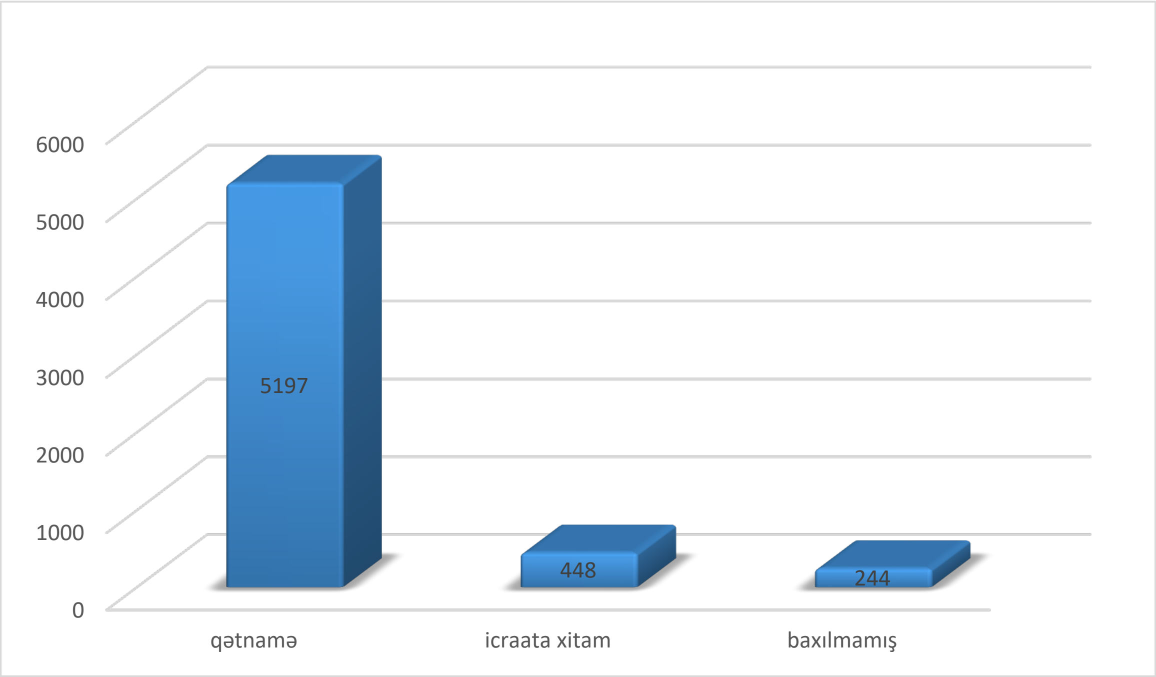

2022-ci il ərzində MPM-in XL-VII fəslinin tələbləri qaydasında işlərə baxılmamışdır.

2022-ci il ərzində Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin 191.2.1-ci maddəsinin tələbləri qaydasında işə baxılmamışdır.

2022-ci il ərzində ümumilikdə 73 iş aiddiyatı üzrə baxılması üçün digər məhkəmələrə göndərilmişdir. İşin aidiyyatla baxılması üçün başqa məhkəməyə göndərilməsi ilə bağlı verilmiş

vəsatətlərdən 32-i rədd edilmişdir. Məhkəmə aidiyyatının müəyyən olunması 43 iş Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinə göndərilmişdir.

2022-ci il üzrə AR MPM-in 14.3-1-ci maddəsinin tələbinə uyğun olaraq mübahisənin həlli məqsədilə mediasiyaya göndərilən iş olmamışdır.

2022-ci il üzrə 155 iş AR MPM-in 152.1.6-1-ci maddəsinə əsasən geri qaytarılmışdır.

2022-ci il üzrə AR MPM-in 355-23-cü maddəsinə əsasən 43 ədəd " mediasiya prosesi nəticəsində bağlanılmış barışıq sazişinin təsdiq edilməsi" nə dair il olmuş, 7-si rədd edilmiş, 1 iş baxılmamış saxlanılmış, 35 iş təmin edilmişdir.

2022-ci ərzində Bakı Kommersiya Məhkəməsində baxılmış işlərin kateqoriyalar üzrə bölgüsü

İddiaların kateqoriyaları	İşin sayı	Faizi
Mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar mübahisələr	35	0,5 %
Alqı-satqı müqaviləsi	679	8,9 %
icarə müqaviləsi	199	2.6 %
borc müqaviləsi	60	0,8 %
kredit müqaviləsi	384	5 %
zaminlik müqaviləsi	0	0,0 %
daşınma müqaviləsi	40	0.5 %
sığorta müqaviləsi	50	0.7 %
bank əmanəti və bank hesabatı müqaviləsi	3	0,03 %
Sair müqavilələrdən əmələ gələn öhdəlik üzrə mübahisələri	749	9,8%
Qiymətli kağızlar üzrə öhdəliklər	2	0,02%
müqavilənin etibarsız hesab edilməsi, bağlanması, dəyişdirilməsi və ləğv edilməsi ilə bağlı yaranmış mübahisələr	127	1,7 %
Mülki hüquq pozuntularından (deliktlərdən) irəli gələn mübahisələr üzrə	106	1,4 %
vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr	3810	49,09 %
əmr icraatı	3	0,03 %
vergi mübahisələri	71	0,9 %

Fiziki şəxslərdən vergi və dövlət məcburi sığortası qalığının tələbi		
Digər mübahisələr	1311	17,2 %

2022-ci ildə baxılmış işlərin subyekt tərkibi üzrə bölgüsü

Dövlət orqanı	İşin sayı	Faizi
Dövlət orqanı	4407	57,7 %
Publik hüquqi şəxs	16	0,2 %
hüquqi şəxsin ləğv edicisi	13	0,2 %
Təbii inhisar mövqeyi	312	4,1 %
Xarici kommersiya hüquqi şəxslərin nümayəndəlik və filialları	135	1,7 %
Fərdi sahibkar (hər iki tərəf)	74	0,9 %
Kommersiya hüquqi şəxslər (hər iki tərəf)	1428	18,7 %
Qarışıq tərkibdə, yəni tərəfləri fərdi sahibkar, kommersiya hüquqi şəxs olan işlər	1172	15,4 %
Qeyri-kommersiya hüquqi şəxs (Sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsindən irəli gələn tələblər)	72	0,9 %

- 2022-ci il il ərzində ümumilikdə 65 işə ***qiyabi icraat*** qaydasında baxılmışdır. 17 iş üzrə qiyabi qətnamə sonradan cavabdeh tərəfindən verilmiş ərizəyə əsasən ləğv edilmişdir.
- 2022-ci il ərzində Bakı Kommersiya Məhkəməsinə ümumilikdə 60 ***məhkəmə tapşırığı*** daxil olmuş, 1 iş aidiyyat üzrə göndərilmiş, 17-si geri qaytarılmışdır. Məhkəmə tapşırıqları Türkiyə Cumhuriyyəti, Rusiya Federasiyası, Almaniya və Ukrayna Respublikasının məhkəmələri tərəfindən göndərilmişdir.

2022-ci il ərzində Bakı Kommersiya Məhkəməsində icraatında olmuş işlərdən verilmiş apellyasiya şikayətlərinə və onların nəticələrinə dair məlumatlar Bakı Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən təqdim edilmədiyindən və həmin məlumatların elektron məhkəmə informasiya sistemindən əldə edilməsi mümkün olmadığından bununla bağlı məlumatın təqdim edilməsi hal-hazırda qeyri-mümkündür. Sözügedən məlumatlar Bakı Kommersiya Məhkəməsinə göndərildikdən sonra sizə təqdim ediləcəkdir.

3.2. GƏNCƏ KOMMERSİYA MƏHKƏMƏSİ

2022-ci ildə məhkəmənin icraatında cəmi 2712 iş olmuşdur. Onlardan 211 iş 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 2491 iş isə hesabat dövründə daxil olmuşdur.

2021-ci ilə müqayisədə ümumən işlərin sayı 444 iş artmışdır.

2021-ci ilin əvvəlinə qalıq keçmiş işlərin sayı 207, daxil olan işlərin sayı isə 2061 olmuşdur.

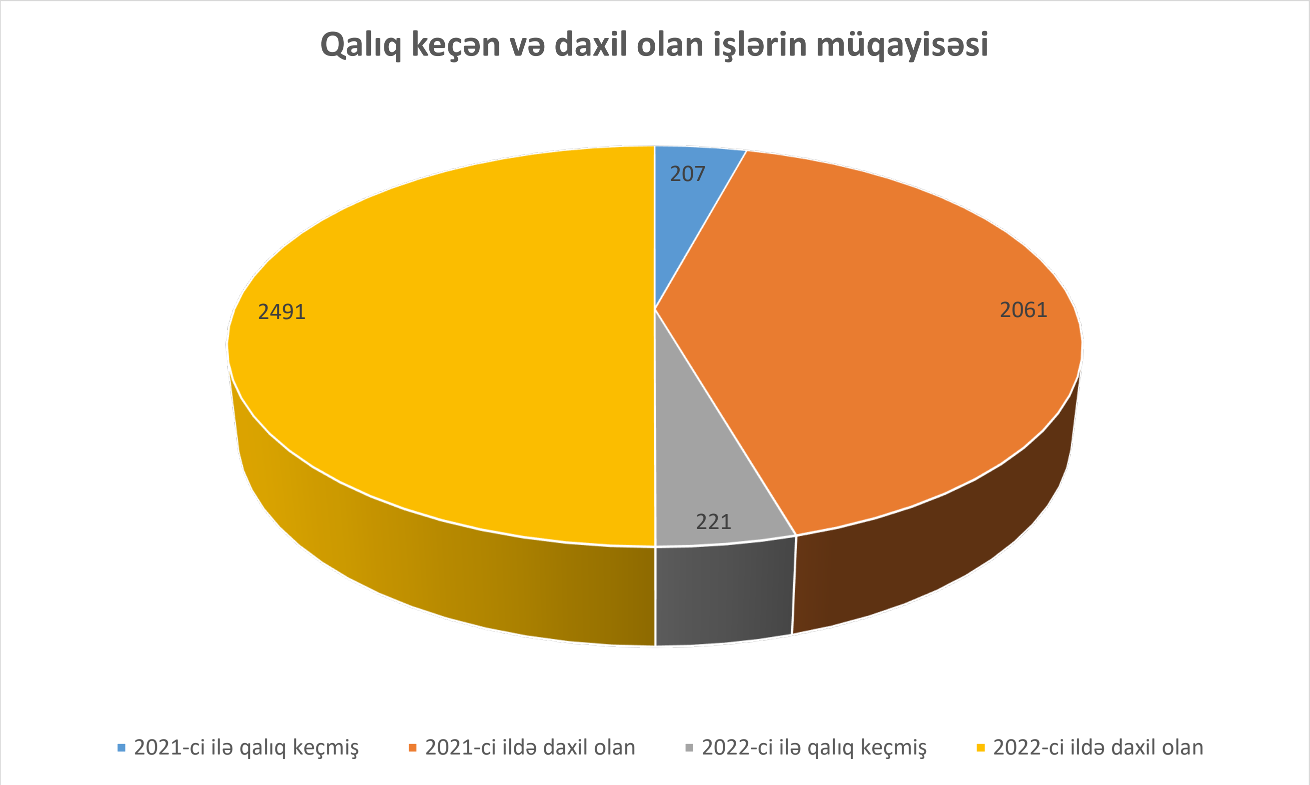

2022-ci ilidə icraatda olmuş işlərin 2533-ə baxılmış (o cümlədən 2062 iş qətnamə çıxarılmaqla həll edilmiş, 120 iş üzrə icraata xitam verilmiş, 140 iş üzrə ərizələr baxılmamış

saxlanılmış, 175 iş üzrə ərizələr geri qaytarılmış, 7 iş üzrə iddia ərizəsinin icraata qəbul edilməsindən imtina olunmuşdur) 179 iş 2023-cü ilə qalıq keçmişdir.

Daxil olan iddia ərizələrindən 175 iş üzrə ərizələr geri qaytarılmış, 7 iş üzrə iddia ərizəsinin icraata qəbul edilməsindən imtina olunmuşdur.

Qətnamə çıxarılmaqla həll edilən 2016 işdən 1752 iş (86.9%) üzrə iddia təmin edilmiş, 217 iş (10.7%) üzrə iddia qismən təmin edilmiş, 47 iş (2.3%) üzrə iddia rədd edilmişdir. 120 iş üzrə icraata xitam verilmiş, 175 iş üzrə ərizələr geri qaytarılmış, 7 iş üzrə iddia ərizəsinin icraata qəbul edilməsindən imtina olunmuş, 140 iş üzrə ərizələr baxılmamış saxlanılmış, 9 iş üzrə barışıq sazişi bağlanmışdır.

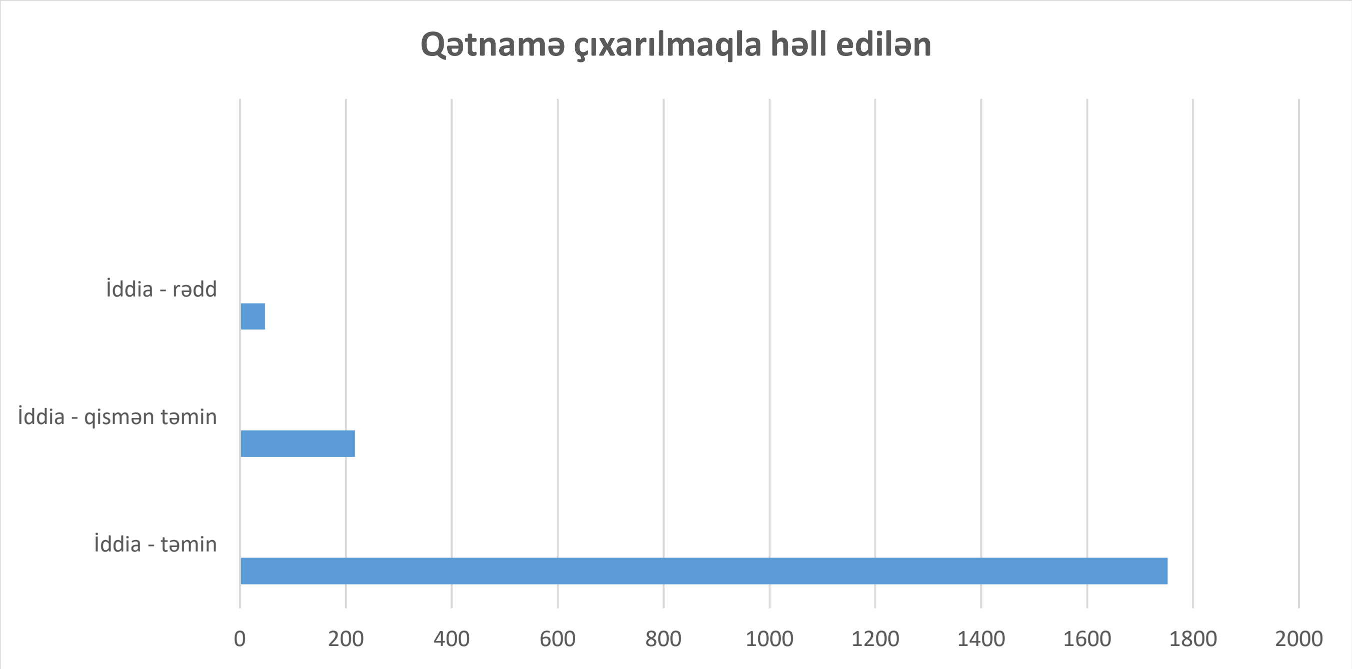

Hesabat dövründə MPM-in XL-VII fəslinin tələbləri qaydasında işlərə baxılmamışdır.

Hesabat dövründə MPM-in 191.2-1-ci maddəsinin tələbləri qaydasında işlərə baxılmamışdır.

Məhkəmə aidiyyəti qaydasında 17 işə baxılmışdır. Onlardan 1 iş üzrə aidiyyət haqqında ərizə təmin edilərək iş aidiyyəti üzrə göndərilmişdir; 1 iş üzrə aidiyyət haqqında ərizə təmin edilməmişdir; 15 iş məhkəmələr arasında fikir ayrılığı olması əsası ilə kassasiya instansiyası məhkəməsinə göndərilmişdir.

2 iş üzrə aidiyyət haqqında qərardadlardan şikayət verilmişdir. Onlardan hər ikisində şikayət təmin edilməmiş və iş materialı ilə birlikdə baxılması üçün kassasiya instansiyası məhkəməsinə göndərilmişdir.

Hesabat dövründə Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 14.3-1-ci maddəsinin tələbinə uyğun olaraq işlərə baxılmamışdır.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 152.1.6-1-ci maddəsinə istinad edilməklə iddia ərizələrinin geri qaytarılmasına dair 11 qərardad qəbul edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 355-23-cü maddəsinin tələbinə uyğun olaraq "mediasiya prosesi nəticəsində bağlanılmış barışıq sazişinin təsdiq edilməsi"nə dair 5 ərizə daxil olmuşdur.

2022-ci ərzində Gəncə Kommersiya Məhkəməsində baxılmış işlərin kateqoriyalar üzrə bölgüsü

İşlərin kateqoriyası	İş Sayı	Faizi
Korporativ mübahisələr	3	0.11 %
Əşya hüquqi münasibətlərdən, o cümlədən torpaq münasibətlərindən, əmlaka istifadə, sahiblik, mülkiyyət hüququnun müdafiəsindən irəli gələn mübahisələr	21	0.77 %
Müqavilə münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr	722	26.2 %

İDDİALARIN KATEQORİYALARI	İŞ SAYI	FAİZİ
Müqavilə münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr Onlardan;	722	26.2 faiz %
1. Alqı-satqı müqaviləsi	124	17,17%
2. Daşınma müqaviləsi	3	0,41%
3. Borc (kredit) müqaviləsi	234	32,4%
4. İcarə müqaviləsi	23	3,18%
5. İpoteka müqaviləsi	7	0,96%
6. Zaminlik müqaviləsi	1	1,3 %
7. Lizinq müqaviləsi	30	4.1%
8.Françayzinq müqaviləsi	1	1,3 %
9.Sığorta müqaviləsi	1	1,3 %
10. Podrat müqaviləsi	3	0,41%

11. Digər müqavilələr	290	40,16%
Müqavilənin etibarsızlığı Onlardan;	2	0,07%
Uydurma əqd	2	100%
Müqavilənin bağlanması, ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi Onlardan;	7	0,25 %
müqavilənin qanunda və müqavilədə nəzərdə tutulan digər əsaslarla bağlı ləğvinə dair	7	100 %
Mülki hüquq pozuntularından (deliktlərdən) irəli gələn mübahisələr	15	0,55%
Təbii inhisar subyektləri (Azəriqaz, Azərsu və Azərişıq) ilə təbii qaz, su, elektrik və ya istilik enerjisindən istifadə ilə bağlı yaranan mübahisələr (İstehlak edilmiş təbii qaz, su, elektrik və ya istilik enerjisinin haqqının ödənilməsi üzrə)	5	0,18 %
Vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr	1270	46,8%
Vergi ödəyicisinin dövlət büdcəsinə olan borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi üçün siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracdan satılması	158	5,8%
Sair işlər	260	0,09%

2022-ci ildə baxılmış işlərin subyekt tərkibi üzrə bölgüsü

SUBYEKT TƏRKİBİ	SAY
Xarici kommersiya hüquqi şəxslər (nümayəndəlik və filiallar)	3
Qeyri-kommersiya hüquqi şəxslər (sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsindən irəli gələn tələblər)	0
Dövlət orqanı	1910
Bələdiyyə	26
Publik hüquqi şəxs	8

Təbii inhisar subyektləri	44

2022-ci ildə baxılmış işlərdən 156 iş üzrə qətnamələrdən apelyasiya şikayətləri, 58 iş üzrə qərardadlardan şikayətlər verilmişdir. Kateqoriyalar üzrə 87 iş borc (kredit) müqaviləsinə, 6 iş icarə müqaviləsinə, 3 iş podrat müqaviləsinə, 19 iş təbii inhisar subyektləri (Azəriqaz, Azərsu və Azərişıq) ilə təbii qaz, su, elektrik və ya istilik enerjisindən istifadə ilə bağlı yaranan mübahisələr, 5 iş Korporativ mübahisələr, 37 iş alğı-satqı müqaviləsi, 3 iş sığorta müqaviləsi, 11 iş vergi mübahisələrinə, 12 iş lizinq müqaviləsi, 3 iş mülki hüquq pozuntularından (deliktlərdən) irəli gələn mübahisələr, 22 iş vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr, 2 iş müqavilənin etibarsızlığı, 4 iş əşya hüquqi münasibətlərdən, o cümlədən torpaq münasibətlərindən, əmlaka istifadə, sahiblik, mülkiyyət hüququnun müdafiəsindən irəli gələn mübahisələrə aid olmuşdur. həmin şikayətlərdən 3-ü Azərbaycan Respublikası MPM-in 363-cü maddəsinə əsasən geri qaytarılmışdır.

Hesabat dövründə işdə iştirak etməyən şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikası MPM-in 357.2-ci maddəsinə müvafiq olaraq iş üzrə apellyasiya şikayəti verilməmişdir.

Hesabat dövründə qiyabi icraat qaydasında işə baxılmamışdır.

Hesabat dövründə iş üzrə qiyabi qətnamə sonradan ləğv edilməmişdir.

Hesabat dövründə məhkəmə tapşırığı qaydasında işə baxılmamışdır.

Hesabat dövründə xarici dövlətlərin məhkəmələri tərəfindən məhkəmə tapşırığı qaydasında müraciət daxil olmamışdır.

3.3. 2022-ci il ərzində Sumqayıt Kommersiya Məhkəməsinin icraatında olmuş işlər və onların 2021-ci il ilə müqayisəli təhlili

2022-ci il üzrə məhkəmənin icraatında 2368 iş olmuşdur. Onlardan 95 iş 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 2273 iş isə 2022-ci ildə daxil olmuşdur. 2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ümumən icraatda olan iş sayı 366 iş (18,3%) artmışdır.

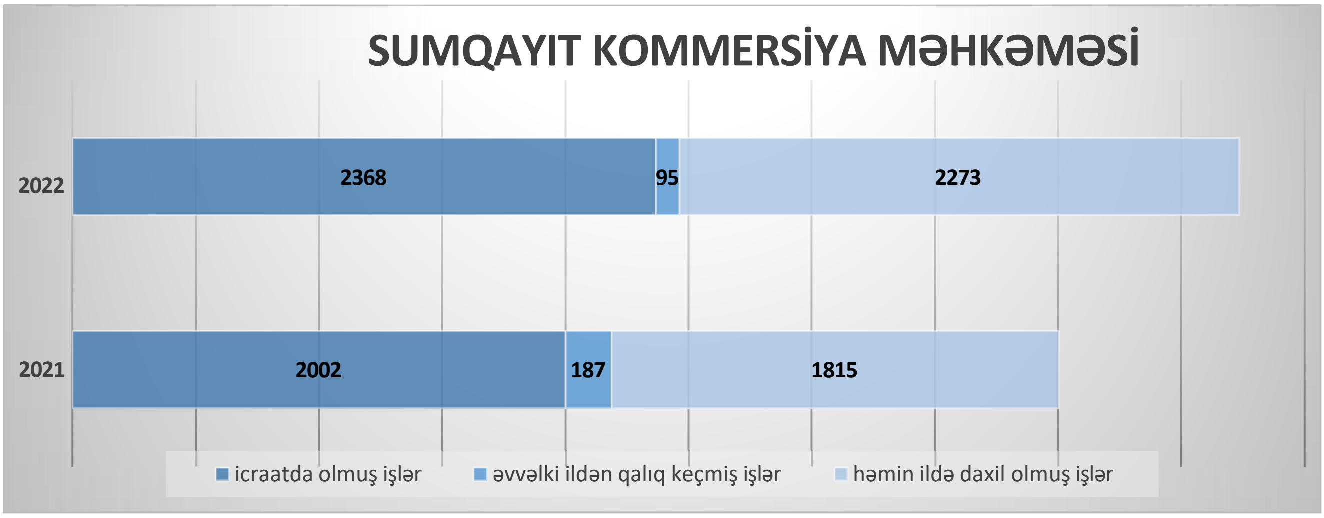

Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ayrıca götürülməklə qalıq keçən işlərin sayı 92 iş (96,8%), daxil olan işlərin sayı isə 458 iş (25,2%) artmışdır.

2022-ci il icraatda olmuş ümumi işlərin 2238 iş (94,5%) baxılıb, 130 iş (5,5%) isə qalıq olaraq növbəti ilə keçmişdir. Daxil olan iddia ərizəsindən 578-i

(24,4%) geri qaytarılmış, 18-i (0,8%) isə iddianın yolverilməzliyinə görə qəbulundan imtina edilmişdir.1428 iş üzrə qətnamə çıxarılmış, onlardan 1265 iş (88,6%) təmin, 120 iş (8,4%) qismən təmin, 43 iş (3%) rədd edilmiş; 72 (3,2%) iş üzrə icraata xitam verilmişdir; 126 iş (5,6%) ərizə baxılmamış saxlanılmışdır, 16 (0,7%) iş aidiyyəti üzrə başqa məhkəməyə göndərilmişdir.

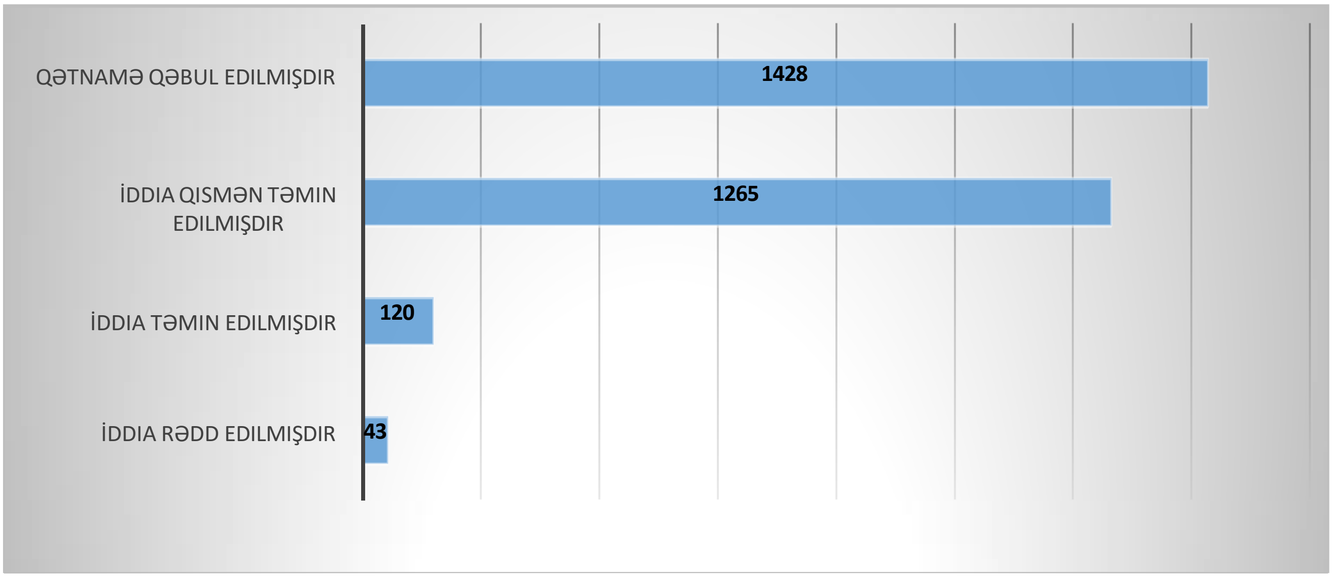

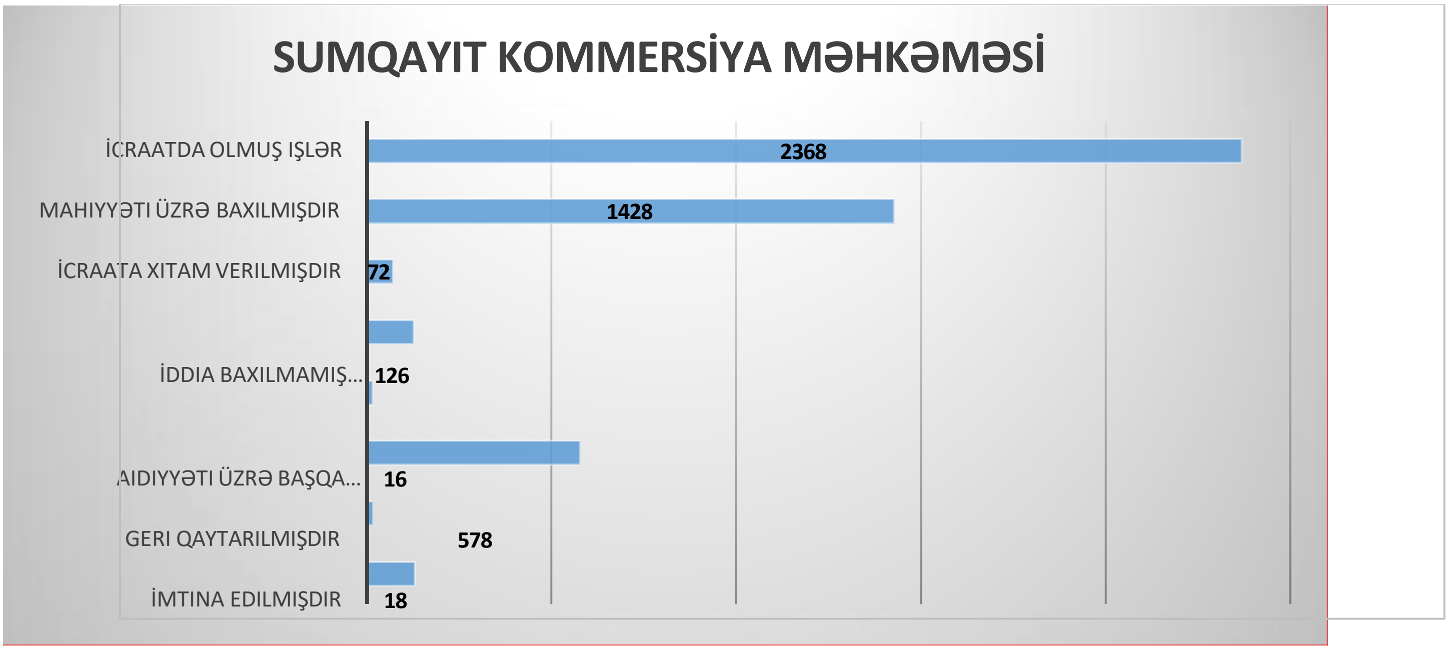

MPM-in XL-VII fəslinin tələbləri qaydasında 8 işə baxılmış, onlardan 1 iş təmin, 1 iş qismən təmin edilmiş, 6 iş geri qaytarılmışdır.

Məhkəmə aidiyyəti qaydasında 11 işə baxılmış, onlardan 1 iş məhkəmə aidiyyəti üzrə göndərilmiş, 10 iş məhkəmələr arasında fikir ayrılığı olması əsası ilə kassasiya instansiyası məhkəməsinə göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 14.3-1-ci maddəsinin tələbinə uyğun olaraq 1 iş mübahisənin həlli məqsədilə mediasiyaya göndərilmişdir və mübahisə həllini tapmamışdır.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 152.1.6-1-ci maddəsinə istinad edilməklə iddia ərizələrinin geri qaytarılmasına dair 20 qərardad qəbul edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 355-23-cü maddəsinin tələbinə uyğun olaraq 7 işə baxılmış, onlardan 1 iş təmin, 1 iş qismən təmin edilmiş, 5 iş geri qaytarılmışdır.

İDDİALARIN KATEQORİYALARI	İŞ SAYI	FAİZİ
1. Alqı-satqı müqaviləsi	194	
2. Daşınma müqaviləsi	9	
3. Borc (kredit) müqaviləsi	134	
4. İcarə müqaviləsi	123	
5. İpoteka müqaviləsi	23	
6. Zaminlik müqaviləsi	1	
7. Lizinq müqaviləsi	50	

8.Françayzinq müqaviləsi	0	
9.Sığorta müqaviləsi	1	
10. Podrat müqaviləsi	12	
11. Qiymətli kağızlarla bağlı mübahisələr	1	
12. Digər müqavilələr	18	
13. Müqavilənin etibarsızlığı Onlardan;	2	
14. Müqavilənin bağlanması, ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi	14	
15. Təbii inhisar subyektləri (Azəriqaz, Azərsu və Azərişıq) ilə təbii qaz, su, elektrik və ya istilik enerjisindən istifadə ilə bağlı yaranan mübahisələr (İstehlak edilmiş təbii qaz, su, elektrik və ya istilik enerjisinin haqqının ödənilməsi üzrə)	61	
16. Vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr	1274	
17. Vergi ödəyicisinin dövlət büdcəsinə olan borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi üçün siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracdan satılması	254	
18. Bankın öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası	1	
19. Müflisləşmə ilə bağlı mübahisələr	2	
20. Sair işlər	76	

2022-ci ildə baxılmış işlərin subyekt tərkibi üzrə bölgüsü

SUBYEKT TƏRKİBİ	SAY
Xarici kommersiya hüquqi şəxslər (nümayəndəlik və filiallar)	14
Qeyri-kommersiya hüquqi şəxslər (sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsindən irəli gələn tələblər)	0
Dövlət orqanı	1654
Bələdiyyə	7

Publik hüquqi şəxs	5
Təbii inhisar subyektləri	79

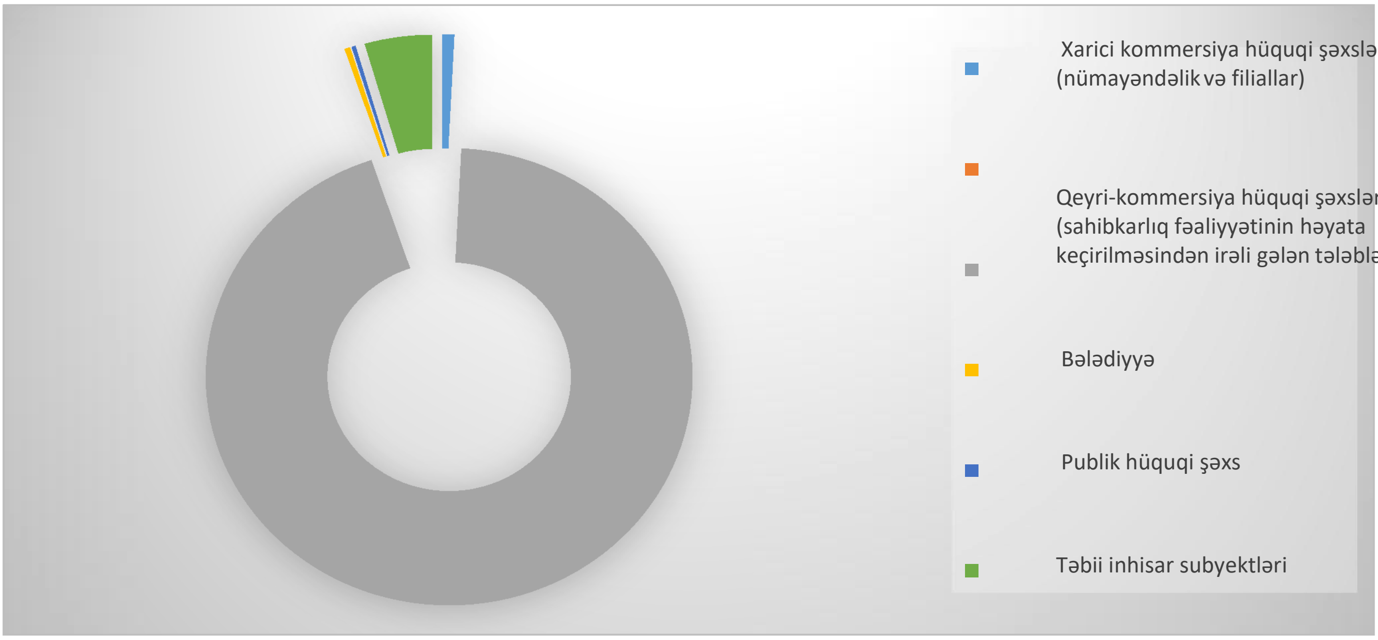

Baxılmış işlərdən ümumən 22 apellyasiya şikayətləri verilmişdir. Qiyabi icraat qaydasında 1 işə baxılmışdır. Məhkəmə tapşırığı qaydasında 11 işə baxılmışdır. Baxılan işlərin məzmunu sənədlərin təqdim edilməsi ilə bağlı olmuşdur. Xarici dövlətlərin məhkəmələri tərəfindən məhkəmə tapşırığı qaydasında 11 müraciət daxil olmuşdur (Türkiyə Respublikası – 2 müraciət, Rusiya Federasiyası – 7 müraciət, Litva Respublikası – 2 müraciət).

3.4. 2022-ci il ərzində Şirvan Kommersiya Məhkəməsinin icraatında olmuş işlər və onların 2021-ci il ilə müqayisəli təhlili

2022-ci il üzrə Şirvan Kommersiya Məhkəməsinin icraatında cəmi 3243 sayda iş olmuşdur.Onlardan 225 iş (6.94%) 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 3018 iş (93.06%) isə 2022-ci ərzində daxil olmuşdur. 2021-ci il ilə müqayisədə Şirvan Kommersiya Məhkəməsinin icraatında olan iş sayı artmış (2021-ci üzrə 3134 sayda, 2022-ci il üzrə 3243 sayda iş) 2022-ci il üzrə müqayisədə iş sayında 12.99% artım olmuşdur. 2021-ci il üzrə Şirvan Kommersiya Məhkəməsinin icraatında qalıq keçən işlərin sayı 216, daxil olan işlərin sayı isə 2918 olmuşdur. 2022-ci ildə isə bu rəqəmlər qalıq keçən işlərə münasibətdə 225, daxil olan işlərdə isə 3018 olmuşdur. 2022-ci ildə ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə həm qalıq keçən işlərin sayı (216→225), həm də daxil olan işlərin sayı (2918→3018) artmışdır. Qalıq işlərə nisbətdə 4.17 %, daxil olan işlərə nisbətdə isə 3.43 % artım olmuşdur.

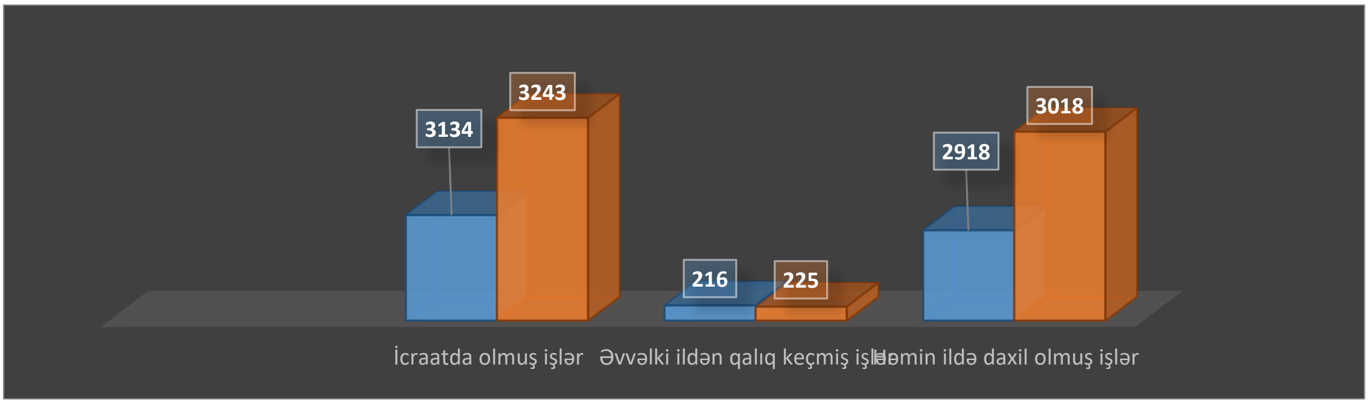

2022-ci il üzrə icraatda olmuş 3243 işdən 2991-nə mahiyyəti üzrə baxılmış (92.23 %), 252 iş (7.77%) qalıq olaraq növbəti ilə keçmişdir. Daxil olan iddia ərizələrindən 304-ü (10.16 %) geri qaytarılmışdır. Daxil olan ərizələrdən isə xüsusi icraat qaydasında 42-i (1.4%), əmr icraatı qaydasında 1-i (0.03%) geri qaytarılmışdır. Ümumilikdə baxılan işlər üzrə geri qaytarılan işlərin sayı 347 (11.60%) olmuşdur. Daxil olan iddia ərizələrinin 27-nin (9%), daxil olan ərizələrin isə xüsusi icraat qaydasında 7-nin (0.23%) iddianın yolverilməzliyinə görə qəbulundan imtina edilmişdir.

.

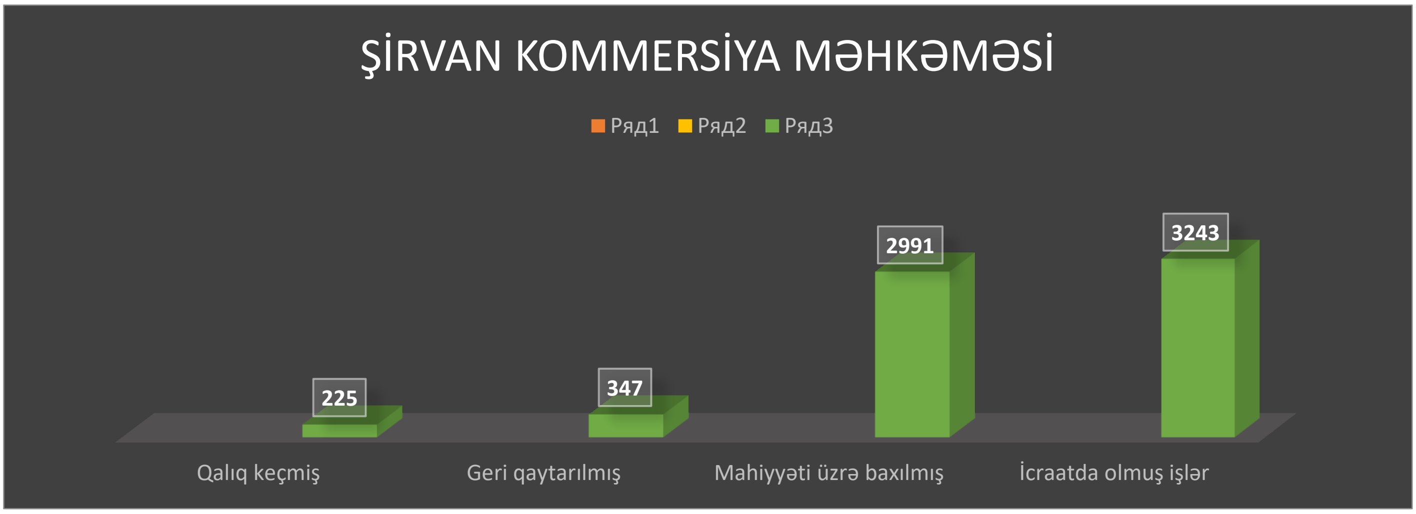

2022-ci il üzrə baxılmış 2991 işdən 2428 iş üzrə (81.18%) qətnamə çıxarılmış, onlardan 2102-i (86.56%) təmin, 269-u (11.1%) qismən təmin və 57-i (2.34%) rədd edilmişdir. 89 iş (3%) üzrə iddia ərizəsi baxılmamış saxlanılmış, 9 iş aidiyyəti üzrə başqa məhkəməyə göndərilmiş, 74 iş (2.47%) üzrə icraata xitam verilmişdir (onlardan 1-i barışıq sazişi bağlanılması ilə yekunlaşmışdır). MPM-in XL-VII fəslinin(mediasiya prosesi nəticəsində bağlanmış barışıq sazişinin təsdiq edilməsi) tələbləri qaydasında 4 işə (0.13%) baxılmış və geri qaytarılmışdır.

MPM-in 191.2-1-ci maddəsinin tələbləri qaydasında (Tərəflər arasında mübahisə mediasiya vasitəsilə həll edildikdə, barışıq sazişi, həll edilmədikdə isə mediasiya prosesinin nəticələri barədə protokol məhkəməyə təqdim olunur. Tərəflərin barışıq sazişini təsdiq etdikdə məhkəmə bu barədə qərardad çıxararaq, bu qərardadla eyni zamanda iş üzrə icraata xitam verir. Məhkəmə tərəfindən təsdiq edilən barışıq sazişinin şərtləri qərardadda göstərilməlidir.) heç bir işə baxılmamışdır.

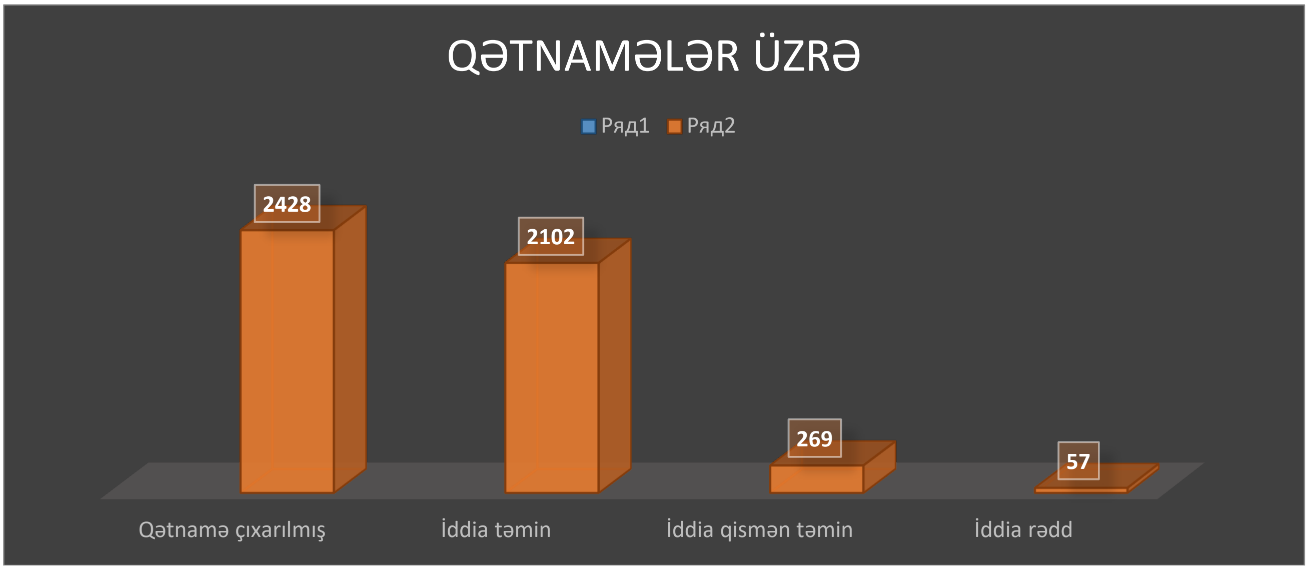

Məhkəmə aidiyyəti ilə bağlı cəmi 10 (0.37%) işə baxılmışdır. Baxılmış işlərdən 4-ü (36.36%) məhkəmənin öz təşəbbüsü ilə aidiyyəti məhkəməyə göndərilmiş; 3 (27.27%) üzrə məhkəmələr arasında fikir ayrılığı olması əsası ilə kassasiya instansiyası məhkəməsinə göndərilmiş, 1 iş (9.1%) üzrə aidiyyət haqqında *(aidiyyətin dəyişdirilməsi haqqında)* verilmiş ərizə təmin edilmişdir, 2 iş (12.5%) üzrə aidiyyət haqqında *(aidiyyətin dəyişdirilməsi haqqında)* verilmiş ərizə təmin edilməmişdir. Aidiyyət haqqında qərardaddan şikayət verilməmişdir.

Azərbaycan Respublikası MPM-nin 14.3-1-ci maddəsinə əsasən heç bir iş mübahisənin həlli məqsədi ilə mediasiyaya göndərilməmişdir.

Azərbaycan Respublikası MPM-nin 152.1.6-1-ci maddəsinə istinad edilməklə 44 sayda iş üzrə (1.47%) iddia ərizəsinin geri qaytarılması haqqında qərardad qəbul edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası MPM-in 355-23-cü maddəsinin (*mediasiya prosesi nəticəsində bağlanmış barışıq sazişinin təsdiq edilməsi)* tələbləri qaydasında 4 işə (0.13%) baxılmış və geri qaytarılmışdır.

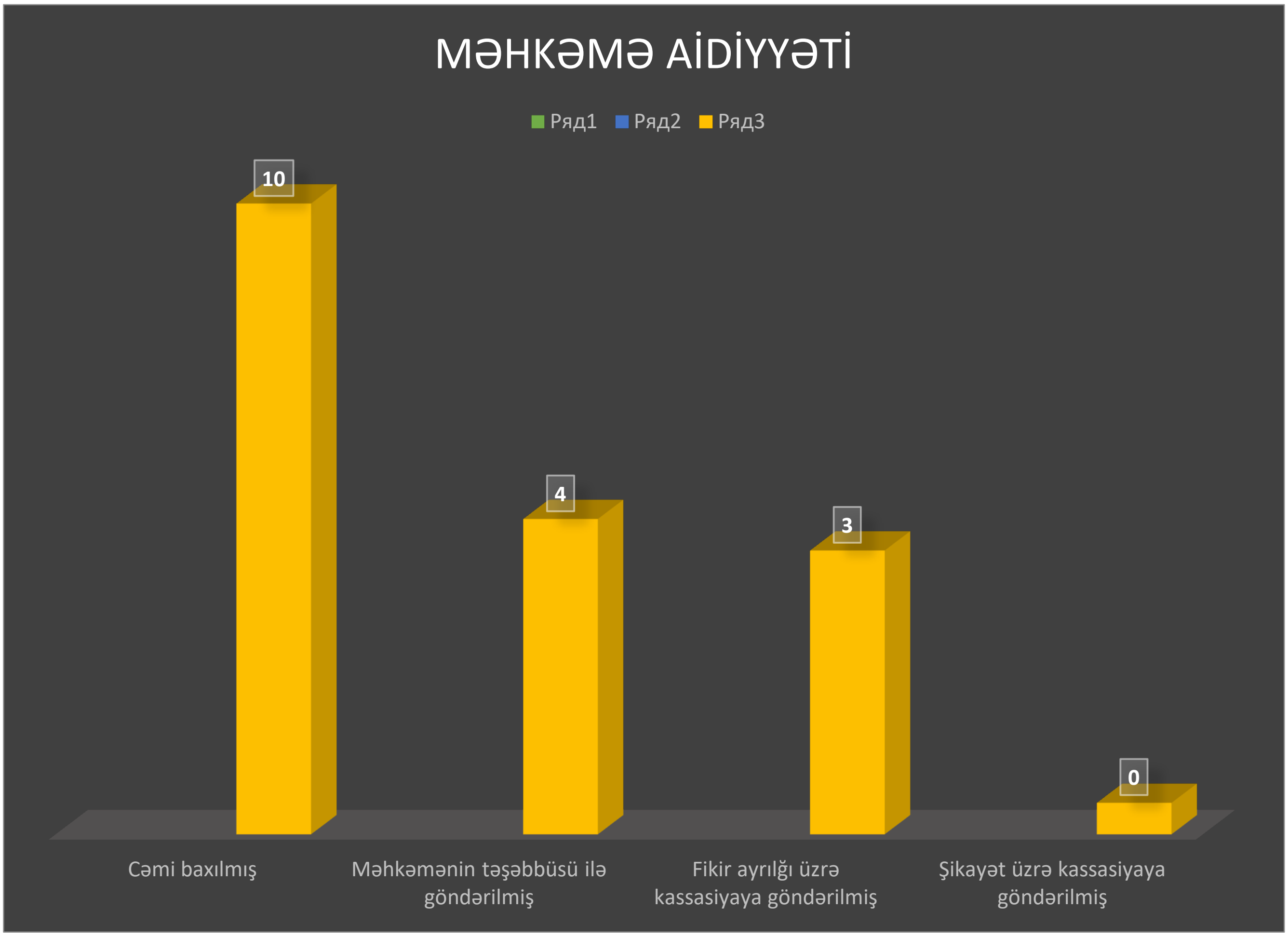

2022-Cİ İLDƏ DAXİL OLMUŞ İŞLƏRİN KATEQORİYALAR ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

İDDİALARIN KATEQORİYALARI	İŞ SAYI	FAİZİ
Korporativ mübahisələr üzrə	2	0,06%
Əmlakdan istifadə, sahiblik, mülkiyyət hüququnun müdafiəsindən irəli gələn mübahisələr üzrə	6	0.2%
Torpaq münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr üzrə	15	0,5%
Alqı-satqı müqaviləsi üzrə	195	6.52%
İcarə müqaviləsi üzrə baxılmış işlərin sayı 27 (0.9%	27	0,9%
Borc (kredit) müqaviləsi üzrə baxılmış işlərin sayı	196	6.55
İpoteka müqaviləsi	4	0,13%
Sığorta müqaviləsi	4	0,13%
Lizinq müqaviləsi	91	3.04%
Podrat müqaviləsi	8	2.7%
Tapşırıq müqaviləsi	2	0,06%
Digər müqavilələr	484	16.2%
Vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr üzrə	1608	53.76%
Vergi ödəyicisinin dövlət büdcəsinə olan borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi üçün siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracdan satılması ilə bağlı mübahisələr üzrə	202	6.75%
Müqavilənin ləğvi	2	0,06%
Müqavilənin etibarsızlığından irəli gələn mübahisələr üzrə	2	0,06%
Mülki hüquq pozultularından (deliktlərdən) irəli gələn mübahisələr üzrə	11	0.37%
Təbii inhisar subyektləri (Azəriqaz, Azərsu və Azərişıq) ilə təbii qaz, su, elektrik və ya istilik enerjisindən istifadə ilə bağlı mübahisələr üzrə	13	0.43%

Baxılmış işlərin subyekt tərkibi üzrə bölgüsü:

- Xarici kommersiya hüquqi şəxslər (nümayəndəlik və filiallar) üzrə - 0 iş;
- Dövlət orqanı üzrə - 1854 iş
- Bələdiyyələr üzrə - 42 iş;
- Publik hüquqi şəxslər üzrə -40 iş;
- Təbii inhisar subyekləri üzrə 13 iş. (Azəriqaz - 8, Azərışıq - 5)
- Qeyri-kommersiya hüquqi şəxslər üzrə hər hansı işə baxılmamışdır.

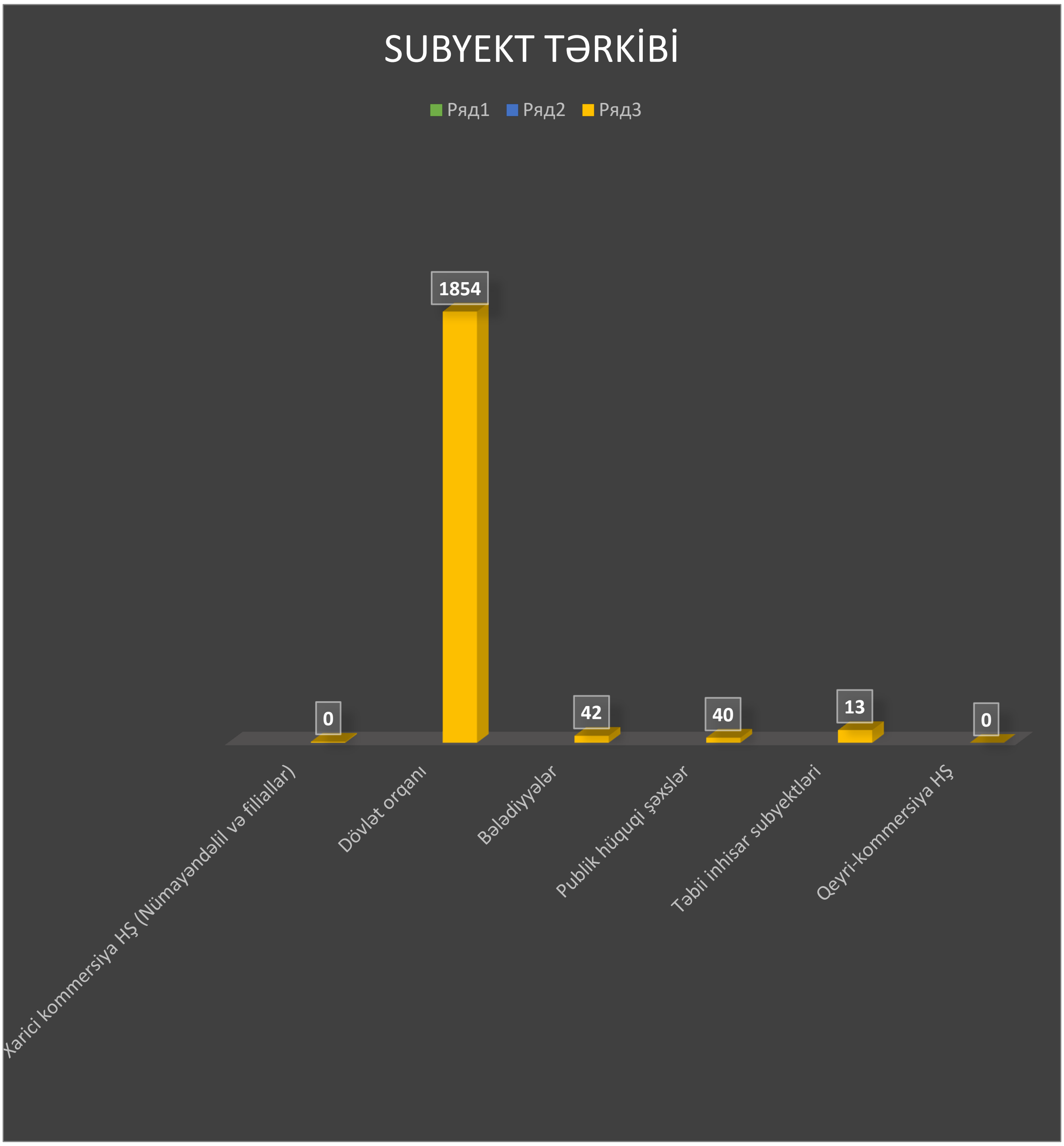

Baxılmış işlərdən ümumən 78 apellyasiya şikayəti (2.6%) verilib. Qətnamələrdən verilən şikayətlərin sayı 64 (82.05%), qərardadlardan verilən şikayətlərin sayı 14 (17.95 %) olmuşdur. Apellyasiya şikayətlərindən 42-i (53.9%) AR MPM-in 363-cü maddəsinə əsasən geri qaytarılmışdır.Qərardadlardan verilən şikayətlərdən 6-ı (7.7%) geri qaytarılmışdır.

* Müvəqqəti təminat tədbirləri (MTT və ya 16 indeksi ilə) barədə qərardadlara aid 2 iş üzrə şikayət verilmişdir.

* Məhkəmə qərarlarının icrası barədə (8-2 indeksi) qərardadlara aid 2 iş üzrə şikayət verilmişdir.

İşdə iştirak etməyən şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikası MPM-in 357.2-ci maddəsinə müvafiq olaraq heç bir apellyasiya şikayəti verilməmişdir.

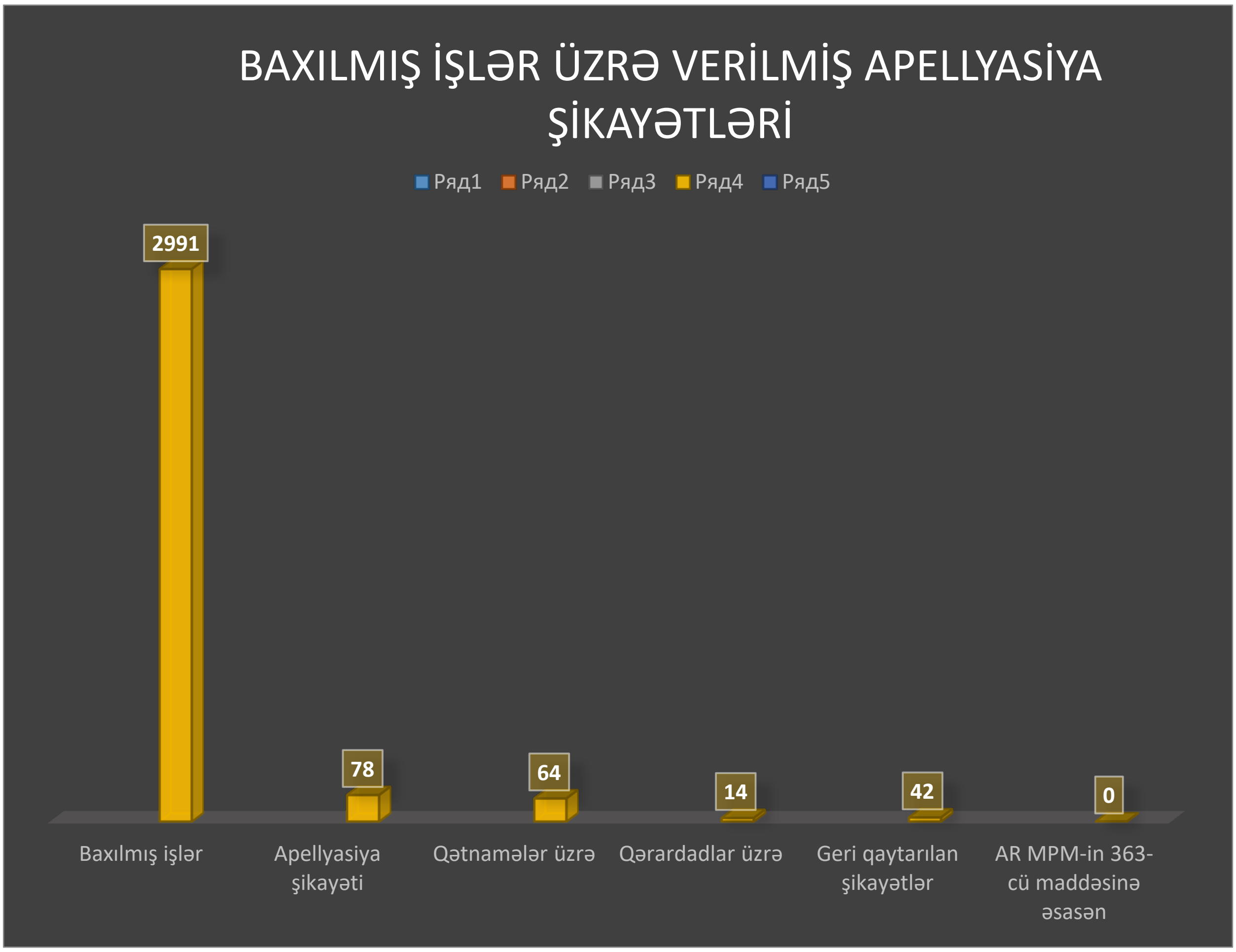

Qiyabi icraat qaydasında 1(bir) işə baxılmışdır.Həmin iş üzrə qiyabi qətnamə sonradan ləğv edilmişdir.Məhkəmə tapşırığı qaydasında heç bir işə baxılmamışdır.Xarici dövlətlərin məhkəmələri tərəfindən məhkəmə tapşırığı qaydasında 3 (üç) müraciət daxil olmuşdur (Rusiya Federasiyası).

3.5. 2022-ci il ərzində Şəki Kommersiya Məhkəməsinin icraatında olmuş işlər və onların 2021-ci il ilə müqayisəli təhlili

2022-ci il üzrə Şəki Kommersiya Məhkəməsinin icraatında olan 1877 işdən 51 iş (2.72%) 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 1826 iş (97.28%) isə 2022-ci ildə daxil olmuşdur. 2021-ci ilin müvafiq hesabat dövründə isə icraatda 1377 işdən 60 iş (4.36%) 2020-ci ildən qalıq keçmiş, 1317 iş (95.64%) isə 2021-ci ildə daxil olmuşdur.

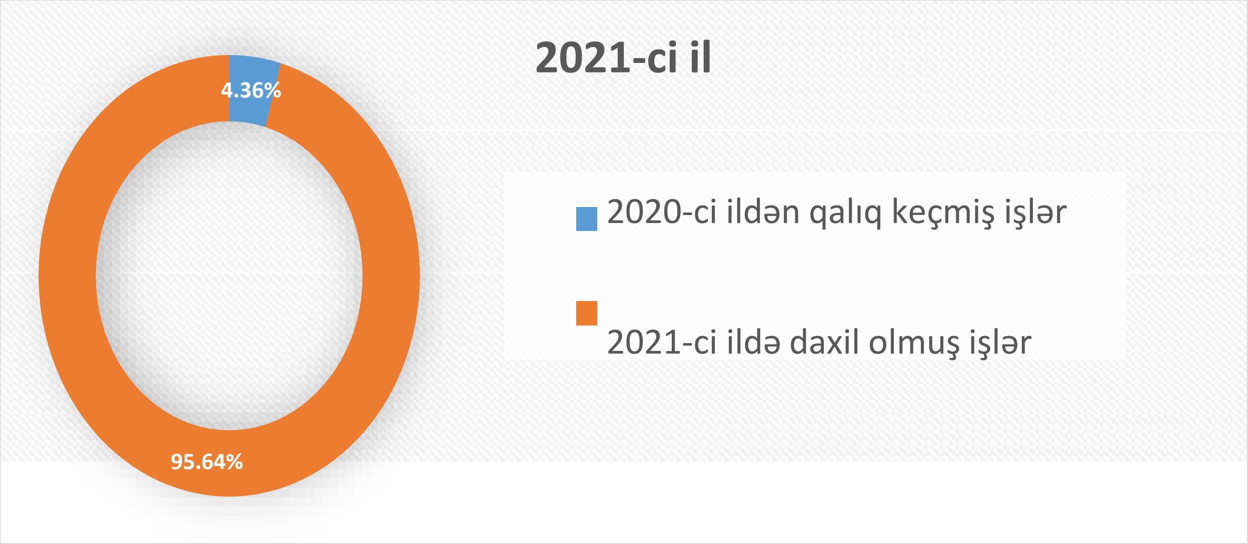

2022-ci ildə məhkəmənin icraatında olan 1877 iş 2021-ci ildə icraatda olan 1377 iş ilə müqayisə edildikdə görünür ki, 2022-ci ildə icraatda olan 500 iş (36.31%) artmışdır.

2022-ci ildə daxil olan 1826 işi 2021-ci ilin müvafiq dövründə daxil olan 1371 işlə müqayisə etdikdə görünür ki, 2022-ci ilin hesabat dövründə daxil olan işlərin sayında 455 işin (33.19%) artması müşahidə olunur. 2021-ci ilə qalıq keçmiş 60 iş və 2022-ci illərə qalıq keçmiş 51 işi müqayisə etdikdə görünür ki, 2022-ci ilə qalıq keçən işlər 9 iş (15%) azalmışdır.

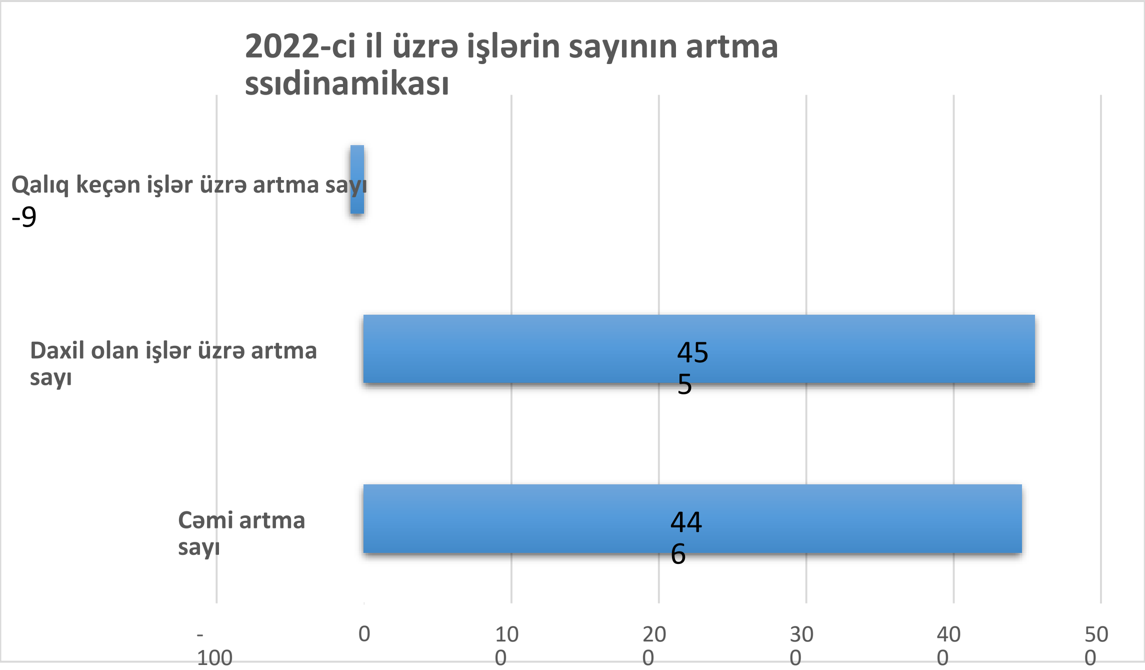

2022-ci ildə icraatda olmuş 1877 işdən 1811 işə baxılmış, 66 iş isə qalıq olaraq növbəti hesabat dövrünə keçmişdir.

Daxil olan iddia ərizələrindən 213 iddia ərizəsi geri qaytarılmış və 4 iddia ərizəsinin iddianın yolverilməzliyinə görə qəbulundan imtina edilmişdir.

Baxılmış işlərdən 1467 (81%) işlə bağlı mahiyyəti üzrə qətnamə çıxarılmışdır, onlardan 1256 (85.62%) iş üzrə iddia təmin edilmiş, 173 (11.79%) iş üzrə iddia qismən təmin edilmiş, və 38 (2.59%) iş üzrə iddia rədd edilmişdir.

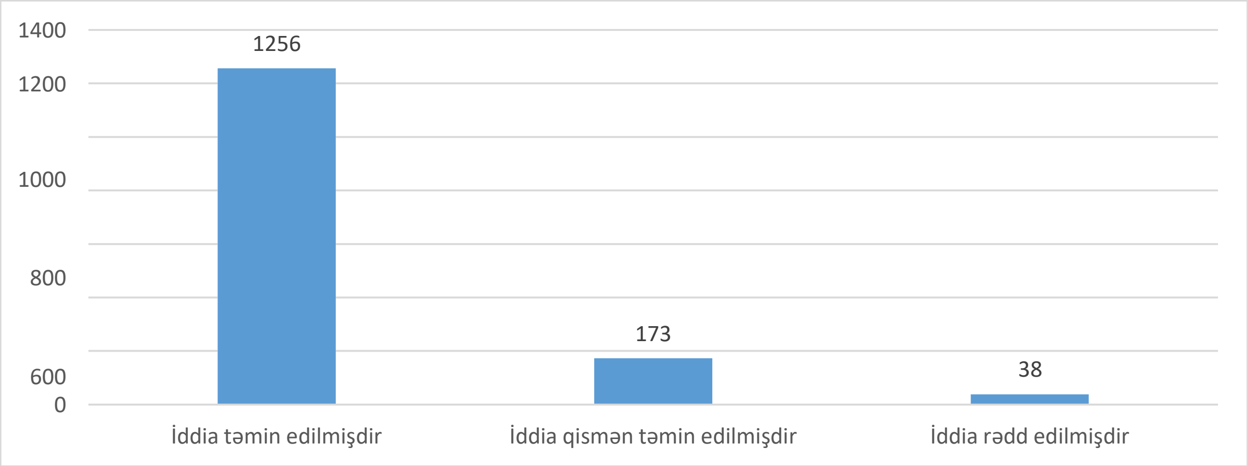

Baxılmış işlərdən 75 (4.14%) iş üzrə icraata xitam verilmişdir, 0 (0%) iddia baxılmamış saxlanmışdır, 4 (0.22%) iş üzrə barışıq sazişi bağlanılmışdır.

MPM-in 40-7-ci fəslinin tələbləri qaydasında qaydasında 0 işə baxılmışdır.

MPM-in 191.2-1-ci maddəsinin tələbləri qaydasında qaydasında 0 işə baxılmışdır.

Məhkəmə aidiyyəti məsələsinə baxılan 18 işdən 1 iş üzrə aidiyyət haqqında ərizə təmin edilərək iş aidiyyəti üzrə göndərilmişdir, 1 iş üzrə aidiyyət haqqında ərizə təmin edilməmişdir, 16 iş məhkəmələr arasında fikir ayrılığı olması əsası ilə kassasiya instansiyası məhkəməsinə göndərilmişdir.

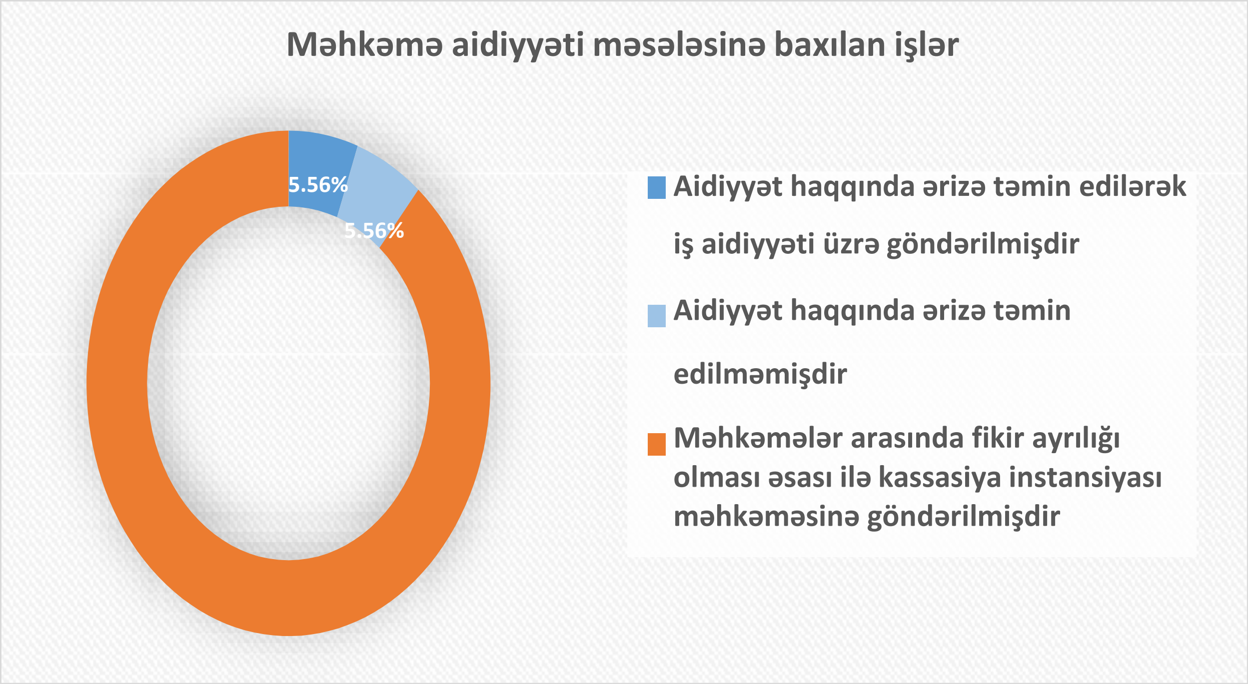

2021-ci ildə məhkəmə tərəfindən qəbul edilmiş aidiyyət haqqında qərardadlar barəsində 1 şikayət verilmişdir və şikayət təmin edilməmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 14.3-1-ci maddəsinin tələbinə uyğun olaraq 0 iş mübahisənin həlli məqsədilə mediasiyaya göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 152.1.6-1-ci maddəsinə istinad edilməklə iddia ərizələrinin geri qaytarılmasına dair 70 qərardad qəbul edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 355-23-cü maddəsinin tələbinə uyğun olaraq “mediasiya prosesi nəticəsində bağlanmış barışıq sazişinin təsdiq edilməsi”nə dair 5 ərizə daxil olmuşdur, 1 ərizə təmin edilmişdir, 3 ərizə geri qaytarılmışdır, 1 ərizə hesabat dövrünün sonuna qalıq qalmışdır.

Baxılmış işlərin kateqoriyalar üzrə bölgüsü aşağıdakı kimi olmuşdur:

BAXILMIŞ IŞLƏRIN KATEQORIYALAR ÜZRƏ BÖLGÜSÜ	İŞİN SAYI	FAİZ
□ Korporativ mübahisələr	34	1.88%
□ Əşya hüquqi münasibətlərdən, o cümlədən torpaq münasibətlərindən, əmlaka istifadə, sahiblik, mülkiyyət hüququnun müdafiəsindən irəli gələn mübahisələr	27	1.49%
□ Müqavilə münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr;	409	22.58%
a) Aşağıdakı növləri üzrə ayrılıqda göstərilməklə		
□ Alqı-satqı müqaviləsi	98	5.41%
□ Daşınma müqaviləsi	0	0.00%
□ Dəyişmə müqaviləsi	0	0.00%
□ Kirayə müqaviləsi	1	0.06%
□ İcarə müqaviləsi	20	1.10%
□ Borc (kredit) müqaviləsi	156	8.61%
□ İpoteka	13	0.72%

□ Zaminlik	1	0.06%
□ Qarantiya	0	0.00%
□ Saxlama	0	0.00%
□ Beh	0	0.00%
□ Lizinq müqaviləsi	49	2.71%
□ Podrat müqaviləsi	12	0.66%
□ Tapşırıq müqaviləsi	0	0.00%
□ Brokerlik müqaviləsi	1	0.06%
□ Ticarət nümayəndəliyi müqaviləsi	0	0.00%
□ Kommersiya konsessiyası müqaviləsi	0	0.00%
□ Komissiya müqaviləsi	0	0.00%
□ Saxlama müqaviləsi	0	0.00%
□ Sığorta müqaviləsi	1	0.06%
□ Bank əmanəti müqaviləsi	0	0.00%
□ Bank hesabı müqaviləsi	0	0.00%
□ Birgə əməkdaşlıq müqaviləsi	0	0.00%
□ Barışıq razılaşması haqqında müqavilə	1	0.06%
□ Mövcud borcun etirafı haqqında mücərrəd müqavilə	0	0.00%
□ Digər müqavilələr	56	3.09%
b) Müqavilənin etibarsızlığı	0	0.00%
□ Hakimiyyətdən sui-istifadə nəticəsində;	0	0.00%
□ Aldatma;	0	0.00%
□ Zorakılıq və hədə təsiri altında;	0	0.00%
□ Bir tərəfin nümayəndəsinin digər tərəflə pis niyyətlə razılığa gəlməsi və ya şəxsin ağır vəziyyətə düşməsi;	0	0.00%
□ Vacib əhəmiyyətli yanılma nəticəsində;	0	0.00%
□ Uydurma əqd;	0	0.00%
□ Yalan əqd;	0	0.00%
□ Səlahiyyətsiz şəxsin bağladığı əqd;	0	0.00%
□ Hüquqi şəxsin hüquq qabiliyyətindən kənara çıxan əqd.	0	0.00%
c) Müqavilənin bağlanması, ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi	15	0.83%
□ müqavilənin bağlanması ilə bağlı mübahisələr (oferta, aksept)	1	0.06%
□ müqavilənin şərtlərin əhəmiyyətli dərəcədə pozulması ilə bağlı ləğvinə dair	0	0.00%
□ müqavilənin icrasından birtərəfli imtina ilə bağlı ləğvinə dair	0	0.00%
□ müqavilənin şəraitin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsi ilə bağlı ləğvinə dair	0	0.00%
□ müqavilənin qanunda və müqavilədə nəzərdə tutulan digər əsaslarla bağlı ləğvinə dair	14	0.77%
ç) Müqavilə öhdəliklərindən irəli gələn mübahisələr	417	23.03%
□ Öhdəliklərin xitamı ilə bağlı	0	0.00%
□ Öhdəliklərin icra edilməməsi ilə bağlı	397	21.92%
□ Öhdəliklərin icra edilməməsinə görə məsuliyyətlə (zərər) bağlı	0	0.00%
□ Öhdəliklərin icrasının təminatı ilə bağlı	0	0.00%

□ Qanundan əmələ gələn öhdəliklər üzrə mübahisələr (özgə işlərini tapşırıqsız aparma; əsassız varlanma)	0	0.00%
□ Mülki hüquq pozuntularından (deliktlərdən) irəli gələn mübahisələr	12	0.66%
□ Qiymətli kağızlarla bağlı mübahisələr	0	0.00%
□ Sənaye mülkiyyəti obyektlərindən (əmtəə nişanı, coğrafi göstərici, ixtira, faydalı model və sənaye nümunəsi) istifadə və onların hüquqi mühafizəsi ilə bağlı mübahisələr	0	0.00%
□ Təbii inhisar subyektləri (Azəriqaz, Azərsu və Azərişıq) ilə təbii qaz, su, elektrik və ya istilik enerjisindən istifadə ilə bağlı yaranan mübahisələr	8	0.44%
□ Oyunların və mərclərin keçirilməsi ilə bağlı mübahisələr	0	0.00%
□ Müflisləşmə ilə bağlı mübahisələr	0	0.00%
□ Vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr	941	51.96%
□ Bankın öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası	0	0.00%
□ İtirilmiş sənədlər üzrə onları təqdim edən şəxsin hüquqlarının bərpa edilməsi (çağırış icraatı)	0	0.00%
□ Vergi ödəyicisinin dövlət büdcəsinə olan borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi üçün siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracdan satılması	163	9.00%
□ **Digər mübahisələr**	229	12.64%
Cəmi	1811	

Baxılmış işlərin ümumən 129-dan (qətnamələr üzrə 77 və qərardadlar üzrə 27) apellyasiya şikayətləri verilmiş və 25 şikayət (qətnamələr üzrə 6 və qərardadlar üzrə 19) Azərbaycan Respublikası MPM-in 363-cü maddəsinə əsasən geri qaytarılmışdır.

QƏTNAMƏLƏR ÜZRƏ APELYASİYA ŞİKAYƏTLƏRİ VERİLMİŞ İŞLƏRİN KATEQORIYALAR ÜZRƏ BÖLGÜSÜ	ŞİKAYƏT VERİLMİŞDİR	GERİ QAYTARILMIŞDIR	FAİZ
□ Korporativ mübahisələr	2	1	50.00%
□ Əşya hüquqi münasibətlərdən, o cümlədən torpaq münasibətlərindən, əmlaka istifadə, sahiblik, mülkiyyət hüququnun müdafiəsindən irəli gələn mübahisələr	62	5	8.06%
□ Müqavilə münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr;	2	0	0.00%
□ Vergi ödəyicisinin dövlət büdcəsinə olan borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi üçün siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracdan satılması	3	0	0%
□ Vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr	8	0	0.00%
□ Digər mübahisələr	0	0	0.00%
Cəmi	77	6	7.79%

QƏRARDADLAR ÜZRƏ APELYASİYA ŞİKAYƏTLƏRİ VERİLMİŞ İŞLƏRİN KATEQORIYALAR ÜZRƏ BÖLGÜSÜ	ŞİKAYƏT VERİLMİŞDİR	GERİ QAYTARILMIŞDIR	FAİZ
□ Korporativ mübahisələr	0	0	0.00%
□ Əşya hüquqi münasibətlərdən, o cümlədən torpaq münasibətlərindən, əmlaka istifadə, sahiblik, mülkiyyət hüququnun müdafiəsindən irəli gələn mübahisələr	20	12	60.00%
□ Müqavilə münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr;	4	4	100.00%
□ Vergi ödəyicisinin dövlət büdcəsinə olan borcunun ödənilməsinin təmin edilməsi üçün siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracdan satılması	3	3	100.00%
□ Vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması ilə bağlı mübahisələr	0	0	0.00%
□ Digər mübahisələr	0	0	0.00%
Cəmi	27	19	70.37%

İşdə iştirak etməyən şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikası MPM-in 357.2-ci maddəsinə müvafiq olaraq apellyasiya şikayəti verilməmişdir.

Qiyabi icraat qaydasında 0 işə baxılmışdır. 0 iş üzrə qiyabi qətnamə sonradan ləğv edilmişdir.

Məhkəmə tapşırığı qaydasında 0 işə baxılmışdır.

Xarici dövlətlərin məhkəmələri tərəfindən məhkəmə tapşırığı qaydasında müraciət daxil olmamışdır.

3.6. 2022-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Kommersiya Məhkəməsinin icraatında olmuş işlər və onların 2021-ci il ilə müqayisəli təhlili

2022-ci il üzrə Naxçıvan Muxtar Respublikası Kommersiya Məhkəməsinin icraatında cəmi 152 iş olmuşdur. Onlardan 3 iş 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 149 iş isə 2022-ci il ərzində daxil olmuşdur.

2021-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə ümumən icraatda olan iş sayında 50%-lik artma olmuşdur. Belə ki, 2021-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kommersiya Məhkəməsinin icraatında kommersiya mübahisələrə dair iş sayı ümumilikdə 74 olmuş, onlardan 6 kommersiya mübahisələrə dair iş 2020-ci ildən qalıq keçmişdir. 2022-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kommersiya Məhkəməsinin icraatında olan iş sayı 78 iş artmışdır.

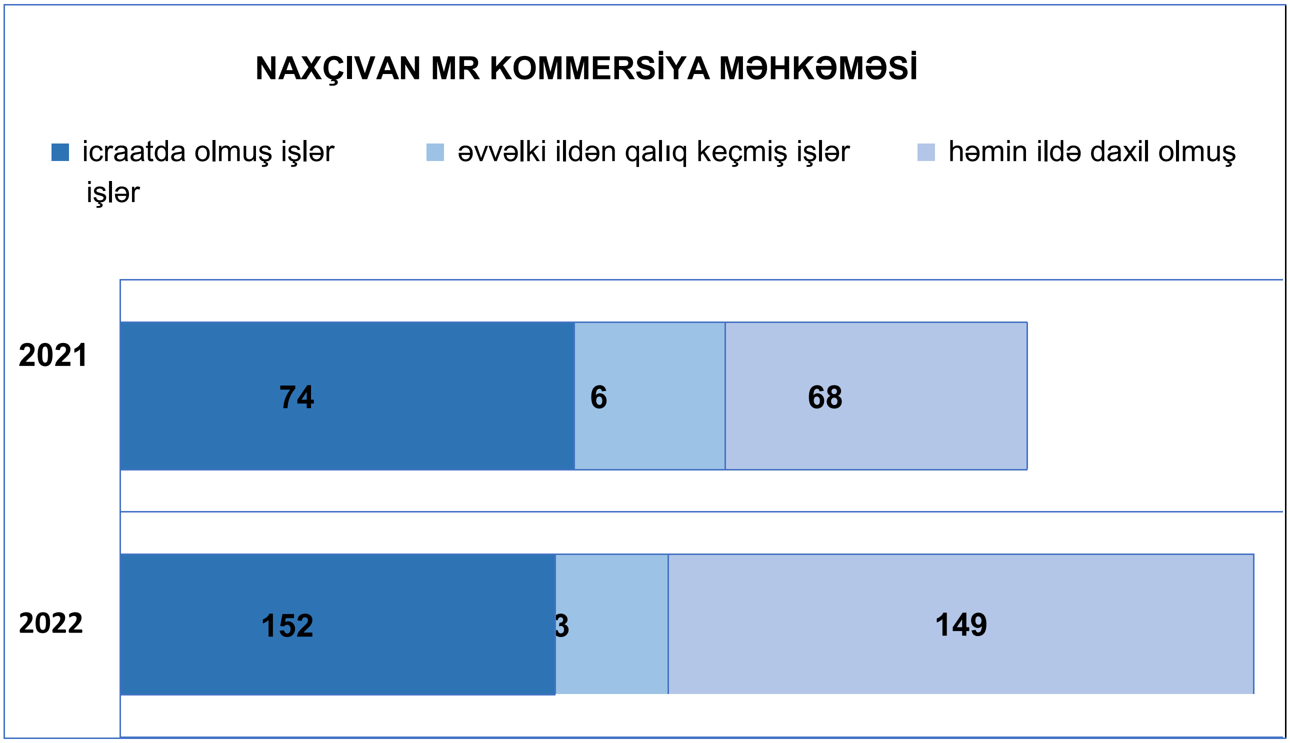

2022-ci il ərzində icraatda olmuş ümumi işlərdən 143 kommersiya mübahisəsinə dair işə mahiyyəti üzrə baxılmış, 9 kommersiya mübahisəsinə dair iş isə qalıq olaraq növbəti ilə keçmişdir. Daxil olan iddia ərizələrindən 89-u geri qaytarılmış və 2-si iddianın yolverilməzliyinə görə qəbulundan imtina edilmişdir.

Beləliklə, ötən illə müqayisədə ayrıca götürülməklə qalıq keçən işlərin sayında azalma və daxil olan işlərin sayında artma baş vermişdir. Belə ki, 2021-ci il üçün Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kommersiya Məhkəməsinin icraatına 6 kommersiya mübahisəyə dair iş 2020-ci ildən qalıq keçmiş, 2022-ci il üçün Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kommersiya Məhkəməsinin icraatına 3 kommersiya mübahisəsinə dair iş isə 2021-ci ildən qalıq keçmiş, 2022-ci il üçün qalıq keçən iş sayında 3 iş azalmışdır.

2021-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kommersiya Məhkəməsinin icraatına 68 kommersiya mübahisəsinə dair iş, 2022-ci il ərzində isə 149 kommersiya

mübahisəsinə dair iş daxil olmuşdur. Məhkəmənin icraatına daxil olan iş sayında ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 81 iş artmışdır.

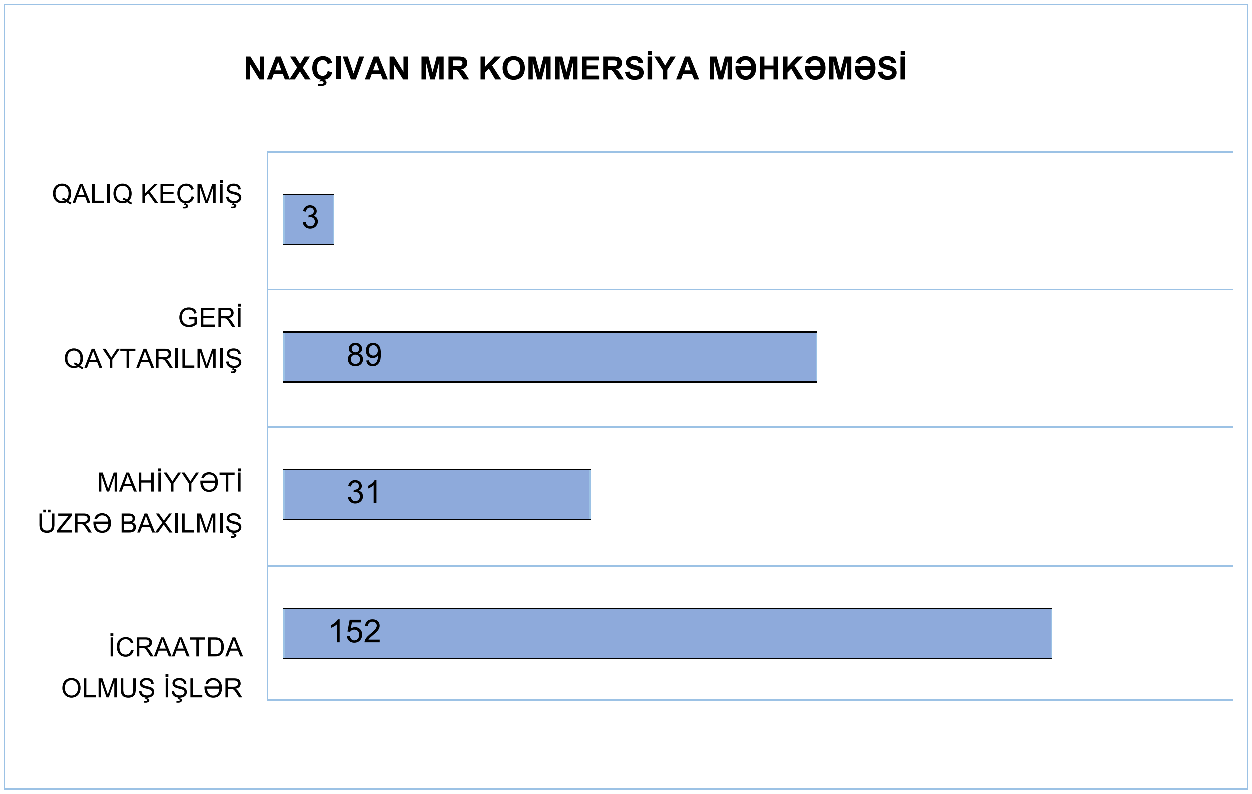

2022-ci il ərzində baxılmış işlər üzrə yekunlaşma aşağıdakı kimi olmuşdur: 143 işə baxılaraq 31 işlə bağlı mahiyyəti üzrə qətnamə çıxarılmışdır; 29 iş üzrə iddia təmin edilmiş, 2 iş üzrə iddia qismən təmin edilmiş, 11 iş üzrə icraata xitam verilmişdir, 6 iş üzrə iddia baxılmamış saxlanmışdır.

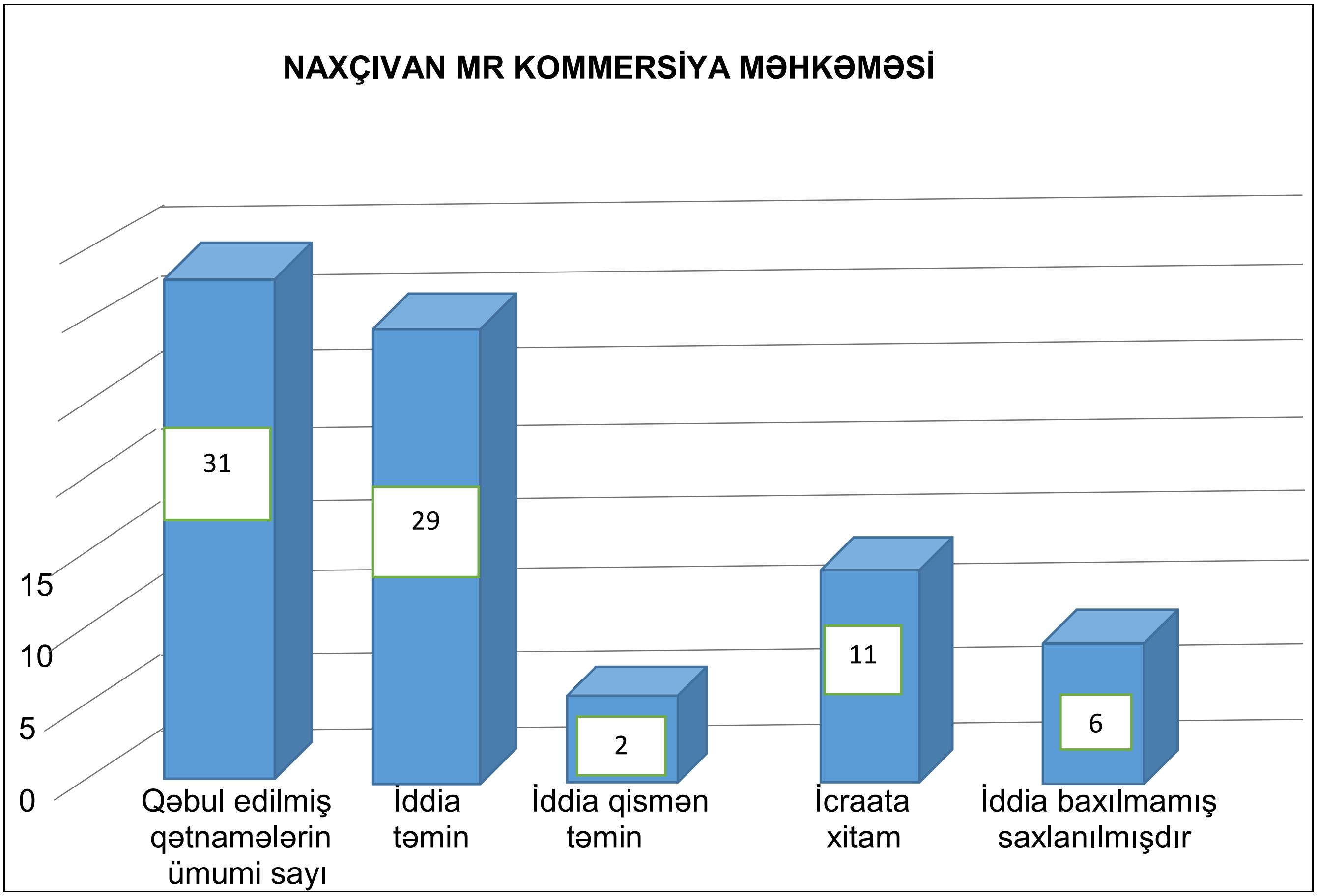

2022-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Kommersiya Məhkəməsində Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin XL-VII fəslinin tələbləri qaydasında 1 işə baxılmış və iş geri qaytarılmışdır.

2022-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Kommersiya Məhkəməsində Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 191.2-1-ci maddəsinin tələbləri qaydasında işlərə baxılmamışdır.

Məhkəmə aidiyyəti qaydasında 3 işə baxılmışdır: onlardan 3 iş məhkəmələr arasında fikir ayrılığı olması əsası ilə kassasiya instansiya məhkəməsinə göndərilmişdir.

2022-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Kommersiya Məhkəməsində aidiyyət haqqında qərardadlar barəsində şikayət verilməmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 14.3-1-ci maddəsinin tələbinə uyğun olaraq mübahisənin həlli məqsədilə mediasiyaya göndərilən iş olmamışdır.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 152.1.6-1-ci maddəsinə

istinad edilməklə iddia ərizələrinin geri qaytarılmasına dair 8 qərardad qəbul edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin 355-23-cü maddəsinin tələbinə uyğun olaraq "mediasiya prosesi nəticəsində bağlanılmış barışıq sazişinin təsdiq edilməsi"nə dair 1 ərizə daxil olmuşdur və həmin iş geri qaytrarılmışdır.

2022-Cİ İL ƏRZİNDƏ DAXİL OLMUŞ İŞLƏRİN KATEQORİYALAR ÜZRƏ BÖLGÜSÜ

İDDİALARIN KATEQORİYALARI FAİZİ	İŞ SAYI	
Mülkiyyət hüququnun müdafiəsindən irəli gələn mübahisələr	**3**	**2 %**
Müqavİlənin etibarsızlığı üzrə	**1**	**0,6 %**
Alqı-satqı müqaviləsi	**12**	**8 %**
Sığorta müqaviləsi	**1**	**0,6 %**
Kredit müqaviləsi	**42**	**28 %**
Lizinq müqaviləsi	**1**	**0,6 %**
İcarə müqaviləsi	3	2 %
Borc müqaviləsi	**1**	**0,6 %**
Tapşırıq müqaviləsi	**1**	**0,6 %**
Digər müqavilələr	**6**	**4 %**

2022-ci il ərzində baxılmış işlərdən ümumilikdə 11 kommersiya mübahisəsinə dair iş üzrə (3 iş üzrə çıxarılmış qətnamədən; 8 iş üzrə qərardaddan; borc müqaviləsi üzrə - 2 iş, alqı-satqı müqaviləsi üzrə - 2 iş, kredit müqaviləsi üzrə - 2 iş, mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar mübahisələr üzrə - 2 iş, digər müqavilələr üzrə - 1 iş, vergi ödəyicisi olan fiziki şəxslərin və ya hüquqi şəxslərin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvəqqəti məhdudlaşdırılması haqqında işlər üzrə icraat - 2 iş) apelyasiya şikayəti verilmişdir və mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar mübahisələr üzrə - 1 iş üzrə verilmiş şikayət Azərbaycan Respublikası MPM-in 363-cü maddəsinə əsasən geri qaytarılmışdır.

İşdə iştirak etməyən şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikası MPM-in 357.2-ci maddəsinə müvafiq olaraq kommersiya mübahisəsinə dair 1 iş üzrə apellyasiya şikayəti verilmiş və şikayət geri qaytarılmışdır.

2022-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Kommersiya Məhkəməsində qiyabi icraat qaydasında və Məhkəmə tapşırığı qaydasında işlərə baxılmamışdır.

2022-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Kommersiya Məhkəməsinə xarici dövlətlərin məhkəmələri tərəfindən məhkəmə tapşırığı qaydasında heç bir müraciət daxil olmamışdır.